

དཀར་ཆག

ཨང་	དོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	ལེའུ་དང་པོ། སྒྲིམ་ཆོག་བསྟན་པ།	༡-༤
༢	ལེའུ་གཉིས་པ། ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བསྟན་པ།	༥-༣༣
༣	ལེའུ་གསུམ་པ། ལུས་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་བསྟན་པ།	༣༣-༣༥
༤	ལེའུ་བཞི་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།	༣༥-༥༥
༥	ལེའུ་ལྔ་པ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།	༥༥-༦༤
༦	ལེའུ་དྲུག་པ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	༦༤-༧༡
༧	ལེའུ་བདུན་པ། ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་བསྟན་པ།	༧༡

དང་པ། ཅུ་བ་མདོའི་གནས།

ལེའུ་དང་པོ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་ཆོག་བསྟན་པ།

༡༡། །བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ བཤད་རྒྱུད་འཆད་པའི་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱུལ་ཚུལ་
དང་། འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པར་ཞུས་པ། དེའི་ལན་བསྟན་པ་དང་། ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་འཛོམས་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་
ལས་བཞེངས་ཏེ། སྤྱོད་པའི་སངས་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །སྟོམས་པར་
ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་དབུའི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་འདོག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཕྱོགས་བརྩུར་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བརྩུའི་འགོ་
བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྟོན་བསལ། རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་
བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་གཙུག་ཏུ་འདུས་པ་ལས། སྤྱུལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་སྤྱོད་
ལས་སྤྱུལ་ཏེ་མདུན་གྱི་བར་སྤྲང་ལ་བཞུགས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། དབང་པོ་རབ་ལ་ས་བོན་ལྟ་བུའི་རྩ་རྒྱུད་དེ་
ལྟར་དུ་བསྟན་ཞིང་དགོངས་པ་བཟུལ་བེན་ཀྱང་། ཅུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་དང་། ལག་ལེན་གྱི་སྟོར་མི་
སྟོན་པས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཆོག་དོན་མ་ལུས་གསལ་བར་སྟོན་པ་བར་
སྤྲང་དུ་ཉི་ཟླ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་འདི་ལ། གནས་བརྩུག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བཤད་པས་ལེའུའི་འབྲེལ་བྱགས་སུ་རྟོགས་ལ།
དེའང་རྩ་བ་མདོའི་གནས་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གནས་གཞན་ནམས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་བཞག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་འདྲ་དཔེ་དང་གནས་ལུགས་དང་
མཆན་ཉིད་དང་ལས་དང་འཇིག་རྟེན་ནམས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྟོན་པས་བྱུང་བ་ལུས་གནས་མ་བཤད་ན་ནད་
འཇུག་པའི་གཞི་དང་སྟོན་དཔྱད་བྱ་བའི་ཡུལ་ངོ་མི་ཤེས་པས་བྱུང་བ་ལུས་ཀྱི་གནས་དང་པོར་བཤད། དེ་དག་ཁོང་
དུ་རྒྱུད་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞུགས་ཚུལ་མཆན་ཉིད་དཔྱད་བ་ནམས་རིམ་པ་བཞེན་སྟོན་པ་འཕེལ་
འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་ནད་ཀྱི་ནམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟར་བཞེང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྗེས་
སུ། ལུས་འདི་ཉིད་མི་ན་བར་གནས་པའི་ཐབས་རྒྱུན་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
གནས་དང་། ཟས་ཚུལ་ཟས་བསྟན་ཟ་ཆོད་རན་པར་བཟའ་བའི་འཛོམས་ཟས་ཀྱི་གནས་གཉིས་རིམ་པ་བཞེན་
བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོར་རོ་དང་རུས་པ་སྤྱར་ཐབས་སྟོན་པ་སྤྱོད་པ་སྟོན་ཀྱི་གནས་
དང་། ཆ་བྱད་དཔྱད་ཀྱི་གནས་བསྟན། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པས་ལུས་དེ་ཉིད་ནད་མེད་པ་གནས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་
བསམས་ནས་ཐ་མལ་ནད་མེད་ཀྱི་གནས་བསྟན། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆོགས་པས་ན་བའི་ཆོ་སོ་སོར་བརྟག་

བ་ལ་ཉེས་པ་དངོས་སྟོན་པ་དང་། རན་གཡོ་སྟོན་དང་སྤང་སྤང་ཕུ་བཞིའི་སྟོ་ནས་བརྟག་པ་དོས་བབྱང་རྟགས་ཀྱི་
 གནས་བསྟན། དེས་ནད་ཀྱི་དམིགས་བྱེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསོ་བ་ལ་སྤྱིའི་གསོ་ཚུལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གསོ་ཚུལ་གཉིས།
 གསོ་ཐབས་ལ་ཐུན་མཛེས་བ་དང་། གསོ་ཐབས་དངོས་ཏེ་བཞི་པའི་སྟོ་ནས་གསོ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གནས་བསྟན། དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་གསོ་བ་པོ་སྟོན་པ་ལ་རག་ལུས་པས་བྱ་བྱེད་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱལ་ བསྟུས་པའི་ཚུལ་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་པལ་ཆེར་གྱི་སྤྱང་བ་ལ། བཤད་པའི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཤེས་པས་ཁ་བཤད་ཙམ་མ་
 གཏོགས་དོན་ལག་དུ་སྤྱང་བྱའི་རིམ་པ་ལ་མི་པན་ནོ་བསམ་པ་དང་། སྟོན་པ་འདི་དག་བཤད་པ་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་
 ཀྱང་ལག་ལེན་གྱི་ཚུགས་ལ་མོངས་པའོ་སྟམ་པ་དང་། དེའི་དོན་གྱིས་བཤད་པའི་རྒྱུད་འདི་ལ་མི་སྟོབ་པར་ཐོག་མ་
 ནས་རྒྱུད་བྱི་མ་ལ་སྟོབ་ཅིང་། དེའི་ལག་ལེན་འགའ་ཞིག་གི་ཚུགས་ཙམ་མཐོང་བ་དང་མན་ངག་མྱོང་བཙུགས་
 འགའ་མཐོང་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཞིག་སྤང་ཡང་། ལག་ལེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མ་ཤེས་པར་དོན་རྟོགས་འདོད་
 པ་རྣམས་ནི་རོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བཤད་པའི་རྒྱུད་མི་ཤེས་པ་དེས་ནི་ལུས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་སོ། །ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དེས་ནི་ནད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་སོ། །ནད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མི་ཤེས་པ་དེས་ནི་སྟོན་དབྱེད་བས་སྟོད་ཀྱི་ཚུལ་མི་ཤེས་སོ། །སྟོན་དབྱེད་བས་སྟོད་ཀྱི་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་དེས་
 ནི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཚུགས་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསོ་བ་རིག་པ་མི་ཤེས་པ་དེས་གསོ་ཐབས་ཀྱི་
 ལག་ལེན་ཇི་ལྟར་ཤེས། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་མོ་མཐོང་པར་འདོད་པ་བཞིན་མུན་
 པའི་གནས་སུ་རྣམ་པར་འབྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྩ་བའི་རྒྱུད་དང་།
 བཤད་པའི་རྒྱུད་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས། གནས་བཅུ་གཅིག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པའི་ཆོ་མན་ངག་རྒྱུད་དང་བྱི་མ་རྒྱུད་སོགས་ལའང་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། རིམ་པས་ལག་ལེན་རྣམས་གཞུང་ཆོག་
 ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིའི་དེ་ནས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་
 དཔེ་ལ་ཨ་ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཨོ་སྤྱུ་མ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ལྟ་ཆོན་པོ་ཆངས་པས་
 ཆོའི་རིག་བྱེད་དམ་གསོ་དབྱེད་འབྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དན་པས་ན་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱ་བ། བྱ་བ་སྤྱུ་མ་འགའ་ཞིག་གྲུབ་ཆར་བའི་དེ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལྷ་ཟེར་དུ།
 འདིར་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ནི་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཨོ་དང་ཨ་ཐུའི་སྤྱི། །གཉིས་པོ་འདི་དག་སྟོན་ཆངས་པའི། །མཁུར་ཆོས་བརྟོན་ནས་བྱུང་
 བ་སྟེ། དེས་ན་འདི་དག་བཀྲ་ཤིས་ཡིན། །ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་འདོན་པར་བྱེད་པ་
 རྣམས་བར་ཆད་མེད་པར་རབ་དུ་འཇུག་ཅིང་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་

མོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི། ཆེ་འདོད་པ་ལ་ཕན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་འདི་ནས་ཉེ་བར་
 བཅུམས་ཏེ་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་
 ལྟ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའི་རྗེས་ཐོག་ཉིད་ལ་ཆེ་རིང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
 གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟགས་པ་དེ་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས་དང་། བསོད་ནམས་ལེན་པ་དང་། དམ་བཅའ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོལ་མར། སྤྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་དག་ལུན་མ། ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ། སྤྱ་རྒྱ་ཤ་མ་སྤྱ་ཞེས་
 ཡོད་པའི་རྒྱ་ཤ་མ་ནི། ཡོ་གྱི་མངོན་བཟོད་ཡིན་པ་དང་ཐད་དུ་བསྐྱར་ན་རབ་ཏུ་བསྟགས་པ་ཞེས་བའི་དོན་དང་།
 ཡུ་མ་རྒྱ་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས་པའི་སྤྱ་ལས་དངས་ན་ཤིས་པ་བཟོད་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་གྲགས་ཞབས་ཀྱི་སྒྲོན་གསལ་
 ལས། ཡོ་ནི་བསོད་ནམས་ལེན་པ་པོ། ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་འདུད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། བཤད་
 པར་དམ་བཅའ་བ་སོགས་དོན་གཞན་ཡང་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། རྩོམ་ཅེ་མོ་ལས། ཡི་གེ་ཡོ་ནི་ཅི་
 ཞིག་བཤད། མཆོག་དང་མོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་། སྐལ་བཟང་རྣམ་པར་དག་ལུན་ཞིང་། དམ་བཅའ་བ་
 དང་བྱ་ཤིས་དོན། འོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་
 འདིར་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བྱིན་པའི་དེ་ནས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱི་ནི་ལྟ་
 ཕྱི་མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམ་བཅའ་བ་དང་། དབང་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་སྟན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྟུག་གི་དབུས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་འཁོར་སྟེ་བཞུགས་པ་ལ་དཔལ་ལུན་ཅ་
 བ་བྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྟན་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས། ཆོས་སྤྱོད་པ་པོ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལེགས་ལུན་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྟོན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་
 མཐའ་དག་བཅོམ་པའོ། །ཡང་ན་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏྲན་ཀུན་དང་ལུན་ཞིང་། ལྷ་དཔལ་གྱི་གནས་
 ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྟོག་འཛོ་
 བར་མཛད་པས་ན། གནས་སྐབས་སུ་མཆོན་སྟན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་གཟུགས་སྤྱིའི་བྱུང་པར་ནི་ཡིད་བཞིན་
 གྱི་འོར་བུ་ལྷོ་རྒྱུ་སྟོན་པོ་ལྟར་གསལ་ཞིང་དྲངས་ལ་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་འོད་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་གཟི་བཞིན་གྱི་ཕུང་པོ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་ཡང་དག་པར་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་
 བའི་བྱུང་ཆོས་སྟན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དང་ལུན་པའི་སངས་རྒྱས་དེས་ཅ་བའི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། སྤྱར་ཡང་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པ་སྤྱིའི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་གསུང་བའི་སྤྱད་དུ་སྤྱོད་པའི་སངས་ལོ་
 རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །ཉིང་
 ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱལ་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སུ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་

དབྱའི་གཙུག་ཏྲེ་མཆོག་ཏུ་མཐོ་ཞིང་ལྷུ་མ་པའི་དབྱུས་ནས་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་དབྱའི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་ལ་དོག་
 མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་སྟོང་འབྲུམ་ཕྱག་དུ་མ་ཕྱོགས་བརྩུ་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བརྩུ་པོ་དེ་ནམས་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བ་
 རིགས་དྲུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཉིས་པ་སྟེ། རྩོག་གཙོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་
 གྲངས་པ་དང་། མི་ཆངས་པར་སྤྱད་པའི་སྤྲིག་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་བསལ། ལྷ་པར་དུ་རྒྱང་མཁུས་བད་
 ཀན་ལས་ཀྱུར་པའི་ནད་སོགས་མདོར་ན་ལུས་ཀྱི་བྱུག་དུ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ནས། འོད་ཟེར་དེ་ནམས་སྤྱར་
 ཡང་རང་གི་གནས་དབྱའི་གཙུག་ཏྲེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་ཀྱུར་པ་ལས་དེ་ལྟར་འདུས་མ་ཐག་དུ་དབྱའི་གཙུག་ཏྲེ་
 ཀྱི་དབྱུས་དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་སྟོན་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་
 ཀྱི་རོ་བོ་ཐ་སྟད་དུ་མཆོན་ངང་སྤོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་སྤྱི་རང་བཞིན་གཙུག་ཏྲེ་ཀྱི་དབྱུས་ལས་
 མངོན་པར་སྤྱུལ་ཏེ། གཡུ་ཐོག་སྟིང་ཐིག་ལས། སྤྱ་སྤུལ་ནས་སྤང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དཀར། མཆོན་དཔེ་རྒྱན་
 རྩོགས་འཁོར་ལོ་ལྷང་བཟེད་བསྐྱམས། བཤད་རྒྱུ་སྟོན་མཛད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་། གཏི་ལྷག་རྒྱུ་འབྲས་
 ནད་སེལ་དབང་བསྐྱར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱི་སྤྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་གྱི་བར་སྤང་ལ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་མོ་ཀྱང་གིས་
 བཞུགས་པའི་རྒྱ་འཕུལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། རྟེ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པའི་ངང་སྤོང་སྤྱ་
 ལས་སྤུལ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་བཤད་པའི་རྒྱུ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །
 འཁོར་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ཁྱས་པ། གསུང་ལས་སྤུལ་པའི་ངང་སྤོང་ཡིད་ལས་སྤྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དེས་
 སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་དང་ སྟོར་བ་བྱས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་ཁྱས་སོ། གྱེ་སྟོན་པ་ངང་སྤོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལགས། བསྐྱུས་དོན་ཅ་རྒྱུད་དེ་ལྟར་གསུངས་ལགས་ན། བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཅུ། འཆོ་
 མཛད་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཀའ་སྟོན་ཅིག རྟེ་སྐད་ཅེས་ཁྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་
 པའི་སྐབས་སུ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལས་སྤུལ་པའི་ཁྱ་བ་པོ་ཐ་སྟད་དུ་མཆོན་ངང་སྤོང་ཡིད་ལས་སྤྱེས་ཞེས་
 བྱ་བ་དེས་བཤད་པའི་རྒྱུད་གསུང་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས་རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ལ་འཁོར་གཞན་ནམས་ཀྱང་གྲས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱག་དང་བསྟོར་བ་ལན་གསུམ་
 དུ་བྱས་ནས་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཕུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ངས་ལ་བཙུགས་ཏེ་དྲི་བའི་ཆོག་འདི་སྐད་ཅེས་ཁྱས་སོ། གྱེ་
 སྟོན་པ་ངང་སྤོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། ཞེས་གྲས་པའི་ཞེས་དང་བཅས་པས་མཆོན་ནས་བོས་ཏེ། གསོ་བ་
 རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་རྒྱུད་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་བདག་ཅག་
 ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ལགས་ན་འང་དེའི་སྐབས་སུ་ཅ་བའི་རྒྱུད་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་དང་། མན་

ངག་རྒྱུད་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱུད་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་བཞི་རྩ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་ནས་དུམ་བུ་
 གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་ཅིང་ཉམས་སུ་གྱང་བར་བགྱི་ཞེས་འདྲི་ན། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་
 འཛོལ་པར་མཛད་པ་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་ཅིག་ དེ་སྐད་ཅེས་ཞུས་པ་དང་།
 དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་ལ་ཡང་གསོ་བ་རིག་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་དོན་མདོར་བསྟན་
 པ། དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྤར་ཡང་དེའི་མཛུགས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱ་ལས་སྦྱུལ་
 པའི་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས། །གཉིས་པ་
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། །འགྲོ་དུག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མི་ལུས་ལ། །མི་ན་གནས་དང་ན་བ་གསོ་བ་
 དང་། །ཆོ་རིང་ཆོས་ནོར་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱ་ལས་སྦྱུལ་པའི་སྟོན་པ་
 དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
 སོ། ། ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་ནས། དུམ་བུ་
 གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའང་དྲན་ཉེ་
 གདགས་འདུལ་མཛོད་སོགས་མདོ་དང་བདེ་དུས་སོགས་རྒྱུད་སྟེས་མཆོན་མདོ་རྒྱུད་པལ་ཆེར་གྱི་དགོངས་པ་
 བཞེན་ལས་ཀྱི་སར་སྦྱེས་ཤིང་ཁམས་དུག་དང་ལྡན་པས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་མི་ལུས་
 ནི་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུགས་ཤིང་སྟོན་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན། འགྲོ་བ་
 རིགས་དུག་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་མིའི་ལུས། དེ་ལ་རྒྱང་
 མཁེས་བད་ཀན་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པས་ནད་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུ་བ་ཀྱང་རྒྱུན་དང་མ་ཕྱད་པའི་སྐབས་སུ་བག་
 ལ་ཉེ་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ན་བའི་ཆོ་ལྷུར་དུ་གསོ་བ་དང་། ཇི་སྲིད་ཆེད་འཕེན་པ་མཛོགས་ཀྱི་
 བར་དུ་གནས་པ་ཆེ་རིང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་མི་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱན་དང་། ཟང་ཟིང་དང་འཕགས་
 པའི་ནོར་རྣམས་དང་། ཆོ་འདི་དང་ནམ་གཞག་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དང་། མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་འདི་ཉིད་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་རེ་ཙམ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་མོད། བཤད་
 མ་ཐག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་
 རིག་པའི་གནས་གཞན་རྣམས་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་གི་དོན་མདོར་བསྟན་པ།

གསོ་བ་རིག་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟན་ན། །གསོ་བ་གསོ་བྱེད་ཇི་ལྟར་གསོ་བ་དང་། །གསོ་བ་པོ་དང་རྣམ་པ་
བཞི་རུ་བཤད། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་དུ་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསོ་བ་རིག་པའི་
དོན་མ་ལུས་པ་རྣམས་མདོར་མིལ་གྱིས་བསྒྲིལ་ནས་བསྟན་ན། །གསོ་བྱེད་ཡུལ་དང་། །གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་
པོ་དང་། །ཇི་ལྟར་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། །གསོ་བ་པོ་སྟན་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་རུ་འདུས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ཅོ། །དེ་ལྟར་གསོ་བ་རིག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བཞི་རུ་བཤད་པའི་དང་པོ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྟན་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། །གང་གི་ཞེས་པ་ཆེ་རིང་ཆོས་ལོར་བདེ་བ་སོགས་ལ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་གསོ་
བ་ལུས་ཉིད་དང་ནི། །གང་གསོ་བར་བྱ་བའི་ལུས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་དང་། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཅོ། །
གསུམ་པ། །ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །དང་པོ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྟན་པ། །གང་གི་དོན་དུ་གསོ་བ་
ལུས་དང་ནི། །གང་གསོ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་དུ་བསྟན་ན། །ནད་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི། །སྤྱི་དུ་ལམ་
ཟས་དང་སྟན་དང་དཔལ་རྣམས་སོ། །ནད་དེ་གཉེན་པོས་ཇི་ལྟར་གསོ་བ་ལ། །ནད་མེད་གནས་ཤིང་རིང་དུ་འཛོ་
བ་དང་། །རྣམ་ཐུར་ན་བ་གསོ་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ངོས་བཟུང་བརྟག་པའི་ཐབས་དང་ནི། །རྟོགས་ནས་ཇི་ལྟར་
གསོ་བའི་གསོ་ཚུལ་དང་། །གང་གིས་གསོ་བའི་གསོ་ཐབས་གསུམ་དུ་བཤད། །དེ་ལྟར་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
གསོ་བ་པོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནད་དེ་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། །སྤྱི་དུ་ལམ་དང་།
ཟས་དང་། །སྟན་དང་། །དཔལ་གྱི་གནས་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གཉེན་པོ་བཞི་པོས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
གསོ་བར་བྱ་བ་ལའང་གཉིས་ཏེ། །ལུས་ནད་མེད་ཐ་མལ་དུ་གནས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་འཛོ་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་།
རྣམ་པར་ཐུར་ནས་ན་བ་དེ་ཉིད་གསོ་བར་བྱ་བའོ། །འདིའི་ཕྱི་མ་རྣམ་ཐུར་ན་བ་དེ་ལའང་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་
བརྟག་པའི་ཐབས་དང་ནི། །འབྲུལ་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་ཇི་ལྟར་གསོ་བར་བྱ་བའི་གསོ་ཚུལ་དང་། །གཉེན་པོ་གང་
གིས་གསོ་བའི་གསོ་ཐབས་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གསོ་བ་པོ་སྟན་པ་
ཁོ་ན་སྟེ་གཅིག་ཕུ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ། །སྤྱི་དུ་འཇུག་བསྟན་པ་བསྟན་པ།

ཅུ་བ་བཞི་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་སྟེ། །འདི་དག་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་གསོ་བྱ་གསོ་བྱེད་ཇི་ལྟར་གསོ་བ་པོ་སྟེ་ཅུ་བ་བཞི་དང་། །དེ་ལས་གྲུས་པ་དང་ལུས་དང་
ནད་གཉིས་ཟས་སྤྱི་དུ་སྟན་དཔལ་བཞི། །ནད་མེད་རིང་དུ་གནས་པ། །ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་གསོ་ཚུལ་བཙོས་ཐབས་

བཞི། སྤྲོན་པའི་བྱ་བ་སྟེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་གོ། །སྟེ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་འདྲན་པའི་སྤྲོན་སྟེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྩ་བ་
 ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་འདི་དག་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པ། བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བཅུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་
 བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །

॥

གཉིས་པ། གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས།

༡༡། །གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ཞུས་པ་དང་། དེའི་ལན་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདི་སྟོན་
 ཅེས་ཞུས་སོ། །ཀྱི་སྟོན་པ་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་
 བགྱི། །འཛོ་མཛད་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་མདོའི་
 གནས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། འཆད་འགྱུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་
 བསྟན་པས་ན་དེ་སྟོན་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་བཤད་དེ། རྒྱུ་མཆན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན།
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆགས་ཚུལ་དང་འབྲུ་དཔེ་དང་། ལྷང་ཆད་དང་
 མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་འཇིག་ལྟས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་འཆད་པའི་གནས་ཡིན་པས་
 ན་འདི་སྟོན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དེ་མ་ཐག་པ། དེ་ནས་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུད་འཆད་པའི་སྟོན་པ་
 དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དྲི་བའི་ཆོག་འདི་སྟོན་ཅེས་ཞུས་སོ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ནས། ཀྱི་སྟོན་པ་དྲང་སྟོང་
 ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། ཞེས་གྲུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བོས་ནས། སྤར་གནས་བཅུ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་རྩ་བ་མདོའི་གནས་གསུངས་ཆར་མོད། ད་ནི་གནས་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་
 གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་འདྲི་ན། འཛོ་མཛད་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ལེགས་
 པར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པའོ། །ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་ལྟར་ཞུངས་ཀྱི་སྤྲོ་སྟེ། སྟོན་པའི་གསུང་
 རབ་ལས་ཆོས་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱི་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ །ཅེས་པ་སྟེ། དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཀྱིས་དེ་སྟོན་
 ཅེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྟོན་པ་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། ཀྱི་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་
 ལས་སྦྱེས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲོས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་གང་གི་དོན་དུ་གསོ་བ་ལུས། གྲུབ་པ་ལུས་གནས་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་
 ཟེ། །ཆགས་ཚུལ་འདྲ་དཔེ་གནས་ལུགས་མཚན་ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་ལས་དང་འཇིག་ལྟས་བདུན་དུ་
 བཤད། །ཞེས་པ་ཟེ། བས་གོང་དུ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཅིག་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ཆོ་རིང་ཆོས་ནོར་གང་གི་
 དོན་དུ་གསོ་བ་ལུས་ཁམས་དུག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་འདིར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཏེ། ལུས་ཇི་ལྟར་ཆགས་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་འདྲ་བའི་དཔེ་དང་། ཁམས་སོ་སོའི་ལྷང་
 ཚད་དང་། ལུས་དེ་ཉིད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལུགས་དང་། ལུས་དེའི་གཞོན་བྱ་ཁམས་དང་གཞོན་
 ཟེད་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལུས་དེའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་མཐར་
 འཇིག་པའི་སྒྲ་ལྟས་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

ལེའུ་གཉིས་པ། ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བཤད་པའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། བདེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
 ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ཆགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། །ཆགས་རྒྱ་འཕེལ་རྒྱུན་བཅའ་
 ཉགས་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་ཟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་མདོར་བསྟན་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་
 ལུས་ཆགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱ་ཟེ། དེའང་ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དང་།
 ཁོང་ནས་བཅའ་བའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་དང་། འཕེལ་བའི་རྒྱུན། བཅའ་བའི་རྒྱལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 ཆགས་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་འང་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལས་ལུས་ཆགས་པའི་དཔེ་དོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱའི་
 ཡན་ལག་མ་ཆོགས་པ་ལས་ལུས་མི་ཆགས་པར་བསྟན་པ། ལུ་ལྷག་སྒྲོན་མེད་པ་ལས་མངལ་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ་
 བསྟན་པ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲིད་ཚུལ་བསྟན་པ་བཅས་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་པ་མའི་ལུ་ལྷག་སྒྲོན་མེད་
 པ། །རྣམ་ཤེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས། །འབྱུང་ལྡོག་ཆོགས་པ་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ། །དཔེར་ན་
 གཙུབས་ཤིང་དག་ལས་མེ་འབྱུང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ཟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་པོ་ཤིང་གཙུབ་ཤིང་དང་མོ་ཤིང་གཙུབ་
 གཏན་དང་སྒྲ་བ་དུལ་མ་རྒྱན་མེད་པ་དང་། རྒྱས་བུའི་རྩོལ་བ་རྣམས་གནས་གཅིག་དུ་ཚང་ཞིང་འདུས་པར་རུང་བ་
 ནི་མེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་རྩོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་མེ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་པའི་ལུ་
 བ་དང་། མའི་ལྷ་མཚན་ལ་རྒྱང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བར་དོའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་འབྱུང་བ་ལྡེའི་རང་བཞིན་དང་ཆ་ཤས་

རྣམས་ཚང་ཞིང་འདུས་ལ། གནས་གཅིག་ཏུ་ཆགས་པར་རུང་བ་ནི་མངལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་པ་མ་
 གཉིས་འཁྲིག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟོ་བ་སྤྱོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་ལྗེ་ཞེས་པ་ནི།
 སྤྱིར་ཁྱུ་ཁྲག་སེམས་གསུམ་རང་རང་གི་ཆ་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་ལྗེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་
 པར་དུ་བར་དོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་འབྱུང་བ་ལྗེ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱ་
 ཞིང་། དེ་ཡང་གཞན་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ཚོགས་པར་རུང་བ་ཞིག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔལ་པོས་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དང་པོ་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྲག་ལ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྗེ་ཤིན་ཏུ་
 སྤྱོད་པ་དང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རྣམས་འཕྱོར་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་མངལ་དུ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་
 པ་ནི་རུམ་དུ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གཙུབ་ཤིང་དང་། གཏན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྦྱོས་བྱའི་ཚོལ་བ་
 ལག་པ་དང་། འདི་དག་ཚོགས་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའོ། །ཁོང་དུ་ཆགས་རྒྱ་
 དང་འཕེལ་རྒྱུ་བཙའ་རྟགས་ཞེས་བཤད་པའི་དང་པོ་ཆགས་རྒྱ་ནི། པ་མའི་ཁྱུ་བ་དང་ཁྲག་ལ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་
 ཀན་ལྷན་འདུས་སོགས་འཕེལ་བཟད་འཁྲུགས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་དང་། བར་དོར་འབྲམས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 ཉིད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་གི་ལས་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུང་གིས་ཉེ་བར་བསྐྱུ་
 བས། པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱས་པ་ལ་རྟེན་ཆགས་པ་དང་། ཁྱུ་ཁྲག་སེམས་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བ་ལྗེ་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 ཚོགས་ཤིང་འདུས་པར་རུང་བ་ནི་ མངལ་དུ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཙུབ་
 ཤིང་དང་གཙུབ་གཏན་དང་སྤྱོད་པ་དང་སྦྱོས་བྱས་བསྐྱུ་བས་པའི་འབད་ཚོལ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་དེ་དག་
 ལས་ནི་མེ་འབྱུང་བ་དང་རྣམ་པ་དུ་མའི་སྦྱོན་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ རྒྱུའི་ཡན་ལག་མ་ཚོགས་པ་ལས་ལུས་མི་ཆགས་པར་བསྟན་པ།
 དེ་ལ་ནད་ཡོད་ན་འབྱུང་ལྗེ་ཚོགས་ཀྱང་རྒྱར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་དང་། ལས་མ་འཛོམས་ན་རྒྱར་མི་རུང་བར་
 བསྟན་པ། འབྱུང་ལྗེ་མ་འཛོམས་ན་རྒྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་བཅས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་
 ཁྲག་རྒྱུང་གིས་རྩལ་ནག་རོ་བསྐྱེད་ལ། །མཁྲིས་པས་རོ་རྒྱུར་མདོག་སེར་ངི་མ་མནས། །བད་ཀན་སྦྱ་འབྱར་རོ་
 མངར་བསིལ་བ་སྟེ། །ཁྲག་གིས་རུལ་ཏེ་བད་རྒྱུད་དུ་མ་བྱར་ཆད། །ཁྲག་མཁྲིས་རྣག་འབྲ་བད་མཁྲིས་མདུད་པ་
 ཅན། །རྒྱུང་མཁྲིས་སྐམ་ཞིང་འདུས་པ་བཤང་གཅི་འབྲ། །འདི་དག་སྦྱོན་རེས་ས་བོན་བྱེད་མི་རུས། །ཞེས་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་པོ་མོ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱོད་རོལ་དུ་སྦྱོས་པའི་ལུ་བ་ལ་སྦྱོན་དེ་རྣམས་ཡོད་པའོ། ། ལྷ་
 མེད་ཀྱི་ལྷ་མཚན་ལ་སྦྱོན་དེ་ལྷ་བྱ་ཡོད་པའོ། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མངལ་དུ་སེམས་ཅན་ཆགས་པའི་ས་

བོན་བྱེད་མི་རྒྱུས་པས་དེ་ལ་ནི་གསོ་བའི་ཐབས་འདིར་དངོས་སུ་གསལ་བ་མ་བྱུང་ཡང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པར།
 རླུང་ལ་སོགས་པས་གཞོན་གྱུར་པ། །རང་གི་སྤྲོན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཅན་ལྷན་བྱ་བྱིས་བཤད་
 པའི། །གསང་བའི་ནད་གསོར་བཤད་ཀྱན་དང་། །འཇམ་རྩེར་བཅས་པ་གང་ཡིན་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་ལས་བཤད་པ་འམ། མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་གསང་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་ལྟར་གསོ་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པས་དེ་
 དང་དེའི་ སྤྲོན་རྣམས་སོ་སོར་དག་ནས་ས་བོན་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱུས་པ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་རླུང་མཁྲིས་ཀྱི་སྤྲོན་གྱིས་
 ཟད་པ་འམ་སྐྱམ་པར་གྱུར་པ་ནི་གསོ་དཀའ་ཞིང་། འདུས་པའི་སྤྲོན་གྱིས་བཤད་གཅི་འདྲ་བ་ནི་གསོ་མི་རྒྱུས་པར་
 བཤད་དེ། བརྒྱད་པར། རླུང་དང་མཁྲིས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །འདི་དག་གསོ་དཀའ་ཉེས་གསུམ་
 ལུན། །བཤད་གཅི་འདྲ་བ་གསོར་མི་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདུད་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནི། རླུང་ཟེར་
 ལས། བྱུང་མེད་ཀྱི་རླུང་མཚན་མདུད་པ་འམ་མེན་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཞེས་བཤད་པས་གོང་བྱུར་འདྲིལ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་སྤྲོན་བཤད་པ་ལ་འང་སྤྲོན་པ་མཐའ་ལ་སོགས་པ་བསྐོལ་བའི་ཚུ་རླུང་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་གོང་བྱུར་འདྲིལ་བ་དེ་
 ཉིད་བཞིག་པའི་སྤྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་དོད་པའི་ཕོ་མོ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་སྤྲོན་ལྱེ་བྱེ་
 དང་ཁྲག་གཉིས་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་གལ་ཏེ་འཇག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་གསོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་གང་
 གིས་བསྐྱེད་བརྟག་དགོས་པ་ལས་དེའང་རླུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཁྲ་བ་དང་ཁྲག་དེ་གཉིས་ཀྱི་རེག་བྱ་རྩུབ་
 པ་དང་། ཁ་དོག་ནག་པོ་དང་རོ་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཚུལ་མཁྲིས་པས་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་རོ་སྐྱུར་བ་དང་།
 མདོག་སེར་བ་དང་བྲི་མ་ངན་པ་མནམ་པ་འབྱུང་རོ། །བད་ཀན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཁ་དོག་སྐྱུར་བ་དང་རོ་བོ་
 འབྱུར་བག་ཆེ་བ་རོ་མངར་བ་དང་རེག་བྱ་བསིལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་རང་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲག་གི་སྤྲོན་གྱིས་རུལ་ཏེ་རོ་ལྷགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བ་
 དང་། བད་རླུང་ལྟན་པའི་སྤྲོན་གྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ཆད་དེ་གཅིག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། ཁྲག་མཁྲིས་དང་ལྟན་
 པའི་སྤྲོན་གྱིས་རྣག་སྤྲོན་པ་འདྲ་བར་གྱིན་ཏུ་རྟོགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། བད་མཁྲིས་དང་ལྟན་པའི་སྤྲོན་གྱིས་
 མདུད་པ་ཅན་སྤྲེ་གོང་བྱུ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བ་དང་། རླུང་མཁྲིས་དང་ལྟན་པའི་སྤྲོན་གྱིས་ཁྲ་ཁྲག་གཉིས་རང་རང་
 གི་གནས་སུ་སྐྱམས་པ་འམ་ཟད་པར་གྱུར་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་གསོ་དཀའ་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདུས་
 པས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བཤད་གཅི་དང་འདྲ་བ་བྱུང་སྟེ། འདི་ནི་གསོ་མི་རྒྱུས་པར་བཤད་ལ། མདོར་ན་བཤད་མ་
 ཐག་པ་འདི་དག་གི་སྤྲོན་རེ་རེས་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱུས་སོ། །

༡ ལས་མ་འཇོམས་ན་རྒྱུར་མི་རུང་བར་བསྟན་པ།

ལས་མ་འཛོམ་ན་ནམ་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་མི་དག་ལྟང་མ་བསྟན་གང་རུང་གི་
 འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གི་དོན་ཡིན་ལ་དེའང་བར་སྲིད་དུ་འབྱུངས་པའི་སེམས་ཅན་དེས་མི་
 ལུས་ལེན་པའི་རྒྱ་དག་བའི་ལས་བསགས་ཤིང་། ས་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་དང་
 དེ་འདྲ་བའི་མངལ་དུ་འཇུག་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལས་དང་མི་ལྡན་པ་ནམས་ནི་ལས་མ་འཛོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་
 དང་དེ་ལྟ་བུའི་ས་མའི་མངལ་དུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དགའ་བོ་
 སེམས་ཅན་ནམས་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཆོ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པར་གྱུར་ན་ནི་ལུས་ལེན་
 པར་འགྱུར་གྱིས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་ལུས་ལེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་དང་མི་
 ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་བར་གྱུར། བར་མ་
 དོའི་སྤང་བོ་ཡང་མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྟེ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བར་བྱེད་ཀྱང་། ས་མ་དེ་དག་གི་འདུ་འཕྲོད་
 རྩ་ཕྱིར་གྱུར་ཅིང་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་མ་གྱུར་ཏམ། སོ་སོའི་ལུས་ལ་ནད་ནམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་འང་
 མངལ་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ས་མ་ཆོ་རིགས་བཙུན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་
 པར་གྱུར་ལ། བར་མ་དོའི་སྤང་བོ་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བའམ། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ཆོ་རིགས་བཙུན་ཞིང་བསོད་
 ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ལ། ས་མ་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བར་གྱུར་ཏམ། གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་
 ཡང་ཕན་ཚུན་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པར་མ་གྱུར་ན་ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ངས་པར་བྱོལ། །ས་མ་གཉིས་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ཕན་ཚུན་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ལ་
 སོགས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མ་འཛོམ་ན། རྒྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱུ་ལྟག་གི་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་། རྒྱུང་སོགས་
 གྱི་སྦྱོན་ཡང་མེད་ལ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྟ་ནམས་ཆོང་ཡང་བར་དོའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་མངལ་དུ་མི་འཇུག་
 རྟེ་ལས་ཉིད་དབང་བཙན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྱུང་ལྟ་མ་འཛོམས་ན་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། ས་མེད་མི་འགྱུར་ཚུལ་སྤྱད་མི་ལུས། །མེ་མེད་མི་
 སྦྱོན་རྒྱུང་མེད་འཕེལ་མི་འགྱུར། །ནམ་མཁའ་མེད་པར་འཕེལ་བའི་གོ་མི་ཕྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྱུང་བ་ལྟ་མ་
 འཛོམས་ན་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས། ས་མེད་མི་འགྱུར་ཚུལ་སྤྱད་མི་ལུས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་འདི་ལ་
 རྟོགས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ས་མའི་ཁྱུ་བ་དགའ་དམར་ནི་འབྱུང་བ་ལྟའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཅིང་བར་སྲིད་ཀྱི་
 ནམ་པར་ཤེས་པ་འད་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་ལྟ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་ས་སོགས་མེད་པ་གལ་འབྱུང་། དེ་ལས་

གཞན་པའི་འབྱུང་ལྗེ་ནི་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པས་ཚིག་འདི་ནི་གྲིན་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་སྒྲ་བར་དོགས་
 པས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁུ་ཁྲག་སེམས་གསུམ་པོ་ལ་རང་ཆས་ཀྱི་འབྱུང་ལྗེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 འབྱུང་ལྗེ་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པ་ནི་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་གཞུང་ཚིག་འདིས་ནི་འདི་ལྟར་སྟོན་པ་
 ཡིན་ཏེ། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁུ་ཁྲག་ཁོ་ནས་ལུས་
 ཆགས་ཤིང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་འདོད་ཅིང་། ཁུ་ཁྲག་དེ་ཡང་འབྱུང་ལྗེའི་རང་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལོག་ཉོག་དགག་པའི་ཆེད་དང་མདོ་དོན་དུ་ལུས་ཆགས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཁྱེན་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྗེ་
 ལས་མ་བྱུང་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་བརྒྱད་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསལ་པོ་མི་འབྱུང་ཡང་།
 དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་མེར་མེར་པོའི་ལུས་དེ་དག་གཤམ་ཏེ་སའི་ཁམས་འབའ་ཞིག་དང་ལྡན་ལ།
 རྒྱུའི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱེད་དང་ཐལ་བ་སྐྱམ་པོ་བཅངས་པ་བཞིན་སྤྱད་མི་བྱབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་རྒྱུའི་ཁམས་འབའ་ཞིག་དང་ལྡན་ལ་སའི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 འབྲུ་མར་རམ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་སྤྱུ་ཞིང་གཤེར་བ་ལ་སྤྲ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བོ་ཞིང་གྲུས་པར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་
 ས་དང་རྒྱུའི་ཁམས་འབའ་ཞིག་དང་ལྡན་ལ་མེའི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱར་ཆ་བའི་
 དུས་སུ་ཤའི་གོང་བྱ་གྲིབ་མ་ལ་བཞག་པ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མ་ཕོགས་པ་བཞིན་དུ་འདྲུལ་ཞིང་ཐུགས་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཤམ་ཏེ་ས་དང་རྒྱུ་དང་མེའི་ཁམས་དང་ལྡན་ཞིང་རྒྱུ་གི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁུར་བ་མཁན་ནམ་དེའི་སྟོབ་མ་མཁས་པས་ཁུར་བ་བཙོས་ནས་དབུགས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་ཅི་
 དང་ཅི་བྱ་བ་རྣམས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་དེ་དག་ནང་ཁོང་སྟོང་བྱེད་པ་ལ་གཤམ་ཏེ་རྒྱུ་གི་སྟོབས་མེད་པར་གྱུར་
 ན་མངོན་པར་འགྱུ་བ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་
 གཅིག་བརྟན་ཅིང་ཡོངས་སུ་བབྱུང་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མེར་མེར་པོའི་ལུས་ནི་པ་མའི་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གི་རྒྱས་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེན་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་
 དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། འདུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཁུ་ཁྲག་སེམས་གསུམ་པོ་ལྟན་ཅིག་དུ་འདུས་སུ་བྱིན་ཡང་། དེའི་ཆོ་འབྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སའི་རང་བཞིན་མེད་ན་འབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་ལུས་འདི་ཉིད་མི་འགྱུ་བ་སྟེ། ལུས་
 འདི་སྤྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་པལ་ཆེར་ནི་ས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མེད་ན་གཞན་
 རྣམས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་དུ་བསྐྱུ་བར་མི་རུས་ཏེ་གོར་གོར་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 རོ། །འབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་མའི་རང་བཞིན་མེད་ན་རིམ་པ་བཞིན་མི་སྟོན་ཏེ། རུལ་ཞིང་ཐུགས་པར་

འགྱུར་བས་སོ། ། གཞན་ནམས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་མེད་ན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷི་ཞིང་
 འཐས་པར་གནས་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་སྟེ་སྟོང་པའི་ཆ་ཤས་གཤམ་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་ན་
 བྱི་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་མི་ཕྱེད་དོ། །འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གནས་བཀག་པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་
 དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་མ་བྱུང་བས། འདྲིར་ནམ་མཁའ་ཡང་ལུས་ཆགས་ཤིང་
 འཕེལ་བའི་རྒྱར་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་ནམ་
 མཁའ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོང་ཞིང་གོ་འབྱེད་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་
 གྱིས་ན། འདྲིར་ཡང་ཁུ་ཁྲག་སེམས་གསུམ་མངལ་དུ་གནས་པའི་དུས་ན། དེ་སྟོང་པའི་ཆ་ལུས་འཕེལ་བའི་གོ་
 སྐབས་ཡངས་པོར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཕེལ་བའི་གོ་འབྱེད་ཅེས་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མིང་
 བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ནམ་མཁའ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

༣ ཁུ་ཁྲག་སྟོན་མེད་པ་ལས་མངལ་ཇི་ལྟར་ཆགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།
 དེ་ལ་ཡང་ ཁུ་ཁྲག་སྟོན་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་འབྱུང་བའི་དུས་བསྟན་པ། དེའི་རྟགས་
 བསྟན་པ། མངལ་ལེན་པའི་དུས་དང་ཕོ་མོའི་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ། རྒྱེ་གནས་ཀྱི་སྒྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ། མངལ་
 ཆགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁུ་བ་དཀར་མྱི་མངར་ལ་མང་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཆོས་ཁུ་རི་བོང་
 ཁྲག་འབྲུ་བ། བརྒྱས་ན་དག་འགྱུར་སྟོན་མེད་མངལ་ཆགས་བྱེད། ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱ་ནི། རྒྱ་
 ཟེར་ལས། ཁུ་བ་དཀར་ཞིང་མྱི་བ་དང་། མངར་དང་བསྐྱེད་པ་མང་པ་དང་། མར་དང་སྤྱང་ཅི་ཏིལ་མར་
 འབྲུ། མངལ་དུ་ལེགས་ཆགས་ཞེས་བྱ་ལ། ཁུ་རྒྱ་གངས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་
 མངལ་དུ་ལེགས་པར་ཆགས་ཤིང་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་བ་ནས་ཏིལ་མར་འབྲུ་ཞེས་པའི་བར་
 འདི་དག་ནི་ཁུ་བའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྒྱ་སྟེགས་ཁུ་བ་རི་བོང་ཁྲག་ འབྲུ་ཞིང་
 བརྒྱས་ན་དག་འགྱུར་བཟང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁྲག་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་དག་དང་ལྡན་ན་བཟང་ཞིང་
 མངལ་དུ་ཆགས་ཏེ། རྒྱ་སྟེགས་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་འབྲུ་བ་དང་། རི་བོང་གི་ཁྲག་ལྟར་དམར་བ་དང་། གང་གོས་ལ་
 ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་བརྒྱས་ན་དག་ཅིང་དམར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་མངལ་དུ་ཆགས་པ་བཟང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱུས་པའི་ཁུ་བ་མར་དང་སྤྱང་ཅི་ལྟར་དཀར་ཞིང་། རྒྱུང་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པ་མྱི་བ་དང་རོ་མངར་
 ལ་བསྐྱེད་པ་མང་བ་འབྱུང་བ་དང་། བྱུད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཆོས་རྒྱ་སྟེགས་ཀྱི་ཁུ་བ་དང་རི་བོང་གི་ཁྲག་འབྲུ་བ་ལ་
 དོག་དམར་ཞིང་དྲངས་ལ་བྱུད་མེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོས་ལ་འགོས་པ་བརྒྱས་ན་ཁྲག་གི་ཞེད་མེད་པར་དག་པར་འགྱུར་

བདེན་ཅི་ཁྱུ་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་ལྟོན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། མངལ་དུ་ཆགས་པ་ལུས་ཅན་དེ་ཉིད་གཟུགས་བཟང་
ཞིང་སྒོ་དང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །

ཟླ་མཚན་འབྱུང་བའི་དུས་བསྟན་པ།

བྱད་མེད་བཙུག་ཉིས་ལོན་ནས་ལྷ་བཙུན་པར། །དྲངས་མ་ལས་བྱུང་ཟླ་རེར་བསགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་གཉིས་
ནས་ནག་ཅིང་ངི་བྲལ་བ། །རྒྱུད་གིས་མངལ་གྱི་སྒྲོར་འབྲེན་ཞག་གསུམ་འཛག་ །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱི་ཟླ་མཚན་
དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་དང་མོ་གཤམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཟླ་བ་རེ་རེའི་ཆོས་བཙུན་གཉིས་གནས་གང་གི་བར་དུ་ཉི་མའི་སྟོབས་
ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་དོན་གྱིས་ནང་དུ་ཁམས་དམར་པོ་རིམ་པས་འཕེལ་ཏེ་བསམ་སེའུར་གསོག་པར་བྱེད་ལ།
སྒྲུབ་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཤར་བའི་ཆོ། བསམ་སེའུར་དང་བྱ་སྟོན་གཡས་གཡོན་སོ་སོར་
འབྲེལ་བའི་ཆུ་ཆེན་གཉིས་པོ་བརྒྱད་ནས་མངལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཇུག་ཅིང་། དེར་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་མངལ་སྒྲོ་བྱེ་
སྟེ་ཐུར་དུ་འཛག་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙུན་པར་བྱུང་ཟླ་བའི་ཁམས་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་ཉི་མའི་
ཁམས་འབྲི་བའི་དུས་ཡིན་པས་དཀར་ཕྱོགས་ལ་འཛག་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་དེ་དང་དེའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བས་ན་ཟླ་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །ཟླ་མཚན་དེ་དང་བྱ་སྟོན་མོ་ལོ་བཙུག་ཉིས་མ་ལོན་པའི་གོང་དུ་དྲངས་མ་རྣམས་
རང་རང་གི་གསོ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བས་བསམ་སེའུར་གསོག་པའི་སྐབས་མེད་ཅིང་། ལོ་ལྷ་བཙུན་ཐལ་ནས་འབྱུང་བ་
ཉམས་པའི་དབང་གིས་གསོག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་མི་འཛག་ལ། དེའི་བར་དུ་ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འབབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་བྱད་མེད་པལ་ཆེར་རྣམས་ལོ་བཙུག་ཉིས་ལོན་ནས་ལྷ་བཙུན་མ་འདས་ཀྱི་བར་དེར་ཁ་ཟས་
ཀྱི་དྲངས་མ་རྣམས་ལས་རིམ་བཞིན་བྱུང་བའི་ཁྱུ་བ་དམར་པོ་བསམ་སེའུར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་
བསམ་སེའུར་བསགས་པའི་ཁྱེད་ཡིན་ལ། ཁྱེད་དེ་ཡང་ཟླ་བ་རེ་རེའི་དུས་ཆོགས་སུ་བསམ་སེའུར་དང་བྱ་སྟོན་གྱི་
གཡས་གཡོན་ཆུ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་ལས་བརྒྱད་དེ་བྱ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁྱེད་དེ་ཉིད་
ཁ་དོག་ཅུང་ཟད་ནག་ཅིང་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་མངལ་གྱི་སྒྲོར་འབྲེན་པར་བྱས་ཏེ་ཞག་
གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཅུང་ཟད་རེ་འཛག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

༩ ཟླ་མཚན་འབྱུང་བའི་རྟགས་བསྟན་པ།

དེ་རྟགས་ཉམ་རྒྱུད་བཞིན་རས་ངན་པ་དང་། །རུ་མ་རྟེན་པ་འགྲུལ་བ་མིག་དཀྱུག་ལོ། །ཟླ་མཚན་ལྷན་པ་སྐྱེས་པ་
འདོད་པའི་རྟགས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་འབྱུང་བའི་རྟགས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ཤེད་རྒྱུད་ཞིང་བཞིན་རས་རིད་པས་
ངན་པ་དང་། །རུ་མ་དང་རྟེན་པ་དང་མགྲུལ་པ་དང་། །མིག་དང་དཀྱུག་སྟེ་ཚང་ར་རྣམས་འདར་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ་

འདིའི་དུས་སུ་ཟླ་མཚན་དང་ལྷན་ཞིང་ཆགས་པས་གཟིར་བ་ཡིན་པས་སྐྱེས་པ་དང་འཁྲིག་པར་འདོད་པའི་དྲགས་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་ེ། འདིར་ཟླ་མཚན་ལ་དོག་ནག་པོ་འབབ་པར་བཤད་པས།
 གོང་གི་རི་བོང་གི་ཁྲག་ལྟར་དམར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ས་བོན་བྱེད་མི་ལུས་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་
 དེ། འདིར་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་དེད་པས་ལ་དོག་རྩུང་ཟད་གནག་ཅིང་ངི་མ་དང་བུལ་བ་
 ཞིག་འབྱུང་ཞེས་པ་ཞག་དང་པོའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཆད་ནས་སྐྱེས་པ་དང་འདུས་པའི་དུས་སུ་
 བསམ་སེའུ་ནས་འབབས་པ་ནད་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་དེ་རི་བོང་གི་ཁྲག་ལྟར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

༤ མངལ་ལེན་པའི་དུས་དང་པོ་མེད་འགྱུར་རྒྱལ་བསྟན་པ།

མངལ་ལ་བྱེ་ནས་ཞག་ནི་བརྩ་གཉིས་བར། དང་པོའི་ཞག་གསུམ་བརྩ་གཅིག་བྱ་མི་ལེན། །གཅིག་གསུམ་ལྔ་
 བདུན་དགུ་ལ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། །གཉིས་དང་བཞི་དུག་བརྒྱད་པ་བྱ་མོར་འགྱུར། །ཉི་མ་རུབ་པས་པད་མའི་ལ་བྱམ་
 བཞིན། །བརྩ་གཉིས་འདས་ནས་ཁུ་བ་མངལ་མི་སྟོད། །ཞེས་པ་སྟེ། མངལ་ལེན་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་ཟླ་མཚན་འབྱུང་
 བའི་ཞག་གསུམ་པོ་བོར་ནས། ཞག་བཞི་པ་དང་པོར་བྱས་པའི་གཅིག་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། ལྔ་པ་དང་།
 བདུན་པ་དང་། དགུ་པ་ལ་མངལ་དུ་ཆགས་ན་བྱར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བཤད་ནས་འབྱམ་རྒྱུ་དུ་ཞག་དགུ་པ་ལ་
 དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞག་བརྒྱད་པ་ལ་དགག་པ་འང་མི་རིགས་ཏེ། ཞག་བརྒྱད་པ་དེ་ཟླ་མཚན་འཛིག་པའི་ཐོག་
 མ་ནས་བརྒྱུད་བའི་བརྩ་གཅིག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱ་མི་ལེན་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་བྱ་མོ་ལེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཅི་ནས་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོའི་ཞག་གསུམ་དང་བརྩ་གཅིག་གི་བར་གྱི་ཞག་བརྒྱད་པོ་མ་གཏོགས་
 གཞན་ལ་མངལ་མི་ ཆགས་པར་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ། དང་པོ་ཞག་གསུམ་གྱི་ཟླ་མཚན་འཛིག་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པས་པལ་ཆེར་མི་འཛིན་ཅིང་། དེའི་ཆེ་འཁྲིག་པ་ནི་སྐྱེས་པའི་སྟོག་དང་ལུས་ལ་ཆེས་ཆེར་གཞོད་པར་བཤད་
 པས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མངལ་མི་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞག་བརྩ་གཅིག་པ་ལ་བྱ་མི་ལེན་ཀྱང་
 བྱ་མོ་ལེན་པ་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་ལ་བྱ་ལེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མར་
 ཟླ་མཚན་བྱུང་བར་ཤེས་ནས་ཞག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་ཟླ་མཚན་རྒྱུ་བའི་དུས་ཏེ། དེ་ལས་ཀྱང་དང་པོའི་ཞག་
 གསུམ་དང་བརྩ་གཅིག་པའི་དུས་སུ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་དོ། །དེ་ལ་བྱུང་ཐིམ་པའི་ཞག་བཞི་པ་དང་། དུག་པ་
 དང་། བརྒྱད་པ་དང་། བརྩ་པ་དང་། བརྩ་གཉིས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་བྱ་པོར་འགྱུར། ཟླ་མཚན་རྒྱུས་ནས་ཞག་ལྔ་
 པ་དང་། བདུན་པ་དང་། དགུ་པ་དང་། བརྩ་གཅིག་པ་འདི་དག་གི་ཆེ་ཉལ་པོ་བྱས་ན་བྱ་མོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 དང་། ཟླ་ཟེར་ལས། ཟླ་མཚན་ཞག་ནི་བརྩ་གཉིས་དུས། །དེ་ལས་དང་པོའི་ཞག་གསུམ་དང་། །བརྩ་གཅིག་པ་
 སྟོན་ཅེས་བྱ་ལ། ཟླ་མཚན་སྟངས་བ་ནས་ཞག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་དུས་དེ་ཟླ་མཚན་འཛིན་པའི་དུས་ཡིན་ལ།

ཞག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོའི་ཞག་གསུམ་ནི་སྤྲད་ཅིང་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་མི་
 ཐེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་གཅིག་པ་ཡང་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྒྱལ་ལ་བྱར་འགྱུར་གཞན་དུ་བྱ་མོར་
 འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཐིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་། ཆོས་དྲུག་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཆོས་བཅུ་དང་།
 ཆོས་བཅུ་གཉིས་དག་ལ་བྱ་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ལྔ་དང་། ཆོས་བདུན་དང་། ཆོས་དགུ་
 དང་། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་ཉེ་བར་མཚན་པ་དག་ནི་བྱ་མོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩིས་སུ་
 འབྲངས་ནས། ལྷ་མཚན་འབབ་པའི་ཞག་གསུམ་བཞག་པའི་རྩིས་ཀྱི་ཞག་དེ་ནས་བཟངས་པའི་ཞག་བརྒྱད་པ་ལ་
 བྱ་མོ་ལེན་ཞིང་། དགུ་པ་བྱ་ལེན་པར་འདོད་དེ། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་བྱ་མི་ལེན་ཞེས་པ་རྒྱུད་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་པར་ལ་ཉི་ཟེར་གྱིས་ཐོག་ནས་ཁ་བྱེ་བ་དང་འབྲ་
 བར་ལྷ་མཚན་བྱུང་ནས་ཞག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མངལ་གྱི་པར་ལྷའི་ཁ་བྱེ་བ་ལྟར་འདུག་གོ། །གནས་སྐབས་དེའི་
 བར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་སྤྲད་ན་ས་བོན་འཛིན་ལ་དེ་ཕན་ཆད་ནི་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་མཚན་ཐོག་མར་བྱུང་ནས་
 ཞག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་མཚན་གྱི་དུས་དེར་འདོད་པ་སྤྲད་ན་བྱ་ཆ་ཆགས་སོ། །དེ་ཡང་བྱུང་མེད་གང་ལྷ་
 མཚན་འཛིག་པས་མངལ་གྱི་ཁ་བྱེ་བའི་དུས་ནས་མི་བྱུང་པར་གནས་པ་ཞག་ནི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ཞག་
 བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་དང་པོའི་ཞག་གསུམ་ལྷ་མཚན་འཛིག་བཞིན་པའི་དུས་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ལ་འཁྲིག་
 པ་སྤྲོད་པ་ནི་སྤྲད་པའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། བྱ་པོ་ཡང་མི་ལེན་ལ། ལྷ་མཚན་འབྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཞག་གསུམ་པོ་དོར་
 བའི་རྩིས་ཀྱི་ཞག་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་བཅུས་པའི་གཅིག་གསུམ་ལྔ་བདུན་དགུ་ནམས་ལ་འཁྲིག་པ་སྤྲད་ན་བྱ་པོར་
 འགྱུར་རོ་སྟེ་ཞེས་པ་འོག་མ་འབྲེན་པའི་ཆོག་གོ། །དེ་ལས་ལོག་པ་སྟེ་ཞག་གཉིས་དང་བཞི་དང་དྲུག་དང་བརྒྱད་པ་
 ནམས་ལ་བྱ་མོར་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱ་དང་བྱ་མོ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དེར་
 འཁྲིག་པ་མ་བསྟེན་ན་ཉི་མ་རྒྱབ་པས་ཉིན་པར་ཁ་བྱེ་བས་པར་ལྷའི་ཁ་མཚན་མོ་བྱུང་པ་བཞིན་དུ་ཞག་བཅུ་གཉིས་
 འདས་ནས་མངལ་གྱི་ཁ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁྲིག་པ་སྤྲད་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཁྲ་བ་མངལ་གྱི་ནང་དུ་མི་སྤོད་པར་ལམ་
 ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བས་ན་མངལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤྲད་ལྷ་མཚན་གྱི་དུས་སུ་བསྐྱེག་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་།
 བྱ་ལེགས་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་ཞིབ་པར་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་བེ་རྒྱར་
 དཀར་པོ་མ་བྱར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

༥ སྐྱེ་གནས་ཀྱི་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཁྲ་བ་མང་བ་བྱ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི། ལྷ་མཚན་མང་བ་བྱ་མོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཆ་མཉམ་མ་ནིང་བྱེ་ལས་མཆོ་མར་
 སྐྱེ། སྐྱེ་གནས་མི་མཐུན་པ་དང་གཟུགས་མི་སྤྱུག །འདི་དག་གཞོད་པའི་ངི་མས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ།

གཞན་ཡང་ཆགས་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱད་པར། ལུ་ཁྲག་རྒྱུ་གིས་དུ་མར་ཕྱེ། ཇི་ལྟ་བ་ལས་མཆོ་མར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་
 བ་ཆེན་པོ་ལྟ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ན། སྐྱེ་བ་ནམ་པ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མཐུན་པའི་དཔེ་
 བཟུང་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤྲོ་ཆོལ་དང་ཟངས་མ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཅིག་ལས་གཟུགས་ཐ་དད་པར་སྤྲོ་ཆོགས་དགའ་
 མགུར་བྱར་ཡོད་དོ། ཆེ་ཡང་སྤང་བ་དང་འབྲུ་བར་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་སྤང་དུ་རུང་
 དོ། རྟེན་བས་ན་པའི་ལུ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ནི་བྱ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། བྱ་མཆོ་མར་འོང་བ་ནི་ཆགས་མེར་མེར་པོའི་
 སྐབས་སུ་རྒྱུ་གིས་དུ་མ་བྱུར་བཅད་པ་ལས་དུ་མར་འགྱུར་རོ། རྟེ་ཡང་པོ་མོ་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ལུ་ཁྲག་
 གི་ཤས་ཆེ་རྒྱུ་གོང་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡམ་མའི་ལུ་ཁྲག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ལས་ནི། སྐྱེ་
 བ་མི་མཐུན་པ་སྤྱུལ་དང་བྱི་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལོང་བ་དང་། འོན་པ་དང་། ཞ་བོ་དང་།
 གུམ་པོ་དང་། འཐེང་པོ་དང་། མིའུ་བྱུང་དང་། གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ལྷ་ཟེར་ལས། པའི་ལུ་རྒྱ་མང་ཞིང་། ཤས་ཆེ་བ་ལས་ནི་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི།
 བྱད་མེད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེ་བཞིན་དུ་མའི་ལྷག་མང་བ་ལ་བྱད་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། པོར་མི་སྐྱེའོ། ལུ་བ་
 དང་ལྷག་དེ་གཉིས་ཆ་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པ་ལ་ནི་མ་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འཇ། མཚན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཡལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲིབ་པས་ནི་རྒྱེན་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྤྲིད་པའོ། མངལ་དུ་སེམས་
 ཅན་དུ་མ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བཟུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པ་ནི། ལུ་ཁྲག་རྒྱུ་གིས་
 དུ་མར་ཕྱེ། ཇི་ལྟ་བ་ལས་མཆོ་མར་འབྱུང་། ཞེས་བྱ་བ་ལས། པ་མའི་ལུ་ཁྲག་རྒྱུ་གིས་མང་དུ་ཕྱེ་ཞིང་དུ་མར་
 བྱས་པ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོ་མར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རྟེ་ཡང་ལུ་བ་མང་བའི་ལུ་
 ལྷག་གྲུས་པ་ལས་ནི་པོའི་མཆོ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་མཚན་ཤས་ཆེ་བའི་ལུ་ལྷག་གྲུས་པ་ལས་ནི་པོའི་མཆོ་
 མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རྟེ་བཞིན་དུ་ལུ་ལྷག་ཆ་མཉམ་པ་དུ་མར་གྲུས་པ་ལས་ནི་མ་ཞིང་གི་མཆོ་མར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ། རྟེ་ལྟར་ན་ལན་འགའ་ལ་ནི་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལན་འགའ་ལ་ནི་མོར་སྐྱེ། ལན་འགའ་ལ་ནི་མ་
 ཞིང་དུ་སྐྱེ། ལན་འགའ་ལ་ནི་མ་ཞིང་དང་བྱད་མེད་གཉིས་སུ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན།
 སྐྱེ་གནས་མི་མཐུན་གཟུགས་མི་སྤྱུག གཞོད་པའི་དྲི་མས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐྱེ་གནས་རིགས་མི་
 མཐུན་པ་དང་། གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་དག་དུ་ནི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པས་ལུ་ཁྲག་གི་དྲི་མ་དེ་ལ་གཞོད་ཅིང་མ་རུངས་
 པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་གི་དོན་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་
 གནས་པའི་རྒྱུ་གི་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལུ་ཁྲག་དེ་ཉིད་དུ་མ་བྱུར་ཆད་པའི་གངས་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་གྱི་མཆོ་

མར་འགྱུར་བ་ཞིག་སྟེ་མཆོ་མ་གསུམ་པ་འབྱུང་བ་ཡང་མཐོང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁྱུ་ཞུགས་ཤིང་ཆུང་གི་རྣམ་པས་པོ་
 དང་མོ་དང་མ་ནིང་དང་འདྲེས་པའི་མཆོ་མ་གང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ས་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱུ་ཞུགས་དང་བར་དོའི་རྣམ་
 ཤེས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆགས་པ་དེའི་ཆོ་པའི་ཁྱུ་བ་མང་བ་ན་བྱ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་མཚན་མང་བ་དེའི་ཆོ་ན་བྱ་
 མོར་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱུ་ཞུགས་མང་ཉུང་ཆ་མཉམ་པ་དེའི་ཆོ་ན་མ་ནིང་མཚན་མེད་དང་། མཚན་གཉིས་པ་
 དང་འགྱུར་བའི་མ་ནིང་གང་ཡང་རུང་བར་སྟེ་བ་དང་། ཁྱུ་ཞུགས་འདྲེས་པའི་མེར་མེར་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱུང་གི་བྱེད་པ་
 འགའ་ཞིག་གིས་དུམ་བུ་གཉིས་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ལས་དེ་དང་དེའི་མཆོ་མ་སྟེ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དུམ་
 བུ་སོ་སོ་ལ་ཡང་ཁྱུ་བ་དང་ཁྱུ་ཞུགས་ཆེ་ཆུང་དང་། ཆ་མཉམ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་སྟེ་བ་གོང་བཞིན་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །མི་ལ་སྟེ་བའི་གནས་མི་མཐུན་པ་གཞན་སྟེ་བ་དང་། སྟེ་གནས་མཐུན་ཡང་མི་འཁྱུང་དང་། ཞ་ལོང་
 སོགས་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་གཞན་ཡང་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྟེ་བར་སྤང་བ་འདི་དག་གི་རྒྱ་ཅི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། སྤྱིར་རང་
 རང་གི་ལས་ཉིད་དབང་བཅན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་དུ་བློན་ཀྱང་ཁྱུ་དང་པར་ས་མའི་ཁྱུ་ཞུགས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་དབང་གིས་མངལ་བ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྒྱུང་ལ་སོགས་
 པའི་གནོད་པའི་ཁྱུ་ཞུགས་ཇི་མ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཙམ་བྱས་པས་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་
 དོན་ཏོ། །ཆགས་པའི་རྟགས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ཇི་མེད་འོད་ལས། འདིར་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་བ་ལས་གསང་བའི་
 སྤྲུང་ལྱུང་བའི་ཁྱུ་བ་དང་། ལྷ་གའི་ཁྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་བོན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་མའི་
 ཁྱུ་ཞུགས་དེ་ཉིད་ལ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བར་དོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
 པས། དེ་ཡང་བཤད་པའི་རྒྱུད་དོ་རྗེ་མེད་པ་ལས། རྒྱ་ནི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། བག་ཆགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 ཡིད། རྒྱུང་གི་དོ་བོས་གཟུགས་གཞན་མཐོང་། །དོན་ནི་ངེས་པར་མི་ཤེས་ཤིང་། །རྒྱུང་ཙམ་གཅིག་ཕུ་མོངས་
 འདུ་བྱེད། །ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཀྱག་ནས་ནི། མངལ་འཇུག་བག་ཆགས་རྣམ་པར་སྤྱོད། །བག་ཆགས་ཉིད་
 ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གཟུང་། །དེ་ཆོ་ཁྱུ་ཞུགས་ལྷ་མཉམ་ལས། །འདྲེས་པ་རུ་ནི་གྱུར་པ་དང་། །ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 རྒྱུར་བཅས་པ། །ཇི་ལྟར་ཆང་རོས་ཚུལ་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས། འདི་ལྟར་བར་
 དོའི་སྤང་བོ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ན། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་མ་གཉིས་ཕྱད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་གལ་ཏེ་མོར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
 ནི་མ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ཞིང་ས་ལ་ནི་ཞེ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། སའི་ཁྱུ་བ་བྱུང་ན་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་
 སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་མོར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ཞིང་མ་ལ་ནི་ཞེ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། མའི་
 ཁྱུ་བྱུང་བ་ན་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པས། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེ་སྤང་དང་ཆགས་པའི་སེམས་

སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དགའ་བོ་ཇི་ལྟར་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་
 གྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་མ་ཡང་ཆགས་པའི་སེམས་སྐྱེས་པར་གྱུར། དུས་ཀྱི་ལྷ་མཚན་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 གྱུར། བར་མ་དོའི་ཕུང་པོ་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་ལ་གོང་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་ཅིང་ལས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་
 གྱུར་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བར་མ་དོའི་ཕུང་པོ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ན། དེ་
 ཡང་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་
 ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བསོད་ནམས་དང་མི་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་བྱང་ནས་ཡུལ་
 མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེང་བདག་ནི་སྤྲུང་དང་། གང་བ་དང་། གནམ་སྐྱགས་པ་དང་།
 ཆར་འབབ་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཅ་ཅ་དང་། མང་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་ཕྱད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་སྐྱེས་ནས། དེང་བདག་རྩའི་ཁྱི་དང་། ལོ་མའི་ཁྱི་དང་། ཕྱི་ཁྱི་ཁྱི་
 དཔེན་པར་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་རི་དང་ནགས་སྐྱག་པོ་དང་བྲག་ཕྱག་དག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་
 ཏེ། གཞན་ཡང་འདུ་ཤེས་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་ནས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་
 འགྱུར་རོ། །གང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་འདི་སྟམ་དུ། དེང་བདག་ནི་སྤྲུང་དང་། གང་བ་དང་།
 གནམ་སྐྱགས་པ་དང་། ཆར་འབབ་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཅ་ཅ་དང་། མང་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་པར་
 བྱེད་པ་དང་ཕྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་སྐྱེས་ནས་ཁང་པ་བཙེགས་པའི་སྟངས་དུ་འཇིགས་པའམ།
 ཡང་ཐོག་མཐོན་པོའི་སྟངས་དུ་འཇིགས་པའམ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་ནང་དུ་འཇུག་པའམ་ཁྲི་ལ་འདུག་པར་བྱའོ་སྟམ་
 དུ་སེམས་ཏེ། གཞན་ཡང་འདུ་ཤེས་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་ནས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། དཔེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་
 དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཏུ་རུང་ཞེ་ན། འདི་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེ་བལྟན་ཏེ།
 ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མེ་ཤེལ་ལ་ཕོག་པའི་དབང་གིས་རྩྭ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་སྤང་བ་ཡང་། ཤིང་
 མེ་ཤེལ་ལ་རེག་པར་མི་སྤང་ལ། མེ་ཤེལ་ཡང་ཤིང་ལ་རེག་པར་མ་མཐོང་མོད་ཀྱང་ཆོག་པར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་
 ནམ་པར་ཤེས་པ་མངལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ཡང་མི་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ལྷ་ཟེར་ལས་
 དྲིས་པ། སེམས་ཅན་འདི་ནམས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ན་མི་སྤང་བས་ཉེ་བར་དམིགས་སུ་མེད་དོ་
 ཞེས་རྟོག་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། མེ་ཤེལ་དང་ནི་ཕྱད་གྱུར་པའི། །ཤིང་
 ལས་དྲོ་བ་མི་སྤང་སྟེ། སེམས་ཅན་མངལ་གནས་དེ་དང་འདྲ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་
 འགྲེལ་བའི་མེ་མེ་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ནོར་བུ་དང་ཕྱད་ཅིང་། འོད་དེས་བསྐྱིབས་ན་མེ་ཤེལ་གནས་པའི་ཤིང་ལ་

མཆེད་མོད་ཀྱི་དེར་འགོ་ཞིང་ཞུགས་པར་མི་སྣང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་བར་མའི་སེམས་ཅན་མངལ་གྱི་གནས་
 སུ་འགོ་བ་མངོན་སུམ་དུ་འགོ་བར་མི་སྣང་ཡང་། དེར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དྲིས་པ། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་
 གཅིག་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་དག་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཇི་ལྟར་སྣང་དུ་རུང་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དག་གི་ཕྱིར་གཞུང་
 རྩེ་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡི་རྒྱུ་སུ་འགོ་བས་ན། །འབྲས་བུ་དེ་དང་སྐྱལ་མཉམ་
 ཉིད། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་སྣ་ཚོགས་འཛིན། །ཟངས་མ་ལ་སོགས་བཞུས་དང་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་བ་ལས།
 རྒྱུ་འམ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་པས་ན་རྒྱུ་སུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་འམ་བྱེད་པ་བཞིན་སྤངས་ཤིང་ལྟོས་པ་
 མེད་པར་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྒྱུ་འམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དང་འབྲ་
 བའམ་སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ། དེ་དང་དེ་དག་སྐྱལ་
 བ་མཉམ་ཞིང་ཆ་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་བ་མཉམ་པ་འམ་ཆ་འབྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 ནོ། །གཏན་ཆོགས་སམ་རྒྱ་དེས་ན་སེམས་ཅན་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འམ་བྱེད་པས། རང་བཞིན་
 གཅིག་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་གནས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འཛིན་
 ཅིང་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཟངས་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་རིགས་མས་བཞུ་ཞིང་ཁྱབ་པར་བྱས་པ་
 ཁྱབ་པའི་རྣམ་པའི་ཚུལ་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་། སྤྱི་ཆོལ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཟོ་བྱས་པའི་མི་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
 སུ་བྱས་པ་དེར་སྒྲུགས་ན་གཞིའི་རྣམ་པ་ཅི་འབྲ་བ་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་སུ་སྣང་ཞིང་འབྲུང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་
 དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་གནས་དུ་མར་སོང་ཞིང་གནས་པ་ལས་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལས་འཕྲོས་ནས་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སྐྱེ་ཐམས་
 པ་རྣམས་ནི་མི་བློ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཅིང་གནས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་
 ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་བློ་མི་ཤེས་པས་མངལ་དུ་འཇུག་ལ་མི་བློ་མི་ཤེས་པས་གནས་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་དང་། །རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བློ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་ལ་མི་བློ་མི་ཤེས་
 པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་བློ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 མངལ་དུ་འཇུག་གནས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ནས་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱུའི་དུས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་པའི་ཁ་ནང་ནས་འཇུག་སྟེ་ཁྱབ་དང་ལྟན་དུ་མའི་མངལ་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པ་
 དེ་ལ་ཡང་གོང་གི་ཆགས་སྤང་མིག་སེར་གྱི་བསམ་པས་ཕོ་ལུས་ལེན་ན་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་བ་གཏད་
 དེ་མ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། མོ་ལུས་ལྟོག་སྟེ་མ་ལ་རྒྱུ་བ་གཏད་པ་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་
 འཇུག་པ་ལ།

༤ མངལ་ཆགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

མངལ་ཆགས་མཚན་མས་ས་བོན་འཛིན་པ་དང་། །འདོད་པ་རོམས་ཤིང་ལུས་སྟོམ་ཁྱི་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བོན་དང་བར་དོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་རྟགས་དང་
མཚན་མ་གསལ་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤོ་མོ་གཉིས་འབྲིག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་བོན་དེ་ཉིད་མངལ་གྱི་ནང་
དུ་འཛིན་པ་དང་། དེས་རེ་ཞིག་འདོད་པ་རོམས་ཤིང་ཚོམ་པ་དང་། ལུས་སྟོམ་ཞེས་པ་བད་རྟིང་པ་སྟེ་བྱ་བ་གང་ལ་
ཡང་མི་འཕྲོད་པར་སྒྱིད་ལུག་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལུས་སྟོམ་ཞིང་ཁྱི་བ་ལྟར་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་ན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་
མངལ་དུ་བབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་མེད་གྱི་ས་
བོན་ལེགས་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ནི། འཕྲལ་དེ་མ་ཐག་མཚན་མ་འདི་དག་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པ་རོམས་པ་དང་།
ལུས་སྟོབ་དང་། ཡན་ལག་འགྲུལ་བ་དང་། ལུ་ལྷག་འདྲེས་པ་དེ་ཡང་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་སྟོམ་བྱེད་པ་དང་། སྟིང་
ཅུང་ཞིག་འཕར་བ་དང་སྟོམ་པ་དང་། ཏུབ་པ་དང་། བ་སྐྱུ་ལྔ་བ་དང་། སྟོན་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ལྷ་ཟེར་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྱིར་ནི་ལུ་ལྷག་སེམས་གསུམ་ག་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་དཔར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་གྲུབ་ལ་རིམ་པས་
མའི་ཁ་ཟས་གྱི་རོ་དུག་པོའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་སོ་སོར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་གདན་བཞི་
ལས། ལྷ་ནི་སེམས་ལས་འབྱུང་བས་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་ལི་ཁམས། །གལ་ཏེ་ལྷ་ཉིད་གཞན་དུ་ན། །ཤི་
ནས་ཅི་སྟེ་ལྷ་མི་འབྱུང་། རྣམ་ཤེས་མེ་རུ་འབྱུང་བས་ན། །ལུས་ལ་རྩོ་བ་ཉིད་དུ་རེས། །ཡེ་ཤེས་འཕྲོས་པའི་ལུས་
ལ་ནི། ཅི་སྟེ་རྩོ་བ་ཉིད་མི་སྤང་། རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་ལུས་དག་ལ། །འབྱུང་འཕྲུག་དབུགས་ནི་དུ་བ་འདྲ། །ཡེ་
ཤེས་འཕྲོས་པའི་ལུས་དག་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་དབུགས་མེད་དོ། །སེམས་ནི་ས་རུ་འབྱུང་བས་ན། །སྟོབ་རུ་ནི་
སྤང་བ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་འཕྲོས་པའི་ལུས་དག་ནི། རྒྱ་ལི་སྟེང་དུ་ལྷིང་བ་འོ། །ལུས་ཀྱི་ཚད་མ་ལྷ་ཆར་ཡང་། །ལྷ་
ཆར་གཅིག་གི་རོ་བོས་བསྟན། །གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཤེས་བྱས་ནས། རྣམ་འཕྱོར་པ་ལིས་གནས་བལྟའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་
དུ་མ་གྱུར་ན་འདིར་སྤང་དུ་རུང་བའི་ལྷ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་སྟོམ་ན། །རྩ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས། བོ་ལྷ་
ཀའོ་ལར་སྐྱར་བས། །རེག་པ་སྤང་བའི་བག་ཆགས་ཉིད། །ས་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་བར་འགྱུར། །བྱང་སེམས་ལུ་བའི་
རང་བཞིན་ཡང་། རྒྱ་ལི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ། །བསྟོད་པ་ལས་ནི་རྩོད་སྟེ་སྟེ། །གལ་ཡོད་རྒྱུད་དུ་རབ་ཏུ་
གསལ། །བདེ་བ་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཀྱི་ཁམས། །ལྷ་པོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟོར། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་
བ་ལྷའི་རང་བཞིན་ལུ་ལྷག་སེམས་གསུམ་པོ་མངལ་དུ་ཚོགས་ནས་དེ་དག་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཉིད་ལས།

རུས་པ་རྒྱུ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དུ་བཞུགས། རྒྱུ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་དེ་
 བཞུགས་བཞུགས། ཅེས་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད་ལས། ས་བོན་གྱིས་རང་གི་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་གསུངས་པ།
 ས་བོན་དག་གིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་ས་བོན་ལྟ་བུ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ས་གང་ཡིན་པ་དེས་གསུང་བའི་པདྨ་
 ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་དུག་པོ་རྣམས་ཐོས་ནས་ལུས་སྒྱེད་པ་ལ་གསལ་བར་ཕྱི་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱ་ནི་
 དེ་བཞུགས་གཤེར་བ་ཉིད་བྱེད་དོ། མེ་ནི་ཐོས་པའི་རོ་རྣམས་སྒྱིན་པར་བྱེད་དོ། རབ་མཚེག་རྣམ་པ་བཅུ་ལྔ་
 སྟོག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ས་བོན་འདིའི་ལུས་ལ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། འཕེལ་བ་དག་ལ་སྒྲུབ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཉིད་
 ནི་གོ་སྐབས་སྒྱིན་བྱེད་དུས་ལས་དེ་ལྟར་སྤར་བཞུགས་པའི་རྣམ་པས་སྒྱེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་དུ་མ་དག་གི་
 ལུས་བཅས་སྒྲུབ་དང་ཡིད་དང་ཞེས་པ་ནི་ལུས་དང་རྒྱ་དང་སེམས་སོ། རུས་པ་རྣམས་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
 ལུས་དང་རྒྱ་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྟོན་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ས་བོན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་བཞུགས་པའོ་ཞེས་
 པ་དང་། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། ལུས་འདི་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ན་པ་མའི་ཁྱེད་དང་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞུགས་དང་པོ་ཐ་མི་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། རྒྱའི་ཁམས་ཀྱིས་
 ནི་གཤེར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། མའི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་རྩོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། རྒྱུ་གི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་ཞིང་གཡོ་
 བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་འདི་རྣམས་ལས་ནི་མི་འབྲུང་ཡང་། འདིར་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུ་ལྔ་པོ་ནང་གི་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་ལྔ་པོ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུང་བ་ལྔ་
 ཆེན་པོ་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པའི་བག་ཆགས་ལས་དེ་
 ལྟར་འབྲུང་ཞིང་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

༤ རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་སྒྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ།

པ་ཡི་ཁྱེད་བས་རུས་པ་ལྷན་གཞུང་སྒྱེད། མ་ཡི་ལྷ་མཚན་ཤ་ཁྱེད་དོན་སྟོན་སྒྱེད། རང་གི་སེམས་ལས་དབང་པོའི་
 རྣམ་ཤེས་འབྲུང་། ས་ལས་ཤ་དང་རུས་པ་སྤྱི་སྒྱེད། རྒྱ་ལས་ཁྱེད་དང་ཕྱི་རོ་རྒྱན་པ་སྒྱེད། མེ་ལས་རྩོད་དང་
 མདོག་གསལ་མིག་གཟུགས་སྒྱེད། རྒྱུ་ལས་དབྱུགས་དང་པགས་པ་རེག་བྱ་སྒྱེད། མཁའ་ལས་བྱ་ག་ན་བསྐྱེད་
 སྒྱེད་འགྱུར། ། གོམས་པས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་སྤང་བ་མཆེད། རྒྱ་ཁྱེད་ཉེན་འབྲེལ་འཛོམས་པས་ལུས་སྤྱོད་
 འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ཁྱེད་སེམས་གསུམ་དང་། དེ་ཡི་རང་བཞིན་འབྲུང་བ་ལྔ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱེད་པ་དེས་ནི། མངལ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རུས་པ་དང་ལྷན་
 པ་དང་གཞུང་པ་རྣམས་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞུགས་དུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་མཚན་གྱིས་ནི་ཤ་དང་ཁྱེད་
 དང་དོན་སྟོན་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། མངལ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རང་གི་སེམས་ལས་

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་པོ་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་
 འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་སའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ལྷས་ཀྱི་ཤ་དང་རྩས་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་ཆ་ཤས་
 ནམས་འབྱུང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཟངས་ཁབ་གཤེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་ངོའི་
 རང་བཞིན་ནམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཚུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ནི་ཁྲག་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེའི་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་བཀས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་རོ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱན་ཞིང་
 གཤེར་བའི་ནམ་པ་ནམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །མེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ངོ་དེ་ཆ་ཤས་ཀྱུན་དང་ལྷས་
 ཀྱི་མདོག་རབ་དུ་གསལ་བ་དག་འབྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཟངས་ཁབ་མའི་མེ་རྟོག་ལྟ་
 བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །རླུང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ཕྱི་
 ནང་དུ་རྒྱ་པའི་དབྱུགས་དང་དེའི་ཆ་ཤས་ནམས་འབྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བྱ་
 རེག་འཇམ་གྱི་པགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྷས་ཀྱི་པགས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་རེག་བྱའི་རང་བཞིན་
 ནམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ལྷས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་སོག་ཟུངས་ཀྱི་བྱ་ག་ནམས་
 དང་། ཁྱད་པར་ན་བའི་དབང་པོ་གོ་གའི་འཛེར་བུ་གཙུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་སྐྱའི་རང་བཞིན་ནམས་འབྱུང་
 ཞིང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་ནམས་ཀྱང་མདོར་ན་སྐྱེ་བ་
 གཞན་དུ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པའི་དབང་ལས་དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པའི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་
 ཚོགས་སུ་རིམ་པས་མཆེད་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་འཛོམ་ཞིང་འདུས་པ་ལས་ལྷས་འདི་ཉིད་མངལ་གྱི་ནང་དུ་འགྲུབ་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ལྷས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི་ལྟེ་བ་ཡིན་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་ལས་མ་བྱ་གང་གི་ལྟེ་བ་ཡིན་པ་ནམས་མི་ཤེས་པ་དག་སྤང་བའི་དོན་གྱིས་བཞེད་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་ལྷས་གྲུབ་པའི་ཐོག་མ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། མས་རོ་
 དྲུག་གི་བཟའ་བཏུང་འཕྲོད་པར་ཐོས་པའི་བརྒྱད་ནམས་སོ་བའི་གནས་ནས་རིམ་པས་ལྷས་ཟུངས་སོ་སོར་འཕེལ་
 བའི་དྲངས་མ་བདུན་པ་དེ་ཉིད་བསམ་སེ་འུར་བསགས་པ་ལས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བསམ་སེ་འུར་དང་བྱ་སྒྲིད་ཀྱི་
 གཡམས་གཡོན་གཉིས་ཅུའི་རྒྱན་སྤང་གིས་འབྲེལ་ཞིང་བྱ་སྒྲིད་ཀྱི་ཅ་དེ་ཡང་མངལ་གནས་ཀྱི་ལྷས་ཅན་དེའི་ལྟེ་བ་སྟེ།
 དཀྱིལ་ལམ་དབྱས་ངང་ཐད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ན་རྒྱུང་དང་འདྲ་བའི་བསམ་སེ་འུར་ནས་ཡུར་བ་དང་འདྲ་
 བའི་ཅུའི་སྒྲུབས་གཉིས་སུ་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་དྲངས་མའི་རྒྱན་འབྱུང་སྟེ། ཞིང་དང་འདྲ་བའི་མངལ་གནས་ཀྱི་ལྷས་
 ལ་ལོ་རྟོག་དང་འདྲ་བའི་ཁམས་སུ་ཅུ་ཅ་དྲུག་ནམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱད་མེད་གང་

མངལ་དང་ལྷན་པའི་སྐབས་སུ་ཟླ་མཚན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། མངལ་གནས་ལྟེ་བ་མ་ཡིན། །སྤྱིང་གི་རྩ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཡིས་དེ་ནི་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །ཞིང་གི་ཡུར་བ་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། བྱིས་པ་ནང་དུ་འཕེལ་བའམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་མའི་སྤྱིང་དང་བྱའི་ལྟེ་བ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་སྒང་ཡོད་ལ། དེ་ནས་མས་ཐོས་པའི་བཅུད་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཞིང་ལ་ཡུར་བ་ནས་རྒྱ་བྱངས་ནས་བཅུས་ན་ངེས་པར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཟླ་ཟེར་ལས། མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དང་མའི་སྤྱིང་གི་རྩ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲེལ་པར་གནས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཅིའི་རྒྱན་དེ་ནས་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཡུར་བ་ནས་རྒྱ་བྱངས་ཏེ་དེས་ཞིང་གི་ལོ་ཏྲོག་འཕེལ་ ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འདི་སྐབས་སྤྱིང་ཞེས་པ་ཡང་དོན་བསམ་སེ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། བཟའ་བཏུང་ན་མས་ཀྱི་དྲངས་མ་བདུན་པ་བཅུད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གསོག་པའི་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། འཕེལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ འཕེལ་བའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། འཕེལ་ཚུལ་དངོས་བསྟན་པ། རྟོགས་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་ནས་འཕེལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། །མངལ་ཆགས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི་ལྟེ་བ་སྟེ། །བྱ་སྣོད་གཡས་གཡོན་རྩ་དང་ལྟེ་བ་འབྲེལ། །རྩ་གཉིས་བསམ་སེ་བཅུད་ཀྱི་རྟེན་དང་འབྲེལ། །དེ་ཕྱིར་མ་ཡི་ཁ་ཟས་དྲངས་མ་ཡིས། ། དེམ་གྱིས་མངལ་དུ་ན་མ་པར་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་རྒྱུ་ལྷུ་ལྷུ་ཡིས་ཞིང་སྤྱོད་འབྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་ཚུལ་གོང་དུ་ཞིབ་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆགས་ནས། ད་ནི་ཆེར་འཕེལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ལུས་དེ་ཉིད་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་མངལ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟེ་བ་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན། མའི་བྱ་སྣོད་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་དང་མངལ་གནས་ཀྱི་ལྟེ་བར་འབྲེལ་ལ། བྱ་སྣོད་ཀྱི་རྩ་གཉིས་པོ་དེའི་གྲེན་ཕྱོགས་སུ་བསམ་སེ་འཕྲུ་ཞེས་བཅུད་ཀྱི་རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར་མའི་ཁ་ཟས་ན་མས་ཀྱི་དྲངས་མ་བདུན་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཐ་མ་བཅུད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བསམ་སེ་འཕྲུ་ནས་རྩ་གཉིས་སུ་བརྒྱུད་དེ་མངལ་དུ་གནས་པའི་ལྟེ་བར་ཞུགས་པ་དེས་དེམ་གྱིས་མངལ་དུ་ལུས་ན་མ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ན་མས་བསགས་པའི་རྒྱུ་དེ་ནས་ཡུར་བ་སྤོངས་རྒྱ་བྱངས་ཏེ། རྒྱ་དེ་འབྲ་བས་ཞིང་ཆེན་པོའི་ལོ་ཏྲོག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

འཕེལ་ཚུལ་དངོས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ ཟླ་བ་དང་པོའི་འཕེལ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ལྟེ་བ་སྐྱུར་གྱི་ཐབས་བསྟན་པ། ཟླ་བ་གཞན་གྱི་འཕེལ་ཚུལ་བཤད་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་བདུན་པ་སྐྱུ་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི། །ཁྲུང་

གིས་བསྐྱར་ནས་ཟླ་དགུར་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་བ་དང་པོ་བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་དུས། འོ་མར་རུ་མ་སྒྲག་འབྲུ་
 ལྷག་འབྲེས། །བདུན་ཕྱག་གཉིས་པ་རུར་རུར་པོ་རུ་འགྱུར། །བདུན་ཕྱག་གསུམ་པ་ཞོ་ཆགས་ལྷ་བྱར་
 ལྷང་། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ལུས་ཅན་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་
 དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་གིས་རིམ་པར་བསྐྱར་ནས་ཟླ་བ་དགུའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་ལ། ཏེ་ཞེས་པ་
 ལྷག་མའི་ཚོག་འབྲེན་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་མངལ་ཆགས་མ་ཐག་པ་ནས་བརྩིས་པའི་ཞག་བདུན་ཕྱག་དང་པོ་ལ་
 རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་སྟོག་རྒྱ་ཨའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷག་
 དགུགས་ཤིང་སྤྱད་པ་སོགས་བྱེད་ལ། དེ་ནས་བདུན་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཀུན་དུ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྟོག་གི་རྒྱ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ལས་བྱེད་དོ། །བརྒྱད་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའི་དབང་གིས་ཟླ་བ་རེ་འཕེལ་
 རྒྱལ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞིབ་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་། འདིར་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་
 འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགའ་བོ་མངལ་གནས་ལས། གཞན་ཡང་དགའ་བོ་
 འདི་ལྟར་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་གངས་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུ་ན་ཞག་བདུན་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཙུ་བརྒྱད་ཡོད་པར་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ། ཞག་བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་ཆོ་མའི་མངལ་མི་གཙང་བ་ཐོགས་པའི་གནས་སུ་ཉལ་བས་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན་ཟངས་ཆེ་བའི་ནང་དུ་བཙོས་ཤིང་བཙོས་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་དུ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་པ་ཚུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེར་མེར་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དབྱིབས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 འབྲས་ཀྱི་ཁྱེད་བའམ་ཞོའི་སྤྲིས་མ་དང་འབྲ་བར་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ནང་དུ་བཙོས། རབ་དུ་བཙོས་པས་ན་སའི་
 ཁམས་སྤྱ་བ་ཉིད་དང་རྒྱའི་ཁམས་གཤེར་བ་ཉིད་དང་མའི་ཁམས་ངོ་བ་ཉིད་དང་རྒྱུ་གི་ཁམས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་
 ཉིད་གདོད་མདོན་དུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། མཐའ་དག་མང་པོར་
 དོགས་ནས་དོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཙོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཁྱེད་སེམས་གསུམ་ལྷན་ཅིག་དུ་ཆོགས་
 པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ནས་མགོ་བརྩམས་པའི་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་ཞག་བདུན་ཕྱག་བཞི་ལྷག་པར་ཡོད་པའི་ནང་
 ནས་བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་དུས་སུ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་སྟོག་གི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཐོག་མར་སྟོས་ཏེ། དེའི་བྱེད་པས་ཞོའི་དོན་དུ་འོ་མ་བསྐྱེད་པར་རུ་མ་སྒྲགས་པ་དང་འབྲ་བར་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་
 ཐམས་ཅད་པན་རྒྱུན་དབྱེར་མེད་ལོ་གཅིག་དུ་འབྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདུན་ཕྱག་གཉིས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཀུན་དུ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕྲོས་ནས་སྤྱེལ་ལས་རུང་ཟད་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པ་རུར་རུར་པོར་འགྱུར་རོ། །བདུན་
 ཕྱག་གསུམ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོད་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་འཕྲོས་ནས་ཞོ་ཆགས་ཟིན་པ་ལྷ་བྱ་བསྐྱར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་
 ལྷང་བར་འགྱུར་རོ། །

༡ རྟེན་བ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

སྐྱེས་བུ་འདོད་པས་དུས་འདིར་ཐབས་བསྟན་ཏེ། །མཚན་མ་གསལ་བར་མ་གྱུར་གོང་དུ་བྱ། །འདི་སྟོབས་ལྡན་
པས་ལས་ཀྱང་ཟིལ་གཞོན་ལུས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྟེན་བསྐྱར་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་འདི་སྟོབས་
ལྡན། །ལས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་ལུས། །སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས། །གསེར་རམ་དངུལ་ལམ་
ལྷགས་ལས་བྱས། །མེ་མདོག་འགྱུར་བསྐྱེད་ཀྱིས་འོ་མར་བཅུག །དེ་ནི་སྟེ་མ་གང་ལྷན་པར་བྱ། །ཡང་ན་གོར་དམར་
དང་། །ཨ་ཕ་མཚན་ཇི་ལྟ་ག །ཟངས་ཅི་བ་དང་ཤེ་རྒྱ་ག །གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཞིག་གམ། །ཐམས་ཅད་
རྒྱལ་བཏགས་པ་ནི། །སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་བབས་ཆེ་ལྷན། །ཁྱི་ཉ་ཉི་ནི་དཀར་པོའི་རྩ། །འོ་མར་བཏགས་པ་རང་ཉིད་
གྱིས། །བུ་འདོད་སྐྱ་ཁུངས་གཡས་པར་ལྷགས། །བུ་མོ་འདོད་ན་གཡོན་པར་ལྷགས། །ལ་ཀྲ་ཤའི་རྩ་འོ་མར་
སྐྱར། །བུ་བསྐྱེད་གནས་པ་རབ་སྐྱེད་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཅུ་ཤོད་ལྷ་གྲ་བརྒྱད། །སྐྱར་བ་སྐྱེས་ལ་ལན་
བཏུང་། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། །ཡང་ནི་སྐྱེས་བུའི་ལས་དག་བ་དང་མི་དག་བ་ནི་རྩེས་སུ་འབྲང་མོད་གྱི།
འོན་ཀྱང་རྒྱན་ལ་རག་ལུས་པ་ཡང་ཡོད་པས་གསོ་བ་དང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ག་བྱའོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་།
མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ལུས་ཅན་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་ཕྱག་གསུམ་པ་དང་
བཞི་པའི་དུས་འདིར་རྟེན་བ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐོ་མའི་མཚན་མ་གསལ་
བར་མ་གྱུར་པའི་གོང་དུ་མ་བྱས་ན་བསྐྱར་དཀར་བའི་ཕྱིར། དུས་འདི་འམ་སྐྱ་བ་ལ་བྱར་རུང་རོ། །དེའང་རི་སྐད་
དུ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཟབ་མོ་འདི་ནི་རྟེན་བ་བཙན་ཐབས་སུ་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་
ན་བུ་མོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་ལུས་ན། །འདྲེས་པའི་ལས་རྣམས་
ལྷ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་བརྒྱད་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། །

༡༡ རྟེན་འབྲེལ་དང་རྫས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ།

སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་པ་བུ་ཡི་གཟུགས། ། ལྷགས་སྐྱ་ལ་ཡར་ལས་བརྒྱུངས་སོལ་མེལ། །མདོག་འགྱུར་བསྐྱེད་ཀྱིས་
པ་བ་ཡི་འོ་མའི་ནང་། །གོང་གི་ཁུངས་གསུར་ཁུ་བ་སྟེ་མ་གང་ལྷན། །ཞེས་པ་སྟེ། །རབ་དུ་རྒྱལ་བུར་འཛོམ་པའམ་
མ་བྱུང་ཡང་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་བབས་པའི་ཉིན་པར་མགར་བ་མཁས་པས་སྐྱེས་བུའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་བུའི་
གཟུགས་སོར་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དོད་པ་ཞིག་པོ་ལྷགས་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གམ་པོ་ལྷགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ལ་
ཡང་ཏེ་གསུམ་མམ་ལྷ་ལས་ལེགས་པར་བརྒྱུངས་ལ་སྐར་མ་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་བབས་པའི་ཉིན་སོལ་མའི་ནང་ལ་ཏ་
ཅང་ཆོས་པ་མ་ཡིན་པ། །མདོག་འགྱུར་བ་ཅམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ནས། །བ་བེའུ་པོ་ཡོད་པའི་འོ་མ་སྟེ་མ་པ་དེའི་ནང་དུ་

གོང་གི་ལུགས་སྒྲ་གང་ཡོད་དང་མཉམ་པའི་གངས་དང་མཐུན་པར་གསུང་སྒྲ་ཐོན་ཙམ་བྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཁུ་བ་
དེ་ཉིད་ནས་སྟོན་པ་གང་བྱད་མེད་ཀྱི་ཁར་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་པར་བྱའོ། །

༡༡ སྒྲ་དང་སྒྲུང་བས་བསྐྱར་བ།

ཉི་མ་ལྷ་བའི་དྲངས་མ་བཟའ་བ་དང་། བཅོངས་དང་གདགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། ཉི་
མའི་དྲངས་མ་ཞེས་གྲོང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་བྱ་མོའི་ཁམས་དང་ལྷ་བའི་དྲངས་མ་དེ་བཞིན་གྱི་བྱའི་ཁམས་
ཆ་མཉམ་པ་བྱ་རམ་དང་བསྐྱེད་པའམ་གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་འགྲུབ་ན་ཉི་མའི་དྲངས་མ་ལྟང་ཆོར་དམར་པོ་དང་། ལྷ་
བའི་དྲངས་མ་དངུལ་རྩ་བཙོ་བུ་སྐྱེད་པ་གསུམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་མཉམ་པ་གཏུན་གྱིས་མཉེས་པས་དབྱེར་མེད་ཏུ་
འབྲས་པ་དེ་ཉིད་བྱ་རམ་དང་བསྐྱེད་ནས་བཟའ་བར་བྱ་བ་དང་། ལུག་ལུག་གསུམ་མམ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཡར་
བའི་སོག་པ་གཤམ་གྱི་བལ་ལ་ཁྱེད་གཙང་མས་བཀལ་བའི་ཐི་གུ་སྐྱེད་པས་ལྷ་ལ་ལུག་གི་གངས་དང་མཉམ་
པའི་མདུད་པ་བྱས་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཀློང་པར་བཅོངས་པ་དང་། དེའི་སྟེ་མོ་གཉིས་ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་འཕྱང་བ་ལ།
གོང་གི་བྱའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལུ་གུ་ཕོའི་པགས་པར་གྱིལ་ནས་མགོ་མཇུག་མ་ལོག་པར་གདགས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་
རྟོན་འབྲེལ་བཟའ་མོ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པར་བྱས་ན་ནི། དེས་ངས་པར་ལྟེ་བ་བསྐྱར་རུས་པའོ། །

༡༢ མངལ་བསྐྱར་བའི་ཐབས།

ཉལ་པོ་རྩལ་དག་མཚན་མོ་གཉིད་མི་ལོག་ ཉིན་གཉིད་ལུགས་བཀག་ཚལ་ལྟེ་བ་དང་། བཤང་དགག་ཟས་དང་
སྟོན་ཁུས་མས་བཏང་དང་། གཏར་ག་ལ་སོགས་ལྷ་བསྐྱར་བར་བྱ་སྤང་། ཅི་ཕྱིར་མངལ་འཇིག་འཆི་འམ་དགུ་
སྐམས་འཇུར། ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་མངལ་གནས་ཀྱི་ལུས་བསྐྱར་བའི་སྤྱད་ཏུ་བྱད་མེད་དེའི་ཟས་སྤྱོད་ནི་
འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའང་ཉལ་པོ་དང་རྩལ་བ་དག་པོས་ལུས་ཀྱི་ལས་ཆེན་པོ་དང་། མཚན་མོ་གཉིད་མི་ལོག་
ཅིང་ཉིན་མོ་གཉིད་ལོག་པ་དང་། བཤང་གཅིད་ལུགས་བཀག་པའམ་བཙོར་ཤས་ཆེས་པ་དང་། ཚལ་ལྟེ་བའི་ཁ་
ཟས་དང་། བཤང་གཅི་བཀག་པར་འཇུར་བའི་ཁ་ཟས་རྣམས་དང་། སྟོན་ཁུས་མས་བཏང་སྟེ་སྐྱེད་པའམ་ཁི་རུ་
ཏ་སོགས་དང་གཏར་ག་ལ་སོགས་ཏེ་མངལ་གནས་མ་དང་བཅས་པ་ལ་གཞོད་པར་འཇུར་བ་ཐམས་ཅད་ལྟེ་
བསྐྱར་བྱ་བའི་དུས་ནས་མ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། སྤྱིར་ཡང་སྤང་བྱ་འགའ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་བྱུང་
ཡང་ལྷ་བ་བསྐྱར་རྗེས་ནས་བྱ་ཡིས། དེའི་བར་དུ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་སྤང་དགོས་པའི་རྩ་མཚན་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཟས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་མའི་བྱུངས་ལ་ལྷ་ག་པར་གཞོད་པའི་ཕྱིར། མའི་བྱུངས་བྱ་དུས་ལྷ་སྐྱེད་
པའི་རྩ་མཚན་པས་མངལ་འཇིག་པ་སྟེ་ཕྱིར་འབྱུང་བའམ་འཆི་བའམ། ཡང་ན་རྩུང་གི་དབང་གིས་དགུ་སྟེ་མངལ་གྱི་

ནང་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྟེ་བ་བསྐྱར་ཐབས་དང་རྗེས་ཀྱི་སྤངས་བྲལ་བྱས་པར་པར་གཅེས་ཐེང་
དུ་བཟུངས་པར་གྱིས་ཤིག། །

༣ ལྷ་བ་གཞན་གྱི་འཕེལ་ཚུལ་བཤད་པ།

ལྷ་བ་གཞན་གྱི་འཕེལ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་ལྷ་བ་དང་པོའི་མཚུག་དུ་མཚན་མ་དོད་ཚུལ་རྟགས་དང་བཅས་པ་
བཟློན་པ། དུས་རིམ་དང་པོའི་འཕེལ་ཚུལ། དུས་རིམ་གཉིས་པའི་འཕེལ་ཚུལ། དུས་རིམ་གསུམ་པའི་འཕེལ་
ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཞི་པ་གོར་གོར་མེར་མེར་ནར་ནར་པོ། །དེ་ལས་པོ་མོ་མ་ནིང་རིམ་པར་
འགྱུར། །དེ་རྟགས་དགུ་ལྷེ་ལུས་རིད་ཡི་ག་འགག། །གཡལ་མུང་སྤྱིད་སྤྱིད་ལུ་མ་སྤྱི་བ་དང་། །སྤྱི་ལ་དགའ་ཞིང་
སྤྱིང་ལ་སྤྱོད་ཆོགས་འདོད། །དེ་བཀག་མངལ་འཇིག་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པར་འགྱུར། །དེ་བས་གཞོད་པའང་ཕན་
བསམས་ཅུང་ཟད་ཅིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་ལྷ་བ་གཞན་གྱིས་འཕེལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་མ་རྒྱ་ཇ་
སོགས་ཀྱི་ནག་གི་སྒྲན་དབྱང་རྣམས་ལས། དང་པོ་ཞག་བདུན་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་། །རྒྱ་སྟེ་མེར་མེར་པོ་དེ་ནི། །ཀུན་
གཞི་འཛིན་པའི་རྒྱུང་ཞེས་པས། །དང་པོའི་ཞག་ནི་གཅིག་ན་འོ། །ཞག་གཉིས་མངལ་ནི་འཇུག་པའི་
རྒྱུང་། །འབྱུང་བས་མེར་མེར་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞག་གསུམ་མངལ་ནི་འབྱུགས་པའི་རྒྱུང་། །མཁའ་འགྱུར་ཞེས་
པར་འགྱུར་བ་འོ། །ཞག་བཞི་ཀུན་ནས་སྤྱད་པའི་རྒྱུང་། །འབྱུང་བས་གོར་གོར་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཞག་བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་ཞག་རེ་རེ་ལ་རྒྱུང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་དང་། སྤྱི་བདུན་ཕྱག་གཉིས་པ་
ནས་བཟུངས་ཏེ། བདུན་ཕྱག་བཞི་བཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱུང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་དང་བཅས་ཏེ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་
འབྱུང་ཡང་། མདོ་དང་རྒྱུད་སྟེ་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤངས་བ་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས་མིའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་སྤྱི་བ་
ཕྱི་མ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་འདྲིར་མ་སྟོས་སོ། །འདྲིའི་སྐབས་སུ་
ལྟེ་བ་དང་སྤྱིང་གི་བར་གྱི་སྟོག་པ་རྩ་ཆགས་པས་ཉའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་གི་རྩ་སྐབས་
འདྲིར་ཆགས་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །དེ་ཡང་བདུན་ཕྱག་བཞི་པ་འདྲིའི་སྐབས་སུ་ཁྱུ་ཁྱུ་གཉིས་ཞོ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་
ལས་གྱུར་ནས། གོར་གོར་པོ་སྟེ་ཅུང་ཟད་སྤྱིང་འདྲིལ་བའི་རྣམ་པའམ་ཡང་ན་སྤྱིང་མེར་མེར་པོའི་རྣམ་
པའམ། ཡང་ན་དབྱིབས་ནར་ནར་པོ་གང་རུང་ཞིག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དང་པོ་ལྟར་བྱུང་ན་པོ་དང་། གཉིས་པ་
ལྟར་བྱུང་ན་པོ་དང་། གསུམ་པ་ལྟར་བྱུང་ན་མ་ནིང་དུ་རིམ་པར་འགྱུར་ལ། འདྲི་ཐད་ཞལ་ལུང་སོགས་སྤྱི་བས་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་དགག་བཞག་མེད་ཅིང་དོགས་པ་མ་ཤར་བས་སྤྱད་ནས་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་བྱུང་ན་ཐོག་མ་
རྣམ་ཤེས་པའི་ཁྱུ་བ་དང་ལྟན་དུ་ཞུགས་དུས་ནས་ལས་སོགས་ལ་བརྟེན་པོ་མོ་གར་སྤྱིའི་སྟོ་དོད་ཚར་བ་དང་ཡང་

མངལ་ལ་བྱེན་ཞག་གངས་ཡ་ལ་བྱ་དང་ཆ་ལ་བྱ་མོ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་ཁྱེད་མཚན་མང་ཉུང་གིས་བྱ་བྱ་མོར་འགྱུར་
 ཚུལ་ཡང་བདུན་ཕྱག་གསུམ་པ་བཞི་པ་རྣམས་སུ་ཉེ་བསྐྱར་དང་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་ལ་དོགས་པ་ཤར་ཡང་དེ་དག་
 བྱི་ཐབས་ཤེས་དང་སྒྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ་འདིར་མངས་པས་
 གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚེ་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་
 གསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་ནི་དཀྱའི་མངལ་དང་ཚང་ར་མྱེ་བ་དང་། ལུས་སྒོ་བྱར་དུ་རིད་པ་དང་།
 ཡི་ག་འགགས་ཏེ་ཁ་ཟས་མི་འགོ་བ་དང་། གཡལ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་བྱ་མུང་ལ་དགའ་བ་དང་། འགོས་ཀྱིས་དུབ་
 པ་ལྟར་སྒྱིད་པ་སྒྱུར་བ་དང་། སྒར་བས་ལུ་མ་ཆེར་སྐྱེ་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་རོ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་དགའ་ཞིང་མདོར་ན་
 སྒྲིང་ལ་ཁ་ཟས་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདོད་པ་ཞིག་མངལ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བས་ན། ཏྲ་
 བོང་བྱ་ཤ་མ་ཡིན་པའི་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁ་ཟས་དེ་རྣམས་མ་བྱིན་པར་བཀག་པའི་ཚེ། ལུས་ཅན་དེ་ཉིད་མངལ་
 རས་ཕྱིར་འཇིག་པའམ་ནང་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། གཡའ་ཏེ་ཤི་བར་མ་གྱུར་ན་ཡང་དམུས་ལོང་དང་ཞ་བོ་དང་སྒྱུར་
 བོ་སོགས་གཟུགས་མི་སྤྲུག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནད་གཞི་ལ་གཞོད་པའི་ཁ་ཟས་
 ཞིག་འདོད་པར་སྒྲུང་ཡང་། མ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་པའི་ཁ་ཟས་འགའ་ཞིག་དང་བསེས་ནས་རྩུང་བྱད་བྱིན་པར་
 བྱའོ། །

ཀླ ༡ དུས་རིམ་དང་པོའི་འཕེལ་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཁྱེད་གཉིས་པ་བདུན་ཕྱག་ལྔ་པ་ལ། མངལ་གནས་ལུས་ཀྱི་དང་པོ་ཉེ་བ་ཆགས། དྲུག་པ་ཉེ་བ་ལ་བརྟེན་སྟོག་
 ར་ཆགས། །བདུན་པར་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་སུ་དོད། །བརྒྱད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མགོ་དབྱིབས་
 ཆགས། །དཀྱུ་པར་ལུས་དབྱིབས་ཁོག་པ་སྟོད་སྟངས་ཆགས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་བདུན་ཕྱག་ལྔ་པ་འདི་ལ་སྒར་
 གྱི་གོར་གོར་མེར་མེར་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལས་འདས་ནས་མཁུགས་པའམ་མཁུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་
 གྱིས་ན་མཁུང་འགྱུར་གྱི་ཞག་ཅེས་བྱ་ལ། འདི་ལ་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བ་དང་
 སྟོག་པ་རྩ་རིམ་པ་ལྟར་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྟོག་པ་རྩ་ཞེས་པ་འདི་ལ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
 སྒྱོན་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དེ་མེད་འོད་ལས། བྱང་ལྟུང་གི་སེམས་སྒྱུ་གྱུར་གྱུར་པ་སྒྲིང་གའི་
 གོ་སྐབས་རྣམས་སུ་རྣམ་པ་བཅུའི་རྩ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
 བ་སྟེ་སྒྲིའི་ཚད་ཅུ་མོ་ཞེས་དང་། ཀུན་དུ་ཁ་སྒྱུར་ལས། དེ་ཡི་དབྱས་ན་གནས་པའི་རྩ། མི་གསལ་གསལ་བའི་
 རང་བཞིན་ཅན། ཁ་མེད་མཚན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟེ། གཟི་བུང་ཆེན་པོའི་འོད་དང་ལྗན། རྟག་ཏུ་སྒྲིང་གི་དབྱས་ན་
 གནས། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས། སུམ་རུ་རྩ་གཉིས་མདུད་པ་ལྟན། །སྤྲ་བའི་སྤྲ་བ་ཡང་དག་

མཆོག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཉུང་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་བ་པོ་ནམས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་
 བ་ཅོམ་མ་གཏོགས་ཤི་བའི་ལུས་ལ་འདེམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་གཞུང་འདིར་དབུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་གསུམ་གྱི་ནམ་
 གཞག་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྤྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོག་ཅ་
 དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་བའི་གཞི་རྩ་རྒྱུ་གཉིས་དང་། སྤྲོད་པའི་ཅ་བོ་ཆེ་ནམས་འཁོར་ལོའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་
 ལེན་བཞི་པར་འཆད་ལ། འདི་སྤྲོས་ཀྱི་སྟོག་ཅ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དུ་དབུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོག་རྒྱུ་ལའི་ནམ་པ་
 ཅན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་འཁོར་ལོ་བཞི་འམ་དུག་གི་སྟོག་ཤིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་མ་
 ཁོ་ནར་ཆགས་པའི་ཅ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བྲི་མེད་འོད་ལས། སྟོག་ནི་སྤྲོས་མ་སྟེ་གྱིན་ཏུ་སྟོང་པའམ་གྱིན་
 ཏུ་ཡིད་བབས་མར་རོ་ཞེས་དང་། དབུ་མར་སྟོག་རྒྱུ་བརྟེན་པར་བྱས་པའི་ཆོད་དང་ནད་མེད་པ་སྟེར་རོ་ཞེས་དང་།
 དཔལ་ས་ར་ཏྲས། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་བ་ཅ་ཆེན་སྟོག་པ་ཅར་ཚུད་ན། ཐམས་ཤེས་པ་ངང་གིས་འགགས་པར་གདོན་མི་
 ཟ། ། ཞེས་དང་། སྤྲོས་ཀྱི་ལས། ཀྱང་པ་ནས་ནི་སྤྲོས་མཐར་ཐུག་ རྒྱུ་དང་གཅིག་ལ་ཡང་དག་འབྱུང་། ། ཞེས་པ་
 དང་། རྒྱུ་དོན་རང་འབྲེལ་ལས། སྤྲོས་ལུས་གྲུབ་པའི་སྤྲོས་སུ་བཤད་པའི་སྟོག་རྒྱུ་གི་རྟེན་དེ་ཉིད་ཅ་དབུ་མ་
 སྟེ་ འཁོར་ལོ་དུག་པའི་བར་བར་དུ་རང་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེ་ཡོད་པ་དེ་གསང་བ་ནས་སྤྲོས་གཙུག་གི་བར་
 འབྲེལ་བ། ཡར་སྤྲོ་ཉི་གི་རང་བཞིན་ཅན་དཀར་ཆ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་ཡུངས་ཀར་ཅོམ་གྱིས་བཀག་ལ། སྟེ་
 བའི་འོག་ན་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་ཆ་ལྷག་གི་རང་བཞིན་ཏེ་ཨ་ཐུང་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིའི་བར་ནི་
 ད་ལྟ་གསུངས་པའི་དུས་ན་ཀུན་གཞི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་སྟོག་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་གིས་གང་ནས་གསུངས་པས་སྟོང་སང་
 རེ་བ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་འདི་ལ་སྟེང་སྤྲོས་གཅན་དང་འོག་དུས་ཀྱི་མེ་
 ཞེས་མགོ་མཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བར་གྱི་སྟོག་རྒྱུ་དུ་གསུངས་ཏེ། དོན་ལ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་
 དེར་བརྟེན་པས་ལུས་ཅན་གསུངས་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་དང་། དབུ་མའི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཀྱང་། ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་དང་།
 སྤྲོས་མ་དང་། ཀུན་འདར་མ་དང་། སྤྲོས་མའི་གཟུགས་དང་། སྟོག་པ་ཅ་དང་། རྒྱུ་གི་ཤིང་གཅིག་མ་དང་།
 སྟོག་གི་རྒྱུ་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་། ཅ་དབུ་མ་དང་། མར་སྤྲོ་ལ་དུང་ཅན་མ་དང་། ཡར་སྤྲོ་ལ་སྤྲོ་གཅན་གྱི་
 ཅ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་སྤྲོ་མའི་ལྷག་དང་
 བཅས་པའི་བདུན་ཕྲག་ལྷ་མ་ལོངས་ཅོམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བདུན་ཕྲག་སྤྲོ་མའི་སྟེང་དུ་བཅུགས་པའི་ལྷ་པ་མཁའ་
 འགྱུར་གྱི་ཞག་ལ་མངལ་ན་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནམས་ལས་དང་པོར་སྟེ་བ་སྤྲོ་ལ་པའི་
 འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བཞིན་ནམ་པ་ཅོམ་ཆེགས་པ་བཅུ་དུག་པའི་ཐད་ཆགས་པར་འགྱུར་ལ། བདུན་ཕྲག་དུག་པ་ལ་
 སྟེ་བའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་དབུ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའམ་སྟོག་པ་ཅ་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་གཞིའི་སྟོག་གི་རྒྱུ་དང་བཅས་

པའི་རྟེན་མངལ་གནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སོར་བརྟུ་བྱུག་གྱེན་དུ་སོང་སྟེ། ཡར་སྤྲ་ལ་སྟིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་
 བཞིའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་ཆོགས་པ་བརྒྱད་པའི་ཐད་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་བདུན་
 རྟུག་བདུན་པ་ལ་སྟིང་ག་ནས་སྤྲར་ཡང་རང་སོར་བརྟུ་བཞི་སྟོག་རྩ་གྱེན་དུ་སོང་སྟེ་མགྱིན་པ་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་ཨན་སྟོང་དང་པོའི་ཐད་ཆགས། ཡང་དེ་ནས་རང་སོར་བརྟུ་བྱུག་སྟོག་རྩ་གྱེན་དུ་སོང་སྟེ་སྟེ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
 འཁོར་ལོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སུ་དོད་ནས་བདུན་རྟུག་བརྒྱད་པའི་མཚུག་དུ་མིག་དབང་དང་
 བཅས་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མགོ་བོའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཆགས་སོ། །ཤོང་དུ་མགྱིན་པའི་རྩ་ཆགས་
 པའི་དུས་སུ་མཚུངས་པར་ལྟེ་བ་ནས་རང་སོར་བརྟུ་བཞིའི་ཆད་ལྷན་སྟོག་རྩ་བྱུར་དུ་སོང་བ་ལས་གསང་གནས་
 བདེ་སྦྱང་གི་འཁོར་ལོ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་བར་ཐག་སོར་བྱེད་
 བཅས་ཉི་མར་གྲགས་ཞེས་གསུངས་པ་རྩ་འཁོར་དུག་གི་དབང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་རྩ་
 འཁོར་བཞི་དང་ལྷགས་བསྟན་མགྱིན་པ་བཅས་ལྟ་ལ་སོར་ཆད་དེ་བཞིན་མེས་པོའི་ཞལ་ལྟངས་དུ་རྩེ་བྱུར་མཁར་བས་
 བྲངས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ཁྲུང་ཁྲུང་དང་མཚུག་རྩེར་མངོན་ཞིང་དོན་དུ་འང་མགྱིན་པ་སྤྲ་རྩེའི་ཐད་དང་སྟིང་ག་ཆོགས་
 པ་བྱེད་དུག་པ་ལྟེ་བ་ཆོགས་པ་བརྟུ་གཉིས་པའི་སྤྲད་ཆ་པོ་བའི་ཐད་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་མི་སྲིད་པ་དུ་མར་གྱུར་ལ།
 གཞན་ཡང་སྟོམ་འབྱུང་ཤུ་རིའི་བྱས་ཞུས་པ་སོགས་ལ་རྩ་འདབ་རེའི་བར་རགས་པར་མཐོ་རེ་བཤད་ལ་གསོ་བ་
 རིག་པ་འདིར་ལྟེ་བ་ཆོགས་པ་བརྟུ་བྱུག་པ་དང་སྟིང་བརྒྱད་པ་ཡན་གྱིས་རྫོགས་པ་བཤད་པས་ན་གོང་ལྟར་འཐད་
 ཅིང་། འདི་ལས་འཕྲོས་ཆ་དཔུད་དང་ཆོགས་པའི་གངས་ནས་གཞལ་བའི་ཆ་དཔུད་མི་མཐུན་པ་སོགས་ལ་བཤད་
 དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ཙམ་སོ། །བདུན་རྟུག་དགུ་པར་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཏེ་ཁོག་པ་སྟོང་སྟོང་གྱི་རྣམ་པ་ཕལ་ཆེར་
 ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་བཞིའི་གནས་རྣམས་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་འཕེལ་ཚུལ་འདི་
 རྣམས་གཙོ་བོར་སྟོག་གི་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཟུང་པར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་རྒྱུང་ལས་ཡང་
 དག་པར་སྤྱད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། བསྐྱུག་ཅིང་བསྐྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྟོག་པ་རྩ་འམ་དབུ་མའི་རུས་པས་ལུས་དགུས་
 གཅིག་དུ་ཆགས་ཏེ་ཉ་ལྟ་བུར་གྲུབ་པ་ལ་ཉའི་གནས་སྐབས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དུས་རིམ་གཉིས་པའི་འཕེལ་ཚུལ།

ཁློ་བ་གསུམ་པ་བདུན་རྟུག་བརྒྱད་པ་ལ། །དཔུང་པ་གཉིས་དང་དབྱི་གཉིས་འབྱར་དུ་དོད། །བརྟུ་གཅིག་དབང་པོ་
 དགུ་ཡི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད། །བརྟུ་གཉིས་པ་ལ་དོན་ལྡའི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད། །བརྟུ་གསུམ་པ་ལ་སྟོང་
 དུག་གཟུགས་དབྱིབས་དོད། །ཁློ་བ་བཞི་པ་བདུན་རྟུག་བརྒྱད་པ་ལ། །དཔུང་རྟེན་བརྒྱ་རྟེན་བཞི་པོའི་གཟུགས་

དབྱིབས་དོད། །བཙུ་ལྷ་པ་ལ་རྒྱ་ལག་རྩེ་རར་དོད། །བརྩ་དྲུག་པ་ལ་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་དོད། ། །བརྩ་བདུན་ཕྱི་ནང་
 འབྲེལ་བའི་རྩ་རྣམས་ཆགས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་བ་གསུམ་པ་ལ་ཞག་གསུམ་གོང་དུ་བཅད་པའི་བདུན་ཕྱག་བཞི་
 ཡོད་པ་ལས་གོང་གི་སྟེང་དུ་བཅུགས་པའི་བདུན་ཕྱག་བརྩ་པ་ལ་ཉི་རྣམ་པ་དེ་ལས་དཔུང་པ་གཉིས་དང་དབྱི་རུས་
 གཉིས་འབྱར་དུ་དོད་ནས། །བདུན་ཕྱག་བརྩ་གཅིག་པ་ལ་དབང་པོ་དགུ་སྟེ་བྱ་ག་དགུའི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་
 ཅིང་། །བརྩ་གཉིས་པ་ལ་དོན་ལྡན་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་ལ། །བརྩ་གསུམ་པ་ལ་སྟོང་དྲུག་གི་གཟུགས་དབྱིབས་
 དོད། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་བཞི་པ་ལ་བདུན་ཕྱག་བཞི་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་གོང་གི་སྟེང་དུ་བཅུགས་པའི་བདུན་
 ཕྱག་བརྩ་བཞི་པ་ལ་དཔུང་པའི་རྒྱ་གཉིས་དང་བརྒྱའི་རྒྱ་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོའི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་ནས་བཙུ་
 པ་ལ་རྒྱ་བ་དང་ལག་པའི་རྩེ་རར་བཞིའི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་ཅིང་། །བརྩ་དྲུག་པ་ལ་རྩེ་རར་རྣམས་ལས་སོར་
 མོ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུའི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་ལ། །བརྩ་བདུན་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དུ་འབྲེལ་ནས་མངོན་པའི་རྩ་བརྩ་
 དྲུག་དང་མི་མངོན་པའི་རྩ་གངས་མེད་པ་རྣམས་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདྲིའི་གཟུགས་དབྱིབས་ཞེས་པ་རྣམས་
 ཅི་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །གཟུགས་གསལ་བར་ཆགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བདུན་ཕྱག་བརྩ་དེའི་དུས་སུ་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་གསུང་བ་དང་། ཡོན་པོའི་སྟོ་
 དང་། སྤྱར་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱད་པའི་ཁ་དང་། པར་དང་། བདུད་ཅི་འགོ་བ་དང་། འབྲི་གདོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུང་
 སྟོས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །སྐབས་འདྲིར་ཡན་ལག་ལྷ་པོ་ཆགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་རུས་
 སྤལ་གྱི་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རུས་སྤལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༤ དུས་རིམ་གསུམ་པའི་འཕེལ་ཚུལ་བཤད་པ།

ལྷ་ལྷ་བདུན་ཕྱག་བཙུ་བརྩ་ཤི་ཚོལ་ཆགས། །བརྩ་དྲུག་པ་ལ་རྩ་བ་རྒྱས་པ་ཆགས། །ཉི་ཤུ་པ་ལ་རུས་དང་རྒྱ་
 མར་ཆགས། །རྩ་གཅིག་པ་ལ་ཕྱི་ཡི་པགས་པ་གཡོགས། །དེ་ནས་ལྷ་དྲུག་བདུན་ཕྱག་རྩ་གཉིས་ལ། །དབང་པོ་
 སྟོ་དགུའི་བྱ་ག་རྣམ་པར་བྱེ། ། །རྩ་གསུམ་སྤྱད་དང་བསྐྱེལ་མོ་མོ་སྟེ། །རྩ་བཞི་པ་ལ་དོན་སྟོང་གསལ་བར་
 སྟོན། །དེ་དུས་བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་འགྱུར། །རྩ་ལྷ་པ་ལ་རྒྱུང་གི་རྒྱ་བ་འབྱུང་། །རྩ་དྲུག་པ་ལ་སེམས་
 ཀྱི་བྱ་བ་གསལ། །དེ་ནས་ལྷ་བདུན་བདུན་ཕྱག་རྩ་བདུན་ནས། །སུམ་རྩའི་བར་གྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་རྫོགས་
 འགྱུར། །ལྷ་བ་བརྩ་དྲུག་པ་བདུན་ཕྱག་སོ་གཅིག་ནས། །སོ་ལྷའི་བར་དུ་ཐམས་ཅད་ཆེར་འཕེལ་བྱེད། །མ་དང་བྱ་
 གཉིས་ཐང་རེ་གཟི་མདངས་འཕོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་བ་ལྷ་པ་ལ་བདུན་ཕྱག་བཞི་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ལས། །གོང་གི་
 སྟེང་དུ་བཅུགས་པའི་བདུན་ཕྱག་བཙུ་བརྩ་དེའི་སྟོན་གི་རྒྱུང་ལས་ངེ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུང་འཕྲོས་ནས་ཤི་
 དང་ཚོལ་གྱི་ཆ་ཤས་པལ་ཆེར་ཆགས་པར་བྱེད། །བརྩ་དྲུག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུང་འཕྲོས་ནས་རྩ་བ་ཆེ་

རྒྱུ་དང་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ནམས་ཆགས་སོ། ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་ཏེ་རུས་
 པའི་བྱེ་བྲག་ནམས་དང་རྒྱུ་མར་གྱི་དབྱིབས་ནམས་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ཤིང་པགས་པ་འོ་མ་བསྐྱོལ་བའི་སྤྲིས་མ་ལྟ་བུས་གཡོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཉི་
 ཅུ་ལྔ་པ་ལ་ལྷ་མའི་ཞག་གཉིས་དང་ཕྱི་མའི་ཞག་གསུམ་བསྐྱེད་པས་བདུན་ཕྲག་ལྷ་འབྱུང་བ་ལས་གོང་དུ་
 བཅེགས་པའི་བདུན་ཕྲག་ཙ་གཉིས་པ་ལ་ཀྱན་དུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་ནས་དབང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་
 སྒོ་དགུའི་བྱ་ག་ནམས་སོ་སོར་ནམ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ཙ་གསུམ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་བྱང་སྟེ་སྐྱ་དང་བ་སྐྱ་དང་སེན་མོའི་དབྱིབས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཙ་བཞི་པ་ལ་ཀྱན་དུ་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རྒྱུ་བྱང་སྟེ་སྐྱར་ཆགས་པའི་སྒོ་ད་ནམས་གསལ་བར་སྤྲིན་ནོ། ཉི་ལྔ་པ་སྐྱ་ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་
 གྱིས་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ཙ་ལྔ་པ་ལ་གོང་ཁྱེད་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རྒྱུ་འཕྲོས་ནས་བྱ་ག་ནམས་ལས་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཙ་དྲུག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་ནས་སེམས་ཀྱི་བྱ་པར་བ་དུ་གསལ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིན་གྱི་ཆོར་བས་ཀྱང་
 རྩེས་སུ་བྱ་པར་བྱེད་དོ། ཉི་དུ་ལྔ་པ་ལ་བདུན་ཕྲག་བཞི་ཡོད་པ་ལས་གོང་དུ་བཅེགས་པའི་བདུན་
 ཕྲག་ཙ་བདུན་ནས་ཙ་བརྒྱད་ཙ་དགུ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་གྱིས་སྤྲིན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་མེ་ཏྲོག་འཛིན་པ་
 དང་མེ་ཏྲོག་ཕྱེད་བ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་འཕྲོས་ནས་སྐྱར་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛོན་
 པར་གསལ་ཞིང་ཆ་ཤས་ཕྱོ་ནམས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་འགྱུར་རོ། ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་ལ་ཕྱི་མའི་
 ཞག་ལྷ་བསྐྱེད་པས་བདུན་ཕྲག་སོ་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་སོ་གསུམ་སོ་བཞི་སོ་ལྷ་པའི་བར་དུ་མེ་ཏྲོག་སྐྱེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུ་གཅིག་ཤུས་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། ཉི་ལྔ་ཆེ་ལ་ཟས་ཀྱི་བཅུད་ཆེ་རྒྱུ་གི་དབང་
 གིས་མ་དང་བྱ་ཆ་དེ་གཉིས་ཐེངས་རེ་མོས་ཀྱི་གཟི་མདངས་འཕོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་མ་གཟི་མདངས་ཆེ་
 ལ་བྱ་རྒྱུ་བ་དང་། རེས་འགའ་ནི་བྱ་གཟི་མདངས་ཆེ་བ་ལ་མ་རྒྱུ་བར་བྱེད་དོ། ཉི་ལྔ་འདིར་ཕལ་ཆེར་བཅོལ་
 བའི་སྐྱབས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བར་ཡང་སྤིད་པས། གལ་ཏེ་མ་གཟི་མདངས་ཆེ་བའི་
 སྐྱབས་སུ་སྐྱེས་ན་མ་འཛོ་ཡང་བྱ་འཛི་ལ། བྱ་གཟི་མདངས་ཆེ་བའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེས་ན་བྱ་འཛོ་ཡང་མ་འཛི་བར་
 གསུངས་ཤིང་སྐྱབས་འདིར་མངལ་གྱི་ལུས་ཅན་དེའི་དབང་གིས་མ་ལ་ནད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་གསོ་
 ཐབས་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པ་ཙ་འགྲེལ་དུ་ཞིབ་པར་བཤད་ཡོད་ན་འང་མང་བར་དོགས་ནས་མ་སྒོས་ལ། སྤྲིན་པ་
 ལ་དགའ་ཞིང་ནམ་དཔྱད་དང་ལྷན་པ་ནམས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཉི་ལྔ་པ་བཤད་པའི་སྐྱབས་འདི་ཉིད་ལ་མངལ་

དུ་གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རིམ་པར་དོད་ནས་མི་གཙང་བའི་རོ་བའི་དབང་གིས་ཕག་གི་གནས་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ རྫོགས་པའི་དུས་བཤད་པ།

ཟླ་བ་དགུ་པ་བདུན་ཕྱག་སོ་དྲུག་ནས། མངོན་པར་མི་དགའ་སྟོབས་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་། སོ་བདུན་པ་ལ་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་སྟེ། སོ་བརྒྱད་མགོ་མཚུག་ལོག་སྟེ་མངལ་ནས་འབྱེན། འོན་ཀྱང་ཁྲག་ཟགས་པ་ན་འཕེལ་མི་རུས། མངལ་རྒྱས་ཟླ་བ་ཚང་ཡང་བཙའ་བ་དཀའ། རྒྱུད་གིས་དགུ་བཀག་ཟླ་བ་ཚང་ཡང་འགོར། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཟླ་བ་དགུ་པ་ལ་ཞག་ལྷ་གོང་དུ་བཅད་པའི་རྗེས་སུ་བདུན་ཕྱག་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པ་ལས་གོང་དུ་བཅེགས་པའི་བདུན་ཕྱག་སོ་དྲུག་པའི་ཉིན་ཞག་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་རང་གི་གནས་ལ་མི་གཙང་བ་དང་བྲི་མི་ཞིམ་པ་དང་། བཙོན་ར་ལྷ་བྱ་དང་། ལུན་ནག་དང་། མངོན་པར་མི་དགའ་བ་སྟེ་སྟོབས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྷ་ཡིད་ལ་འབྱུང་བས་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བར་འདོད་པ་དང་། སོ་བདུན་པ་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་གིས་ཕ་མ་ལ་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཆགས་སྣང་གི་སེམས་སྟེ་བར་འགྱུར་བར་བཤད་ནའང་འདོད་པའི་ཆགས་སྣང་གི་འདུ་ཤེས་མངལ་དུ་ཞུགས་དུས་སྟེས་ཟིན་པས་འདིར་ནི་མགོ་མཚུག་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། སོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐོགས་པའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་འཕྲོས་ནས་མགོ་འཇུག་ལོག་སྟེ་མངལ་གྱི་ཕྱགས་ནས་སྒྲོར་འབྱེན་ཞིང་བཙའ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། འོན་ཀྱང་དུས་འདིར་བཙའ་བར་མི་རུས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། མའི་ལུས་ལ་ཁྲག་མང་དུ་ཟགས་པ་ན་མངལ་གནས་ཀྱི་ལུས་འཕེལ་བར་མི་རུས་པས་མི་བཙའ་བ་དང་། བྱད་མེད་དེའི་ལུས་ཏུ་ཅང་ཚོ་ཆེས་པ་ཡང་མངལ་གྱི་སྟོ་ཆར་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟླ་བ་དགུ་ཚང་ཡང་བཙའ་བ་དཀའ་བ་དང་། བྱར་སེལ་རྒྱུད་འབྱེམས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དགུ་ལྟེ་མངལ་གྱི་སྟོ་ནས་བཀག་པས་ཟླ་བ་མ་རྫོགས་བར་དུ་མི་བཙའ་བར་ཚང་ཡང་འགོར་བ་སྟེ། དེ་ལྷ་བྱའི་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་གོགས་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། རྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཟླ་བ་བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་བཙའ་ན་ལེགས་པར་བཙས་པ་ཞེས་བྱ། འགའ་ཞིག་ལོ་རྫོགས་ནས་ཀྱང་མི་བཙའ་བའི་སྐབས་ཡོད་པས་དེ་ནི་མ་བྱ་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་བཙས་པ་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་བྱ་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྟེན་གཙན་འཛིན་ལྷ་བྱ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་ལོ་དྲུག་བཞུགས་ཏེ་གདོད་འཁྲུངས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ། བཙའ་བའི་རྟགས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་བཙའ་བའི་དུས་དང་། བཙའ་བའི་རྟགས། བཙའ་བའི་ཐབས་བཙས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་བསྟན་པའོ། རང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མངལ་དུ་འཕེལ་ཞིང་སྤྲིན་པའི་ཆོ། ཟླ་དགུ་འདས་ནས་བཙའ་བའི་དུས་ཡིན་

ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྟེ་བ་ནི། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ལས། དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དེ་ཡང་གཤམ་ཏེ་ཕོ་
 ཡིན་ན་ནི་མའི་མངལ་གྱི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཙྰག་པུར་འདུག་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་པ་ལ་གཡོགས་ནས་མའི་
 སྒྲལ་ཚོགས་ལོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་འདུག་གོ། གཤམ་ཏེ་མོ་ཡིན་ན་ནི་རྩེ་བ་ལོགས་གཡོན་ཕྱོགས་ན་ཙྰག་པུར་འདུག་ལ་
 ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་གདོང་པ་ལ་གཡོགས་ཏེ་མའི་སྟོ་བ་ལ་ཁ་བལྟས་ནས་མ་ལུ་བའི་གནས་ཀྱི་འོག་ལུ་བའི་གནས་ཀྱི་
 སྟེང་ན་ནང་དུ་བཙོས་རབ་དུ་བཙོས་ཤིང་གནས་ལྷ་ཀུན་དུ་བཙེངས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩེ་རྒྱལ་པའི་ནང་
 དུ་འདུག་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ཟླ་དགུ་འདས་ནས་སྦྱུ་བཙུངས་པའི། འབྲས་ཆན་གྱི་
 ལུ་སྟེང་པ་བསྟགས། སྦྱུ་མ་མངས་ནས་ཐུག་སྦྱིན་པའམ། སྦྱར་བཤད་པ་ཡི་འཇམ་རྩེ་བཏང་། དེ་ཉིད་ལ་བཅུག་
 རས་བལ་ནི། མཚན་མར་རྟག་དུ་གཞུག་པར་བྱ། ། རྒྱང་འཇོམས་འོ་མ་བསྐྱལ་བའི་ཆུ། གངས་པས་ཉིན་རེ་
 བཀྲས་ན་པོ། ཟླ་དགུ་པོ་ཆད་ལུས་ལ་ནི། སྦྱུ་མེད་པར་ནི་མི་བཞག་གོ། ལུ་ཞོ་གཡས་པ་སྦྱར་འབྱུང་
 ཞིང་། གཡས་ལོགས་ལ་ནི་བརྟེན་པ་དང་། འདྲི་ཚིག་སྟེས་པའི་མིང་ཅན་སྟེ། དགའ་ཞིང་མི་ལམ་སྟེས་པ་
 མཐོང་། དཀྱུ་ནི་གཡས་པ་མཐོང་བ་དང་། མངལ་ཡང་ཀུན་ནས་སྦྱུ་མ་པ་དག ལྷ་སྟེ་གཞན་དུ་བྱ་མོར་
 འཇུར། གང་ཡང་སྟེས་པ་འཕྲད་འདོད་དང་། སྦྱ་གར་རོལ་མོ་ལ་དགའ་དང་། འདྲི་དང་ཕྱང་ཆགས་བྱ་མོར་
 སྟེ། དེ་འདྲེས་པ་ནི་མ་ནིང་འཇུར། དཀྱུ་ཡི་དབུས་ནི་མཐོང་བ་དང་། མཚོ་མ་ལོགས་གཉིས་མཐོང་བ་དང་། ལྷོ་
 བ་དམའ་བར་འདུག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ལུས་འཕེལ་
 ཞིང་སྦྱིན་པར་འཇུར་བ་དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་དགུ་པའི་མཇུག་གི་ཞག་ལྷ་ཡང་འདས་ནས་རོ་བཅུ་ལ་ཟེན་པ་ན་བཙུང་བའི་
 དུས་ཡིན་ཏེ།

བཙུང་བའི་རྟགས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ ལྷ་ཕོ་བཙུང་བའི་རྟགས་དང་། ལྷ་མོ་བཙུང་བའི་རྟགས། མ་ནིང་དང་མཚོ་མ་སྟེ་བའི་རྟགས། ཕྱིས་པ་
 ལྷར་དུ་སྟེ་བའི་རྟགས་སོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གཡས་ལོགས་ལ་བརྟེན་དཀྱུ་གཡས་མཐོ། ལུས་ཡང་མི་ལམ་
 དག་ན་སྟེས་པ་མཐོང་། ལུ་ཞོ་གཡས་པ་སྦྱར་འབྱུང་ཁྱེ་ལྷ་སྟེ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མའི་གཡས་ལོགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་དབང་གིས་དཀྱུ་སྟེ་མངལ་གྱི་གཡས་ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་མཐོ་ཞིང་ལུས་རང་བཞིན་གྱི་ཡང་བ་དང་། མི་
 ལམ་དག་ན་འང་སྟེས་པ་མང་དུ་མཐོང་ཞིང་འདོད་པ་མི་སྟེ་བ་དང་། ལུ་མའི་ཞོ་ཡང་གཡས་པ་སྦྱར་བར་འབྱུང་ཞིང་
 འཇུག་པ་རྣམས་ནི་ཁྱེ་ལྷ་སྟེ་བའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་གིས་སོ། །

༢ བུ་མོ་སྐྱེ་བའི་རྟགས།

སྐྱེས་པ་ཕྱད་འདྲིན་སྐྱ་གར་རྒྱན་ལ་དགའ། ཁོང་ལས་ལྗོག་པ་བུ་མོ་སྐྱེ་བའི་རྟགས། ཞེས་པ་སྟེ། ཡང་སྐྱེས་པ་
དང་ཕྱད་ན་འཁྲིག་པར་འདྲིན་ཅིང་། སྐྱ་གར་དང་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་དགའ་བ་སོགས་གོང་གི་
རྟགས་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་གོ་ལྗོག་པ་ནི་བུ་མོ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་རྣམས་མངོན་དུ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

༣ མ་ནིང་དང་མཆོ་མ་སྐྱེ་བའི་རྟགས།

དེ་དག་འདྲེས་ལས་མ་ནིང་འབྱུང་བ་སྟེ། དབྱས་དམའ་མཐའ་གཉིས་མཐོ་ན་མཆོ་མར་སྐྱེ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་
ལྟ་བུའི་རྟགས་པལ་ཆེར་འདྲེས་ཤིང་ལྟག་པར་མངལ་གྱི་དབྱས་མཐོ་བ་ལས་ནི་མ་ནིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའམ་འདྲེས་པའི་རྟགས་དང་ལྷན་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཡང་རྟགས་གཞན་རྣམས་ཇི་ལྟར་
གྱུར་ཀྱང་སྟོབའི་དབྱས་དམའ་ཞིང་མཐའ་གཉིས་མཐོ་བ་ན་མཆོ་མར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

༤ བྱིས་པ་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟགས།

དེ་ནས་ལྟར་དུ་བཅའ་རྟགས་ལུས་སྟོམ་ཞིང་། དཀྱུ་ལྟོད་སྐྱད་ཕྱི་ཚང་ར་ཆེད་པ་ན། ལྟོ་བ་རྒྱ་སོ་ན་ཞིང་ལྷང་དུ་བ་
བྱེད། མཚན་བྱེ་གཅིན་མང་དབང་མེད་ན་ཟུག་ལྷང་། ཞེས་པ་སྟེ། རྟགས་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པ་དེ་ནས་བྱིས་པ་
ལྟར་དུ་བཅའ་བའི་རྟགས་ལུས་སྟོམ་པ་སྟེ་ཁམས་སྟུགས་ཤིང་དཀྱུ་ལྟོད་པ་སྟེ་མངལ་གྱི་སྟོ་ཕྱིར་ལུག་པ་དང་།
ལུས་ཀྱི་སྐྱད་ལྟག་པར་ཕྱི་ཞིང་། ཚང་ར་དང་མཁལ་མ་ཆེད་པ་གོ་ལེར་ན་བ་དང་། ལྟོ་བ་དང་། རྒྱ་སོ་ཡང་
གཡའ་བ་དང་། ཆ་བ་སོགས་ཀྱིས་ན་ཞིང་དེ་ཡང་ལྷང་དུ་བ་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མ་ལུག་ཅིང་ཁ་ཆེར་བྱེ་བ་དང་།
གཅིན་མང་ཞིང་དབང་མེད་དུ་ཚང་ར་ལ་ནད་ཟུག་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ། །

༥ བཅའ་བའི་ཐབས།

བྱད་མེད་བཅའ་སྟོང་གིས་བསོར་བཅའ་བར་བྱ། སྟོག་འབྲལ་འདྲ་བའི་ནད་སོས་ཆས་ཀྱིས་གསོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་བྱད་མེད་སྲར་བྱ་བཅའ་བའི་སྐྱ་གར་བསྐྱེད་ཉམས་སྐྱ་སྟོང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་
བསྟོར་ཞིང་། ཉལ་ལུགས་དང་བཅོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་ལྷན་པས་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོག་
དང་འབྲལ་འདྲ་བའི་ནད་ཀྱིས་བྱིས་པ་བཅའ་བའི་སྐྱ་གར་བསྐྱེད་བྱ་ག་པོ་མི་བཟད་པ་དེ་ལས་ཐར་ཞིང་གསོས་པ་སྟེ།
སྐྱེས་ཟིན་ནས་སྟོབས་ཉམས་པ་དག་ཁ་ཟས་ངོ་ཞིང་བཅུད་པའི་ཆས་ཀྱིས་འབད་དེ་གསོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །བཅས་ཚུལ་དེ་ཡང་དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་ཁ་ཐུར་
དུ་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུང་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བལྟ་ཞིང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་སྟེ་མཐར་གྱིས་

འབྱུང་བར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །མངལ་ན་གནས་པ་དེ་གལ་ཏེ་ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་ལ་མངལ་དུ་འཛི་བར་འགྱུར་
 བའི་ལས་བསགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་བསྐྱོལ་མར་གྱུར་ནས་བསྐྱུར་མི་རུས་པས་སྤྲིག་པ་
 མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱིམ་མའི་མངལ་ཉིད་དུ་འཛི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་མ་ཡང་དེའི་ཆོ་སྤྲིག་
 བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་མེད་བའམ་ཡང་ན་འཛི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་ལ་དགེ་བའི་ལས་
 རྣམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་ཤིང་ཆོ་རིང་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བསགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། བཅས་སྤྲ་ཉི་བའི་ཆོ་མ་
 བྱ་གཉིས་ཀ་རབ་དུ་བདེ་ཞིང་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱུལ་གོང་མ་ལྟ་བུ་དེ་མེད་མོད། ཞག་བདུན་
 སྤྲིག་སྤྲིམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་འདས་ནས་མངལ་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཆོ་སྤྲིག་བསྐྱུལ་སྤྲ་ཆོགས་མེད་ནས་གདོད་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུས་འདི་ལྟ་བུ་ལེན་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྤྲིག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །དང་པོ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལ་མ་ལྟོ་སྤྲ་ལ་ལྟོ་སྤྲ་མ་ཐག་དུ་ལག་པས་བཟུང་
 ངམ་གོས་ཀྱིས་སྤྲངས་སམ། ཁྱིམ་ལ་བཞག་གམ། ཁང་པའི་ནང་དུ་བཞག་གམ། ས་ལ་བཞག་གམ། སྤྲ་གཤམ་མེད་
 པར་བཞག་གམ། ཉི་མ་ལ་བཞག་གམ། དགུན་ནམ་དབྱར་གྱི་དུས་སྤྲ་གང་བའམ་ཆ་བའི་རྒྱུ་གིས་བཅས་མ་
 ཐག་པའི་ལུས་དེ་ལ་རིག་པར་གྱུར་ན་འང་སྤྲིག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་མེད་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྤྲ་དཔེར་ན་བ་ལང་
 གསོན་པོར་བལྟས་པ་རྩིག་པ་ལ་རིག་གམ་སྤྲ་གཤམ་མེད་པའི་ཐང་ལ་ལྟོ་བར་གྱུར་ན་སྤྲིག་ཆགས་དག་གིས་བྱ་བར་
 འགྱུར་བའམ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྤྲ་དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་སྤྲང་བུ་མཆུ་རིང་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བའམ། ལྷགས་
 ཀྱིས་བཞུས་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོ་རྒྱུ་འོན་མོ་དག་གིས་ལུས་བཀྟས་པས་རིག་པའི་སྤྲིག་
 བསྐྱུལ་མེད་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དགའ་བོ་དང་པོ་མངལ་ནས་འབྱུང་བ་ནས་ཞག་བདུན་
 ལོན་པ་དང་སྤྲིག་ཆགས་སྤྲིན་བྱའི་རིགས་སྤྲིང་སྤྲིག་བརྒྱུ་ཅུ་ལུས་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལ་བྱ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྤྲིན་བྱའི་མིང་རེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དག་ཡོད་ཅེས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་རྩི་སྤྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
 ཆགས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྤྲིང་གཉིས་པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ། ལུས་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་བསྟན་པ།

༡༡། །ལུས་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་སྤང་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཉན་པར་གདམས་
ཤིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་
ངང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་
ཆགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཟིན་པའི་རྗེས་སོག་དེ་མ་ཐག་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་ རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་
ཀྱི་འདྲ་དཔེ་ནམས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྒྲིམ་ཞེས་བོས་ནས། །ད་དུང་
ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་དང་།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

འདྲ་དཔེ་སྤང་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་སྟེ། འགོ་བ་མིའི་ལུས་རི་ལྟར་ཆགས་པ་དེ་ནམས་ཀྱང་
ཚུལ་གང་དང་འདྲ་བ་མི་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིད་དུ་འདྲ་བའི་དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་སྤང་པོའི་ཆ་ཤས་ནམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ། །

རི་ལྟར་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བྱི་སྤང་པོ་འདྲ་བའི་དཔེ་བཤད་པ། ནང་དོན་སྟོང་འདྲ་བའི་
དཔེ་བཤད་པ། གཉན་པ་གནད་ཀྱི་འདྲ་དཔེ་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱི་རུས་གཉིས་ནི་ཅིག་
པའི་འགྲམ་གཞི་འདྲ། །སྐལ་ཆོགས་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་བཙུགས་པ་འདྲ། །སྟོག་པ་རྩ་ནི་མཆོང་གི་ཀ་བ་
འདྲ། །བྲང་རུས་གྲུ་བཞི་གདུང་མ་བཀལ་བ་འདྲ། །ཅིབ་མ་ཉེར་བཞི་ཕུམ་འགྲེམས་ལེགས་པ་འདྲ། །ལྟ་རུ་རྩ་ནི་
ཕུམ་གྱི་རྟེན་མ་འདྲ། །རྩ་དང་རྩ་རྒྱས་དཔལ་ཕུམ་བཀོད་པ་འདྲ། །ཤ་དང་པགས་པ་འདག་ཞལ་བུས་པ་
འདྲ། །སྟོག་རུས་གཉིས་ནི་མཁར་བད་བཏགས་པ་འདྲ། །སྟོག་པ་གཉིས་ནི་གྲུ་ཕུབས་བུས་པ་འདྲ། །མགོ་བོ་དབྱ་
རྩེ་བ་གམ་བུས་པ་འདྲ། །དབང་པོ་སྟོ་ལྷ་སྐར་ཁུང་གཏོད་པ་འདྲ། །ཐོད་པའི་རུས་པ་རྒྱ་ཕུབས་བཀལ་བ་
འདྲ། །ཆངས་པའི་བྲ་ག་དུད་ཁུང་ཕྱེ་བ་འདྲ། །རྩ་བ་གཡས་གཡོན་ཁུང་མགོ་འབྱིང་བ་འདྲ། །སྒྲ་བྲག་མཛེས་པའི་
རྒྱན་ཏེ་ཏྲིག་དང་འདྲ། །སྒྲ་ལོ་ཕོ་གྱུ་མོ་གྱུ་མོ་རྩ་དང་འདྲ། །ལག་པ་གཉིས་ནི་དར་དབྱངས་བཏགས་པ་འདྲ། །འོག་
སྟོ་གཉིས་ནི་རྩ་ཁུང་བཞག་པ་འདྲ། །རྩ་བ་གཉིས་ནི་སྟོ་ཡི་རྩ་བབས་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མིའི་ལུས་འདི་
ཉིད་ཅོག་ཅོག་སྤང་ལག་པ་དབྱངས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་
ལས། དཔྱིའི་རུས་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་པོ་ནི་རུས་པའི་ནང་ནས་ཆེ་ཞིང་རྩ་བར་གནས་པའི་དོན་གྱིས་ཅིག་པའི་
འགྲམ་གཞི་དང་ཚུལ་འདྲའོ། །སྐལ་ཆོགས་ཉེར་གཅིག་གམ་ཉེར་བརྒྱད་ནི་དཀོར་མཛོད་དུ་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་
བཙུགས་ནས་བཞག་པ་དང་འདྲའོ། །སྟོག་རྩ་ནག་པོ་ནི་མཆོང་གི་ཀ་བ་དང་འདྲ་ལ། བྲང་གི་རུས་པ་གྲུ་བཞི་ནི་

གདུང་མ་བཀལ་བ་དང་འདྲོ། དེའི་སྟེང་དུ་ཅི་བ་མ་ཉེར་བཞི་ནི་ཕུམ་འགྲེམས་ལེགས་པ་དང་འདྲ་ལ། ལྷ་རུ་ཅེ་
ནི་ཕུམ་གྱི་རྟེན་མ་འདྲོ། ཟླ་དང་ཆུ་རྒྱུ་ནམས་ནི་དཔལ་མ་ཕུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བཀོད་པ་དང་འདྲ་ལ། ཤ་དང་པགས་
པ་ནམས་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་འདུག་པའི་ཞལ་བ་བྱས་པ་དང་འདྲོ། རྒྱུག་རུས་གཉིས་ནི་མཁར་རམ་སྤེལ་ལ་
བད་བཏགས་པ་དང་འདྲོ། རོག་པ་གཉིས་ནི་གྲུ་ཕུབས་བྱས་པ་ཞེས་ཁང་པའི་ནང་ཟུར་དང་འདྲོ། མགོ་པོ་ནི་
དབུ་ཅེ་བ་གམ་བྱས་པ་དང་འདྲ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟོ་ལྷ་པོ་ནི་སྐར་ཁུང་སྟོ་དཀར་བཏོད་པ་དང་
འདྲོ། རོད་པའི་རུས་པ་ནི་ཡང་སོག་ཏུ་རྒྱ་ཕུབས་བཀལ་བ་དང་འདྲ་ལ། ཚངས་པའི་བྱ་གནི་དུད་ཁུང་ཕྱེ་བ་
དང་འདྲོ། རྒྱ་བ་གཡས་གཡོན་ནི་ཁུང་མགོ་འབྱེང་བ་དང་འདྲ་ལ། དེའི་དབུས་སུ་སྐྱ་བྱ་གནི་མཛེས་པའི་རྒྱ་
ཏེ་རྒྱ་ཕུབས་གྱི་ཏོག་དང་འདྲོ། སྒྲིའི་ལོ་མ་ནམས་ནི་པོ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་རྩ་བ་སྒྲིགས་པ་དང་འདྲ་ལ། ལག་པ་གཉིས་
ནི་ཁང་པའི་ཕྱི་ལ་དར་དབྱངས་བཏགས་པ་དང་འདྲོ། འོག་སྟོ་གཉིས་ནི་ཁུང་བཞག་པ་དང་འདྲ་ལ། ཀར་པ་
གཉིས་ནི་སྟེའི་རྩ་བ་བས་དང་འདྲོ། །

གཉིས་པ། ནང་དོན་སྟོད་འདྲ་བའི་དཔེ་བཤད་པ།

བྱང་ཁོག་སྟོད་སྟོད་བྱམས་སྟོད་བྱམས་སྟོད་འདྲ། མཆིན་ངི་དར་གྱི་ཡོལ་བ་བཀལ་པ་འདྲ། སྟིང་ནི་རྒྱལ་པོ་
གདན་ལ་བཞུགས་པ་འདྲ། རྒྱོ་བ་མ་ལྷ་ནང་གི་སྟོན་པོ་འདྲ། རྒྱོ་བ་བྱ་ལྷ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་དང་འདྲ། མཆིན་
མཆེར་གཉིས་ནི་བཙུན་མོ་ཆེ་རྒྱང་འདྲ། མཁལ་མ་ཕྱི་སྟོན་གྱང་པ་གདུང་འདེགས་འདྲ། བསམ་སེའུ་ནི་འོར་གྱི་
བང་མཛོད་འདྲ། རོ་བ་གཡོས་བཙུ་བྱེད་པའི་ཁོག་མ་འདྲ། རྒྱུ་མ་ལོང་ཁ་བཙུན་མོའི་གཡོག་དང་འདྲ། མཁྲིས་
པ་སྟོར་གྱི་རྒྱལ་པ་བཀལ་བ་འདྲ། རྒྱང་ཕུག་རྒྱ་ཡིས་རྩ་མ་བཀལ་བ་འདྲ། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཁོག་སྟོད་སྟོད་ནི་
བྱམས་སྟོད་བྱམས་སྟོད་འདྲོ། དེའི་བར་མཆིན་ངི་དར་གྱི་ཡོལ་བ་བཀལ་པ་དང་འདྲོ། དེ་ལ་བྱམས་སྟོད་
དུ་སྟིང་ནི་རྒྱལ་པོ་གདན་ལ་བཞུགས་པ་དང་འདྲ་ལ། རྒྱོ་བ་མ་ལྷ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྟོན་པོ་དང་འདྲོ། རྒྱོ་
བ་བྱ་ལྷ་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་པོ་མོ་དང་འདྲ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་བཀལ་གཉན་ལ། བྱམས་སྟོད་དུ་མཆིན་པ་དང་མཆེར་པ་
གཉིས་ནི་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་རྒྱུ་མ་དང་འདྲོ། མཁལ་མ་གཉིས་པོ་ཕྱིའི་སྟོན་པོ་འཕམ་ཡང་ན་གྱང་པས་གདུང་མ་
འདེགས་པ་དང་འདྲོ། བསམ་སེའུ་ནི་འོར་གྱི་མཆོག་རིན་པོ་ཆེས་བཀལ་བའི་བང་མཛོད་དང་འདྲོ། རོ་བ་ནི་
ཁ་བས་གཡོས་བཙུ་བྱེད་པའི་ཁོག་མ་དང་འདྲ་ལ། རྒྱུ་མ་དང་ལོང་ག་གཉིས་ནི་བཙུན་མོའི་ཡང་གཡོག་དང་འདྲ།
མཁྲིས་པ་ནི་སྟོར་གྱི་རྒྱལ་པ་བཀལ་པ་དང་འདྲ་ལ། རྒྱང་ཕུག་ནི་རྒྱའི་རྩ་མ་བཀལ་བ་དང་འདྲོ། །

གསུམ་པ། གཉན་པ་གནད་གྱི་དཔེ་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གཉན་པའི་གནད་ནི་རྒྱལ་པོས་མངའ་བསྐྱར་
འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱི་ནང་གི་གཉན་པའི་གནད་ནམས་ནི་རྒྱལ་པོས་མངའ་བཀལ་བའི་པོ་ཉ་

བ་མང་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། བོ་ཉ་བ་དང་འབྲས་བའི་གནད་ནམས་མ་བདེ་ན་རྒྱལ་པོ་དང་མཚུངས་པའི་སྟོང་ཡང་
འབྲུགས་ཏེ་ལུས་དང་སྟོག་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་ནི།

བདུན་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
འབྲས་དཔེ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།

༡༡། །ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཉན་པར་གདམས་གིང་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་
སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འབྲས་
དཔེ་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་
བོས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྟེས་དང་བཅས་པའི་འཁོར་རྒྱུས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་
གིག་དང་། གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལ་མདོ་དོན་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་དཔེ་གཉིས་བཤད་
ཚར་ནས། ད་ནི་གསུམ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ལྡང་ཆད་ལུས་བྱུངས་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །འབྲེལ་པ་
རྩ་ཡི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །གཉན་པ་གནད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱུ་ལམ་བུ་གའི་གནས་
ལུགས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། །ལྡང་ཆད་ལུས་
བྱུངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །འབྲེལ་པ་རྩའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །གཉན་པ་གནད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱུ་ལམ་བུ་གའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ལྡང་ཆད་ལུས་བྱུངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་
དང་། གཞོད་བལ་ཁམས་ཀྱི་ལྡང་ཆད་བསྟན་པ། སྤྱིའི་ལྡང་ཆད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་རྒྱུད་གི་ལྡང་
ཆད་སྐང་ཕུག་གང་། །མཁྲིས་པའི་ལྡང་ཆད་རང་གི་གསང་སྟོག་གང་། །བད་ཀན་ལྡང་ཆད་རང་གི་སྟིམ་པ་
གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྡང་ཆད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་ཆེ་རྒྱུད་དང་། གན་གཞོན་སོགས་རང་རང་གི་ནད་
བྱུངས་ངེ་མ་རྣམས་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་དར་མ་རྣམས་ལ་བྱ་ཞིང་། དར་མ་དེ་ལས་འདས་པའི་གན་པོ་ལ་རྒྱུད་

སོགས་ཚད་ལས་འཕེལ་ཞིང་བྱངས་གཞན་རྣམས་པལ་ཆེར་བྱང་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞོན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི་སོ་དང་ཁྱ་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཚད་བཞིན་མེད་པ་དང་། ལུས་ན་བའི་ཆོ་ན་འཕེལ་བྱང་འཁྲུགས་པ་གང་
 རུང་རུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱི་མ་སྤྱིར་བསྟན་པའི་དབང་རུ་བྱས་ན། ཟླ་བེར་ལས། འདིར་སྟོམ་
 པ་དང་ཁྱོར་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་རང་རང་གི་ལག་པའི་ཚད་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་ལ་བྱ་ཞིང་། སྤང་ཚད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་སྟོས་པ་
 ལྟར་སྤང་བཞི་དང་སྤང་གཉིས་ལ་ནི་མི་བྱ་སྟེ་འདིར་རང་གི་ཞེས་སྟོས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྟོམ་པ་ནི་ལག་པ་གཉིས་
 སྤྱིར་བ་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཁྱོར་བ་ནི་ལག་པ་གཅིག་སྟོར་ཏེ་བཞག་པའོ་ཞེས་བཤད་ལ། བྱི་མ་དམིགས་གྱིས་
 བསལ་བའི་དབང་རུ་བྱས་ནས། རང་འགྲེལ་ལས་སྟོམ་པའི་ཚད་ནི་སྤང་གཉིས་ལ་ཁྱོར་བ་གང་སྤང་བཞི་ལ་སྟོམ་
 པ་གང་། གོང་རུ་སྟོས་པའི་ཚད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ནད་མེད་ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ལ་བཤད་ཀྱི། ཁམས་མ་
 སྟོམས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟོབ་མས་སྟོབ་མ་བཀག་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོ་
 མས་དོན་རི་ལྟ་བ་མི་མཁུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡང་ཡོད་དེ། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རྒྱ་དང་ཆོལ་དང་ཞག་
 གཅིན་དང་། མཁུས་པ་བད་ཀན་བྱི་ས་ཁྲག་། དྲངས་མ་ཆུ་རྣམས་ལུས་གནས་འདི། སྟོམ་པ་རེ་རེས་བསྐྱེད་པར་
 ཟུ། མཛངས་དང་ཀླད་རྒྱས་ཁུ་རྒྱ་ནི། རེ་རེའང་རང་གི་ཁྱོར་གང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། རང་འགྲེལ་
 དང་མཐུན་པ་ཟླ་བེར་ལས་ཀྱང་། ལུས་ལ་རྒྱ་ནས་ཆུའི་བར་དག་གང་ཡོད་པ་ནི་སྟོམ་པ་རེ་རེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཡང་རྒྱ་ནས་སྟོམ་པ་བྱེད་དོ། །ཆོལ་ནི་སྟོམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞག་ནི་སྟོམ་པ་གསུམ་མོ། །གཅིན་ནི་སྟོམ་པ་
 བཞིའོ། མཁུས་པ་ནི་སྟོམ་པ་ལྔའོ། །བད་ཀན་ནི་དྲུག་གོ། བྱི་ས་ནི་བདུན་མོ། །ཁྲག་ནི་བརྒྱད་དོ། །དྲངས་མ་ནི་
 དགུའོ། །ཆུ་ནི་སྟོམ་པ་བརྒྱའོ་ཞེས་དང་། མཛངས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་ཁྱོར་བ་རེ་རེ་ཡོད་པ་
 སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་བཤད་དོ་ཞེས་པ་དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆུ་ཞེས་པ་ནི་ཆུ་སེར་དང་། ཀླད་རྒྱས་ཞེས་པ་ནི་
 ལྟ་བ་ཡིན་པ་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་འདི་ཉིད་དང་ཆུ་པལ་ཆེར་མི་མཐུན་ལ། བྱེ་བྲག་རྩ་
 མཁུས་པ་བད་ཀན་གྱི་ལྷང་ཚད་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བས་འགལ་བ་སྤང་མ་ལུས་སོ། །ནད་བྱངས་ངི་མ་
 རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་སྟོས་པའི་རྒྱུད་གི་ལྷང་ཚད་ནི། རང་རང་གི་སྤང་ཕྱག་གང་ཙམ་གྱི་ཚད་རུ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་
 རུ་མཁུས་པའི་ལྷང་ཚད་ནི་སྟོས་པ་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་སྟོབ་གང་དང་། བད་ཀན་གྱི་ལྷང་ཚད་ནི་རང་གི་སྟོམ་
 པ་གསུམ་གསུམ་རུ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །

༡ གཞོན་བྱ་ཁམས་ཀྱི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ལུས་བྱངས་ངི་མའི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ་དང་། སྤྱ་དང་ཆུ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ། དོན་
 སྟོན་བྱ་གའི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞག་དང་བྱི་སའི་ལྷང་ཚད་སྟོམ་པ་བདུན། གཅིན་དང་ཆུ་སེར་

ལྔ་ཚད་སྟིམ་པ་བཞི། ཞག་དང་ཚེལ་བུའི་ལྔ་ཚད་སྟིམ་པ་དོ། མདངས་དང་ཁུ་བའི་ལྔ་ཚད་ཁྱུར་བ་
 དེ། ཁྲད་པའི་ལྔ་ཚད་རང་གི་སྟིམ་པ་གང་། ཤ་ཡི་ལྔ་ཚད་སྤར་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། བྱད་མེད་བསྐྱ་དང་རུ་མ་
 ཉི་ཤུས་ལྷག རུས་པའི་ལྔ་ཚད་རུས་རིགས་ཉི་ཤུ་གསུམ། རྟེ་ལས་སྤལ་ཚིགས་འཕང་ལོ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད། ཚིབ་
 མའི་གངས་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་སྟེ། སོ་ཡི་གངས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཆིས། རུས་པའི་དུམ་བུ་སུམ་བརྒྱ་ཅུ་
 སྟེ། ཡན་ལག་ཚིགས་ཆེན་ནམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ཚིགས་ཕན་ཉིས་བརྒྱ་དང་ནི་ཅ་བཅུ་འོ། ཞེས་པ་སྟེ།
 ལག་དང་ཕྱི་ས་གཉིས་ཀྱི་ལྔ་ཚད་ནི་སྟིམ་པ་བདུན་བདུན་དང་། གཅིན་དང་ཆུ་སེར་གཉིས་ཀྱི་ལྔ་ཚད་ནི་སྟིམ་
 པ་བཞི་བཞི་དང་། ཞག་དང་ཚེལ་བུའི་ལྔ་ཚད་ནི་སྟིམ་པ་དོ་དོ་དང་། སོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་མདངས་དང་།
 རྒྱུས་པའི་ཁུ་བ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྔ་ཚད་ནི་ཁྱུར་བ་རེ་རེ་དང་། ཁྲད་པའི་ལྔ་ཚད་ནི་རང་གི་སྟིམ་པ་གང་
 དང་། ཤའི་ལྔ་ཚད་ནི་སྤར་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་སྟེས་པ་ལ་ཡོད་དེ། བྱད་མེད་ལ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱ་ལ་བཅུ་དང་རུ་མ་
 ལ་བཅུ་སྟེ་སྤར་ཚད་ཉི་ཤུས་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། འདྲིར་མ་སྟོས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར། བྱད་མེད་རུ་ཞོ་སྟིམ་དོ་
 དང་། ཁྲེ་མཚན་སྟིམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱད་མེད་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཆ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་པར་
 འགྱུར་རོ། རྟེ་ལྷར་བཤད་པ་དེ་ནམས་ན་ཚོད་ཀན་གཞོན་དང་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཆོ་རིད་སོགས་སྤྱིར་བཏང་བའི་
 དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། རུས་པའི་ལྔ་ཚད་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐོད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་སྤྱི་
 ཁྲུང་ཁྲུང་དང་སོ་དང་། མ་མགལ་ཏེ་མགོ་ལ་ལྷ། སྤལ་ཚིགས་དང་། དེའི་བྱ་འདབ་དང་། གཞུག་ཏོ་དང་། དཔྱི་
 རུས་དང་། སོག་པ་དང་། རྫོག་རུས་དང་། བྱང་རུས་དང་། ཚིབ་མ་དང་། ལྷ་རུ་ཅེ་སྟེ་ལུས་སྤྱི་ལ་དགྲ། དཔུང་
 ཀར་དང་རྩེ་རར་དང་། ལག་མགོའི་རུས་པ་སྟེ་ལག་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱ་ཀར་དང་། ལྷ་ར་དང་རྩེ་རར་དང་། སྟེ་
 ལོང་པ་དང་། ཀར་མགོའི་རུས་པ་སྟེ་ཀར་པ་ལ་ལྷ། ཀར་ལག་གཉིས་ཀའི་སེན་མོ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ལ་
 དགྲ་སྟེ། རུས་པའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ཡོད་དོ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རུས་པའི་རིགས་ཉི་ཤུ་ཅ་
 གསུམ་པོ་དེ་ལས་ཆ་ཤས་མང་བ་ནམས་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་ན། སྤལ་ཚིགས་ཞེས་པ་ལ་འཕང་ལོའི་ནམ་པ་དང་འདྲ་བའི་
 དུམ་བུ་མེད་མིགས་ཀྱི་གསང་ཨན་སྟོང་དང་བཅས་ཉི་ཤུ། སྟེ་ལ་འཕང་ལོ་ལྷ་བྱུར་སེལ་གྱི་གསང་ཨན་ལ་གཞུག་
 བྱང་གསུམ་སྟེ་ཁྱོན་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པ། ཚིབ་མའི་གངས་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤལ་ཚིགས་ཀྱི་གཡས་
 སུ་བཅུ་གཉིས་དང་གཡོན་དུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། སོའི་གངས་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལ་སྤྱེལ་གཅེས་པའི་
 མདུན་སོ་བརྒྱད། རབ་མཛེས་མཆེ་བ་བཞི། གཙོད་བྱེད་འགྲམ་སོ་གཉིས་འབྲེལ་ཉི་ཤུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་
 མཆིས་ལ། སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་ནི་ཆོམས་བཞི་བཅུར་མཉམ་པར་བཤད་དོ། རུས་པའི་དུམ་བུ་ནི། དགའ་བོ་
 མངལ་གནས་ལས། རུས་པ་འདུས་ནས་ལུས་གྲུབ་པ། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། མགོ་ཐོད་རུས་པ་

དགྲ་འདུས་ཤིང་། འགྲམ་པའི་རུས་པ་གཉིས་འདུས་ཏེ། མོ་ནི་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལྟོ། ཇེ་ཡི་ཙ་བའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། རྩ་ཙེ་གཉའ་བའི་རུས་པ་དང་། རྩ་དང་སྒྲ་ཡི་རུས་པ་དང་། བྲང་དང་མིད་པའི་རུས་པ་
 དང་། བསྐྱས་ན་རུས་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད། མིག་ལ་རུས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྲག་པ་མཇིང་པ་བྲང་གཉིས་ཡོད། ལག་
 པ་གཉིས་དང་སོར་མོ་ནམས། བསྐྱས་ན་རུས་པ་ལྔ་བཅུ་ཡོད། ལྟག་རྒྱབ་རུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྒྲལ་ཆོགས་
 ལ་ནི་སུམ་ཅུ་གཉིས། འདི་དག་ཀུན་ལ་ཙ་ཡོད་པས། ཇེ་ཡི་གངས་ནི་བཞི་ཆར་ཡོད། རྩེ་བ་ལོགས་གཡས་པའི་
 རུས་པ་ནི། སྤྲག་རྩེ་ལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད། རྩེ་བ་ལོགས་གཡོན་འབྲེལ་སྒྲེས་པ་ཡི། རུས་པ་དག་ནི་བཅུ་
 གསུམ་ཡོད། རུས་པའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་འདི་དག གསུམ་གསུམ་དག་ནི་སྤྲག་རྩེ་ལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད། གཉིས་གཉིས་དག་ནི་
 ཆོགས་ལྟན་དེ། ལྟག་མ་གཞན་ནི་འབྲེལ་པ་མེད། གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ནི་གཉིས་པོ་ལ། བསྐྱས་ན་རུས་པ་ལྔ་
 བཅུ་ཡོད། ལུས་ནང་འབྲེལ་བའི་རུས་པ་ནི། བསྐྱས་ན་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད། རུས་ཆོགས་སྤྲག་རྩེ་ལ་བཅུ་
 ན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལུས་ནི་འགྲུབ་ཡིན་ཞེས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་མཁུན་པ་ཡིས། བདེན་པའི་ཆོག་ཏུ་
 གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མགོ་ལ་དུམ་བྱ་དགྲ་པར་བརྩིས་པའི་རུས་རིགས་
 སུམ་བརྒྱ་ལྟ་ཙ་ལྔ་དང་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་ཐོད་པ་དུམ་བྱ་བཞི་པར་བརྩིས་པའི་རུས་པའི་དུམ་བྱ་སུམ་བརྒྱ་
 ལྟ་ཙ་འབྲེན་པ་སྟེ་དེ་ལས་བཞི། འགྲམ་པ་གཉིས་སོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་སོ་གཉིས། རྩ་བའི་རུས་
 པ་ནམས་མིད་པའི་རུས་པའི་བར་ལ་རུས་རིགས་ཉི་ཤུ། མིག་རུས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི། སོར་མོ་དང་བཅས་པའི་
 ལག་པ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་སྤྲག་གཉིས་ཏེ་ལྔ་བཅུ། སྤྲག་པ་དང་མཇིང་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི། ལྟག་རྒྱབ་ལ་
 བརྒྱད་དང་། སྒྲལ་ཆོགས་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། དེའི་གངས་བཞིས་བསྐྱར་བས་སོ་གཉིས་ཆན་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་
 དང་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་རྩེ་བ་ལོགས་གཉིས་ལ་རྩེ་བ་རྒྱུད་ཅེ་བཅས་བཅུ་གསུམ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་ཉེར་དྲུག རྩེ་བ་སོར་
 མོ་དང་བཅས་པ་ལ་ལྔ་བཅུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེལ་བས་རུས་པའི་དུམ་བྱ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུར་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། ཆོགས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ལ་ཆོགས་ཆེན་ནམས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ལག་པ་ལ་
 དཔུང་ཆོགས་དང་གྲུ་མོའི་ཆོགས་དང་མཁྲིག་མའི་ཆོགས་གཉིས་ཏེ་དྲུག རྩེ་བ་ལ་དཔྱིའི་ཆོགས་དང་ཐུས་མོའི་
 ཆོགས་དང་། སྟེ་ལོང་གི་ཆོགས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ། ཇེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོགས་ཕན་བྱ་ནི། ལག་པར་སོར་མོ་ལྔ་
 ལ་གསུམ་ཅེ་དང་གྲུ་མོ་མཁྲིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་ལོགས་ཆོགས་རྒྱུད་ཅེ་བཅས་སོ་བཞི། དེ་བཞིན་རྩེ་བའི་
 སོར་མོ་ནམས་ལ་གསུམ་ཅེ། ཐུས་ལོང་གཉིས་ལ་ཆོགས་ཕན་ཅེ་བཅས་སོ་བཞི་སྟེ་ཡན་ལག་བསྟོམས་པས་ཅེ་
 བརྒྱད། ལུས་ལ་རྩེ་བ་མ་ཉེར་དྲུག སྒྲལ་ཆོགས་ལ་ཉེར་བརྒྱད། སྤྲག་པ་དང་མཇིང་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི།
 ལྟག་རུས་ལ་གཅིག་སྟེ་དགྲུ། མགོ་ལ་འགྲམ་པ་ལ་ཡས་མས་གཉིས་ཅེས་བཞི། སོ་ཙ་བར་སོ་གཉིས། མིག་

རུས་ལ་བཞི། མཁུར་ཚོས་ལ་རེ་དང་མིག་སྤྲུལ་ལ་གཅིག་ རྩ་བ་ནས་མིག་གི་བར་རུས་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར་ཆོགས་
ལོག་པོ་འགོ་དགོས་པས་བཞི་བརྒྱ་སྟེ། མགོ་ཆོགས་གྲ་གསུམ་འགྲིག་ བསྐྱེད་བས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ནི་ཅ་བརྒྱ་ཡོད་
པའོ། །ལྔ་བརྒྱ་ནི་ཡི་གེ་ཉམས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར། ཆོགས་ནི་ཉིས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱར་འདོད། ཅས་པ་དང་
འབྲེལ་པ་སོགས་མཐུན་ནོ། །

སྤྱད་ཆ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ།

རྩ་བ་བརྒྱ་དྲུག་རྒྱས་པ་དགྲ་བརྒྱ་མཆིས། །སྒྲ་ཡི་ཉག་མ་ཉི་ལྷི་ཆིག་སྟོང་སྟེ། །བ་སྤྱི་བྱ་ག་བྱེ་བ་ས་ཡ་
མཆིས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ནི། ཀར་ལག་ལ་བརྒྱད་དེ། ཀར་པར་སྤྱིད་རྒྱ་གཉིས། ཉིང་རྒྱ་གཉིས།
ལག་པར་གྲ་མོ་གཉིས། མཁྲིག་མའི་གཉིས་ཏེ་ཀར་ལག་བསྟོམས་པས་བརྒྱད། སྤྱལ་པར་བཞི་ནི་སྤྱལ་ཆོགས་
པའི་ཕན་ཚུན་གྱི་རྩ་བ་གཉིས། སྤྱལ་པའི་ནང་དུ་གཉིས་ཏེ་བཞི། མཛིང་པར་རྒྱ་ལེབ་གཉིས། ཞལ་ལྷང་དུ་མགྱིན་
རྩ་བཤད་ཀྱང་གཞན་ནས་མ་དོན་པས་ཕྱི་རྒྱུད་བསྟེན་ལེར། ཕོ་མཚན་མི་ལྷང་ས་བོན་ལྷག་པ་ལ། རྒྱང་ལོང་ཐད་
དངས་གདོང་གི་རྩ་བར་བསྟེན། ཟེར་བ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་དྲུག་ རྒྱས་པ་ནི་ནམ་ཚེང་ཡན་ལ་སྤྲུམ་བརྒྱ། ཡན་ལག་
བཞི་ལ་དོན་ལྔ་རེས་སྤྲུམ་བརྒྱ། ལུས་བྱིངས་ལ་སྤྲུམ་བརྒྱ་སྟེ་དགྲ་བརྒྱ་མཆིས་པ་དང་། སྒྲ་ཡི་ཉག་མ་རེ་རེ་ནས་
བགྲངས་ན་ཉིས་ལྷི་ཆིག་སྟོང་སྟེ། བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནམ་ཚེང་ཡན་ལ་ས་ཡ་བདུན། ལུས་བྱིངས་ལ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་
ས་ཡ་བཞི། ཡན་ལག་རེ་ས་ཡ་གསུམ་རེ་དང་འབུམ་ལྔ་རེ་སྟེ་བྱེ་བ་གསུམ་དང་ས་ཡ་ལྔ་རེ་གྲངས་སྤྲུམ་མཆིས་
སོ། །

དོན་སྟོད་བྱ་གའི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ།

དོན་ལྔ་སྟོད་དྲུག་བྱ་གསྟོད་གྲ་ཡོད། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོད་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྔ་ནི་སྟོད་། སྟོ་བ། མཆིན་པ།
མཆེར་པ། མཁུལ་མ། ཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་དྲུག་ནི་ཕོ་བ། རྒྱ་མ། ལོང་། མཁྲིས་པ། སྤྱང་པ། བསམ་
སེའམ་མངལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་བྱ་གའི་སྟོད་ནི་སྟོ་བྱ་གཉིས། རྩ་བའི་བྱ་གཉིས། མིག་གཉིས།
ཁ་གཅིག་ རྩ་བ་བས་བཤད་ལམ་གཅིག་ ཕོ་མཚན་གྱི་བྱ་གཉིས་སྟེ་དགྲ་ཡོད། དུད་མེད་ལ་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །
༣ སྤྱི་ལྷང་ཚད་བསྟན་པ། འཇམ་གླིང་རང་ལུས་འདོམ་གང་གྲ་བཞི་སྟེ། །གཟུགས་ངན་རྣམས་ལ་རང་ཁྱུ་བྱེད་
དང་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། འཇམ་གླིང་རྒྱུང་དུ་ལ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་སོ་སོའི་འདོམ་གང་གྲ་
བཞི་སྟེ་དེ་ལས་ཞན་པའི་གཟུགས་ངན་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ཁྱུ་བྱེད་དང་བཞི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ། འབྲེལ་པ་ཅ་ཡི་གནས་ལྷགས་བསྟན་པ།

འབྲེལ་པ་ཅ་ཡི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ནི། །ཆགས་སྲིད་འབྲེལ་བ་ཆོ་ཡི་ཅ་དང་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་པ་ཅ་འི་གནས་ལུགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྦྱར་ཅ་འི་དབྱེ་བ་ལ་ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་པ་གསུམ་དུ་
 འགྱུར་བ་དང་། གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཕལ་
 ཆེར་བྱེ་བ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞིར་བྱེས་ཤིང་། མདོར་ན་ལུས་འདི་ཉིད་གོང་བུ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཅ་འི་རང་བཞིན་
 ཅན་ང་བའམ་དུ་བྱ་འཛིངས་པ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི། །ཟླ་བ་
 འབབ་པ་རྒྱུ་མའི་རིགས། །སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ནི། །ཉི་མ་འབབ་པ་རོ་མའི་རིགས། །སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་
 ནི། །རླུང་རྒྱ་དབུ་མའི་རིགས་སུ་བཞུང་། །ཅེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པར། དེར་གནས་
 ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ལས། །ཅ་ལྷ་ཡལ་ག་བཅུ་བཅུ་སྟེ། །རེ་རེ་འང་ཡལ་ག་བཅུ་བཅུ་འོ། །ཀྱུན་ལ་ཅ་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་
 གནས། །དེ་ནི་སྤོང་བུ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །མི་གཙང་རྩལ་ནི་དུ་མས་གང་། །ཞེས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དོན་
 བསྟུས་པར། །དེ་ལས་སྤ་བའི་ཅ་ནམས་ནི། །བྱེ་བ་ཕྱག་ནི་ཕྱེད་དང་བཞི། །བ་སྟུ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། དེ་ལྟར་ཅ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཤེས། །ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གཤེད་ཆེན་གངས་
 སོགས་བསམ་ལས་འདས་ཀྱང་གསོ་བ་རིག་པ་འདིར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་དང་། སྲིད་པའི་ཅ་དང་། འབྲེལ་
 བའི་ཅ་དང་། ཆོ་གནས་པའི་ཅ་དང་ནམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་རྒྱུད་སྟེ་ནས་གསུངས་
 པ་ནམས་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་རོ་རྒྱུད་དང་ཅ་འཁོར་སོགས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་དངོས་སུ་བཤད་ན་གསང་སྟགས་
 འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཉིད་དུ་འབྲུལ་དོགས་ཏེ་སྤྲས་པའི་གཤེས་སྤྲ་རབས་ཕལ་ཆེར་སྒྲིམ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ལ་མེད་ཟེར་བ་དང་ཡོད་ན་ཤི་བའི་ལུས་ལ་མཛོན་སུམ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་མི་སྣང་བ་ཡང་ཅ་
 རྒྱུད་ཐེག་ལེ་ནམས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་གསོན་པོར་ཡོད་ནས་ཤི་ནས་ནམ་ཤེས་དང་ལྟན་དུ་སྟོན་ཀྱི་འཇང་
 ཆོན་ལྟར་ཡལ་འགྲོ་ཟེར་བ་ནམས་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཀྱུན་ཏུ་ཁ་སྐྱོར་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སོགས་མ་
 རྟོགས་པའི་སྒྲིན་ཆོག་ཁོ་ན་དང་། བྱང་ཟུར་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ཅམ་རགས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ལ།

ཆགས་པའི་ཅ་བཤད་པ།

ཆགས་པའི་ཅ་ནི་ལྟེ་བ་ལས་གསུམ་གྱེས། །ཅ་གཅིག་གྱེན་ལ་སོང་བས་ཀླད་པ་ཆགས། །གཉི་ལྷག་ཀླད་པར་
 བརྟེན་ནས་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལས་བད་ཀན་སྟེད་པས་སྟོང་ན་གནས། །ཅ་གཅིག་བར་དུ་ཟུག་པས་སྟོག་ཅ་
 ཆགས། །ཞེ་སྤང་སྟོག་ཅ་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་གནས། །དེ་ལས་མཁྲིས་པ་སྟེད་པས་བར་ན་གནས། །ཅ་གཅིག་
 ཟུར་དུ་ཟུག་པས་གསང་བ་ཆགས། །འདོད་ཆགས་པོ་མའི་གསང་བར་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལས་རྒྱུད་སྟེད་སྟེད་ན་
 གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤ་བའི་གནད་དང་བཅས་ཏེ་བཞུང་པར་བྱ་བ་ནི་སྟོག་ཅ་འམ་དབུ་མ་དེ་ནི་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཆགས་པའི་དོན་གྱིས་ན། ཆགས་པའི་ཙྰ་ནི་ལྟེ་བ་ལས་གསུམ་གྱེས། ཞེས་པ་ལྟར། ལྟེ་བ་
 ཡན་ཆད་ཀྱི་དབྱ་མ་ཆགས་ཚུལ་སོར་ཚད་སོགས་གོང་དུ་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཚིག་འདི་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མ་དང་རོ་མ་དང་ལྟེ་འོག་མན་ཆད་ཀྱི་དབྱ་མ་ནམས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བད་ཀན་སྐྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཙྰ་དེ་ནི་རྒྱའི་ཁམས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་མ་དང་། མཁྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཙྰ་དེ་དག་ནི་མེའི་
 ཁམས་རྒྱ་བའི་རོ་མ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཙྰ་དེ་ནི་རྒྱུ་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པའི་ཙྰ་དེ་ལྟེ་འོག་མན་
 ཆད་ཀྱི་དབྱ་མའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནམས་སོ། རྩོམ་གི་མར་སྣ་གཉིས་པོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས། ལྟེ་བའི་
 གོང་འོག་གཉིས་ཀར་ཙྰ་མོ་ཙྰ་མོ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་
 ཏེ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས། དེ་ནི་ཐུར་དུ་ཙྰ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་བཞིན་གྱེན་དུ་འདྲ་ཙྰ་གསུམ་སོ། སྐྱ་གཅན་ཙྰ་
 མོ་དབྱས་ན་གནས། ཉི་མའི་ཙྰ་མོ་གཡས་པ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཙྰ་མོ་གཡོན་པ་འོ། རྒྱ་དང་མེ་དང་ནམ་མཁའ་
 རྒྱུང་། གཡས་གཡོན་དབྱ་མའི་མར་སྣ་ནས། བཤང་བ་གཅི་བ་ཁུ་བ་རྒྱ། ལྷགས་སྟོག་བཅིངས་པ་ལྟ་བུའི་
 ཙྰ་། སྤྱིད་དང་ཐུར་སེལ་ལམ་གསུམ་ཉིད། རེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་ཙྰ་གནས་སུ་སོན་པ་ལུ་གྲ་
 རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་ཙྰ་ཞེས་པ་ལ་བདུད་ཙྰ་ཙྰ་ཙྰ་ནི་དཔལ་བའོ། རྟེན་སོན་པ་ནི་བདུད་ཙྰ་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ།
 ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱའོ། རྟེན་མས་ཀྱང་ལུ་གྲ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པས་ལྟེ་བ་དང་སྟིང་གའི་བར་དུ་
 ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྤར་ཡང་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱའི་དབྱས་སུ་སྟིང་གའི་ལྟེ་བ་ཕྱག་ནས་འགྲོའོ། ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་ནི་
 གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་འདབ་མར་རབ་དུ་རྒྱ་བས་སོ། རྟེན་སྟིང་ག་དང་མགྱིན་པའི་བར་དུ་སྤར་ཡང་ལམ་
 གསུམ་བྱས་ནས་འགྲོའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་མགྱིན་པ་དང་དཔལ་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་དང་། དཔལ་བ་དང་གཙུག་
 ཏོར་གྱི་བར་ལམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ལམ་གསུམ་བཞི་བྱས་ནས། ལ་ལ་རྒྱ་ནི་སྣ་གཡོན་པའི་བྲ་ག་ནས་གཞན་གྱི་
 གནས་སུ་བཅུ་གཉིས་མཐའ་དང་ཆའི་མཐར་འགྲོ་སྟེ་ནང་གི་ལེའུ་ལས་གསུངས་སོ། ར་ས་རྒྱ་ནི་གཡས་ནས་
 སོ། ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱའི་ནི་ཅིག་ཅར་སྣ་བྲག་གཉིས་ནས་འགྲོའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་འོག་དུ་ལྟེ་བ་དང་གསང་བའི་འོག་དུ་ལམ་
 གསུམ་བྱས་ནས་བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་བར་ནས་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ནས་སོང་སྟེ་གསང་བའི་པདྨ་ལ་དབྱས་སུ་
 དུང་ཅན་མའི་ཙྰ་འོ། གསང་བའི་པདྨའི་འོག་དུ་བྱི་ཆེན་གྱི་ཙྰ་དབྱས་ནས་འགྲོ་སྟེ་རྟགས་སམ་བླ་ག་ལ་གཡོན་ནས་
 གཅི་བའི་ཙྰ་འགྲོ་ཞིང་གཡས་ནས་ཁུ་བའི་ཙྰ་འགྲོའོ། རྟེན་ལྟར་ནི་ཙྰ་འི་རིགས་མཐའ་དག་བསྟུན་ན་རྒྱུང་ཙྰ་ཁག་ཙྰ་
 རྒྱ་ཙྰ་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱུང་ཙྰ་ཐམས་ཅད་དབྱ་མ་དང་། ཁག་ཙྰ་ཐམས་ཅད་རོ་མ་དང་། རྒྱ་ཙྰ་
 ཐམས་ཅད་རྒྱུང་མ་ལས་གྱེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་འཐད་པ་དང་བཅས་པའོ། འོ་ན་རྒྱུང་ཁག་འདྲེས་པའི་ཙྰ་
 ནམས་གང་ལས་གྱེས་སྟེ་ནས། དེ་ནི་འཕར་ཙྰ་དེ་རོ་རྒྱུད་དབྱ་གསུམ་ག་སྟིང་གི་ཙྰ་བར་འདུས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་

ཕུ་པའི་ཡིད་ཀྱི་བའི་བྱ་གཞི་དབང་གིས་སྤྱིང་འཕར་བར་བྱེད་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་སྤྱིང་དང་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བའི་ཙུ་
 ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུད་ཁྲག་འདྲེས་པར་རྒྱ་ཞིང་། ཙུ་ཡང་འཕར་བ་སྟེ། ཙུ་དེ་ནམས་གཉན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་
 ཡིན་ནོ། །ལུས་འདི་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་ཙུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཆགས་པའི་ཙུ་ནི་
 ལྟེ་བའི་དབུས་ཀྱི་ཙུ་དེ་ལས་ཅེ་མོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེས་པའི་ཙུ་དེ་ལས་གཅིག་སྟེ་རྒྱ་
 འམ་རྒྱ་བའི་ཁམས་རྒྱ་བ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱུད་དེ་སྤྱིང་ག་དང་། མགྱུན་པ་དང་སྤྱི་བོ་སྟེ་འཁོར་
 ལོའི་ལྟེ་བ་ནམས་སུ་འདུས་ཤིང་། གཞན་དག་དུ་བྱེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བྱེན་ལ་སོང་བའི་ཙུ་དཀར་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྷད་པ་ཆགས་ཤིང་། ལྷད་པ་ནི་གཏི་ལྷག་དང་བད་ཀའ་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུན་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་གཏི་ལྷག་ཀྱང་ལྷད་པར་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། མོངས་ཤིང་མྱ་
 འཐིབས་སོགས་མགོ་བོ་ལས་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཏི་ལྷག་དེ་ལས་བད་ཀའ་བསྐྱེད་པས་ན་རྒྱ་
 རྒྱུན་འབྲས་བྱ་གསུམ་ག་སྟོད་ན་གནས་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཙུ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཅིག་སྟེ་ཁྲག་
 གམ་མའི་ཁམས་རྒྱ་བ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་བར་མཆིན་པའི་ལུང་ཆེན་དུ་དངས་མ་ལེན་པའི་ཙུ་ལ་བྱུག་སྟེ། དེའི་ཡལ་ག་
 ཆོགས་པ་བཅུ་པར་སོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོག་ཙུ་ནག་པོ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཆགས་ལ། ཁྲག་ནི་ཞེ་སྤང་
 དང་མཁྲིས་པ་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེ་སྤང་ཡང་སྟོག་ཙུ་ནག་པོ་
 དང་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཤིང་། ཞེ་སྤང་དེ་ལས་མཁྲིས་པ་བསྐྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་
 རྒྱུན་འབྲས་བྱ་གསུམ་ག་བར་ན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤང་སྟོ་བྱར་དུ་སྤྱོད་བའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་བར་ཉིད་ནས་འཁྲུག་ཅིང་
 སྤྱོད་བར་མཐོང་བས་སོ། །བར་དུ་བྱུག་པའི་ཙུ་དམར་པོ་དེ་དངོས་ནི་སྤྱིང་ག་དང་། མགྱུན་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་འཁོར་
 ལོ་ནམས་ཀྱི་ལྟེ་བར་འདུས་ཤིང་གཞན་དུ་བྱེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཙུ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཅིག་
 ལྟེ་རྒྱུང་ངམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱ་བ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་དབུགས་བྱང་ཐད་ནས་བྱེན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་གོང་དུ་བཞད་ཟེན་
 ལ། དེའི་ཅེ་མོ་གཅིག་སྟེ་འོག་ནས་བྱར་དུ་བྱུག་པ་དེ་ལས་བདེ་བའི་ཁམས་རྒྱ་བའི་དོན་གྱིས་གསང་བའི་གནས་
 ཆགས་ཏེ། ལུ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས།
 འདོད་ཆགས་ནི་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་གསང་བར་གནས་པའི་རྒྱལ་དུ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལས་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུན་
 འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཀ་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ན་གནས་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་གནས་དང་བྱེད་པའི་དབང་ཁོ་ན་
 བཅན་པ་ལས་བྱུང་བར་མདོན་ནོ། །

༡ སྲིད་པའི་ཙུང་བཤད་པ།

སྲིད་པའི་ཙུང་བོ་ཆེན་མོ་ཞེས་བཞེས་ཤིང་། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་ཙུང་། གྲུང་པ་ལ་སྲིད་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་
བསྐྱོར། དཔལ་པའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཙུང་། སྲིད་ལ་སྲིད་ཅིང་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་བསྐྱོར། ལུས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཙུང་། ལྟེ་བ་ལ་སྲིད་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་བསྐྱོར། བྱ་ཚ་རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
ཙུང་། མཚན་མ་ལ་སྲིད་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་བསྐྱོར། སྲིད་འོག་ཐད་ཀར་ལུས་ཀྱན་རྩིས་སུ་འཛིན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ནས་སྲིད་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་རྟག་ཏུ་
གནས་པའི་གཞི་དེ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་
དུག་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། མོ་མོའི་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཙུང་མཐའ་དག་བརྟེན་པའི་གནས་བཤད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་ཆན་བཞིར་བཅད་པའི་ཙུང་བོ་ཆེན་མོས་གྲུང་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ཅིང་
གནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། དེས་ན་འཁོར་ཐམས་ཅད་དབྱུ་རྒྱུ་རྩི་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་གནས་དེས་ལྟེ་བ་བྱས་
ནས་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་དང་མཚུངས་པར་ཕྱོགས་བཞིར་དབྱུ་མ་ལས་བྱས་པའི་ཙུང་འདབ་བཞི་དང་སྲིད་འོག་ཏུ་རོ་
རྒྱུང་ལས་བྱས་པའི་ཙུང་འདབ་བཅུ་བཅུ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རེ་རེ་ལ་ཙུང་འདབ་ཆེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙུང་བཞི་ཙུང་བཞིར་གནས་ཤིང་།
སྐར་ཡང་རོ་རྒྱུང་གཉིས་ལས་བྱས་པའི་ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་དང་དབྱུ་མ་ལས་བྱས་པའི་བཞི་པོ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙུང་
ལྡན་ཙུང་ལྡན་བྱས་པ་བསྐྱེལ་བས་འཁོར་ལོ་རེ་རེ་ལ་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་བརྒྱུ་དང་བཅས་ཏེ་རང་རང་གི་སྲིད་དང་འོག་
དང་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་ལུས་པོ་གསོ་སྦྱོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་རྩིས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་།
དོ་རྩེ་ཕྱིང་བ་ལས། དུག་ཙུང་ཙུང་བཞིར་བརྒྱུད་འདབ་བྱ། སྲིད་དང་འོག་ཏུ་ཁ་བལྟས་ནས། སྐར་ཡང་ཁ་སྐྱོར་ཚུལ་
དུ་གནས། ཞེས་དངོས་བསྟན་སྦྱང་ག་དང་། ཤུགས་ལ་འཁོར་ལོ་གཞན་དག་ཀྱང་བསྟན་པས། འདི་ནི་གསང་
སྤྲུལ་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བཞི་འམ་དུག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་
ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པའོ། ལུས་འདི་ལ་སྲིད་པའི་ཙུང་བོ་ཆེན་མོས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་རྣམ་པ་
བཞི་འམ་ལྟ་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་འཆར་བར་བྱེད་པའི་ཙུང་ཉི་ཤུ་ཙུང་བཞི་ནི་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལྡེ་རྟེན་དུ་གྲུང་པར་འབྱེལ་བ་ཞེས་པའི་ཙུང་ལ་
རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་སྲིད་ཅིང་འཁོར་ཙུང་ཕན་ལྡན་བརྒྱུས་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། འཁོར་ལོ་དུག་འདྲེན་དུས་མགྱིན་
པ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩི་ལྟར་འཆད་སྟུམ་ན། གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
རྒྱལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་སྤྲིན་མཚམས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པས་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
འཁོར་ལོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོས་རོ་དུག་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལུས་ཀྱི་

ཟུངས་སྐྱེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཉུང་བའི་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཤུགས་བསྟན་དུ། བཟའ་བདུང་རོ་
 ལ་ལོངས་སྟོང་བྱེད་པའི་ཙུ། །མགྲིན་པ་ལ་སྲིད་ཙུ་ཕན་ལྷ་བརྒྱུས་བསྟོར། །ཞེས་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་གོ་རྣམས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་དང་བྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་སྐྱེད་པའི་ཙུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནི་སྟོང་གར་ཡིད་བཟང་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཙུ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱར་
 སྲིད་ཅིང་འཁོར་ཙུ་ཕན་ལྷ་བརྒྱུས་བསྟོར་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡིད་བཟང་མ་ཞེས་པ་དེ་ལས་སྟོང་ལྷ་འི་
 རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་ཙུ་དམར་པོ་ཞིག་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བྱུག། །ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་ཙུ་སེར་པོ་ཞིག་གཡས་
 ཕྱོགས་སུ་བྱུག། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་ཙུ་སྟོན་པོ་ཞིག་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བྱུག། །ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་རྒྱ་བའི་ཙུ་
 ལྷང་གུ་ཞིག་རྒྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྱུག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདྲི་ཉིད་ཐོག་
 མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཆགས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཙུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནི་སེར་པོ་ཞིག་འཕེལ་འཛིན་བྱེད་པའི་རྟེན་དུ་ལྷེ་
 བའི་དབུས་ཀྱི་བསྟེན་པ་ཞེས་པའི་ཙུ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱར་སྲིད་ཅིང་འཁོར་ཙུ་ཕན་ལྷ་བརྒྱུས་བསྟོར་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་
 ནོ། །བྲུ་ཚ་རིགས་བརྒྱུད་མི་ཉམས་པར་སྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཙུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ནི་བདེ་བའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་
 དུ་མཚན་མར་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་པའི་ཙུ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱར་སྲིད་ཅིང་འཁོར་ཙུ་ཕན་ལྷ་བརྒྱུས་བསྟོར་ཏེ་གནས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་མོད། ཞིབ་དུ་ཙུ་འདབ་ཀྱི་གངས་དང་མིང་རྣམས་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་འཆད་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་
 མགྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ལྷའི་ཙུ་ཕན་རགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ལྷེ་བའི་སྟེང་དང་འོག་དང་ཐད་ཀར་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནད་བྱུངས་ངེ་མ་
 སོགས་ཇི་སྟེད་པ་ཀྱན་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་མི་གཏོང་བར་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ འབྲེལ་བའི་ཙུ་བཤད་པ། འབྲེལ་བའི་ཙུ་ལ་དཀར་ནག་གཉིས་ཡོད་དེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རོ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཙུ་ནི་གཙོ་པོ་ལ་ནད་དུ་རྒྱ་བའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབང་གིས་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་གཉིས་སུ་ཡོད།

༡ སོག་ཙུ་ནག་པོའི་འབྲེལ་རྒྱལ་བསྟན་པ།
 སོག་པ་ཙུ་ནི་ཙུ་ཡི་སྟོང་པོ་ལ། །ཡལ་གཞི་རྒྱལ་དུ་བྱེན་ལ་བྱེས་པ་ཡི། །ཤ་ཁྲག་འཕེལ་བྱེད་ཙུ་ཆེན་ཉི་ཤུ་
 བཞི། །དོན་སྟོང་ནད་འབྲེལ་སྐས་པའི་ཙུ་ཆེན་བརྒྱད། །ཡན་ལག་ཕྱིར་འབྲེལ་མངོན་པའི་ཙུ་བཅུ་དུག། །དེ་ལས་
 བྱེས་པའི་གཏར་ཙུ་བདུན་ཙུ་བདུན། །གཉན་པའི་ཙུ་གནད་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །འབྲེལ་པའི་ཙུ་ཕན་བརྒྱ་
 དང་བརྒྱད་ཙུ་དག། །དེ་ལས་ཕྱི་ནད་བར་གསུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། །ཙུ་ཕན་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཙུ་བྱེས་པ་ཡིན། །དེ་ལས་
 ཙུ་ཕན་བདུན་བརྒྱ་དག་དུ་བྱེས། །དེ་ལས་ཡང་ཕན་ལུས་ལ་བྲ་བར་འབྲེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལས་ཕྱི་མ་སོག་ཙུ་

བྱུང་པའི་ཉེར་ལོན་གྱི་ཕ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སྟོན་ཅུ་ཞེས་བྱ་ལ། རོ་བོ་ནི་ཁྲག་འབའ་ཞིག་གིས་གང་བའི་ཁ་དོག་
 བྱུང་པའི་སྟོན་ཕྱ་མདའ་སྒྱུག་འབྲིང་པོ་ཙམ་སྟེ། ཆོགས་པ་བརྩུ་གསུམ་པ་ཡན་དང་སྟེ་སྟོང་མན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ནང་
 གཞུང་དུ་འབྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ལག་དང་མགོན་པར་ཡལ་གའི་
 ཚུལ་དུ་བྱེད་ལ་བྱེས་པ་ཡི་ཤ་ཁྲག་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཕ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་སྟོང་
 དང་ནང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཕ་ཆེན་བརྒྱད་ནི་ཆོགས་པ་གསུམ་པའི་ཐད་ཀྱི་སྟོན་ཕ་ནག་པོ་ནས་སྟོང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕ་གཅིག་དང་། སྟོ་བུ་གཉིས་སུ་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། ཆོགས་པ་དགུ་པའི་ཐད་ནས་མཆོན་པར་
 འབྲེལ་བ་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྩུ་གཅིག་པ་ནས་མཆོང་པར་འབྲེལ་བ་གཅིག་དང་། བརྩུ་གསུམ་པ་ནས་
 བསམ་མེར་འབྲེལ་བ་གཅིག་དང་། བརྩུ་བཞི་པ་ནས་མཁལ་མ་གཡས་གཡོན་དུ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་ནི་
 ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཟླ་བ་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཕ་ཆེས་གདགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་ཕྱི་རོལ་དུ་
 འབྲེལ་བའི་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཕ་བརྩུ་བྱུག་ནི། སྟོན་ཕ་ཆེ་མོ་ཆེ་ནག་གཉིས། སྟོང་ནས་བརྒྱད་པའི་གཉིད་
 ལོག་གཉིས། མཆོན་པ་དང་འབྲེལ་ཅེ་འདྲ་གཉིས། ཀྱང་ལག་བཞི་ལ་སྟོན་པ་ཕྱི་ལ། ཡལ་ག་ཕ་ཆེན་རེ་རེ་
 དང་། སྟོང་ནས་འབྲེལ་བའི་འཕར་ཕ་རེ། དེ་བཞིན་མཆོན་མར་འཕར་ཕ་གཉིས། དེ་བཞིན་རགས་པའི་ཕ་
 བརྩུ་བྱུག་སྟེ་དོན་སྟོང་ནང་འབྲེལ་དང་བསྟོམས་པའི་ཕ་ཆེན་ཉེར་བཞི་འོ། དེ་དག་ལས་བྱེས་པའི་སྟོན་པས་གཏར་
 བར་རུང་བའི་ཕ་བདུན་ཅུ་ཕ་བདུན་ལ། སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་མང་དག་ཅིང་། བྱང་པས་
 རྩོན་གངས་མགོ་ལ་ཉི་ཤུ། ལག་པར་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི། ཀྱང་ལ་བཙེ་བརྒྱད། སྒྲུབས་ལྷ་བགངས་ཤིང་ལག་པའི་
 སོར་མོའི་བར་ཕ་ལྷ་ཐོང་ཕ་གཉིས་བགངས་པ་སོགས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་འགྲིག། ཟུར་མཁར་བའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ།
 མཆོག་གསང་སྟོ་ཆེ་ཐོང་ཕ་གསུམ། རྣ་བའི་ཕྱི་ནང་ལྟོན་ཤིང་བཞི། ལྟག་ཕ་ལྟག་རལ་གསེར་མདུང་དུག་ལྟེ་
 མིག་སོ་ཕ་ཆེ་ཆུང་བརྒྱད། དེ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་མགོ་སྟོའོ། དཔུང་ཕ་སྒྲང་ཕ་དུག་འགོ་དང་། སྟོང་ཀ་རུ་ཐུང་སྟོ་
 སྟོང་འདོམས། སྟོ་མཆོན་མཆོན་མཁྲིས་འདོམས་ཕ་དང་། བད་མཁྲིས་ཆུ་སེར་གཤའ་རིངས་དང་། དུག་
 འདུས་སྟོར་གོང་སྟོན་ལག་གི་ རྒྱབ་ཕ་གཉིས་གཉིས་ཕན་བྱ་དུག སུམ་ཅུ་ཕ་བཞི་ལག་པར་རོ། ཀྱང་པ་ཕ་
 ཆེན་སྒྲབ་ཕ་དང་། རྟ་མཐུར་བྱིན་གཞུག་བྱིན་སྟོག་དང་། གཤོང་ཕ་ལོང་ཕ་ཡོང་གོང་དང་། རྒྱ་ཕ་གཉིས་
 གཉིས་བཙེ་བརྒྱད་དོ། སྒྲུབས་ལ་སོ་བའི་རུ་གཉིས་དང་། སོ་མཆོན་འགམ་ཕ་གཉིས་ཏེ་བཞི། དེ་ལྟར་བསྒྲིལ་
 བས་བདུན་ཅུ་བདུན། ཞེས་བཤད་པའང་དེང་སང་ལྟ་ཇེ་རྣམས་ཀྱིས་ལག་པའི་གཏར་ཕྱི་གངས་འདྲེན་ཀྱང་མི་
 ཤེས་པས་འདྲེན་ལུགས་ནི། དཔུང་ཕ་གཉིས། སྒྲང་ཕ་གཉིས། དུག་འགོ་གཉིས། སྟོང་ཀ་གཉིས། རུ་ཐུང་

གཉིས། གློ་སྤྱོད་འདོམས་ཙ་གཉིས། གློ་མཆིན་འདོམས་ཙ་གཉིས། མཆིན་མཁྲིས་འདོམས་ཙ་གཉིས་བད་ཀན་
 གཤམ་རིངས་གཉིས། མཁྲིས་པ་གཤམ་རིངས་གཉིས། རྒྱ་སེར་གཤམ་རིངས་གཉིས། རྒྱ་ལ་འདུས་གཉིས། སྦྱར་
 གོང་གཉིས། སྤོང་ལག་རྒྱུ་ཙ་གཉིས། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཕན་བྱ་བྱུག་ནི། གཡུ་ཐོག་པས། གློ་སྤྱོད་གཉིས་པོ་
 འབྲེལ་མཚམས་ནས། རྒྱར་དུ་སོར་བྱུག་བཅལ་བ་ན། གློ་སྤྱོད་འདོམས་ཙ་བྱ་བ་ཡོད། རྟེན་སྒྲུབ་དུ་སོར་
 གསུམ་བཅལ། བད་མཁྲིས་འདོམས་ཙ་བྱ་བ་ཡོད། རྟེན་སྒྲུབ་དུ་སོར་གསུམ་བཅལ། སྤྲུལ་ཙ་འབྲུ་བྱ་བ་
 ཡོད། རྟེན་སྒྲུབ་དུ་སོར་བྱུག་བཅལ། སྦྱར་གོང་ཕན་བྱ་བྱུག་ཡོད། ཅེས་སྦྱར་གོང་གི་ཕན་བྱ་གཉིས། ཡང་
 རྒྱུ་ཙ་འདུས་གཏར་བའི་ཕན་ཡོན་བཤད་ནས། དེའི་ཕྱི་རོལ་ན་ཙ་ཕན་རྒྱུ་ཙ་ཕན་བྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ།
 དེ་གཏར་བས་མཆིན་པ་ཀྱང་བྱུ་ལ་ཕན་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་བཤད་པས་རྒྱུ་ཙ་ཕན་བྱུ་གཉིས། གཤམ་མཁྲིས་ཙ་
 ཕན་བྱུ་གཉིས་ནི། གཡུ་ཐོག་པའི་ཤོག་རྩལ་ལྡེ་མིག་ལས། མཁྲིས་ཙ་རྣམ་གཉིས་དུག་འགོའི་མགོ་དང་
 འབྲེལ། རྒྱུར་ལ་ཁྲིད་པས་གློ་ཙ་འདོམས་དུ་འབྲེལ། ཤུ་མེན་རུ་གཉིས་ཀྱི་འོག་དུ་འབྱུང་། མཁྲིས་ཙ་ཕན་བྱུ་དེ་
 ཡི་འོག་དུ་གནས། ཞེས་དང་། ཡན་ལག་བཞི་འབྲེལ་ལས། མཆིན་ཙ་ལས་ནང་དུ་གནས་པ་ནི་མཁྲིས་པའི་
 གསེར་མདུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཁྲིས་པའི་ཙ་ཡིན། གྲུ་འགོ་ནས་སོར་བཞི་བཅལ་བ་ན་རུ་མུང་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཆིན་པ་
 སྤང་ཆེན་མོའི་ཙ་ཡིན། དེ་ནས་སོར་བཞི་བཅལ་བ་ནི། ཤུ་མེན་རུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྤང་ཆུང་དག་ལྟེ་འདོམས་པའི་
 ཙ་ཡིན། རྟེན་སྒྲུབ་སོར་བཞི་བཅལ་བ་ནི་ཕན་བྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དག་ལྟེ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པས། མཁྲིས་ཙ་ཕན་བྱུ་གཉིས་ཀྱི་
 ཕན་བྱུ་དུག་བསྟན་ཏེ་འགྲིག་ཅིང་། གློ་མཆིན་འདོམས་ཙ་དང་རྒྱ་སེར་གཤམ་རིངས་གཉིས་ལའང་ཆོས་པ་བྱུང་ན་
 གཡུ་ཐོག་པས། གཞུ་མཆོག་སྤྲུལ་སྒྲུབ་དུ་ནི། སོར་བཞི་བཅལ་བའི་ས་ན་ནི། རུ་མུང་ཁག་གི་རྒྱལ་མོ་
 ཡོད། རྟེན་སྒྲུབ་དུ་སོར་གསུམ་བཅལ། རྟེན་སྤྱོད་མཆིན་འདོམས་ཙ་ཡོད། ཅེས་སྤང་ཙ་ལྟེ་དང་རུ་མུང་
 འཛོམས་པའི་མཁྲིས་མའི་ཕྱི་བྱུར་གྱི་ཙ་དེ་གློ་མཆིན་འདོམས་ཙ། རྒྱ་སེར་གཤམ་རིངས་ནི། གཡུ་ཐོག་པས། བད་
 ཀན་གཤམ་རིངས་བཤད་པའི་རྗེས། རྟེན་སྒྲུབ་དུ་སོར་གསུམ་བཅལ། མཆིན་མཁྲིས་ཁག་པ་བྱ་བ་ཡོད། རྟེན་
 ན་སྒྲུབ་དུ་སོར་གསུམ་བཅལ། མཆིན་ཙ་གཤམ་རིངས་བྱ་བ་ཡོད། ཅེས་མཆིན་ཙ་གཤམ་རིངས་སམ་རྒྱ་སེར་
 གཤམ་རིངས་ཀྱང་གསལ་པ་ནི་ཁག་དང་རྒྱ་སེར་གྱི་རྒྱ་ས་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱར་གོང་དུ་ཕན་བྱུ་དང་
 བཅས་གཉིས་བསྐྱངས་པ་ཤོག་ཁྲ་ལོགས་སུ་བྱུར་མཁའ་བའི་ལུགས་ནང་བཞིན་བཀོད་པ་དང་ཕྱི་རྒྱུད་ནས་
 གསུངས་པའི་གཏར་ཙ་དེང་སང་བར་ཙ་སོགས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་རྣམ་དག་ནི་མགོ་ལ་དབྱལ་ཙ་གསེར་མདུང་
 དབྱལ་མདུང་གཉིས། ལྷག་ཙ་གཉིས་མཆོག་གསང་གཅིག་ཅེའུ་ཆུང་གཉིས། ཐོང་ཙ་གཉིས། ལྟེ་ཙ་གཉིས།
 ལྷག་གོང་འཕར་ཙ་གཉིས། མིག་ཙ་གཉིས། ལྷ་ཙ་གཉིས། རྣ་ཙ་གཉིས། ལྷག་རལ་གཉིས། སོ་ཙ་གཉིས་ཏེ་

མགོ་སྐེ་ཡན་ལ་ཉེར་གཅིག་དཔུང་ཙ་གཉིས། སྒོ་ད་ཀ་གཉིས། གྲུ་འགོ་གཉིས། སྒྲང་ཙ་གཉིས། རུ་ཐུང་གཉིས།
 མཁྲིས་པ་གཤའ་རིངས་གཉིས། བད་ཀན་གཤའ་རིངས་གཉིས། སྒྲོ་སྤིང་འདོམས་ཙ་གཉིས། མཆིན་མཁྲིས་
 འདོམས་ཙ་གཉིས། སྒྲིར་གོང་གཉིས། ཕན་བུ་གཉིས། རྒྱབ་ཙ་དུག་འདུས་གཉིས། སྤོན་ཙ་འམ་སྤོན་ལག་རྒྱབ་
 ཙ་གཉིས། མཛུབ་མེའི་བར་ཙ་བཞི་རེ་བརྒྱད་དེ་ལག་པར་སོ་བཞི། ཀར་པའི་ཙ་བོ་ཆེ་གཉིས། སྒྲུབ་ཙ་གཉིས།
 ཏ་མཐུར་གཉིས། བྱིན་གཞུག་གཉིས། ལོང་ཙ་གཉིས། གདོང་ཙ་གཉིས། ཡོབ་གོང་གཉིས། བྱིན་སྒྲིག་གཉིས།
 རྒྱ་ཙ་གཉིས་ཏེ་ཀར་པར་བཙོ་བརྒྱད། སྤུབས་ཀྱི་ཙ་ཕོ་མཆོན་འགྲམ་ཙ་གཉིས། ཕོ་བའི་ར་ཙ་གཉིས་ཏེ་དོན་བདུན་
 འགྲིག་ཅིང་། གཏར་ཙ་གཙོ་ཆེ་བ་དོན་བདུན་དུ་བཤད་པ་འདི་ལྟར་དང་དེ་ལ་གཞན་མ་ན་བའི་ལྷོན་ཤིང་བཞི།
 སྒྲོ་མཆིན་འདོམས་ཙ། རུ་སེར་གཤའ་རིངས། མཁྲིས་ཙ་ཕན་བུ་བཞི། གཞུག་ཙ་བཙས་བཙུག་སུམ་བསྐྱེད་པས་
 རྒྱད་དུ་གཏར་རུང་དགུ་བཙུ་དང་གཞན་ཡང་གཏར་བར་རུང་བའི་ཙ་ནི་ཡོད་དོ། །གཏར་བར་མི་རུང་བར་གཉན་
 པའི་ཙ་གནད་བརྒྱ་དང་བཙུ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལ་འགྲེལ་པ་སྤྲ་མ་ན་མས་སུ་འབྲེན་ལུགས་མི་འབྲེན་ཞིང་ཞེས་ལུང་
 དུའང་ཙ་གཉིས་ཙ་བ་ནས་ཆད་པ་སོགས་རུང་བཤད་གངས་འགྲིག་དཀའ་བ་ཞིག་མཆིས་ཏེ་ཀླད་ཙ་བདུན་ནི་སྤྱི་བོའི་
 གཙུག་གི་རེ་ཐག་བཞི་ཀླད་པའི་དར་སྤྲེང་དུ་ཤིང་ལོ་ལྟར་གནས་པ་དང་། བྱི་ཙ་སྤྱི་གུ་ཅན་དུག་སྤྱིར་བསྐྱེད་པའམ་
 བསྐྱངས་པ་གཅིག་དང་ནང་ཙ་དར་གྱི་དཔུངས་ཐག་བཙུག་སུམ་ཡང་ཁྱོན་གཅིག་པའི་བྱི་ནང་གི་ཙ་ལ་བཞེད་ཀྱང་
 དོན་ལྟར་རུས་འབྱུར་བུ་ནས་དོན་པའི་མཁུར་ཆོས་སོགས་བརྒྱད་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྒྱུག་གཉིས་མཆོན་བྱེད་མཁུར་
 ཆོས་སུ་དོན་པར་བྲིས་ས་ཤ་རུས་ཀླད་པ་གསུམ་ག་འདུས་པའི་ཙ་འམ་ཆངས་པའི་བུ་གའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བ་ན་ཆངས་
 པའི་སྤྱད་པར་གསུམ་པའི་ཙ་གཅིག་ཕོ་དེ་ནི་སྤྱི་བོ་ཆངས་པའི་བུ་ག་འམ་གཙུག་ཏོར་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོའི་ས་ན་
 གནས་པའི་གཅིག་རུས་ཙ་བཙུ་གཅིག་ནི། ལྟག་པའི་སྒོ་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་ཆོན་རེ་ན་རེ་སྟེ་སྤྱད་སྒོ་གསུམ།
 མཆོག་མའི་སྒོ་སྤོན་དཀྱིལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་མཁུར་ཆོས་ཀྱང་གཉིས་གཙུག་ལ་གཅིག་ན་བའི་སྤྲེང་
 གཡས་གཡོན་སོར་བཞི་ན་འབྲེད་ཉལ་གཉིས་སོ། །གནས་རེས་མེད་དུ་གནས་པའི་མ་རེས་ཤ་ཙ་བཙུ་ནི། དོན་
 སྤྲེང་དང་སྒོ་ད་རྒྱུ་མ་གཉིས་འདོམས་པའི་ཙ་གཅིག་ མཆེར་པ་དང་ཕོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་གཅིག་ སྒྲོ་བ་དང་ལོང་
 གཉིས་ཀྱི་ཙ་གཅིག་ མཆིན་མཁྲིས་གཉིས་ཀྱི་ཙ་གཅིག་ སྒྲང་པ་དང་མཁལ་མ་གཡས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་གཅིག་
 བསམ་སེའུ་དང་མཁལ་མ་གཡོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་གཅིག་སྟེ་དུག་དབང་ཕོ་སྒོ་བཞིའི་ཙ་ཁ་སྤྲ་ན་བ་མིག་བསྐྱོམས་
 པའི་མགོ་ལ་ཉེར་བརྒྱད་དང་། རུ་མ་གཉིས་ནས་མདུན་དག་དུ། ཆོན་རེ་ཕྱ་ཁབ་ཁབ་འབྲེད་གཉིས། སྒྲིག་རུས་
 དབུས་འོག་ཆོན་རེ་ན། དཔུལ་གྱི་འབྲུ་རུ་གཟེར་འབྲེད་གཉིས། རུ་མའི་མཐའ་སྒོར་ཆོན་རེ་ན། རུ་ཙ་ཨ་ལོང་
 བསྒོར་འབྲེད་གཉིས། དེ་ལྟར་སྤིང་གི་ཙ་གནད་དུག་ སྒྲོ་མ་ཆོགས་པ་ཆོགས་འགྲམ་ནི། བཞི་པའི་གཡས་གཡོན་

53

གྱི་གྲངས་ནི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགུ་ཡོད་དོ། །དེ་ནམས་ལས་ཕྱི་ཤ་པགས་དང་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། ནང་དོན་
 ལྷོད་དང་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། བར་རུས་ཀྱང་དང་འབྲེལ་བ་གསུམ་ལ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བསྐྱེལ་བས་ཙ་ཕན་སུམ་བརྒྱ་
 དང་དྲུག་ཅུར་གྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་ཤ་ཕྱགས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་སོ་བཞི་དང་། ནང་དོན་ལྷོད་དང་བར་རུས་
 པར་འབྲེལ་བར་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གསུམ་རེས། ཙ་ཕན་བདུན་བརྒྱ་དག་ཏུ་གྱེས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཡང་ཕན་དུ་
 གྱེས་པའི་ཙ་ནི་ལུས་འདི་ལ་བྱ་བ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་གྲངས་ཀྱིས་མཆོན་པར་མ་བྱས་སོ། །

༡ རྟོག་ཙ་དཀར་པོའི་འབྲེལ་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལྷན་པ་ཙ་ཡི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལས། ཙ་བ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལྟོ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཙ་བཅུ་དགུ་ཡོད། དེ་
 ཡང་དོན་ལྷོད་ནང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡི། དྲར་གྱི་དབྱངས་ཐག་བཅུ་གསུམ་སྟེ་པའི་ཙ། ཡན་ལག་ཕྱིར་འབྲེལ་
 མངོན་པའི་ཙ་དྲུག་སྟེ། དེ་ལས་རྒྱ་ཙ་ཕན་བཅུ་དྲུག་གྱེས། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མའི་ཡར་སྟེས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་
 པ་ནི་ཙ་དཀར་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལས་ཙ་བ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་ལྟས་
 ཟུག་པའི་རྒྱ་རྒྱུངས་པ་ནི་རྟོག་ཙ་དཀར་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོམ་ཕྱ་མདའ་སྟུག་ཙ་ལ་རྒྱའི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གང་བས་མདོག་དཀར་པོ་སྟེ་ལྷན་པ་ནས་ཙ་བ་ལྟ་བུར་སྐལ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་
 རེ་ཕྱར་སོང་བས་གཞུག་གུ་རྒྱུང་དུ་བྱུང་ལ། ཤིན་ཏུ་གཉན་ཞིང་ཙ་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་དོན་གྱིས་ན་རྟོག་པ་ཙ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལ་རྒྱའི་ཁམས་གསེས་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཙ་རགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ བཅུ་དགུ་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་གནད་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུང་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་བཞི་སྟོང་དང་རྒྱ་མ་དང་མཁྱེས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བཞི་སྟོང་ཡོང་མཆོན་མཁྱེས་བད་ཀན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་མཆོར་མཁལ་གླང་། འདུས་པ་སྐྱེད་པའི་
 ཙ་གཅིག་བསམ་སེའུ་ལྷན་པའི་རེ་ཞབས་ནས་མགྱོན་པའི་ནང་བརྒྱུད་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དོན་ལྷོད་དང་ནང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཙ་དར་གྱི་དབྱངས་ཐག་བཅུ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྟེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱའོ། བྱིའི་རྒྱ་ལ་ཞལ་ལུང་དུ་
 མཐིང་པར་རྒྱ་ལེབ་གཉིས་དང་སྟ་རྩའི་རྒྱ་བ་གཉིས་ཕྱག་པའི་རྒྱ་བ་བགྲངས་པ་སོགས། འབྲེལ་པ་སྟེ་མ་ནམས་
 ཀྱང་ལུགས་ཀ་མང་དག་ཅིག་འདུག་ཀྱང་ཆང་མར་སྟོན་མེད་དཀའ་བ་ཙམ་མཆིས་རུང་སྟེ་བས་འདིར་སྟུག་ཙ་
 གཉིས། འཇའ་བྱེད་གཉིས། རྩ་གཉིས་ཏེ་ཡན་ལག་ནམས་དང་བྱི་རོལ་དུ་འབྲེལ་བའི་རི་མོ་མངོན་པའི་རྒྱ་དྲུག་
 ཅེས་སམ་ཕྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསྐྱེལ་བས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཙ་བཅུ་དགུ་འོ། དེ་ཡང་ཙ་ནང་སྟོང་པའི་སྟུག་ཙ་ཅན་དེ་
 ལྟག་བའི་སྟུང་སྟོན་ནས་དོན་ཡན་སྟོང་གི་གཡས་གཡོན་ཆོན་རེའི་ཐད་ཀར་འགྱུར་ཏེ་ཆོགས་པ་ལྟ་ནས་འདུས་
 གཞུང་པའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ནས་མཉམ་དུ་འོངས་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བསམ་སེ་དང་མཁལ་མར་འབྲེལ། བཅུ་
 བཞི་པ་ནས་ཙ་སྟེ་བཞིར་གྱེས་གཉིས་གཞུག་རྒྱུང་དཔྱི་ལེབ་མཆོམས་བརྒྱུད་ནས་དཔྱི་མིག་ལ་དོན། དེ་བྱིན་བསྐྱེད་

ཕྱི་སྤྱལ་ལོང་དང་ཕྱི་ལོང་གི་བར་དུ་བརྒྱད་ཀྱང་མཐེབ་ཅེས་མཛུབ་མོ་དབྱས་མ་རིང་ཤོས་དང་མཐེབ་ཆུང་གཉིས་
 བརྒྱད་ཀྱང་མཐེལ་འབྲེལ། ཡང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐད་ནས་གཉིས་ཁྲེས་པ་དཔྱི་སྟེང་དུ་དོན་ནང་གི་བསྐྱ་སྐང་ཕུས་
 ཆོགས་ངར་གདོང་ཐུར་བར་འགྲིམས་ནས་མཐེ་བོང་པེར་མགོར་འབྲེལ་ནས་གོང་དང་ཀྱང་མཐེལ་གྱི་གཉེར་མའི་
 འོག་ཏུ་འདུས། འཇའ་བར་བྱེད་པ་ལྟག་ཟུར་སྤྱུ་འབྱེལ་གཉིས་སུ་དོན་ཨན་སྟོང་འགྲམ་ནས་བཞེར་ཁྲེས་གཉིས་སྟོ་
 བའི་ཆོགས་འགྲམ་དང་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་བཅུ་བཞི་པའི་བར་ཕྱིན་ལ། དེ་ནས་དཔྱི་སྟེང་ཐོན་མདུན་ངོས་སྟེང་
 བསྐྱ་ནང་བརྒྱད་སྟེང་ཁྱང་དུ་ཕྱིར་དོན་དེ་ནས་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་རྟིང་པར་དོན་ཀྱང་མཐེལ་དུ་སྤྱུ་གྲུ་ཅན་གྱི་སྤྱུ་གཉིས་
 དང་གཉེར་མའི་འོག་ཏུ་འདུས། གཉིས་ཕྱག་བརྒྱད་དཔུང་སོགས་མཆམས་སུ་བུབ། དེ་ནས་ཀྱང་གཉིས་མདུན་
 དཔུང་འཛུམ་ཆོགས་མིག་ལྷག་གཞུག་བརྒྱད་དེ་གྲུ་མའི་ཐད་དུ་འབྲེལ། གཉིས་ཀྱིས་མཆན་ཁྱང་འགྲིམས་ནས་སྤྱུ་
 མའི་ཆོགས་བསྐྱར་ལག་པའི་མཐེབ་མོར་སྤྱུ་སྤྱེས་སུ་འབྲེལ་ནས་ལག་མཐེལ་འགོ། རྒྱ་ངོ་བོ་ཅེ་མགོ་རྣམས་འོག་
 གཤོང་གཉིས་སུ་ཐོན་སྟོག་རུས་པའི་ནང་བུབ་མཆན་འོག་བརྒྱད་གྲུ་མོ་གཞུ་མཆོག་བར་དུ་དོན་ལ་དེ་ནས་ལག་
 པའི་རྒྱབ་ཟུར་ཐུར་བར་འགྲིམས་ཏེ་ལག་པའི་སྤྱིན་མཐེབ་དང་འབྲེལ་ནས་ལག་མཐེལ་དུ་འཇའ་བྱེད་སྤྱུ་དང་འདུས།
 གཅིག་བྲེལ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆུ་ཙ་ལྟར་བྱེད་དུ་གསལ། འདི་ལ་མན་འབྲེལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀྱང་པར་སྤྱུ་གྲུ་ཅན་མ་
 གཏོགས་མེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་འཇའ་བྱེད་ཅིབ་འགྲམ་ཀུན་དུ་རྒྱ་ལྟར་འགོ་བ་སོགས་སྤྱུ་ཆོགས་སུ་བཤད་
 པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཛོན་ནོ། ཕྱི་རོལ་དུ་མཛོན་པའི་ཙ་རྒྱག་པོ་དེ་ལས་ཆུ་ཙ་ལྟར་བུ་མགོ་ལ་སྤྱུ་འགྲམ་གྱི་སོ་ཙ་
 ལྟར་བྱེད་གཉིས། ལག་པར་གྲུ་མོ་གཉིས། མཁྲིག་མའི་གཉིས། སྤལ་མགོ་གཉིས། སྟེང་ཆུ་གཉིས། སྟེང་ལོང་ཕྱི་
 ལོང་བར་ན་གཞུང་ཙ་གཉིས། རྟིང་ཆུ་གཉིས། མཐེ་བོང་སྤྱུ་སྤྱེས་རྒྱས་པ་པེར་མགོ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་རྒྱག་ཏུ་ཁྲེས་
 པར་བཞེད་ལ་གཞན་ཡང་ཁྲེས་པའི་ཆུ་ཙ་ནི་ཡོད་དོ། །

༤ ཆོའི་ཙ་བཤད་པ།

མི་ལ་ཆེ་ཡི་ཙ་ནི་གསུམ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་མགོ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལྷབ་པར་གནས། གཅིག་ནི་དབྱགས་དང་
 འགོགས་ནས་རྒྱ་བ་སྟེ། གཅིག་ནི་སྤྱད་འཇའ་སྟེ་འབྲམ་པ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ཆོའི་ཙ་ནི་མིའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
 འགའ་ཞིག་ལ་འཕོ་ཞིང་རྒྱ་བའི་ཆོ་འམ་སྟོག་ལ་ཙ་འི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་
 ན་གཅིག་ནི་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་རེས་མོས་ཀྱིས་འཕོ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ངྷི་མེད་འོད་ལས།
 གཡོན་དང་གཡས་སུ་བགོད་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱུ་མར་རབ་དུ་འབབ་པས་གསང་བ་ལ་
 སོགས་པའི་བསྐྱ་རྒྱག་པོ་རྣམས་སུ་འོག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། སྟེང་དུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་དེ་རབ་དུ་སྟེར་བའོ་ཞེས་དང་། དཔལ་བརྟག་པ་གཉིས་

སར། བཙུ་ལའི་ཆ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་འགྱུར། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལི་འི་
 གཟུགས། །རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དེ་མི་ཆ། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་འཕུལ་བྱང་བ་ལས། བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་
 ཅན། །ཞེས་དང་། རང་དོན་ལས། བྱང་པར་དྲངས་མ་ལྷ་བ་ནི། །སྤྱི་བོ་ནས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཆ། །ཁམས་བཞི་ལྷན་
 པར་མགྱིན་པར་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབབ་བསྒྲིག་དགའ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སློ་ནས་བཅིངས་པ་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལྟར་དུ་སྟེར་ལ། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་གྱིས་མ་ཟགས་
 ཀྱང་ལྷ་བའི་མར་དོ་ལ་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲངས་མ་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱུང་ལྟོག་གི་དབྱེ་
 བས་བཅུ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་མགྱིན་པའི་རྩ་འདབ་རྣམས་སུ་འབབ། དེ་ལས་ཕྱེད་ཟད་ནས་ཆ་བརྒྱད་སྟེར་གི་རྩ་
 འདབ་རྣམས་སུ་འབབ། དེ་ལས་ཆ་བཞི་ཟད་ནས་བཞི་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་རྣམས་སུ་འབབ། དེ་ལས་ཀྱང་ཆ་གཉིས་
 ཟད་ནས་གཉིས་ནི་ཐིག་ལེ་ཅན་ཨ་ཐུང་གི་དུས་མེད་དང་ཕྱད་པ་ལས་རྩ་གསུམ་འདུས་མདོ་ནས་གཅིག་དུ་དྲུང་ཆེན་
 མ་བརྒྱད་དེ་གསང་བའི་གནས་སུ་འགོ་བཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱེད་ནི་ཉམས་ཤིང་ཆ་གཅིག་རྩ་གསུམ་འདུས་
 མདོར་སོན་པ་ནི་ཐིག་ལེ་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་ལྷ་བའི་ཡར་དོ་ལ་གནས་དེ་རྣམས་སུ་ཕྱེད་ཕྱེད་འཕེལ་བའི་
 རྒྱལ་གྱིས་འགོ་བའི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མཐོང་འཕྲོ་རྒྱལ་ལ་བཞི་སྟེ། དོ་བོ་གང་འཕྲོན་
 འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲངས་མ་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པ་གང་གི་སློ་
 རས་འཕྲོ་ན། རྩ་བའི་དབྱངས་ལྷ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་། ཡ་ཆ་ལྷ་དང་། རྩ་བའི་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་དང་།
 འཕེལ་བ་ལྷ་དང་། ཡ་ཆ་རིང་པོ་ལྷ་དང་། ཨི་ཨེ་འི་རྒྱལ་དུ་འོ། །གནས་གང་དུ་འཕྲོ་ན། རྒྱང་པའི་ཆོགས་དང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་འོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་འཕྲོ་ན། བདེ་མཆོག་སྟོན་འབྱུང་དང་། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོ་དག་ལས་
 དབྱངས་བཅུ་དྲུག་དང་སྤྱར་ནས། ཡར་དོར་ཆོས་གཅིག་ལ། རྒྱང་པའི་སོར་མོ་ཡི་གེ་ཨེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་སློ་ནས་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་ཆ་མཐུན་ཅུ་རུང་མོད་ཀྱང་། སྤན་དབྱེད་ལུགས་ཀྱི་བླ་གནས་དང་པོས་
 པར་མཐུན་པ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དེའི་དགོངས་དོན་བཀོལ་བ་ནི། ཐབས་ཤེས་རོ་རྒྱང་དབང་གིས་ནི། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་འཕྲོ་བ། །ཡར་དོ་སྟོན་འགོའི་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱེས་པའི་གཡོན་དང་བྱད་མེད་
 གཡས། །དེ་ཡང་ཆོས་གཅིག་རྒྱང་པ་ཡི། །སོར་ཆོགས་དང་པོར་ཡི་གེ་ཨེ། །གཉིས་པར་ཨི་དང་གསུམ་པར་
 དི། །བཞི་པར་འོང་བྱར་ལྷ་ཡི་གཟུགས། །ལྷ་པ་དུས་མོར་ལོ་ཡིག་གནས། །དྲུག་པར་དབྱི་ཡི་མཆོམས་སུ་
 ཨ། །བདུན་པར་ལག་སོར་དང་པོར་ཨི། །བརྒྱད་པར་སོར་ཆོགས་གཉིས་པར་ཨར། །དེ་བཞིན་དགུ་ལ་གསུམ་
 པར་ཨ། །བཅུ་པར་མགྱིག་མའི་མཆོམས་སུ་ཨ། །བཅུ་གཅིག་པ་ལ་གྲུ་མོར་ཏ། །བཅུ་གཉིས་དཔུང་མགོར་ཡ་
 ཞེས་བརྗོད། །བཅུ་གསུམ་པ་ལ་མགྱིན་པར་ར། །བཅུ་བཞི་པ་ལ་མཆོག་མར་ཤ། །བཙུ་ལ་ལ་དཔུལ་བར་

ལ། བཙུ་ལྷ་བཙུ་དྲུག་མཚམས་སུ་ནི། སྤྱི་པོར་ཨི་གི་གཟུགས་ཀྱིས་སོ། སྤྲུང་ཡང་བཙུ་དྲུག་ལྟག་པར་
 ལ། བཙུ་བདུན་པ་ལ་གཉའ་བར་སྒྲ། བཙུ་བརྒྱད་སྟིང་གར་རྒྱ་ཡི་གཟུགས། བཙུ་དགུ་དཔུང་པའི་ཆོགས་སུ་
 ལ། ཉི་ཤུ་པ་ལ་གྲུ་མོར་རྒྱ། ཉེར་གཅིག་མཁྲིག་མར་ཡི་གེ་ལྷལ། ཉེར་གཉིས་སོར་ཆོགས་གསུམ་པར་
 ཨོ། ཉེར་གསུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་པར་ལྷར། ཉེར་བཞི་སོར་ཆོགས་དང་པོར་ཨོ། ཉེར་ལྔ་དཔྱི་རུས་མཚམས་
 སུ་ལྷ། ཉེར་དྲུག་པ་ལ་པུས་མོར་ལིལ། ཉེར་བདུན་ལོང་བུར་ལྷ་ཞེས་བྲ། ཉེར་བརྒྱད་སོར་ཆོགས་གསུམ་པར་
 རྒྱ། ཉེར་དགུ་སོར་ཆོགས་གཉིས་པར་ཨོལ། གནམ་གང་སོར་ཆོགས་དང་པོར་ལྷ། གནམ་སྟོང་དང་ནི་ཆོས་
 གཅིག་མཚམས། ཀར་པའི་མཐེལ་དུ་ཨེ་ཡི་གཟུགས། འདི་དང་ཨི་གི་དུས་ཀྱི་ཆོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་མགོ་
 ལུས་ཀྱན། བྱལ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་སྟེ། སྟོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྲ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་ན། བྱལ་ན་དོ་
 རྒྱུ་འགྲེལ་པར། ཐིམ་པ་དང་ལོངས་སྟོད་པ་དང་བདག་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རིམ་པས། འདིར་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་
 ཀྱི་སེམས་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཅན་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་དེ་དང་དེའི་སྤྲུལ་མར་རུས་པ་ཐིམ་པ་དང་དེ་ཉིད་དུ་
 ལོངས་སྟོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་འགོ་རྩོམ་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་རུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་ལྷ་ལྷ་
 བུ་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་ལོང་བུའི་ཆོགས་མཚམས་ཀྱི་ཁམས་ཨིའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་
 དག་ལ་ཐིམ་ནས་པུས་མོའི་ལིའི་གཟུགས་ཅན་ལ་ལོངས་སྟོད་ཅིང་དཔྱི་རུས་ཀྱི་ཨིའི་གཟུགས་ཅན་ལ་འགོ་རྩོམ་པ་
 འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གཞན་རྣམས་ལ་འང་མཚུངས་པའི་དོན་ཀྱིས་སོ། དེས་ན་རུས་པ་འཕོ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཁམས་
 ཡི་གེའི་གཟུགས་ཅན་དེ་རྣམས་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོར་མོའི་ཆོགས་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་སུ་རང་རང་གི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་རྟག་པར་གནས་
 བཞེན་པ་ཡིན་ནོ། སྟེས་པའི་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་རྒྱང་མའི་དབང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཡོན་དང་།
 བྱད་མེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ནི་རོ་མའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་གཡས་ཕྱོགས་ནས་ཐོག་མར་རྩོམ་པ་ཡིན་གྱི།
 སྟེས་པ་ལ་དམར་ཆ་དང་བྱད་མེད་ལ་དཀར་ཆའི་གནས་རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དོ། གནས་རྒྱལ་འདི་དག་སལ་ཆེར་
 ནི་གཏར་སྟེག་བྱེད་པའི་གནས་སུ་མ་བྱུང་བས་སྒྲ་གནས་སུ་ཅི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་སྒྲའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་གང་དུ་གནས་པ་ན་ནི་འོས་མེད་ལ། དེ་དག་གི་སྤྲུལ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྟེ། ཐིམ་ལོང་བདག་
 པོ་གསུམ་གས་བསྐྱས་པའི་ཁྱོན་དེ་དག་ཀུན་ལ་སྒྲ་གནས་ཞེས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། སྒྲ་གནས་ལ་ཕྱ་བ་ནི་བེ་རྒྱར་
 དཀར་པོར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཉ་སྟོང་གི་ཆོ་མགོ་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱལ་པར་གནས་པའི་ཆོ་རྩ་ཞིག་སྟེ། གཅིག་
 ནི་སྤྱིའི་སྟོ་ནས་འབྱུང་བའི་དབུགས་དང་འགོགས་ནས་མཉམ་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་རྒྱ་བ་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ལས། ཉི་མ་ལྷ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་འགྱུར་བ་དགག་ཅིང་དབུ་མར་མེ་ནི་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དང་། སྟོག་དང་

མུར་དུ་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ནི་ཉི་མ་དང་པོར་སོན་པའི་དུས་མེས་འཆི་བ་བསྟུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་
 ཡང་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་རོ་རྒྱུ་གི་ལས་ནས་སྤྲི་སྒོར་རྟག་ཏུ་རྒྱ་བའི་དབུགས་འདི་ཉིད་ལ་བཤད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱ་ནི་དབུ་མའི་ལས་ནས་བརྒྱད་དེ། འདི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་གཅིག་གིས་ནང་དུ་སློག་རྒྱུ་གི་རུས་པ་བསྐྱེད་
 ཅིང་། གཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་ན་ཞག་གཅིག་ལ་
 རྒྱ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྒྱ་བ་ལས་ཁྲི་དང་དུག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དུག་ཅུ་སྟེ། ཕྱིད་དང་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་། དེ་ལྟ་དུག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་སློག་གི་རང་བཞིན་ཕྱིར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ནང་ནས་
 སློག་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དུ་ཆད་ལས་མང་བར་བརྒྱས་པ་ན་ཆོ་ཐུང་ཐུང་འགྱུར་ཞིང་།
 གལ་ཏེ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་རྒྱ་ན་དེའི་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དུམ་པ་ཅན་གྱི་
 རིམ་པས་ནང་དུ་འཛིན་རུས་པ་ན་འཆི་མེད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 རྒྱ་གི་སྒོ་ནས་ཆོ་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེས་ན་སློག་གི་ཆ་ཤས་ལས་ཆོའི་ཙ་ཞེས་པ་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ནི་སྤྲི་སྒོར་དབུགས་ཕྱིར་སོར་མོ་བཅུ་
 དུག་ཙམ་དུ་ཕྱིན་ནས་སྤར་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་དང་། གཅིག་ནི་སྤྲི་འབྲུམས་པ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དེ་
 དང་འབྲས་ཏེ། རྟག་ཏུ་ལག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་གསེབ་ནས་བརྒྱད་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འབྲུམས་པ་འམ་རྒྱ་བ་ཞིག་དང་གསུམ་
 ཏུ་རྒྱུད་སྟེ་ལ་སོགས་དང་སྤྱར་ན་དོན་དུ་གནས་གསོ་དཔུང་རང་གི་ལུགས་སུ་ཙ་ཞེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་བཅས་
 གྲ་དང་འབྲས་སྟེ་འབྲུམས་པ་བཤད་མ་ཁད་པ་ལྟར་དང་མགོ་ལུས་ཀྱན་དུ་བྱབ་པ་ནི་ནང་ཙ་སློག་ཙ་དཀར་ནག་སྟོང་
 པོ་དང་དབུགས་དང་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་བ་ཕྱི་ནང་དབུགས་ཀྱིས་ལན་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་བཅས་གོང་རྩ་
 བཟུང་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདི་དག་ཀྱན་ཀྱང་སློག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་ཆོ་ཞེས་པའི་བད་སྤྱར་
 བ་ཡིན་ནོ། །

༥ ཕྱི་རོལ་འཕྲུལ་ལོ་ཆོག་བསྟན་པ།

རྒྱ་ཁག་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ཕྱི་ནང་ཀྱན། །འབྲེལ་བས་ལུས་ནི་སྐྱེད་ཅིང་གནས་པ་དང་། །སློག་གི་ཙ་བ་ཡིན་ཕྱིར་ཙ་
 ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ།

རྒྱ་རྣམས་དང་ཁག་དང་དྲངས་མ་རྣམས་དང་སྟིགས་མ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ཕྱི་ནང་གས་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་
 ཕྱི་ནང་ཀྱན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱས་པས་ལུས་འདི་ནི་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
 གྱིས་ན་ལུས་ཀྱི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟག་པར་སློག་གནས་པའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་ཞེས་བྱ་བར་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཉན་པ་གནད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།
 གནད་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གནད་ཀྱི་ངེས་ཚིག་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ། གནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་བཤད་པ།
 གནད་ཀྱི་གནས་བསྟན་པ། གནད་རབ་འབྱིང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། གཉན་པའི་གནད་ལ་ཤ་ཚིལ་
 རུས་པ་དང་། །རྒྱ་རྒྱས་དོན་སྟོང་ཅ་ཡི་གནད་དང་བདུན། །ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ལྷུང་དུ་གཞོད་པའི་མཐུང་དང་ལྷན་
 པ་ལ་གཉན་པའི་མིང་དུ་བརྗོད་ཅིང་འཆི་བ་དང་། སྦྱོང་བ་སྟེ་ཞ་བ། གཉེན་པོས་གསོ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གི་
 དམིགས་ལ་གནད་ཅེས་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་ཤ་གནད་དང་ཚིལ་དང་རུས་པ་དང་རྒྱ་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དོན་སྟོང་དང་
 ཅའི་གནད་དང་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཡོད་པ་ལས།

༡ གནད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

ཤ་གནད་སྐངས་ཤིང་རུས་གནད་ན་བྲུག་ཆེ། །རྒྱ་རྒྱས་གནད་རྣམས་འཇའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཅ་ཚིལ་དོན་སྟོང་
 གནད་ཀྱིས་སྟོག་འདོར་བྱེད། །འཆི་སྦྱོང་གསོ་བ་དཀའ་ཕྱིར་གནད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། མདའ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚོན་པོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཤ་གནད་རྣམས་སུ་པོག་ན་སྟོག་ཐབས་སུ་སྐང་བར་བྱེད་ཅིང་། རུས་པའི་
 གནད་རྣམས་སུ་པོག་ན་ལྷག་པར་ཡང་བྲུག་ཆེ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་བ་དང་རྒྱས་པའི་གནད་རྣམས་གང་དུ་པོག་
 ན་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་འཇའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཅ་དང་ཚིལ་དང་དོན་སྟོང་ཀྱི་གནད་རྣམས་སུ་པོག་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱུ་བྱིས་སྟོག་འདོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟེ་ཚན་ཅ་ཚིལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་
 རྒྱས་དང་ཤ་རུས་ཀྱི་གནད་གསུམ་པོ་ལས་རིམ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་འབྱིང་དང་ཐ་མ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཕྱི་མས་ནི་འཆི་བར་བྱེད་པ་དང་། བར་མས་ནི་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ཅམ་དང་། སྟེ་མ་ནི་གསོ་བར་དཀའ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་དེ་རྣམས་ལ་གཉན་པའི་གནད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་
 བོ། །

གནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་བཤད་པ།

ཤ་གནད་བཞི་བརྩ་ཅ་ལྷ་ཚིལ་གནད་བརྒྱད། །རུས་པའི་གནད་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཏེ། །རྒྱས་གནད་བརྩ་བཞི་
 དོན་གནད་བརྩ་གསུམ་ དང་། །ཅ་གནད་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྩ་ཐམ་པ་ཡོད། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤའི་གནད་ཐམས་
 ཅད་བསྟོམས་ན་བཞི་བརྩ་ཅ་ལྷ་སྟེ། བཞག་སྒྲིང་འབྲིལ་འདྲ་སྤྱི་བོའི་ཤ། །གཞུ་ཤུལ་བཏང་འདྲ་མཚོག་མའི་
 ཤ། །ཉ་ལྷང་གཤེབས་འདྲ་ལྷག་པའི་ཤ། །ལུག་མཁལ་བཅེགས་འདྲ་ལུར་གོང་གཉིས། །དེ་ལྷར་མགོ་ལ་ཤ་གནད་
 ལ། །ཁྱེ་བའི་གཡས་གཡོན་རྒྱང་ཤ་གཉིས། །ཁོ་ལ་གོང་མིད་པར་རེ་རེ་སྟེ། །སྟེ་ལ་ཤ་གནད་བཞི་ཡིན་ནོ། །སྐལ་
 འདབ་བཤུལ་ཤ་ཕྱི་ནང་བཞི། །སོག་པའི་སྟ་བུར་སྟ་ཤ་གཉིས། །བྲང་གི་ངོས་ནས་ལུ་ཤ་གཉིས། །མཆན་ཁྱང་

བཞག་ཤ་དཀར་ནག་བཞི། དཔུང་པའི་ཐལ་གོང་གཉེན་ཤ་གཉིས། སོག་པའི་ལ་འཁོར་འདར་ཤ་གཉིས། རྟེ་
 ཡི་དབུས་ན་འབྲོས་ཤ་གཉིས། ཤ་གནད་བཙེ་བརྒྱད་བྱང་ཁོག་གི་འོ། དཔུང་ཆོགས་སོར་བཞི་ལུག་གཞུག་
 གཉིས། མཁྲིག་མའི་ཆོགས་ནས་མཁྲིད་གང་གེན། ལག་རར་ཉ་སྟིང་གཡས་གཡོན་གཉིས། གྲེ་མོ་གཞུ་
 མཆོག་སོར་དུག་བཅལ། ལྷ་ཡི་ཉ་སྟིང་གཉིས་གནས་ལ། མཐེབ་མཛུབ་བར་གྱི་གར་ཤ་གཉིས། ཆང་བབྱང་
 སྟིང་གི་ཤ་ཆོད་གཉིས། བཟླ་སྒང་སོར་གཉིས་སྒང་ཤ་གཉིས། གཉེན་གོང་སོར་བཞི་སྤལ་ནག་གཉིས། སྟེ་
 འོང་མཆམས་ནས་མཁྲིད་གང་གེན། ཉ་མགོ་གཉིས་དང་སྒར་གེན་དུ། སོར་དུག་གཞལ་བར་ཉ་སྟིང་
 གཉིས། ལན་ལག་ནམས་ལ་བཙེ་བརྒྱད་དེ། ཤ་གནད་དོ་བོ་བཞི་བཅུ་ལ། གཞན་ཡང་རྟིག་པའི་འབྲས་བུ་
 གཉིས། ལག་པའི་རར་ཆེན་གཉིས་དང་ནི། བྱིན་ཤ་ཤུལ་མེད་གཉིས་བཅས་གྱི། ཤ་གནད་ར་གཅིག་ཡོད་
 པའང་ཡིན། རྟེ་བཞིན་ཆོལ་གྱི་གནད་བརྒྱད་ནི། སྦྱོགས་རའི་མཆམས་ནས་སོར་བཞི་ན། ཆོལ་གནད་ཆེན་བུ་
 མགོ་སྟོན་གཉིས། མཆན་འོག་སྤྱ་ནས་སོར་ལྷ་ན། ཆེན་བུ་སྤྱག་པོ་ཞེས་བྱ་གཉིས། སྤུས་མའི་ཆོགས་མཆམས་
 ཕྱི་བྱར་གེན། མཐོ་གང་ཆེན་བུ་དཀར་པོ་གཉིས། རྟེ་ནས་སོར་གསུམ་སྤུལ་མགོ་གཉིས། སྤྱ་མ་གཉིས་པོ་བྱང་
 ཁོག་གི་ཕྱི་མ་དུག་ནི་ཡན་ལག་ལ། རྟེ་ལྟར་ཆོལ་གནད་ནམ་པ་བརྒྱད། རུས་པའི་གནད་ནི་སྤུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། ལྷ་ཡི་ཅེ་མོ་ཐད་བྱང་རྒྱལ། རྟེ་བའི་ལྷག་གི་སྤྱ་མཆམས་གཉིས། སྤྱ་མཆམས་སོར་བཞི་སྟོན་དབྱག་
 སྟེ། གཉེན་ས་ཐོད་མཆམས་སྤྱད་སྟོ་བཞི། རྟེ་ལྷན་གཉིས་དང་མིག་འཕོར་གཉིས། མཁྲུང་ཆོས་བླ་འགྲམ་
 གཉིས་གཉིས་བཞི། སྤུབས་རེ་ལྷག་ལྷན་བཅུ་བཞི་ནི། མགོ་བོའི་རུས་གནད་ཡིན་ཞེས་བྱ། བྱ་འདབ་མཁར་
 མཆམས་ནམ་པ་བཞི། མཁར་ཏེ་ལྷ་པོ་སྟེ་ལ་འོ། སོག་པ་གཉིས་དང་སྦྱོག་རུས་གཉིས། སྤུལ་ཆོགས་བྱང་རུས་
 གཞུག་རྒྱང་གསུམ། བྱང་ཁོག་རུས་གནད་དོ་བོ་བདུན། ལྷ་ར་འོང་བུ་སྟེ་འོང་དུག་ལན་ལག་རུས་གནད་དོ་བོ་
 ཡིན། རུས་གནད་སྤུལ་ཅུ་གཉིས་སྤུ་བཞེད། དཔུང་པ་གྲུ་མོ་གཉིས་གཉིས་དང་། དཔྱི་གཉིས་ལྷ་རུ་ཅེ་བཅས་
 པའི། སོ་དགྲར་བཞེད་པའང་འཐད་པ་ཡིན། རྒྱས་གནད་བཅུ་བཞི་ནི། སྟེ་ལ་མཛིང་པའི་རྒྱ་ལེབ་
 གཉིས། བྱང་ཁོག་ཕྱག་གོང་རྒྱ་བ་གཉིས། སྦྱིད་རྒྱ་རྟིང་རྒྱ་སྤལ་མགོ་དུག་གྲུ་མོ་མཁྲིག་མ་གཉིས་གཉིས་
 བཞི། རྟེ་ལྟར་བཅུ་བཞི་རྒྱ་རྒྱས་གནད། རྟོན་སྟོན་གྱི་གནད་བཅུ་གསུམ་ནི་དོན་ལྷ་སྟོན་དུག་བཅུ་གཅིག་སྟེང་
 ཆོལ་ཤུབས་དཀར་ནག་གཉེ་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་སྟོན་གནད་དོ་བོ་ནི་བཅུ་གསུམ་མོ། གཞན་མཁལ་མ་
 གཅིག་དང་བུ་སྟོན་འབྲེན་པའི་བཙེ་ལྷར་བཞེད་པའང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཅ་གནད་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་
 དེ། ཅེ་ནག་གཉིད་ལོག་ལས་གེས་པའི། དར་སྟེང་བྱབ་པའི་རེ་ཐག་བཞི། ལྷག་རུས་མཁྲུང་ཆོས་ཀླད་པ་
 སྤུབས། འདུས་སོ་ཕྱི་ནང་རྒྱག་པ་གཉིས། རྟེ་དུག་འཆོ་བྱེད་དར་ཅ་ཡིན། ལྷག་པའི་རྒྱ་ལེབ་གཡས་གཡོན་

ལ། སྤྱུ་གུ་ཅན་གཉིས་དེ་ནས་ཕྱིར། རྩོམ་རེ་སྤྱི་མཁུལ་འང་འབྱེད་གཉིས། རྩ་ཤལ་འོག་གི་རྩ་གཉིས། ཟ་
 འགམ་སྟང་གི་སོ་ཙ་གཉིས། རྩ་གི་དབྱས་ན་སྤྱི་མཁུལ་འདོ་རིས། རྩ་དབྱ་གཞན་འབྲེལ་ཚུ་ཙ་སྟེ། བཙོ་ལྷ་ཁྲུང་
 པའི་ཙ་ཡིན་ནོ། སྤྱི་སྟོ་གཉིས་དང་དེ་དབྱས་གསུམ། རྩ་ལྷན་དང་མཆོག་མ་སྟོན་དབྱས་བཞི། མཁུང་ཆོས་
 གཉིས་ཀྱི་གཟེར་ཙ་དག། རྩ་ལྷན་སྟང་གི་འབྲེད་ཉལ་གཉིས། རྩ་ལྷན་ཁྲུག་ཇི་ཐེར་འབྲེལ་པོ་སྟེ། རྩ་མེད་
 ལྷ་བའི་ཙ་གསུམ་མོ། རྩ་ལྷན་བཅུ་བཞི་རྩ་པའི་ཙ། ལྷན་ཟུར་ལྷན་ཙ་ནག་པོ་གཉིས། རྩ་བའི་ཕྱི་ནང་སྟོན་
 ཤིང་བཞི། ལྷན་གོང་སྤྱི་མཆོམས་ལྷན་རལ་གཉིས། རྩ་པལ་བར་གསེར་མདུང་དཔུལ་མདུང་གཉིས། མཚུལ་
 པའི་འགམ་གྱི་འཕར་ཙ་གཉིས། སྟོན་མའི་མཚུག་གི་མིག་ཙ་གཉིས། རྩ་ལྷན་བཅུ་བཞི་ཤེད་ཙ། བསྐྱེད་བས་
 རོ་བོ་བཞི་བཅུ་གསུམ། རྩ་རྩས་ཁྲུང་ཙ་གསུམ་ག་ཡང་། འདུས་པའི་ཆངས་སྤྱི་བོར་ཡོད། རྩ་ལྷན་ལྷན་མགོ་
 བོའི་ཙ་གནད་ཡིན། རྩ་གི་དབྱངས་ཐག་བཅུ་གསུམ་དང་། རྩ་ལྷན་གོང་མེད་པའི་བར་ན་ཡང་། སྟོན་ཙ་
 གསེར་གྱི་སྤྱི་པ་གཅིག་ རྩ་ཡི་གཡས་གཡོན་རྩོམ་རེ་ན། རྩ་ལྷན་ལོག་ཙ་འདྲ་གཉིས་གཉིས་བཞི། རྩ་ནས་
 ཐུན་རེར་ཙ་ནག་གཉིས། རྩ་ནས་ཐུན་རེར་ཙ་ཆུང་གཉིས། རྩ་ལྷན་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་སོ། སྟོན་ཡི་ཙ་གནད་ཡིན་
 ཞེས་བྱ། རྩ་དབྱ་སྤྱི་པའི་ཙ་ཆེན་བརྒྱད། རྩ་མའི་མདུན་གྱི་ཁབ་འདྲ་གཉིས། སྟོན་རྩས་འོག་གི་གཟེར་འདྲ་
 གཉིས། རྩ་མའི་གོང་འོག་བཅུ་ཙ་གཉིས། རྩ་དབྱ་སྟོན་གི་ཙ་ཡིན་ནོ། རྩོགས་པ་བཞི་པའི་རྩོགས་འགམ་
 གཉིས། རྩ་ལྷན་པའི་གཡས་གཡོན་ནང་རྩ་གཉིས། བརྒྱད་པའི་གཡས་གཡོན་གྲོག་རྩོད་གཉིས། བཅུ་པའི་
 གཡས་གཡོན་སྟོན་དོར་གཉིས། སྟོན་རྩས་འོག་གི་འབྲེད་བཅུ་གཉིས། རྩ་མའི་མདུན་གྱི་ཕྱི་རྩ་གཉིས། སྟོན་
 ཆར་གཡས་གཡོན་བསྟོན་མ་གཉིས། མཆོག་འོག་ཕྱི་ནང་གཟེར་མགོ་གཉིས། རྩ་ཡི་དབྱས་ན་ཟངས་མ་
 གཉིས། རྩ་ལོང་འོག་གི་སྟོན་བཅུ་གཉིས། རྩ་ཟུར་བཀལ་བའི་ལྷན་པ་གཉིས། རྩ་ལྷན་བྱང་ལོག་སྟོན་པའི་
 ཙ། རྩ་མདུན་མཆོག་ཙ་ཤ་མོན་གཉིས། རྩ་ཤེད་ལོང་གི་མཆོག་ཙ་གཉིས། རྩ་ལྷན་སྤྱི་གཡས་གཡོན་སྤྱི་མིག་
 གཉིས། རྩ་དབྱས་གཡས་གཡོན་ཀ་བ་གཉིས། རྩ་བའི་གོང་གི་བོང་ཆེད་དེ། རྩ་ལྷན་པོ་བའི་ཙ་ལྷ་དང་། རྩ་
 ཟུར་གཡས་གཡོན་ལོང་ཙ་གཉིས། རྩ་འོག་རྩ་ཙ་ནམ་པ་གཉིས། རྩ་སར་བསམ་མེད་ཙ་གཅིག་དང་། མཆོན་
 མར་སྤང་པའི་ཚུ་ཙ་གསུམ། རྩ་བོ་ལྷ་བཅུ་ཙ་གསུམ་དང་། བྱང་ལོག་ཕྱི་ནང་ཙ་གནད་ཡིན། ལྷན་གཞུག་
 གནས་དོན་ཚུ་ཙ་གཉིས། རྩ་མའི་རྩ་ཙ་རྩ་གཉིས། རྩ་ལྷན་གོང་རྩས་ཙ་སྟོན་བཅུ་གཉིས། རྩ་ལོང་བར་ན་རྩ་ཙ་
 གཉིས། རྩ་མཆོག་རྩ་ཙ་པའི་མགོ་གཉིས། རྩོགས་རའི་རྩོགས་མཆོམས་ཀ་བ་གཉིས། རྩ་གཞུག་ཆེན་གཉིས་
 མ་སྤྱི་རེད་གཉིས། ལྷན་གཞུག་འོག་གི་དབྱང་ཙ་གཉིས། རྩ་མའི་སྤང་ན་སྤང་ཙ་གཉིས། རྩ་ཡི་ནང་ལྷན་
 རྩ་ལོག་གཉིས། རྩ་མའི་མཆོམས་ན་སྟོན་ཀ་གཉིས། རྩ་མའི་འོག་གི་རྩ་ལྷན་གཉིས། རྩ་ལྷན་པའི་ནང་རོས་

ཏུང་འབྲུད་གཉིས། །དཔུང་སོག་བར་གྱི་ཀ་བ་གཉིས། །ཁྲོ་མིང་མཆིན་མཁྲིས་འདོམས་ཅ་དང་། །ཁྲོ་མཆིན་འདོམས་པའི་ཅ་དྲུག་དང་། །བརྒྱ་ཡི་ནང་ངོས་ཅ་ཆེན་གཉིས། །སྤྲད་གསུམ་ཞེས་བྱའི་བྱིན་གཞུག་གཉིས། །བརྒྱ་ཡི་ཕྱི་བྱུང་ཅ་ནག་གཉིས། །དབྱི་ཡི་ཁ་གཟར་ན་གུ་གཉིས། །བརྒྱ་སྒྲུང་དབུས་ཀྱི་རུས་ཞེན་གཉིས། །བརྒྱ་ཡི་ཕྱི་སྤྱལ་རྒྱུང་འདེགས་གཉིས། །རྒྱ་ཆོགས་སྤྲེང་ན་ཡོབ་གོང་གཉིས། །རྒྱུང་མཐེལ་བཞག་འང་མཐེལ་འཕྲོག་གཉིས། །པོལ་གོང་འགྲུལ་ཅ་ནག་པོ་གཉིས། །ནང་ལོང་ལྷགས་ཀྱི་སྤན་མ་གཉིས། །ངར་གདོང་སྤྱབས་ཀྱི་ཀ་གཏུང་གཉིས། །སྤྱབ་ཁུང་སྤྱབ་ཅ་ནག་པོ་གཉིས། །སྤྱེ་སའི་ཁུང་གྱི་མིག་དམར་གཉིས། །ལག་པའི་མཐེལ་གྱི་ལྷུང་བ་གཉིས། །མཛོད་སྤྱུ་རྒྱུང་གི་འགྲུལ་ཅ་གཉིས། །མཁྲིག་མའི་ཡར་བྱུང་བལྟ་ཅ་གཉིས། །དེ་ཡི་མར་བྱུང་བྲ་ཅ་གཉིས། །བྲུ་མོའི་ནང་ཁྲག་ལི་ཁ་གཉིས། །མཆན་ཁུང་ནང་གི་རྩལ་འདུ་གཉིས། །དེ་ལྟར་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ། །ཡན་ལག་གི་ནི་ཅ་གནད་ཡིན། །ཡོངས་སུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཐམ། །ལག་པར་མཁྲིས་ཅ་གཉིས་གཉིས་དང་། །བསམ་སའི་ཅ་གཅིག་བཅས་པ་ཡི། །ཅ་གནད་བརྒྱ་དང་གོ་གསུམ་བཞེད། །

༤ གནད་ཀྱི་གནས་བསྟན་པ།

མགོ་ལ་རེ་གཉིས་སྟེ་ལ་སོ་གསུམ་དང་། །དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་བྱང་ཁོག་སྟོད་སྤྲད་གནས། །བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡན་ལག་བཞི་ལ་གནས། །གནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་སུམ་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་བཤད། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དྲུག་པོ་དེ་མགོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞི་པོ་ལ་དགོས་པས། །མགོ་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཏེ། །དེ་ཡང་མགོ་ལ་ཤ་གནད་ལྔ། །རུས་གནད་བཅུ་བཞི་ཅ་ཡི་གནད། །ཞེ་གསུམ་བསྟོམས་པས་དྲུག་ཅུ་གཉིས། །སྟེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་དང་། །ཞེས་པ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ་ལ་ཤ་གནད་བཞི། །རུས་གནད་ལྔ་དང་རྒྱུས་གནད་གཉིས། །ཅ་གནད་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཏེ། །བསྟོམས་པས་དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་གསུམ། །དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་བྱང་ཁོག་སྟོད་སྤྲད་ལ་གནས་པ་ནི། །བྱང་ཁོག་ལ་ནི་ཤ་ཡི་གནད། །བཙོ་བརྒྱད་དང་ནི་ཆོལ་གནད་གཉིས། །རུས་གནད་བདུན་དང་རྒྱུས་གནད་གཉིས། །ཅ་གནད་ང་གསུམ་དོན་སྟོད་གནད། །བཅུ་གསུམ་བསྟོམས་པས་དགུ་བཅུ་ལྔ། །བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ལ་གནས་པ་ནི། །ཡན་ལག་ལ་ཡང་ཤ་ཡི་གནད། །བཙོ་བརྒྱད་དང་ནི་ཆོལ་གནད་དྲུག་རུས་གནད་དྲུག་དང་རྒྱུས་གནད་བཅུ། །ཅ་གནད་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཏེ། །བསྟོམས་པས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་བ་རེ་རེ་བཅུས་པས་གནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ངོ་བོ་འཕྲུལ་པ་སུམ་བརྒྱ་དང་ཅ་བའི་གཉིས་ཏེ་ཉག་མ་གཉིས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། །གཞན་ཡང་རགས་པའི་དབང་གིས་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་དུ་འང་བཞེད་ལ་དེ་ལས་སྟོས་པ་ནི་མཐའ་ཁྲིམ་པ་འང་འབྱུང་ངོ་། །དེ་གསུམ་ག་ཡན་ཚུན་མཐུན་བྱུང་ན་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ གནད་རབ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལས་རབ་རྩ་གཉིས་པ་དགུ་བརྩམས་པ། ཆོད་ཟིན་སྟོག་འདོར་མཁས་ཀྱང་བཅས་སུ་མེད། འབྲིང་རྩ་གཉིས་པ་
བཞི་བརྩམས་པ་དགུ་བཤད། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅས་སུ་བརྩམས་པ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷན་པ་གནད་རྩ་བསྟན་ན་
ཡང་། གཉིས་པར་མ་བཤད་ཀྱན་གྱིས་གསོ་བར་རུས། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་གནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་
དེ་རྣམས་ལས་རབ་རྩ་གཉིས་པ་དགུ་བརྩམས་པ་ཡོད་པ། ཞེས་གོང་དང་ནི་མིན་པ་གཉིས། སྤྱོད་ཀྱིས་
དང་བྱིན་སྟོང་གཉིས། མེན་བྱ་བརྒྱད་དང་སྟུང་སྟོང་བཞི། སྤྱོད་ཀྱིས་དང་དོན་སྟོང་བརྩམས་དང་། དར་དཔལ་
བརྩམས་གསེར་གྱི་སྟུང་། གཉིད་ལོག་གཉིས་དང་ཅ་ཆེན་བརྒྱད། ལབ་འབྲུག་འབྲུག་ཅ་རྩུག་ བྱི་རྩུག་
བསྟོལ་མ་གཟེར་མགོ་རྩུག ཁངས་མ་སྟོན་བྱ་གཉིས་གཉིས་བཞི། མཐིལ་འཕྲོག་འགྲུལ་ཅ་ནག་པོ་
དང་། ལྷགས་ཀྱི་སྟན་མ་ཀ་གཏུང་དང་། སྤྱོད་ཅ་ནག་པོ་མིག་དམར་དང་། ལྷུང་བ་འགྲུལ་ཅ་བཟླ་ཅ་
དང་། སྤྱོད་ཅ་ལི་ལ་རྩལ་འདུ་སྟེ། འདི་རྣམས་གཉིས་གཉིས་ཉི་ཤུ་བཞི། བསྟོལ་པས་དགུ་བརྩམས་པ་དགུ་གོ་དེ་
རྣམས་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱིས་དུམ་བྱར་ཆོད་པའམ་ཟིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྟོག་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་
སྟན་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅས་སུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལོག་ནས་འབྲིང་རྩ་གཉིས་པ་བཞི་བརྩམས་པ་
བཤད་པ། རུ་ཤ་རྩ་ལྷན་མིག་འཕོར་དང་། མཁུར་ཆོས་བྲམ་གཉིས་གཉིས་བརྩམས་སྤྱོད་ཆོགས་གཞུག་བྲང་
ལྷ་རུ་ཅེ། བྲམ་འདབ་དབྱི་གཉིས་རུས་པ་བརྩམས་། གཉིས་པ་བྱ་མའི་རྩུ་བ་བཞི། སྤྱོད་ཅ་ན་དང་འཇམ་བྱེད་
དང་། རྩུ་གཉིས་གཉིས་རྩུ་ཅ་རྩུག ཅེ་འཇམ་ཅེ་ནག་ཅེ་རྩུ་རྩུག ཆོགས་འགྲམ་ནང་རྩུག་ཕྱོག་ཤེད་
དང་། སྤྱོད་ཅེ་འཇམ་བྲམ་གཉིས་གཉིས་བརྩམས་། རྩུ་ཀ་བ་སྤྱོད་རེས་རྩུག དེ་ལྷུང་བཞི་བརྩམས་པ་དགུ་ལོ། དེ་རྣམས་
མཆོན་གྱིས་གཅོས་པའི་ཆོན་སྟན་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅས་སུ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བཅས་ཀྱང་མི་འཆོབ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ལྷན་པོ་བོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྩམས་པ་དགུ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འདིར་གཉིས་པའི་གནད་ཅམ་རྩ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་ཡང་གནད་གཉིས་པར་རབ་འབྲིང་རྩ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་།
མཆོན་གྱིས་ཆོད་ཟིན་ཅིང་མ་བྱུང་ཡང་སྟན་པ་ཀྱན་གྱིས་གསོ་བར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། རྩུ་ལམ་བྱ་གའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ།

རྩུ་ལམ་བྱ་གའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་གའི་གངས་བསྟན་དང་། བྱ་གའི་དབྱིབས་བསྟན་པ། བྱ་གའི་རུས་
པ་བསྟན་པ། བྱ་གའི་འཕྲུགས་པའི་རྩུ་བསྟན་པ། བྱ་གའི་འཕྲུགས་པའི་རོ་བོ་བསྟན་པ། བྱ་གའི་འཕྲུགས་པའི་ཡོན་
ཏན་བསྟན་པ་བཅས་རྩུག་གོ། དང་པོ་ནི། རྩུ་ལམ་བྱ་གའི་གནས་ལུགས་ཕྱི་ནང་གཉིས། ནང་གི་བྱ་གའི་སྟོག་
བྱངས་ངོ་མ་གསུམ། རྩུ་དང་བསྟན་རྩུ་གསུམ་གནས་པ་ཡིན། བྱི་ཡི་བྱ་གའི་མགོར་བརྩམས་གསལ་བར་

གཉིས། བྱད་མེད་མངལ་སྒོ་རུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་མ་བྱ་ག་ནི་ལུས་འདི་ལ་སྟོག་ཆེན་པོའི་
 རྒྱང་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བའི་ལམ་བྱ་གའི་རྒྱ་སྤང་གི་གནས་ལུགས་ནི་ཕྱིའི་བྱ་ག་དང་ནང་གི་བྱ་ག་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་
 ཏོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནང་གི་བྱ་ག་ནི་སྟོག་ཆེན་པོའི་རྒྱང་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ཙུ་འབྲུ་མ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་།
 ཟུངས་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་བདུན་ལས་དང་པོ་པོ་བ་ནས་མཆིན་པའི་བར་དུ་ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་དང་།
 མཆིན་པ་ནས་ཤའི་བར་དུ་ཁག་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ ཁག་ནས་ཆོལ་བའི་བར་དུ་ཤ་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ནམས་དང་། ཤ་ནས་
 རུས་པའི་བར་དུ་ཆོལ་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ནམས་དང་། ཆོལ་ནས་རྒྱང་མར་གྱི་བར་དུ་རུས་པ་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ནམས་དང་།
 རུས་པ་ནས་ཁྱ་བ་དཀར་དམར་གྱི་བར་དུ་རྒྱང་མར་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ནམས་དང་། རྒྱང་མར་ནས་བསམ་སེའི་བར་དུ་
 ཁྱ་བ་དཀར་དམར་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་ནམས་ཏེ་བདུན་དང་། རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཤང་བ་རྒྱ་བའི་ལམ་སོ་བ་
 ནས་གཞུང་ནག་པོའི་བར་དང་། །གཅིན་རྒྱ་བའི་ལམ་སོ་བ་ནས་རྒྱ་སོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དང་། རུལ་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་
 བ་སྤྱའི་བྱ་ག་ནམས་ཏེ་བྲི་མའི་རྒྱ་སྤང་གསུམ་དང་། ནམ་ཆོང་ལ་ཆ་ཤས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། ཟས་རྒྱ་བའི་
 བྱ་ག་སྟེ་རྒྱ་སྤང་བཅུ་གསུམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱིའི་བྱ་ག་ལ་མགོར་མིག་གཉིས། ལྷ་བྱག་གཉིས།
 རྩ་བ་གཉིས། ཁ་དང་བཅས་པས་བདུན་དང་། གསང་བར་བཤང་གཅིའི་ལམ་གཉིས་ཏེ་སྦྱེས་པ་ལ་དགྲ་དང་།
 བརྒྱད་པ་རང་འབྲེལ་ལས་བྱད་མེད་གསུམ་གྱིས་ཆེ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་སྟངས་དུ་བྱད་མེད་ལ་མངལ་ཏེ་བྱ་སྒྲོན་གྱི་སྒོ་
 དང་། རུ་མ་ནས་འོ་མ་འབྱུང་བའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

༡ བྱ་གའི་དབྱིབས་བསྟན་པ།

དབྱིབས་རྒྱུ་སྒོམ་དང་ཕྱ་ལ་རིང་འབྲེལ་གྱེས། །ལོ་མའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཙུ་ལྟར་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 བཤད་མ་ཐག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་བྱ་ག་དེ་ནམས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་ཤས་ཆེར་རྒྱུ་ཞིང་སྒོམ་པ་དང་། ཕྱ་ལ་རིང་བ་དང་།
 ཡན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཤིང་ངམ་མེ་ཏྲོག་གི་ལོ་མའི་རྒྱབ་ཀྱི་
 ཕྱི་རི་མོ་ལྟར་སྒོམ་ཕྱ་དང་རིང་བྱང་ཅི་རིགས་པར་གྱེས་ཤིང་འབྲེལ་བ་དག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

༢ བྱ་གའི་རུས་པ་བསྟན་པ།

དྲངས་མ་ཉར་འཕེལ་སྒོ་ནི་བྱ་ག་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཟུངས་མདངས་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་པ་ནམས་མི་ཆད་པར་ཉེ་བར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནི་ནང་གི་བྱ་ག་ནམས་ཡིན་ཏེ།

༣ བྱ་ག་འཁྲུགས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

ཟས་དང་སྟོད་ལམ་མི་མཐུན་བསྟེན་པ་ཡིས། །བྱ་གའི་རྒྱ་ལམ་གཞོད་པས་ནད་སྟོད་ལ། །ཞེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་
 ཟས་དང་སྟོད་ལམ་ནད་གཞི་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱང་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རྩལ་བསེལ་བའི་ཟས་སྟོད་བསྟེན་པའི་ཆོ་ན་རྒྱང་

ཆེར་ལྡང་ཞིང་བད་མཁྱིས་གཉིས་ཀྱང་འབྲུག་པར་བྱེད་ལ། རྒྱ་དེས་བྱ་གཞི་རྒྱ་ལམ་ནམས་ལ་གནོད་པས་ནད་སྒྲ་
ཚོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།

༥ བྱ་ག་འབྲུགས་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།

མང་འབྱུང་འགགས་དང་གཞན་འགྲོ་འབྲུག་པར་བྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱ་གཞི་རྒྱ་ལམ་ལ་གནོད་
པ་དེའི་ཆོ་ན་དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་ནམས་དང་། ཇི་མ་གསུམ་པོ་མང་དུ་འབྱུང་བའམ་ཡང་ན་
འགག་པར་འབྱུར་བ་དང་། རང་གནས་ལས་ལོག་པའི་ལམ་གཞན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཕན་ཚུན་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

༦ བྱ་ག་མ་འབྲུགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གནོད་མེད་བྱ་ག་དག་པས་བདེ་བར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཟས་དང་སྟོན་
ལམ་གྱི་ནད་གཞི་དང་ལུས་བྱངས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་ནི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལམ་གྱི་བྱ་ག་ནམ་
པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་འདི་ཉིད་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

ལེའུ་ལྔ་པ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།

༡༡། །ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་གསུངས་ཆར་བའི་རྗེས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནམས་
ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །གནོད་བྱ་ཁམས་དང་གནོད་བྱེད་ཉེས་པའོ། །ནད་དང་ལུས་བྱངས་ཇི་
མ་ནམ་གསུམ་པོ། །ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྟེན་རྟེན་ལུས་པས། །ཆགས་གནས་འཇིག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཕྱིར་

ལུས། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཆགས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བདུན་དུ་བཤད་པའི་བཞི་པ་
 ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱ་ཁམས་ཀྱི་ནམ་པར་གཞག་པ་དང་། གཞོད་
 བྱེད་ཉེས་པའི་ནམ་པར་གཞག་པ་འོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་འདུས་པའི་ཕྱང་པོ་དེ་ལ་ལུས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། ནམ་པར་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ནད་དང་ལུས་བྱངས་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་ནམ་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་ནམས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྟེན་ཅིང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་རག་ལུས་པས་དེ་ནི་སྟོག་
 མར་ལུས་ཆགས་པ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། མཐར་འཛིག་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དང་པོ། གཞོད་བྱ་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་གཞོད་བྱ་ཁམས་ལ་དབྱེ་བ་ལས། མེ་བྱོད་འགྱུར་ཚུལ་འབྲས་བྱ་རྫོགས་དུས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞོད་བྱ་
 དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཞོད་བྱ་ཁམས་ཀྱི་ནམ་པར་གཞག་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། གཞོད་བྱའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
 དང་། གཞོད་བྱ་སོ་སོའི་ལས་བཤད་པ། གཞོད་བྱ་དེ་ནམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མེ་བྱོད་བཤད་པ་
 དང་། མེ་བྱོད་དེས་གཞོད་བྱ་ནམས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མཐར་དེ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྫོགས་
 པའི་དུས་བཤད་པ་ནམས་སོ། །

གཞོད་བྱའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གཞོད་བྱའི་དབྱེ་བ་བྱངས་དང་ངི་མ་གཉིས། ལུས་བྱངས་དྲངས་མ་ཁྲག་དང་ཤ་དང་ཆོལ། རུས་པ་རྩ་མར་ཁྲ་
 བ་བདུན་དུ་བཤད། ངི་མ་བཤད་གཅི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་འང་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་གཞོད་བྱའི་དབྱེ་བ་
 བཤད་པ་ལ་ནམ་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ནད་ནས་དང་པོ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་འང་བྱངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ངི་མའི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་སུ་ངས་པ་ལས། དང་པོ་ལུས་བྱངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བས་ཀྱི་དྲངས་མ་དང་ཁྲག་དང་ཤ་དང་ཆོལ་དང་རུས་པ་
 དང་རྩ་མར་དང་ཁྲ་བ་དང་ནམ་པ་བདུན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ངི་མའི་དབྱེ་བ་ནི། བཤད་བ་དང་། གཅི་བ་
 དང་། རྒྱལ་དང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱས་སོ་སོན་དང་། བྱ་ག་གཞན་ནམས་ནས་འབྱུང་བའི་ངི་མ་ནམས་བསྐྱས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། འང་ཞེས་པའི་སྐྱས་ལུས་བྱངས་ནམས་གཞོད་བྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ངི་མ་འདི་ནམས་ཀྱང་གཞོད་བྱའི་
 ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ གཞོད་བྱའི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་དྲངས་མས་གཞོད་བྱ་འཕེལ་བར་བྱེད། ཁྲག་གིས་བརྒྱན་ཞིང་སྟོག་འཛོལ་ཤ་ཡིས་གཡོགས། ཆོལ་གྱིས་
 སྐྱམ་དང་རུས་པས་བརྟེན་པ་དང་། རྩ་གིས་བརྒྱན་འགྱུར་ཁྲ་བས་མངལ་འཛིན་བྱེད། བཤད་གཅིས་རྟེན་

འདྲུལ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྩལ་གྱིས་པགས་པ་མཉེན་ཞིང་བ་སྤྱོད་བརྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞོན་བྱ་བ་ཅུ་པོ་དེ་
 ལས། རྣམས་མ་དེའི་ལས་ནི་གཞོན་བྱ་གཞན་དུག་པོ་རྣམས་དང་། ལྷན་པར་དུ་ཁྱེད་དེ་ཉིད་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ལྷག་གི་ལས་ནི་ལྷུས་ཀྱི་བརྒྱན་པའི་ཆ་ཡལ་ཆེར་སྦྱོར་པར་བྱེད་ཅིང་ལྷག་པར་སྟོག་འཆོ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གི་རྟེན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། ཤའི་ལས་ནི་ལྷུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ནས་འདག་ཞལ་ལྟ་བུར་
 གཡོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོལ་གྱི་ལས་ནི་ལྷུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱན་སྦྱུམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རུས་པའི་ལས་ནི་ཤའི་
 ལྷུས་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་རྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀླང་མར་གྱི་ལས་ནི་བཅུད་ཆེན་པོ་རོ་ཙ་འམ་ཁྲ་བར་འགྱུར་བར་
 བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བའི་ལས་ནི་ལྷུས་སྦྱི་ལ་མདངས་དང་གཞན་དུ་མངལ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 བཤང་བའི་ལས་ནི་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཁྲོལ་རྣམས་དང་རིམ་པས་ཕོ་བའི་ནང་གི་ཁ་ཟས་རྣམས་རྟེན་པར་བྱེད་
 ཅིང་། གཅིན་གྱི་ལས་ནི་ནང་ཁྲོལ་གྱི་ནང་ན་གནས་པའི་སྟིགས་མ་སྤྱོད་བ་རྣམས་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་བ་རྣམས་འདྲུལ་ཞིང་
 འབྱེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྩལ་གྱི་ལས་ནི་པགས་པ་མཉེན་པར་བྱེད་ཅིང་བ་སྤྱོད་སྟོ་རྣམས་མི་འགག་པར་བརྟན་པའི་
 བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

༣ མེ་ཚོད་བསྟན་པ།

མེ་ཚོད་ཅེས་བྱ་འཇུ་བའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། །འཇུ་བར་བྱེད་པའི་མཁྲིས་པ་དེ་ལ་བཤད། །ནད་དང་ལུས་བྱངས་ངི་མ་
 ཀྱན་གྱི་ཚོད། །དེ་ཡིས་ནད་མེད་བཅོན་དང་གཟི་མདངས་དང་། །ཆོ་དང་ལུས་བྱངས་མེ་ཚོད་སྟོབས་འཕེལ་
 བྱེད། །ཁྱེད་གནས་སྒྲོར་འཇུག་ཟས་ལམ་སྒྲོ་གཏན་ཡིན། །དེ་སྟོབས་ལྡན་ན་ཁྱེད་ནས་ཐུར་འགོ་སྟེ། །སྟོབས་ཞན་ལ་
 ཟས་མ་སྒྲིན་ཉིད་ཕྱིར་འབྱུང་། །མེ་ཚོད་དེ་ནི་ཟས་གང་ལུས་བྱངས་མདངས། །སྟོབས་རྒྱས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །མ་ཁྱེད་དངས་སོགས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །ཟས་སྒྲོམ་སྟོད་ལམ་ཡང་ལ་ཚོ་བ་ཡིས། །འབད་དེ་
 མེ་ཚོད་བསྐྱུང་བར་གནས་གྱུར་ན། །ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཆོ་ནི་གནས་པར་གྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། མེ་ཚོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ནི་བཟང་བཅུང་ཐམས་ཅད་འཇུ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡང་འཇུ་བར་བྱེད་
 པའི་མཁྲིས་པ་ཞེས་མཁྲིས་པ་རིགས་ལྟ་བུའི་ཐོག་མར་དེ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་མེ་ཚོད་འཇུ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་མཆོག་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེར་མ་ཟད་རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་ནད་གསུམ་དང་། །རྣམས་མ་ལ་
 སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་བདུན་དང་། །བཤང་བ་ལ་སོགས་པའི་ངི་མ་གསུམ་སྟེ། །དེ་དག་ཀྱན་གྱི་རང་རང་གི་ཚོད་
 ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་མེ་ཚོད་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱ་ཞིང་། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མེ་ཚོད་སྦྱིད་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇུ་བྱེད་
 སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ན་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ནད་མེད་པ་དང་། །བྱ་བ་ལ་བཅོན་པ་དང་། །གཟི་བཞིན་དང་མདངས་
 དང་ཆོ་དང་རྣམས་མ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་མེ་ཚོད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱང་རབ་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་

དང་། དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་མ་ལྟ་བུའི་མཚམས་པོ་བའི་ནང་དུ་གནས་ནས་བཟའ་བཏུང་གང་ཟོས་པ་ནམས་ཀྱི་དྲངས་
 མ་དང་སྟིགས་མ་ནམས་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ། སྟིགས་མ་ནམས་ལྟ་བུའི་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྲོར་
 འཇུག་ལ་མ་ལྟ་བུའི་ཟས་ནམས་ལྟ་བུའི་གནས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཉི་ལྟ་བུར་འགག་པའི་སྒོ་གཏན་ཉར་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ནས་མཁྲིས་པ་འཇུག་ཏེ་དེ་ཉིད་སྟོབས་དང་ལྡན་ན་ནི་ཁ་ཟས་ཟོས་པ་ནམས་འཇུག་ལ་སྟིགས་མ་ནམས་ཐུར་དུ་འགྲོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འཇུག་སྟོབས་ཞན་ན་ནི་ཁ་ཟས་ཟོས་པ་ནམས་འཇུག་པར་མི་རུས་པས་མ་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་
 བཤང་སྒོ་ནས་འབྱུང་སྟེ་འཁྱུ་བར་འཁྱུར་ཞིང་། ཡང་ན་ནི་འཇུག་སྟོབས་ཞན་པས་འཇུག་པ་ཡང་མ་རུས་ལ་འཁྱུ་
 བ་ཡང་མ་རུས་པ་ལས་པོ་བའི་ནང་དུ་སྟོ་ཞིང་འཛིངས་པ་དག་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་དན་རུང་སྒོ་གཏན་
 བཅུག་ན་དེར་རྒྱ་འགྲུལ་བྱར་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མེ་དོད་སྟོབས་ཆེ་བ་དེ་ནི་ཟས་གང་ཟོས་པའི་དྲངས་མ་
 སོགས་ལུས་བྱངས་ནམས་དང་མདངས་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རིམ་པས་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མེ་དོད་སྟོབས་ཞན་ན་ནི་ཟས་གང་ཟོས་པ་ནམས་མི་འཇུག་ཞིང་། དེ་མ་ལྟ་ན་དྲངས་མ་ལ་
 སོགས་ལུས་བྱངས་དང་མདངས་སྟོབས་ནམས་རྒྱས་པར་མི་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱས་
 ནས་ཟས་སྒོམ་དང་སྦྱོད་ལམ་ཡང་ལ་དོ་བ་མེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། སེ་འབྱུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དེས་
 འབད་དེ་རྟག་པར་མེ་དོད་བསྐྱུང་བའི་བྱ་བ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཆེ་ནི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
 པར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འཚོལ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྦྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

༤ འཇུ་ཚུལ་བསྟན་པ།

མེ་དོད་དེ་ཡིས་ཁ་ཟས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་འཇུ་ཚུལ་དང་། ལྷན་པར་གྱི་འཇུ་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 མེ་དོད་དེ་ཡིས་ཁ་ཟས་འཇུ་ཚུལ་ནི། །ཟས་སྒོམ་སྟོག་གི་རྒྱུང་གིས་ལྟོ་བར་བཅུག་ །སྒོམ་གྱིས་བཞིག་ཅིང་སྒྱུ་
 གྱིས་མཉེན་པར་བྱེད། །མེ་མཉམ་རྒྱུང་གིས་མཁྲིས་པ་འཇུག་ཏེ་བྱས། །པོ་བའི་གནས་སུ་སྟོན་ལྟར་བསྒོམ་པར་
 བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། མེ་དོད་དེས་ཁ་ཟས་ཟོས་པ་ནམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཟས་དང་སྒོམ་ཟོས་ཤིང་
 འཐུང་བ་ན་ཐོག་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་གིས་བྱེད་པས་མཁྲིན་པ་ནས་འཕུལ་ཞིང་ལྟོ་བར་བཅུག་པ་དེའི་ཆོ་སྒོམ་གྱི་ཆ་
 ཤས་ནམས་ཀྱིས་གོང་བྱར་གནས་པ་ནམས་བཞིག་ཅིང་། སྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ནམས་ཀྱིས་མཉེན་པར་བྱེད་ལ་དེ་
 ཡང་མེ་མཉམ་གྱི་རྒྱུང་གིས་མཁྲིས་པ་འཇུག་ཏེ་མེའི་རང་བཞིན་དེ་བྱས་པས་ཆ་བའི་རུས་པ་ཆེར་འབར་བ་དེས་པོ་
 བའི་གནས་སུ་ཉི་ལྟ་བུར་བཞུགས་པས་འཇུ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་དུ་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་སྟགས་པར་
 སྦྱད་པ་དང་ལྡན་པའི་མེས་བསྒོམ་ཞིང་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ལྟར། འདྲིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་ཞིང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ།

༡ བྱ་པར་གྱི་འཇུ་ཚུལ་བསྟན་པ།

དང་པོར་རོ་རྒྱལ་ཟས་སྒོམ་གང་ཟོས་པ། བད་ཀན་མུག་བྱེད་དག་གིས་མུག་པར་བྱེད། རོ་མངར་ལྷ་བ་ཅན་གྱི་
བད་ཀན་སྒྱེད། བར་དུ་མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་ཀྱིས་བཞུས་པས། རྣམ་པར་ཚ་བས་རོ་སྐྱར་མཁྲིས་པ་སྒྱེད། བ་
མར་མེ་མཉམ་རྒྱུ་གིས་དྲངས་སྟེགས་ཕྱེ། ཁ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡིས་རྒྱུ་སྒྱེད་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། ཁ་བས་
འཇུ་བའི་ཚུལ་དེ་ཡང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་རོ་རྒྱལ་དུ་གཏོགས་པའི་ཟས་སྒོམ་གང་དང་གང་ཟོས་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕོ་བའི་གནས་སུ་སྟེབས་པའི་ཆེ། ཐོག་མར་བད་ཀན་མུག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དག་གིས་
ཞིབ་དུ་མུག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ས་རྒྱུ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་རོ་ཡང་མངར་བ་ཤས་ཆེ་ཞིང་།
ལྷ་བ་ཅན་བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཐུན་པར་གྱུར་ནས་བད་ཀན་མུག་བྱེད་དེ་དག་གི་སྟོབས་ཅུང་ཟད་སྒྱེད་
པར་བྱེད་པ་དང་། བར་དུ་ལྷ་བ་ཅན་དེ་མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་གྱིས་ཉེ་བར་བཞུས་པ་ལས་མེད་ཀྱིས་པ་
རྣམ་པར་ཚ་བ་དང་། གོང་གི་སའི་ལྷག་མའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རོ་ཡང་སྐྱར་བ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པས་མཁྲིས་པ་
འཇུ་བྱེད་དེ་དག་གི་སྟོབས་ཅུང་ཟད་སྒྱེད་པར་བྱེད་ལ། འཇུ་བྱེད་ཀྱིས་བཞུས་པའི་ཁྱ་བ་དེ་ཡང་ཐ་མར་མེ་དང་
མཉམ་པའི་རྒྱུ་གིས་དྲངས་སྟེགས་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཆེ་རོ་ཡང་ཁ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་རྒྱུ་མེ་མཉམ་གྱི་སྟོབས་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྒྱེད་པར་འགྱུར་རོ། འདི་ནི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དབང་དུ་བྱས་ན་
འདིར་མེ་རྒྱུ་ཤས་ཆེ་བས་རོ་ཚ་བ་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱང་། ཚ་བས་རྒྱུ་མི་བསྒྱེད་ལ་ཁ་བས་རྒྱུ་བསྒྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་དང་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་མཐུན་པར་ཁ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ ལུ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

འབྱུང་བ་ལྷ་ལྷན་ཟས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས། ལུས་གྱི་འབྱུང་བ་ལྷ་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་འབྱུང་བ་
ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཟས་འདི་ལྷ་རབས་བྱུར་མཁར་བ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་འང་གསལ་བར་མ་བཤད་ཅིང་དེར་
སང་གི་ལྷ་རྩེ་རྣམས་ལ་བྱི་བ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ཀྱང་འདྲེད་དང་སྒྱུད་གྱི་དཔེའི་ཚོགས་ལོགས་ལས་གསལ་བའི་ལན་ནི་
སུས་ཀྱང་སྤྲོ་མི་མ་རྟོག་པ་གསེབ་ཀྱི་ལུས་དང་སྤྲོ་ལྷན་ཟས་སོགས་ཚང་མ་འབྱུང་བ་ལྷར་གྲུབ་པ་རང་རང་གི་ལེའུར་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་དཔེར་ན་འབྱུང་བ་སའི་ཟས་གྱིས་ཤ་དང་རུས་པ་དང་སྤྲོ་བྱི་རྒྱས་པའམ་བསྒྱེད་ལ་དེ་
བཞིན་འབྱུང་བ་རང་རང་གི་ཟས་གྱིས་རང་རང་ལུས་གྱི་གཞི་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་གོ་བ་ལྷར་དང་འདིར་
ལྷ་ལྷན་ཟས་ཞེས་པ། བན་སྟོན་གྱི་མདོ་ཀླུ་ལ་པ་སོགས་སུ། དེ་འདིར་ཡོད་པ་ལ་མ་རུས་འོ་ཞེས་པ་ལྷར་དོན་བན་
སྟོན་མཐའ་དག་པར་ལྷན་རྒྱུན་དབང་གི་འབྱུང་བ་ལྷ་ཡོད་དམ་ལྷ་ཚང་པའི་ཟས་ཞེས་པ་དེ་འབྱུང་བ་རེའི་སོ་སོའི་
ལས་བསྒྱེད་པས་ན་ལྷ་ག་ཚང་བ་ལྷ་བྱ་དེ་ཡང་སྟོན་ཆད་རྒྱུད་ཆོག་མ་གོ་བར་བརྟེན་ཟས་རོས་འཛིན་ལག་རྒྱུད་དང་

འགྲེལ་བཤད་སོགས་མ་མཆིས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་རོའི་ངོས་འཛིན་ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་དུག་
 ཚང་བ་ཞིག་སྟེ་སྟོན་ཨ་རུ་ར་ཡང་སྤྱིར་བསྐྱབ་པ་ལས་རོ་ལྷ་ལྷན་དུག་ལྷན་གྱི་སྟོན་དེས་ནད་མཐའ་དག་སེལ་བ་ལྟར་
 ཟས་ཀྱང་རོ་ལྷ་དུག་ལྷན་པའི་དགོས་པ་དེ་དང་སང་གི་དུས་རིགས་བརྟགས་ཀྱི་དཔེར་ན་མཚོན་བྱེད་ཅམ་རྒྱ་གར་
 བ་ནམས་པལ་སྐད་དུ་སྤྲུལ་སེ་ཏེ་ཞེས་བོད་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་གངས་ལ་དཀར་པོའི་ཐུར་གྱི་འོ་མའི་ལྷ་གྲོ་མ་སེང་གེར་
 འབོད་པ་དང་། ཟས་ཁ་སུར་པར་གྲགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཏེ་ཐའི་ཐང་ལ་སྟེ་བ་སྟོང་པོ་ཇ་ཁ་ལོ་མ་ལྷང་གྱུ་འབྲས་བུ་
 ཅན་མ་སྟོན་པའི་དུས་མདོག་སྟོ་ཚོགས་དང་སྟོན་ནས་ཨ་རུ་ར་འབྲུང་བ་ལ་བྲ་གོར་བྱུར་མཁར་བས་བཞེད་པ་
 འདི་གཉིས་རོ་དུག་ག་ཚང་ལ་ཁ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་བས་བསྟེན་གྱི་ཡང་གཙོ་བོ་ཡིན་འདུག་པ་འདི་འབྱུང་བ་ལྷ་
 ལྷན་གྱི་ཟས་སྤོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྷ་བུ་དེས་མཚོན་པའི་འབྱུང་བ་ལྷ་གའི་ལུས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཟས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་ནི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལྷ་པོ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །

༤ འཇུར་ཚུལ་བསྟན་པ།

འཇུར་ཚུལ་ཞུ་རྟེན་དངས་སྟིགས་བྱེ་བ་ལས། སྟིགས་མ་རྒྱ་མར་སྐ་སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ། སྐ་བ་བཤད་འཇུར་སྟེ་བ་
 གཅིན་དུ་འཇུར། །དངས་མ་ལུས་བྱངས་རང་རང་མེ་བྱོད་ཀྱིས། སྟོན་པར་འཇུར་ཏེ་དངས་མ་པོ་བ་ནས། །
 དངས་མ་ལེན་པའི་རྩ་དགུར་མཆིན་ལམ་བརྟུན། །མཆིན་པའི་གནས་སུ་ཁྱུ་འཇུར་ཁྱུ་ལས་ཤ། །ཤ་ལས་
 ཆོལ་འཇུར་ཆོལ་ལས་རུས་པར་འཇུར། །རུས་ལས་རྟེན་འཇུར་རྟེན་ལས་ཁྱུ་བར་འཇུར། །དེ་ནམས་སྟིགས་མ་
 པོ་བའི་བད་ཀན་དང་། །སྟོན་མཁུས་བུ་གའི་བྱི་མ་ཞག་དང་ནི། །སོ་སོན་བ་སྟེ་བཤད་སྟུམ་མངལ་འཛིན་
 ཡིན། །ལུས་བྱངས་ཁྱུ་བའི་མཐར་ཕྱིན་མདངས་མཚོག་སྟེ། སྟོང་ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་ཀྱན་ཁྱབ་པ་དང་། །ཆོ་
 གནས་གཟི་མདངས་བཀྲག་དང་ལྷན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པར་འཇུར་སྟུམ་ན་དེའི་འཇུར་
 ཚུལ་ནི་པོ་བར་བད་མཁུས་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་ཟས་ལྷག་ཅིང་བཞུས་པའི་ཞུ་རྟེན་གྱི་སྟོ་བས་སྟེ་མེ་མཉམ་གྱིས་དངས་
 སྟིགས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལས། སྟིགས་མ་ནི་རྒྱ་མའི་སྟོན་ལོང་གི་ནད་དུ་སོང་བ་སྟེ་ར་ཡང་བསྐྱབ་སྟེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལས།
 བསྐྱབ་ནི་རྒྱ་མ་ནག་པོའི་ནད་དུ་སོང་ནས་བཤད་བར་འཇུར་ལ། སྟེ་བ་ནི་ལོང་ནས་རྒྱ་ཁྱུ་ཁྱེད་ཅེས་སམ་གཉེ་མའི་
 ནད་དུ་སོང་བ་སྐྱང་པ་དང་རེག་པ་ལས་གཅིན་དུ་འཇུར་བ་ཡིན་ནོ། །དངས་མ་བདུན་རྒྱུད་ཀྱན་ཀྱང་ལུས་བྱངས་
 རང་རང་གི་མེ་བྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འཇུར་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་འདིར་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྟོན་ཚུལ་མེ་བྱོད་གཅིག་
 ལུ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། དོན་ཐོག་དུ་ལུས་བྱངས་རང་རང་གི་གནས་སུ་བད་མཁུས་རྒྱུང་གསུམ་གའི་ལས་ལྷག་
 བཞུ་དངས་སྟིགས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་པོ་བའི་གནས་སུ་དེ་གསུམ་ག་
 སྟོ་བས་མཉམ་དུ་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཡང་ན་ལུས་བྱངས་ནམས་ལ་དངས་སྟིགས་གཉིས་གཉིས་

སྤྱི་མ་དེས་པར་ཐལ་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཐོག་མ་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་པོ་བ་ནས་དྲངས་མ་
 ལེན་པའི་ཅུ་དགུའི་གནས་ནས་རིམ་པར་མཆིན་པའི་ཅུ་མིག་གི་ལམ་ནས་བརྒྱད་དེ་བསམ་སེའུའི་བར་དུ་འགོ་བ་
 ལས། ཐོག་མའི་དྲངས་མ་དེ་ཡང་མཆིན་པའི་གནས་སུ་སྤྱེབས་པའི་ཆོ། མཆིན་པ་ལ་གནས་པའི་བད་མཁྲིས་རྒྱང་
 གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དྲངས་མ་རྣམས་ཁྲག་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་ལ། ཁྲག་གི་དྲངས་མ་དེ་
 ཡང་ཤའི་གནས་སུ་སོང་བའི་ཆོ་དེའི་དྲངས་མ་དེ་རྣམས་ལས་ཤའ་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤའི་
 དྲངས་མ་དེ་ཆོལ་གྱི་གནས་སུ་སོང་བའི་ཆོ་དེའི་ཡང་དྲངས་མ་རྣམས་ལས་ཆོལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཆོལ་གྱི་དྲངས་མ་
 དེ་ལས་ནི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། རུས་པའི་དྲངས་མ་དེ་ལས་རྒྱང་མར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱང་མར་དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱེ་
 བ་སྟེ་ཁམས་དཀར་དམར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟིགས་མ་རྣམས་གང་དུ་
 འགྱུར་སྟུང་ན། ཁ་ཟས་ཀྱི་སྟིགས་མ་ནི་བཤད་གཅི་ཡིན་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ། དྲངས་མ་མཆིན་པའི་གནས་
 སུ་འགོ་བ་དེའི་སྟིགས་མ་ནི་པོ་བའི་བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་དེ་དང་། ཁྲག་གི་སྟིགས་མ་ནི་སྟོང་གྱི་མཁྲིས་པ་དང་།
 ཤའི་སྟིགས་མ་ནི་མིག་དང་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་ག་དགུའི་ནང་ནས་འབྱུང་བའི་ངི་མ་རྣམས་དང་། ཆོལ་གྱི་སྟིགས་
 མ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཞག་དང་རྩལ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། རུས་པའི་སྟིགས་མ་ནི་སོ་དང་སེན་མོ་དང་བ་སྤྱུ་རྣམས་དང་།
 རྒྱང་གི་སྟིགས་མ་ནི་པགས་པ་དང་བཤད་བ་དང་སྤྱུ་དང་མིག་འདག་རྣམས་དང་། ཁྱེ་བའི་སྟིགས་མ་ནི་ཐུར་དུ་
 འཛག་སྟེ་མངལ་འཛིན་པའི་ས་བོན་དུ་རིམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟིགས་མ་འདི་རྣམས་ལའང་
 དྲངས་སྟིགས་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེད་དགོས་པར་ ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲངས་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་བྱངས་བདུན་པ་
 ཁྱེ་བའི་ཡང་དྲངས་མ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་མདངས་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོག་དམ་པ་སྟེ། དེ་དག་སྟོང་ལ་ལྷག་པར་གནས་
 པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེའི་རུས་པ་ལུས་ཀྱན་ལ་ཁུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོ་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་།
 གཟི་མདངས་ཆེ་ཤིང་བཀྲག་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

» འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་དུས་བསྟན་པ།

དེ་དག་འབྲས་བུ་རྫོགས་དུས་ཟས་ཐོས་པའི། །དྲངས་མ་ཁྱེ་བར་འགྱུར་དུས་ཞག་དུག་སྟེ། །རོ་ཙ་ལ་སོགས་
 འཕྲལ་དུ་ཁྱེ་བ་སྟེད། །སྤྱན་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཞག་གཅིག་ལས་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཟའ་བདུང་གི་དྲངས་
 མ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དུས་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་མོད་ཀྱང་།
 རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟས་ཐོས་ཤིང་འབྱངས་པ་རྣམས་པོ་བའི་གནས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དྲངས་མ་དེ་
 དག་ལུས་བྱངས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ཁྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ནི་ཞག་དུག་ ཡིན་ཏེ། ཞག་དང་པོ་ལ་དྲངས་མ་དེ་ཁྲག་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་ཁྲག་དེ་ཉིད་ཤ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ལ་ཤ་དེ་ཉིད་ཆོལ་དང་། བཞི་པ་ལ་ཆོལ་དེ་ཉིད་རུས་པ་

དང་། ལྷ་པ་ལ་རུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དང་། རྒྱལ་པ་ལ་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལྷ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རོ་ཙ་ན་སྟེ་
 བརྩད་ཆེན་པོའི་སྤྲོན་སྟོ་མ་ཏ་གོ་ལ་སོགས་པས་འཕམ་ཏུ་སྐད་ཅིག་ཉིད་དང་། གཞན་ཡང་དབང་པོ་ལག་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྤྲོན་འགའ་ཞིག་དང་། འོ་མ་དང་ཤ་ཁུ་སོགས་བཟའ་བརྟུང་འགའ་ཡིས་ཀྱང་ཁུ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 རིང་ཞིག་ལོན་ནས་བསྐྱེད་པ་སོགས་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསམ་ལས་འདས་སོ། །སོགས་པའི་སྤྲོས་བཙན་
 རྒྱལ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འཕམ་ཏུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ལས་བྱེད་ཅིང་། ཡང་སྦྱར་རྒྱལ་འགའ་
 ཞིག་གི་ལས་ནི་ལོ་རྒྱུ་མ་ཞིག་ནས་བྱེད་པའང་ཡོད་ལ། ནད་འདུ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ནད་པལ་ཆེར་ལ་གཏོང་བའི་
 སྤྲོན་ཞི་བྱེད་དང་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཞག་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །འདི་ལའང་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་མི་འདྲ་མང་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། གཞོད་བྱེད་ཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

གཞོད་བྱེད་ཉིས་པ་བརྒྱད་དེ་དབྱེ་བ་དང་། མངལ་དུ་སྦྱབ་ཚུལ་རང་བཞིན་མེ་རྟོད་དང་། ཁྱོ་བ་གནས་དང་ལས་
 དང་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་ཅེས་པས་ལྷས་བྱེ་བའི་ཉིས་པ་ལ་རགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། ཉིས་པ་དེ་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་འགྱུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཉིས་
 པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་རང་བཞིན་དང་། ཉིས་པའི་དབང་གིས་པོ་བའི་མེ་རྟོད་ཆེ་ཆུང་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཁྱོ་
 བ་སྦྱི་དང་། ཉིས་པའི་གནས་དང་། ཉིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། ཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་
 རྣམས་སོ། །

༡ དབྱེ་བ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱེ་བ་
 རྒྱང་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་གསུམ། རྒྱ་དང་རོ་བོ་དཔེ་དང་འབྲས་བུ་དང་། གཉེན་པོའི་སྤྲོན་ནས་གངས་དང་གོ་
 རིམ་གྱུ་བ། རྣམ་པར་མ་གྱུར་ལུས་གནས་གྱུར་པས་འཛོམས། ཞེས་པ་སྟེ། ཉིས་པ་ནད་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཙོ་
 ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་
 འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། རོ་བོ་བརྟུང་སྟོམས་ཆ་བསིལ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་།
 དཔེ་དབང་པོ་སྤར་རྒྱུ་མེ་ལྷ་བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ནད་རྒྱང་མཁྲིས་བད་
 ཀན་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྤྲོན་ཚུ་སྤྲོན་མེ་སྤྲོན་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོན་ནས་
 ཉིས་པ་ནད་གཞིའི་གངས་ཀྱང་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ཞར་ལ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་སྤྱིའི་གོ་རིམ་
 འདི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། ནད་གཞིའི་ཉིས་པ་དེ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་གནས་དང་ལྷང་ཆོད་
 ལས་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་རང་སོར་གནས་པའི་ཆོ་ལུས་འདི་ཉིད་ནད་མེད་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་གོ་གསུམ་བྱེད་ལ།

གཤམ་ཏེ་རང་གནས་དང་ལྷན་ཆད་ལས་གཞན་དུ་སྐྱར་ན་ལོག་པའི་ལས་བྱས་ནས་ལུས་བྱངས་སོགས་གནོད་བྱ་
ནམས་ལ་འཛོལ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུས་འཛོམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

༡ བྱེད་བྱ་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་དང་། བྱེད་མེ་མཉམ་སྐྱར་སེལ་ནམ་པ་ལ། མཁྲིས་པའི་དབྱེ་བ་འཇུག་བྱེད་
མདངས་སྐྱར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་བྱེད་མདོག་གསལ་ནམ་པ་ལ། བད་ཀན་དབྱེ་བ་རྟེན་བྱེད་ཐུག་བྱེད་
དང་། མྱོང་བྱེད་ཆོས་བྱེད་འབྱོར་བྱེད་ནམ་པ་ལ། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་དེ་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་བསྐྱར་ན་ནམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་རང་གི་རིགས་འབྲུག་ཆན་
གྱི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོག་འཛིན་དང་། གྱི་རྒྱ་དང་། བྱེད་དང་། མེ་
མཉམ་དང་། སྐྱར་སེལ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ནམ་པ་ལྟེ། མཁྲིས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་འཇུག་བྱེད་དང་། མདངས་བསྐྱར་
དང་། སྐྱབ་བྱེད་དང་། མཐོང་བྱེད་དང་། མདོག་གསལ་ཞེས་པ་ནམ་པ་ལྟེ། བད་ཀན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྟེན་བྱེད་
དང་། ཐུག་བྱེད་དང་། མྱོང་བྱེད་དང་། ཆོས་བྱེད་དང་། འབྱོར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ་ནམ་པ་ལྟེ། །

༡ མངལ་དུ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ།

དེ་ཉིད་མངལ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ། སྐྱེ་བའི་དང་པོ་ཁྱ་བ་ཁྲག་ལ་གནས། དཔེར་ན་དུག་ཅན་སྤྱོད་པའི་
དུག་སྐྱེད་མཚུངས། ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་མངལ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་ནི་རང་རང་གི་ལུས་
འདི་ཉིད་སྟོག་མར་ཆགས་ཤིང་ཆེར་སྐྱེ་བའི་དང་པོ་ནི་ཕའི་ཁྱ་བ་དང་མའི་ཁྲག་ཡིན་ལ། ཁྱ་ཁྲག་དེ་ཡང་ཉེས་པ་
གསུམ་པོའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་དུ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་དུག་གིས་ལུས་ཅན་པལ་
ཆེར་གྱི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་། དུག་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཤིང་དེའི་ཁོངས་སུ་གནས་
པའི་སྤྱོད་བྱ་ནམས་ཀྱི་ལུས་དུག་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་མཚུངས་པར་བལྟེ། །

༡ ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།

ཁྱ་ཁྲག་མངལ་གནས་བས་དང་སྟོད་ལམ་གྱིས། ཉེས་པ་སྟོག་སྐྱར་རང་བཞིན་བདུན་དུ་འགྱུར། རྒྱུ་རྒྱུ་
མཁྲིས་པ་འབྲིང་ལ་བད་ཀན་ཆེ། འདུས་པ་མཚོག་ཡིན་ལྟར་གསུམ་བར་མར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། རང་རང་གི་
ལུས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཁྱ་ཁྲག་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཤས་ཆེ་རྒྱུ་དང་། དེར་མ་བད་མངལ་དུ་གནས་པའི་དུས་སུ་མའི་
བས་དང་སྟོད་ལམ་འགའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་དོན་
གྱིས་མའི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་ནམ་པ་བདུན་དུ་རེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཁྱ་ཁྲག་གཉིས་རྒྱུ་ཤས་ཆེ་
ཞིང་མའི་བས་སྟོད་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་ཡང་བ་པལ་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མི་ནི་ལུས་བོངས་རྒྱུ་ཞིང་། དེ་བཞིན་

དུ་མཁུས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱ་དེ་ནམས་ལས་ལུས་བོངས་འབྱིང་ལ། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱ་དེས་ནི་ལུས་བོངས་
 ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གསུམ་ག་ཆ་མཉམ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱང་མཁུས་གཉིས་སུ་ལྡན་པ་དང་། བད་རྒྱང་གཉིས་སུ་ལྡན་པ་དང་།
 བད་མཁུས་གཉིས་སུ་ལྡན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་ཞིང་ནད་
 མར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་གསུམ་པོ་སྤྲོ་མའི་རྒྱང་པ་ནམས་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་འདུས་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལས་ཤིན་ཏུ་དམད་པས་ན་བར་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༤ ལུས་ཀྱི་མེ་བྱོད་རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་པོ་བའི་མེ་བྱོད་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱང་གིས་མི་སྟོམས་མཁུས་པས་རྫོང་བ་དང་། བད་ཀན་རྒྱང་ལ་འདུས་
 པ་མཉམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་བདུན་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་པོ་བ་ན་
 གནས་པའི་མེ་བྱོད་ཀྱང་ནམ་པ་བཞི་འཕྲུལ་བདུན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱང་མེ་མཉམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་མེ་བྱོད་ཆེ་
 རྒྱང་མི་སྟོམས་པ་ངས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཁུས་པ་འཇུག་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་ལས་ནི་མེ་བྱོད་ཤིན་ཏུ་རྫོང་བ་དང་།
 བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་མེ་བྱོད་རྒྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ག་ཆ་མཉམ་དུ་འདུས་པ་ལས་ནི་
 མེ་བྱོད་ཆེ་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྡན་པ་གསུམ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་
 ལྟར་མ་བཤད་ན་དེ་བཞིན་པོ་བའི་མེ་བྱོད་ཅས་པའི་དེ་བཞིན་གྱི་ཆོག་ལ་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཤུགས་ལ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

༥ ལྟོ་བ་སྤྲོ་སྤྲོ་རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལྟོ་བ་རྒྱང་གིས་སྤྲོ་ལ་མཁུས་པས་སྤྲོ། བད་ཀན་གྱིས་ནི་ལྟོ་བ་བར་མར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྟོ་བ་སྤྲོ་སྤྲོ་ནམ་
 དབྱེ་ནི། སྤྲོ་དུ་འཁྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱང་གི་འཁྱུ་སྤྲོ་དང་ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁ་ཟས་ཟོས་པའི་
 ཆེན་རྒྱང་གི་ཤས་ ཆེ་བ་ཡིན་ན་ལྟོ་བ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པས་འཁྱུ་སྤྲོ་རྫོན་པོ་བཏང་ཡང་སྤྲོ་མས་པས་མི་འཁྱུ་ལ།
 མཁུས་པ་ཤས་ཆེན་གཤེར་བ་ཡིན་པས་སྤྲོ་སྤྲོ་དོན་མེད་དུ་འཁྱུ་བས་ན། འཁྱུ་སྤྲོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 འཁྱུ་ལ། བད་ཀན་ཤས་ཆེན་དོ་བོ་ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་ལས་ལ་ལྷ་ཞིང་འཁྱུ་བའི་ཞུགས་པ་མེད་པས་
 སྤྲོ་མ་གཉིས་ལ་ལྟོ་ས་ནས་དེ་དག་གིས་ནི་ལྟོ་བར་མར་འགྱུར་ཏེ་འཁྱུ་སྤྲོ་ནམས་ཀྱིས་འཁྱུ་བར་རུས་ལ། ཞོ་ལ་རྒྱ་
 སོགས་བཟའ་བདུང་ནམས་ཀྱིས་མི་འཁྱུ་བས་སྤྲོ་རན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཞན་དུ་ནི་ཉེས་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་
 འདུས་པའི་ལྟོ་བ་དེ་ཉིད་སྤྲོ་སྤྲོ་བར་མ་འཕྲོ་རྒྱལ་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། ལྡན་པ་གསུམ་ལ་འང་རྫོང་རྒྱལ་བར་མ་
 གསུམ་དུ་ངས་ཤིང་། སྤྲོ་མ་གསུམ་པོ་འང་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

༤ ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་གནས་ས་བསྟན་པ།

གནས་ས་ལུས་བྱུང་ཡུང་སྒྲིང་ག་དང་། ལྟེ་བའི་འོག་བར་སྒྲིང་ན་མས་རིམ་གནས། ཁྱེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་
ཉེས་པ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོའི་གནས་ས་ནི་སྒྲིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཀྱན་ལ་རིས་
མེད་ཏུ་བྱུང་པར་ཡུང་ཅིང་གནས་པ་ཡིན་མོད་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་སྒྲིང་ག་དང་ལྟེ་བའི་འོག་
མན་ཆད་དང་། ལྟེ་བ་དང་སྒྲིང་གའི་བར་དང་། སྒྲིང་གའི་སྒྲིང་སྟེ་ཡན་ཆད་ན་མས་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱང་མཁྲིས་
བད་ཀན་གསུམ་གནས་པའོ། །

༥ ཉེས་པའི་ལས་བསྟན་པ།

ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་ལས་བསྟན་པ་ལའང་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་ལས་སྒྲིང་བསྟན་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉེས་པའི་ལས་ནི་རྒྱང་གིས་དབུགས་འབྱིན་རྩབ། བསྐྱོད་དང་ལས་སྐྱོད་ཤུགས་
འབྱིན་གཞོན་བྱ་རྒྱ། གྲུབ་པོ་གསལ་དང་ལུས་རྒྱུ་འཛིན་པར་བྱེད། མཁྲིས་ལས་བཀྲོས་སྒྲིམ་ཟས་ལེན་འཇུ་བ་
དང་། ལུས་ཐོད་མདངས་གསལ་སྒྲིང་དཔའ་སྒོ་ལྟན་བྱེད། བད་ཀན་ལུས་དང་སྒོ་བརྟན་གཉིད་ལོག་
དང་། ཚིགས་འབྲེལ་བཟོད་ཅིང་ལུས་འཇམ་སྒྲུམ་པར་བྱེད། ཁྱེས་པ་སྟེ། ཉེས་པའི་ལས་ནི་རྒྱང་མཁྲིས་བད་
ཀན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་རྒྱང་གིས་ནི་དབུགས་བྱེན་ཏུ་འབྱིན་པ་དང་། བད་ཏུ་རྩབ་པ་དང་།
ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བསྐྱོད་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་ལོངས་སྐྱོད་ཅིང་འཇུག་པ་
དང་། བཤང་གཅི་དང་ངར་སྒྲུབས་ལ་སོགས་པའི་ཤུགས་འབྱིན་པ་དང་། དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་བྱ་ལུས་
རྒྱངས་བདུན་པོ་རང་རང་གི་བྱ་ག་རྣམས་སུ་བདེ་བར་རྒྱ་ཞིང་བྱུང་པར་བྱེད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ལྡེའམ་དུག་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཉེ་བར་འཛིན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་མི་གཞོན་ཅིང་རྒྱུ་སྒྲིམ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། རྟེན་བཞིན་ཏུ་མཁྲིས་པའི་ལས་ནི་མེ་ཐོད་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་སྒྱུར་ཏུ་ལྷན་ཡང་ཡང་བཀྲོས་ཤིང་སྒྲིམ་ལ་ཡི་ག་བྱེན་ཟས་ཟས་ལེན་ཞིང་
འདོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྒྱུར་ཏུ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཐོད་དང་གཟི་མདངས་གསལ་ལ་བྱ་བ་
གང་ལ་ཡང་མི་འཇིགས་པའི་སྒྲིང་དཔའ་བ་དང་། ཚུམ་པ་ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་བཀྲ་བའི་སྒོ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་
པའོ། བད་ཀན་གྱི་ལས་ཀྱང་ལུས་དང་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཆེ་ཞིང་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་ལ་དགའ་བ་
དང་། རུས་པའི་ཚིགས་རྣམས་འབྱོར་ཞིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ངང་རྒྱུད་རིང་བས་བྱ་བ་ཀྱན་དང་གཞོན་པ་
ལ་བཟོད་བསྟན་ཆེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཀྱན་ཀྱང་དཀར་ལ་འཇམ་སྒྲུམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་
འདི་ཡང་རང་རང་གི་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་བ་ལས་མ་གཡོས་པ་དེས་ནི་ལུས་རྒྱུ་སྒྲིམ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །

༡ ལྷ་པར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་པ།

ལྷ་པར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་པ་ལ་ཡང་། ལྷ་གི་བྱེད་པ་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་དང་།
མཁུས་པའི་བྱེད་པ་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་ལས། བད་ཀན་གྱི་བྱེད་པ་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་ལས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་པར་སྟོན་འཛིན་ལྷ་དེ་སྤྱི་བོར་གནས། གྲོ་བ་བྲང་གཞུང་རྒྱ་ཞིང་ཟས་སྟོན་
མིད། །དབུགས་རྩལ་མཆིལ་འདོར་སྤྱི་པ་སྟེག་པ་འབྱེད། །སྟོ་དང་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་སེམས་འཛིན་
བྱེད། །ཁོན་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱ་མི་བྲང་ལ་གནས། །སྤྱ་སྟེ་སྟོན་མར་རྒྱ་ཞིང་ཆོག་འབྱེད་ལ། །སྟོ་བས་མདངས་ཁདོག་
འབད་ཚོལ་བྲན་གསལ་བྱེད། །ཁུབ་བྱེད་རྒྱ་མི་སྤྱི་ལ་གནས་པ་སྟེ། །ལུས་ཀྱན་ཁུབ་པར་རྒྱ་ཞིང་འདེགས་
འཛིན་འགྲོ། །བརྒྱུ་བསྟུམ་འབྱེད་འཛུམ་བྱ་བ་ལལ་རག་ལུས། །མེ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་མི་པོ་བར་གནས། །ནང་
ཁོལ་ཀྱན་དུ་རྒྱ་ཞིང་ཁ་ཟས་འཛུ། །དྲངས་སྟིགས་འབྱེད་ཅིང་གཞོད་བྱ་སྟིན་པར་བྱེད། །ཐུར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱ་མི་
གཞང་ལ་གནས། །ལོང་དང་སྒྲང་པ་གསང་བ་བསྐྱུ་ནང་རྒྱ། །ཁུ་ཁག་བཤང་གཅི་མངལ་ནང་འབྱེད་སྟོན་
བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་པོ་སྤྱིའི་ལས་དང་གནས་བཤད་ཆར་ནས་དེའི་ལྷ་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ལྷ་ལྷ་
ཡོད་པའི་དང་པོ་རྒྱ་མི་གསལ་ལས། དང་པོ་སྟོན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་མི་དེ་ནི་གཙོ་བོར་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
འཁོར་ལོར་གནས་པ་སྟོན་ཆེན་པོའི་སྟོན་འཛིན་གྱི་རྒྱ་མི་བྲང་བ་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཐོང་ཅད་ཀྱི་ཅ་
བ་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ལྟན་ཅིག་པའི་གཡོ་བ་དེ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནི་དོན་ལ་
ཅ་དབུ་མའི་སུམ་ཆ་ལྟེ་བ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་ཐམས་ཅད་གང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ཀྱང་། ལས་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་
གཙོ་བོར་སྤྱི་བོར་གནས་ནས་ལུལ་གྲོ་བ་དང་བྲང་གཞུང་དུ་རྒྱ་ཞིང་། ཟས་སྟོན་མིད་པ་དང་། དབུགས་རྩལ་པ་
དང་། མཆིལ་མ་འདོར་བ་དང་། སྤྱི་པ་དང་། སྟེག་པ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོ་སྟོས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་གསལ་ཞིང་སེམས་མི་གཏོང་བར་རང་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བྲང་ལུགས་ཀྱི་
རྒྱ་བཞི་བཀའ་སྒྱུ་བ་དཔག་བསམ་སྟོན་ཤིང་སོགས་རྒྱ་འགྲོལ་མང་པོར་སྟོན་འཛིན་སྟིང་གར་ཡོད་པ་དགག་
པའི་ལུང་དུ་རྩེ་བྱར་མཁར་བ་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་པོས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། སྟོན་དང་ཐུར་སེལ་མཉམ་གནས་པསྟེ་
མོར་གྱི་འདབ་མ་དག་ལ་རྒྱ་མི་ཁོན་དུ་རྒྱ་བ་དང་། ཁུབ་བྱེད་རྒྱ་དང་རུས་སྟེལ་དག་དང་ཅངས་པའི་རྒྱ་དང་
ལྟས་བྱེད་དང་ནི་མོར་ལས་རྒྱལ། །རྒྱ་མི་ནམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་ནམས་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡང་
དག་གནས། །ཞེས་པའི་ལུང་འབྲེན་མཛད་ནས། ཞལ་ལུང་དུ། ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་སྟེང་འོག་གཉིས་སུ་སྟོན་
འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་རྒྱལ། །གཞན་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱུད་དུ་རྒྱ་ལྟག་པོ་བརྒྱུད་པོ་ཡང་རྒྱ་བར་བཤད་ཀྱི། སྟོན་
འཛིན་སྟིང་ག ཁུབ་བྱེད་སྤྱི་བོར་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་གཏན་མེད་ལ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་སྟེ་གཞན་ལ་གཟིགས་པ་

སྟེ། གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེས་བཤད་པ་ལས། རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཚན་ཉིད་མཚོགས་སྟོན་གི་རྒྱུ་ནི་
 སྟིང་གར་གནས། མི་བསྐྱེད་བྱེད་བྱ་རིགས་ལས་སྟེ། འདོམས་ན་གནས་པའི་བྱར་སེལ་ནི། འཛིན་ཆེན་འབྱུང་
 ལུན་བྱེད་བྱ་སྟེ། རྟོན་དུ་རྒྱ་བས་སྟོན་མཐར་གནས། འོད་དཔག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། མེད་པ་མཉམ་
 གནས་སྟེ་བར་གནས། རོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། རྒྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་གནས། རྣམ་སྒྲུང་
 མཇུག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། ཞེས་དང་། སྟོན་བསྐྱབས་སྟོན་མེ་སོགས་རྒྱུ་གཞན་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར།
 བྱང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་དུ་བཞེད་པའང་མི་འཐད་པ་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་གསང་
 རྒྱགས་གསར་མ་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པའི་དབང་གིས་འདི་ལུགས་སུ། དཔལ་བོས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པར།
 རྒྱབ་བྱེད་སྟིང་ལུས་ཀྱན་ལ་གནས། མ་ལུས་རྒྱབ་ཅིང་རབ་དུ་མཐུགས། འགྲོ་དང་འདེགས་དང་འཇོག་པ་
 དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྒྱུ་རྒྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་གནས་ནི་སྟིང་ག་ནས་རྒྱབ་ཅིང་འདུག་གོ་ཞེས་
 སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་བའི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུ་རྒྱུང་བདུད་ཅི་སྟིང་པོ། རྒྱུ་རང་གི་ཡས་མས་མང་བོར་དཔེར་
 བ་མན་རྒྱུད་དུ། སྟོན་འཛིན་རྒྱུ་ལ་ཉིལ་མར་བསྐྱེད་མཉེ་བུ། སྐྱ་སྐྱན་འཇམ་པོ་བཏང་ལ་རྒྱུ་གསང་བསྟོ། ཞེས་
 དང་། རྒྱབ་བྱེད་རྫོག་ཉི་ཞོ་ཤའི་སྐྱན་མར་བཏང་། བྱར་ཆང་ལོ་ཤ་ཤ་ཆེན་ཆ་བ་བསྟེན། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་
 རྒྱབ་བྱེད་སྟིང་ལ་གནས་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མགོར་གནས་པའི་སྐྱ་སྐྱན་གཏོང་བ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་ལ་
 སྟིང་གི་ཁ་འཛིན་རྫོག་ཏེ་དང་། སྟིང་ཞོ་ཤ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱང་མཐུན་པར་གསུངས་བ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ལས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་ལྔ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་དང་། རུས་སྤེལ་དང་། ཅངས་པ་དང་། གཞུ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷས་
 བྱིན་ཏེ་ལྔ་པོ་ཀྱན་ཀྱང་སྟོན་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། སྟེ་བོ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་རིམ་པ་
 བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། རྟེན་དུ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོར་བྱང་ལ་
 གནས་བྱས་ནས། ཡུལ་སྐྱ་ལྷེ་སྟོན་མར་རྒྱ་ཞིང་། ལས་ཆོག་འབྱིན་པར་བྱེད་ལ། རྟོབས་མདངས་ཁ་དོག་
 རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། འབད་པ་དང་ཅོལ་བ་སྦྱེད་ཅིང་བྱ་བའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ནོ། རྒྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོར་སྟིང་ལ་ལྷག་པར་གནས་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱན་ལ་
 རྒྱབ་པར་རྒྱ་ཞིང་། ཀྱང་ལག་རྣམས་འདེགས་པ་དང་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་རང་ནས་འགྲོ་བ་དང་། བརྒྱུད་བསྐྱེད་
 དང་། ཁ་མིག་སོགས་འབྱེད་འཇུག་ལ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་ལུས་ངག་ཡིད་དང་བཅས་པའི་བྱ་བ་པལ་ཆེར་རྒྱུང་
 འདི་ཉིད་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། སོ་བའི་མེད་པ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོར་སོ་བར་གནས་ནས་ཡུལ་
 རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཁོལ་ཀྱན་དུ་རྒྱ་ཞིང་། ལས་ཁ་ཟས་རྣམས་འཇུག་པ། དྲངས་སྟོགས་འབྱེད་ཅིང་ཁག་ལ་
 སོགས་པའི་གཞོན་བྱ་གཞན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། བྱར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོར་གཞན་ལ་

གནས་ནས། ཡུལ་ལོང་སྟོད་སྟོད་དང་། སྒང་པ་དང་། གསང་བའི་གནས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱའི་ནང་དུ་རྒྱ་ཞིང་།
ལས་ཁུ་ཁྱལ་དང་། བཤང་གཅི་རྣམས་དང་། མངལ་ནང་ན་གནས་པའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་འབྱིན་པ་དང་། སྒྲིམ་
པའི་བྱ་བ་རྟག་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༩ མཁྱིས་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་ལས་བསྟན་པ།

འཇུ་བྱེད་ལྷ་དང་མ་ལྷའི་བར་ན་གནས། །ཟས་འཇུ་དྲངས་སྟེགས་འབྱེད་ཅིང་ལུས་རྫོད་དང་། །ལྷག་མ་བཞི་ཡི་
ཐོགས་དང་སྟོབས་སྟེད་བྱེད། །མཁྱིས་པ་མདངས་སྦྱར་མཆིན་པར་གནས་པ་སྟེ། །དྲངས་མ་ལ་སོགས་ཁ་དོག་མ་
ལུས་སྦྱར། །མཁྱིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་སྟེང་ལ་གནས་པ་སྟེ། །ཡིད་གཞུངས་ང་རྒྱལ་སྟོ་དང་འདོད་པ་སྦྱབ། །མཐོང་
བྱེད་མིག་ལ་གནས་ནས་གཟུགས་མཐོང་བྱེད། །མདོག་གསལ་ལྷགས་གནས་ལྷགས་མདོག་གསལ་བར་
བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། མཁྱིས་པ་འཇུ་བྱེད་བྱ་བ་སོ་བར་ཟས་ལྷ་བ་དང་མ་ལྷ་བའི་བར་ན་གནས་ཤིང་། ལས་ནི་ལ་
ཟས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐོས་ཤིང་འཕྱངས་པ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུ་བ་དང་། དྲངས་སྟེགས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འབྱེད་
ཅིང་ལུས་ཀྱི་རྫོད་ལྷག་པར་བསྟེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་མཁྱིས་པ་ལྷག་མ་མདངས་བསྦྱར་ལ་སོགས་པ་བཞིས་
ཐོགས་དང་སྟོབས་ཀྱང་སྟེད་པར་བྱེད་པའོ། མཁྱིས་པ་མདངས་བསྦྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆིན་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ།
དེའི་ལས་ནི་ལུས་བྱངས་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་དྲངས་མ་རང་ལ་སོགས་པའི་ཁོང་ནས་ཤ་སྟེ། དེ་གཉིས་པོའི་ཁ་དོག་མ་
ལུས་པར་དམར་པོར་སྦྱར་བར་བྱེད་པའོ། །མཁྱིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟེང་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་
ལས་ནི་བསྦྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཡིད་གཞུང་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བསྟེད་པ་དང་། སྟོ་ཐོས་དང་འདོད་པ་བསྦྱབ་པ་
ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པའོ། །མཁྱིས་པ་མཐོང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། མིག་ལ་གནས་པར་བྱས་ནས། ལས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་མཐོང་བར་བྱེད་པའོ། །མཁྱིས་པ་མདོག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་
རིམ་པ་རྣམས་ལ་གནས་ནས། ལས་ཀྱང་པགས་པའི་ཆ་ཤས་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་མདོག་གསལ་ཞིང་དྲངས་པར་བྱེད་
པའོ། །

བད་ཀན་གྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་ལས་བསྟན་པ།

བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་བྲང་ལ་གནས་པ་སྟེ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་རྒྱལ་སྟེད། །བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་མ་ལྷ་བ་
ལ་གནས། །ཟས་སྟོམ་ལྷག་ཅིང་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །བད་ཀན་ཚུང་བྱེད་ལྷུར་གནས་རོ་ཆོར་བྱེད། །ཆོམ་
བྱེད་མགོར་གནས་དབང་པོ་ཆོམ་པར་བྱེད། །བད་ཀན་འཕྱོར་བྱེད་ཆོགས་དམིགས་ཀྱང་ལ་གནས། །ཆོགས་
རྣམས་འཕྱོར་ཞིང་བརྒྱུད་བསྦྱུང་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྲང་ལ་གནས་པ་སྟེ།
ལས་ནི་ལྷག་མ་ལྷག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་པར་དུ་མ་འཕྱངས་ཀྱང་རོམས་པ་ལ་

སོགས་པ་རྒྱ་དང་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་མུག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་པོ་བའི་སྟོང་མ་ཞུ་བའི་ཆ་ལ་
གནས་ནས། ལས་ནི་ཟས་སྟོམ་མིད་པ་རྣམས་ཞིབ་མོར་མུག་ཅིང་འདྲར་འདྲར་པོར་འདྲུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །བད་ཀན་མྱོང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྗེའི་དབང་པོར་གནས་ནས་རོ་དྲུག་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཚོར་ཞིང་ཉམས་སུ་
མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་ཆོམ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མགོ་བོར་གནས་ནས་ལས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་རྣམས་རྒྱས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་འབྱོར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྷས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་ཆ་
ཤས་མ་ལུས་པའི་མིག་གས་བར་མཆམས་ཀྱན་ལ་གནས་ནས་ལས་ནི་ཆོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་འབྱོར་པར་བྱེད་
ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆམས་ལ་བརྒྱུད་བ་དང་བསྐྱམ་པའི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ། རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་རྩལ་ཅིང་ཡང་བ་དང་། ཁྲང་ཞིང་ཕ་ལ་
སྲ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡིན། མཁྲིས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱུ་པ་བཅས་ནོ་ཞིང་ཆ། ཡང་ཞིང་རི་མནམ་འཁྲུ་ཞིང་གཤེར་བ་
ཡིན། །བད་ཀན་མཚན་ཉིད་སྐྱུ་པ་ཞིང་བསིལ་བ་དང་། ལྷ་རྩལ་འཇམ་བརྟན་འབྱར་བག་ཅན་དུ་གནས། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྷ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་པོའི་མིང་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་སོགས་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དོན་ཡང་
དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པར་མ་
གྱུར་པའི་རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འཇམ་པ་དང་ལྷུ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩལ་ཅིང་ཡང་བ་དང་། རྩོ་བ་
སྟོམ་པ་དང་། ལྷུ་བ་དང་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་རང་བཞིན་གྲང་ཞིང་ཕ་མོར་གནས་ལ་སྲ་བ་སྟེ་
མཁྲིས་ཤིང་གཡོ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུར་དུག་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་
ནི་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་བྱུད་པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་མཁྲིས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱུ་བ་ལས་
རྩལ་ཅད་ལྷོག་པས་སྐྱུ་པ་དང་བཅས་པས་རྩལ་བ་དང་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ལས་གོ་ལྷོག་པས་ནོ་ཞིང་ཆ་བ་
དང་། ལྷུ་བ་མེད་པས་ཡང་བའི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་རི་མ་མེད་པ་རྣམས་དང་སྐྱམ་པའི་ལས་མི་ལྷན་པས་རི་མི་ཞེས་
པ་མནམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོན་ཟས་འགའ་ཞིག་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ། ཐུར་དུ་འཁྲུ་ཞིང་
གཤེར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུར་དུན་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་
ནི་མཁྲིས་པ་ཁོ་ནའི་བྱུད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་། སྐྱུ་བ་དང་ཆ་བ་
ལས་རིང་དུ་ཉམས་པས་སྐྱུ་པ་ཞིང་བསིལ་བ་དང་། ཡང་ནོ་རྩལ་གཡོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བས་ལྷུ་རྩལ་
འཇམ་བརྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་། རྣམ་པ་འབྱར་བག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྷོག་པས་ཅན་གྱི་རྩལ་དུ་གནས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟུར་བདུན་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་ནི་བད་ཀན་ཁོ་ནའི་བྱད་པར་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུན་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལུས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྟ་པའོ། །

ལེའུ་བྱག་པ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

༡༡། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དབྱེ་བའི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་
སྒྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ངང་སྤྱོད་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་ངང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་ཟིན་པའི་རྗེས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྤྱོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་ངང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྒྲུས་མ་ཡེངས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་
ཟུངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པས་མཚམས་སྒྱར་བའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

ལེའུའི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལུས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ལས་བསྟན་པ་དང་། དབང་པོའི་ལས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་དང་གསུམ། །དགེ་དང་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྟོད། །ཅེས་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུས་ཀྱི་ལས་ཞེས་པ་དེ་ནི། སྤྱིར་ལུས་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་། ལུས་
ལས་བྱུང་བའི་ངག་གི་ལས་དང་། ལུས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ།
གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཆངས་པར་སྟོད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་དགེ་བ་བརྟུ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་སོག་
གཙོད་པ་སོགས་མི་དགེ་བ་བརྟུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བཏང་སྟོམས་དང་། གཉིད་ཉལ་བ་སོགས་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་ཡིན་ཞིང་།

༢ དབང་པོའི་ལས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བསྟན་པ།

བྱེ་བྱག་དབང་ལྟ་ཡིས་རང་ཡུལ་འཛིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱེ་བྱག་ཏུ་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་གཞུགས་སྒྲི་བྱེ་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་དོན་དུ་འཛིན་ཅིང་ལོངས་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྟེན་དང་ན་ཚོད་དང་། རང་བཞིན་ནད་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྩུང་
ཟད་བརྗོད་ན། རྟེན་ཐ་དད་པའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ན་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ནད་དང་ནད་མེད་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་དང་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །

༡ རྟེན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ།

རྟེན་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་མོ་མ་ཉིང་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་རྟེན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ་སོ་དང་། བྱད་མེད་
དེ་མོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀར་མ་རེས་པ་ནི་མ་ཉིང་དང་གསུམ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནད་གསེས་ནི་མ་ཉིང་ལ་སོ་མོ་གཉིས་
ཀའི་མཚན་མ་ཡོད་པའི་མཚན་གཉིས་པ་དང་། གང་ཡང་མེད་པའི་མཚན་མེད་པ་དང་། འགྱུར་བ་མ་ཉིང་ཞེས་
ཟླ་བའི་སྟོད་ལྟ་བུར་སོ་མཚན་དང་སྟོད་ལྟ་མོ་མཚན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཟ་མ་མ་ཉིང་ཞེས་སོ་མོ་གང་ཡང་འདོད་པ་
ཚུལ་བཞིན་སྟོད་མི་རུས་པ་དང་། ཉམས་པ་མ་ཉིང་ཞེས་སོ་ལ་བྱ་བ་ཅད་པ་དང་ལྷ་ཅམ་དང་། གཞན་ཡང་སྟག་
དོག་མ་ཉིང་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

༢ ན་ཚོད་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ།

ན་ཚོད་དབྱེ་བ་བརྩུ་བྱ་བར་བྱིས་པ། །དེ་ལས་ལུས་བྱུངས་དབང་པོ་གཟི་མདངས་སྟོབས། །འཕེལ་འགྱུར་བདུན་
ཅུའི་བར་དུ་དར་མ་སྟེ། །དེ་ལས་ཟད་པ་ཕན་ཆད་ཀྱན་པོ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ན་ཚོད་ཀྱན་གཞོན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་
བ་ན། སྟེས་པ་ནས་ལོ་བརྩུ་བྱ་གི་བར་ནི་བྱིས་པ་འམ་ཁྱེའུ་ཕུ་གུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལས་འདས་ནས་ལུས་བྱུངས་
དང་དབང་པོ་དང་གཟི་མདངས་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལོ་བདུན་ཅུའི་བར་དུ་དར་མ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ནས་ལུས་བྱུངས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པའི་འགོ་ཚུམ་པ་ཕན་ཆད་ནི་ཀྱན་པོ་ཞེས་བྱ་བས་
ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་ལ་ལང་ཚོ་མ་རྗེས་པར་
བྱིས་པ་དང་། སྟོབས་མདངས་བྱི་བའི་འགོ་མ་ཚུམ་ཚུན་དར་མ་དང་། དེ་ནས་ཀྱན་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དུས་ཀྱན་ལ་
སྦྱར་དུ་རུང་ངོ། །

༣ ཁམས་རང་བཞིན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་
རྒྱང་པ་ལྡན་དང་འདུས་པ་བདུན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་རང་བཞིན་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱང་རྒྱང་པ་དང་།
མཁྲིས་པ་རྒྱང་པ་དང་། བད་ཀན་རྒྱང་པ་དང་། རྒྱང་མཁྲིས་གཉིས་སུ་ལྡན་པ་དང་། བད་རྒྱང་གཉིས་སུ་ལྡན་པ་
དང་། བད་མཁྲིས་གཉིས་སུ་ལྡན་པ་དང་། གསུམ་ཀ་འདུས་པ་དང་ནམ་པ་བདུན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པའི་
 མི་ནུམས་ནི། །དབྱིབས་སྐྱར་གྱི་སྐྱེས་མདོག་སྒྲོ་སྒྲོ་བ་མང་། །ཁྱང་ལྷགས་མི་བཟོད་འགྲོ་ཆེ་སྒྲོ་དང་བཅས། །ཁོར་
 རྒྱུད་ཆེ་ཐུང་གཉིད་སྒྲུབ་ལུས་བོངས་རྒྱུད་། །སྒྲུ་དང་དགོད་དང་འཐབ་མོ་མདའ་ལ་དགའ། །མངར་སྐྱར་ཁ་ཚེ་
 རོ་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། །བྱ་ཚོད་ཁ་ཕའི་མཚན་ཉིད་ལྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་
 དེ་ལ་དང་པོ་རྒྱུད་གིས་གཙོ་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་མི་ནུམས་ནི་གཟུགས་དབྱིབས་སྐྱར་ཞིང་གྱི་སྐྱེས་ལ་མདོག་སྒྲོ་བ་དང་།
 སྒྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་བསེར་བྱའི་དད་ཀྱིས་ཁྱང་བ་དང་ལྷགས་པ་ནུམས་མི་བཟོད་ཅིང་། འགྲོ་བའི་ཆེ་ཆོགས་པ་
 ནུམས་ལས་སྒྲུ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཁོར་རྒྱུད་ཞིང་ཆེ་ཐུང་ལ་གཉིད་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་བོངས་རྒྱུད་ཞིང་སྒྲུ་དང་དགོད་པ་དང་འཐབ་མོ་དང་མདའ་ལ་དགའ་བྱས་ན་རྒྱུད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་འཐད་པར་མངོན་ཞིང་མདའ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྩ་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་ཅན་
 མིན་ཞིང་། སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟན་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཁྱེ་ཟེར་ནས་རྩོན་པ་ལ་སོགས་པ་
 མཚོན་བྱེད་མདའ་ལ་དགའ་བར་བཤད་པ་དང་། ཁ་ཟས་མངར་བ་དང་། སྐྱར་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། ཆ་བའི་རོ་
 ལ་ལྷག་པར་དུ་སྟེད་པ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་དེ་ནི་བྱ་ཚོད་དང་ཁྱ་དང་བྱི་དང་ཕ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
 སྟོད་པ་དང་རོ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༢ མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་སྒྲོམ་དད་བཀའ་ཤས་ཆེ། །སྐུ་ལུས་མདོག་སེར་སྟོ་མོ་ར་རྒྱལ་ཆེ། །རྩལ་ཆེ་བྱི་ར་ཆེ་མོར་
 ལུས་བོངས་འབྱིང་། །མངར་ཁ་བསྐྱ་བསིལ་ཟས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། །སྟག་སྟེ་གཞོད་སྟེན་མཚན་ཉིད་ལྟན་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། མི་གང་ཡང་མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ནི་སྒྲོམ་དད་དང་བཀའ་ཤས་གཉིས་ཀ་ཆེ་
 ཞིང་སྒྲོ་དང་ལུས་ཀྱན་གྱི་མདོག་ཀྱང་སེར་ལ་སྟོ་མོ་ཞིང་ར་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་རྩལ་ཆེ་ཞིང་བྱི་ར་བ་སྟེ་མི་ཞིས་
 པ་མནམ་པ་དང་། ཆེ་རིང་བྱུང་དང་། ཁོར་ཆེ་རྒྱུད་དང་། ལུས་བོངས་ཆེ་རྒྱུད་ནུམས་འབྱིང་པོ་ཅམ་དུ་རེས་ལ།
 རོ་མངར་ཁ་བསྐྱ་ཞིང་རུས་པ་བསིལ་བའི་ཁ་ཟས་ལ་ལྷག་པར་སྟེད་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་མི་དེ་ནི་སྟག་དང་སྟེའུ་དང་
 གཞོད་སྟེན་དང་བྱི་ལ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་ཞིང་རོ་དང་སྟོད་པ་ནུམས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

བད་ཀན་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ལུས་བསིལ་ཞིང་། །རུས་ཆོགས་མི་མངོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་དོག་དགའ། །དབྱིབས་དབྱེ་
 བཀའ་སྒྲོམ་ཉོན་མོངས་ཐན་པ་བཟོད། །ལུས་ཆོ་ཆེ་རིང་ཁོར་མང་གཉིད་མཐུག་ཅིང་། །ཞེ་སྤང་འདམ་རིང་རང་
 བཞིན་རང་རྒྱུད་བཟང་། །ཆ་སྐྱར་བསྐྱ་རྩལ་ཟས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ། །སེང་གེ་བྱ་མཚོག་མཚན་ཉིད་ལྟན་པ་

ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། མི་གང་ཞིག་བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ལུས་བསིལ་བ་སྟེ་དོད་མེད་ཅིང་། རུས་ཚོགས་
 རྣམས་མི་མངོན་ཞིང་། ཤ་རབ་རྩ་རྒྱས་ལ་ཁ་དོག་ཀྱང་དཀར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་
 དགུ་ཞིང་བགྲེས་སྒོམ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཐན་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་བསྐྱར་ཆེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་
 ཤ་འཚོ་བ་སྟེ་ཤ་ཆེ་བ་དང་། ཆེ་རིང་ཞིང་ཞོར་མང་བ་དང་། གཉིད་འཐུག་ཅིང་ཞེ་སྤང་གི་ཆོའང་འདམ་རིང་བ་སྟེ་
 གཏིང་རིང་པོར་གཞག་སྟེ་འཕལ་གཞོད་པ་ལ་མི་བཙོན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རང་རྒྱུད་བཟང་བ་སྟེ་གཞན་ལ་
 སན་པར་བཙོན་ཞིང་ཆ་སྒྱུར་བསྐྱར་བ་དང་། རུས་པ་རྩལ་པའི་ཁ་ཟས་ལ་ལྟག་པར་སྟེད་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་མི་དེ་
 སེང་གོ་དང་། མ་ཉེ་རྣམས་ཀྱི་བྱའི་མཆོག་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤྱངས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱལ་པོ་བྱ་བྱང་
 དང་། ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་པ་དང་། སྐད་དང་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༤ ལྷན་པ་དང་འདུས་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།

ལྷན་དང་འདུས་པ་འདྲེས་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་པ་གསུམ་ལའང་རྒྱང་མཁྲིས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་
 རྩང་བད་རྒྱང་ཞིང་། བད་རྒྱང་གཉིས་དང་ལྷན་པ་འབྲིང་ལ། བད་མཁྲིས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་སྐད་ཀྱི་ར་འོ་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བལྟ་
 དགོས་ཤིང་། འདུས་པ་ནི་དེ་གསུམ་གའི་མཆོན་ཉིད་སོགས་འདྲེས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མི་གང་ཞིག་གཟུགས་
 ཏ་ཅང་ཆེས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་འཚམ་ཞིང་ཁོ་ལག་རྫོགས་པ་དང་། ནད་ཉུང་བ་སོགས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མཆོག་དུ་བཤད་པའི་རྒྱང་པ་གསུམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་བདུན་གའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་དང་། བད་མཁྲིས་ལྷན་
 པ་དང་། བད་རྒྱང་ལྷན་པ་དང་། མཁྲིས་རྒྱང་ལྷན་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། རྒྱང་རྣམས་སྡེ་མ་
 སྡེ་མ་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་དམན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་
 བཤད་པ་ཀུན་གྱང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཏེ། རང་རང་གི་སྦྱོན་གྱི་ལས་ཀྱི་
 འབྲས་བྱ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ལྟག་མ་སོགས་དབང་བཙན་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ནད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་གྱུར། །རྣམ་པར་མ་གྱུར་ལུས་གནས་ཐ་མལ་ལ། །ནད་མེད་གནས་དང་རིང་
 དུ་འཚོ་བར་བྱ། །རྣམ་གྱུར་ནད་ཀྱིས་བཙོན་པའི་ལུས་དེ་གསོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་ནད་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ནད་མེད་པའི་ལུས་དང་། རྣམ་པར་
 གྱུར་པ་ནད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ལུས་སོ། །དང་པོ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ལུས་རང་བཞིན་དུ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཐ་

མལ་པ་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་ནད་མེད་བཞིན་པའི་ངང་དུ་གནས་པ་དང་། ཡུན་རིང་དུ་སློག་འཛོལ་བར་བའི་ཐབས་ཟས་
དང་སྤྱོད་ལམ་འཁུལ་བ་མེད་ཅིང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་ལྟར་འབད་པར་བྱ་དགོས་ལ། གཉིས་པ་
རྣམ་པར་རྒྱུར་པ་ནད་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་ལུས་དེ་ནི་སྤྲོད་དཔུང་ཟས་སྤྱོད་དང་རིམ་གྱོ་ལ་སོགས་པའི་སློན་ལྟར་གསོ་
བའི་ལས་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
ལས་དང་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དུག་པའོ། །

॥

ལེའུ་བདུན་པ། ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་བསྟན་པ།

༡༡། །ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་ཀྱི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དབྱེ་བ་
བསྟན་ཅིན་པའི་རྒྱུ་ཐོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས། ངང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བུངས་ཤིག་དང་ངས་
བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟས་
རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རིང་དང་ཉེ་བ་མ་ངེས་ངེས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མངལ་དུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་པལ་ཆེར་བཞེད་ཅིན་ནས། །ད་ནི་ལུས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐར་འཇིག་པའི་ལྟས་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་པ་
བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན་རིང་བའི་ལྟས་དང་། ཉེ་བའི་ལྟས་དང་། མ་ངེས་པའི་ལྟས་དང་། ངེས་པའི་
ལྟས་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་རིང་བའི་ལྟས་བཤད་པ་ལ་ཡང་མདོར་རྒྱས་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི།

རིང་ལྟས་པོ་ཉ་རྣམ་འགྱུར་མི་ལམ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་འཇིག་པའི་ལྟས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་
པ་ལས། དང་པོ་རིང་བའི་ལྟས་ལའང་པོ་ཉའི་ལྟས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལྟས་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟས་ཏེ་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་ཕོ་ཉ་ལ་བརྟག་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལྟས། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟས་གསུམ། དང་པོ་
 ཕོ་ཉ་ལ་བརྟག་པ་ལའང་ཕོ་ཉ་འི་རིགས་ལ་བརྟག་པ་དང་། ཕོ་ཉ་བྱུང་བའི་དུས་ལ་བརྟག་པ། སྤུངས་པ་ལམ་དུ་
 འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ། ལམ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ། རད་པའི་ཁྱིམ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་
 ལ་བརྟག་པ་དང་རྣམ་པ་ལྗེ་ལོ་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཕོ་ཉ་ཡ་མཚན་ཅན་དང་དགེ་སྦྱོར་
 དང་། རིགས་མཐུན་པ་ནི་ནད་པ་སོས་པའི་རྟགས། རྟེ་ལས་ལྟོག་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིགས་རིངས་
 དང་ངས་ཤིང་རྟོ་དང་བོང་བ་ཉིད། རིང་ནས་འབོད་ཅིང་སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་སྦྱོད། བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་རྒྱན་དང་སྦྱ་
 བཅོང་བྱེད། རྟེ་ལྟ་བུ་ཡི་ཕོ་ཉ་ལས་མི་འགྲུབ། ཁྱེས་པ་སྟེ། སྤུངས་པས་ནད་པ་བཟླ་བ་ལ་འགྲོ་བའི་ཐོག་མར་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་བྱུང་གི་སྤྲུལ་བཟང་རན་འདི་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ནད་པའི་ས་ནས་ཕོ་ཉ་ཡ་
 མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་སྟེགས་ཀྱི་རྩོལ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པའི་མིང་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་
 འབྱུང་ལ་འོན་ཀྱང་དེ་དང་ ཕྱོགས་འདྲ་བའི་རིགས་ཅན་འབྱུག་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་ལྟ་བུ་མགོ་དང་བླ་མ་དང་རྒྱ་
 སྒྲིང་རུས་རྒྱན་སོགས་ཐོགས་པ་རྣམས་དང་། དགེ་སྦྱོར་སྟེ་ཤུག་བྱུབ་པའི་རྩེས་སུ་སྦྱོད་པའི་རབ་དུ་བྱུང་བ་དང་།
 བོད་འདིར་མངའ་བདག་ཁྱི་སྒོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་དུས་མཆོད་གནས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་གོས་དཀར་ལྷང་ལོའི་སྟེ་རྣམས་དང་།
 གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མིན་ཡང་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཆ་ལུགས་བཙུན་པར་བཅོས་པའི་རང་ཉིད་ དད་པ་འབྲེན་པ་
 རྣམས་དང་། སྟེ་བོ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་སྦྱོན་མེད་ཅིང་གཙང་སྦྱ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་དང་། བཞོན་པ་
 ཡོད་པའི་ཆོ་ནའང་ཁ་དོག་དང་རྒྱན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་ཤིང་ཆ་ཤས་ལ་སྦྱོན་མེད་པར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དགེ་སྟེ།
 རད་པ་དེ་ཉིད་ཆོགས་མེད་པར་གསོས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྟོག་པའི་བྱད་མེད་མ་ནིང་དང་དམེ་ཅན་
 དང་། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་དབང་ཕོ་ཉ་མས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བོང་བྱ་དང་བེའུ་རྩ་མོ་མ་ཉེ་སོགས་ཞོན་ནས་
 འོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནད་པ་གསོ་བའི་དོན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་མི་དགེ་ཞིང་། གོང་གི་ཡ་མཚན་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕོ་ཉ་དང་ལྟན་ཡང་། འཇིགས་ཤིང་སྒྲག་པས་ཉེན་པ་དང་། རིངས་པས་
 རྟབ་རྟབ་པོར་གྱུར་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དང་ངས་ཤིང་དབྱུགས་ཀྱིས་བརྟེགས་པ་དང་། ལག་དུ་རྟོ་དང་ཤིང་དང་
 བོང་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་བཞིན་དུ་ཉིད་པ་དང་། ཐག་རིང་པོ་ནས་འབོད་ཅིང་མི་དགེ་བ་བཙུ་ལས་གང་ཡང་
 རུང་བའི་སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་ལོངས་སྦྱོད་ཅིང་འོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཕོ་ཉ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་
 རིགས་དང་མཚན་ཆ་དང་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལག་དུ་ཐོགས་ཤིང་མེ་ཏྲོག་དམར་པོ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 རྒྱན་སྤྲུ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་པ་དང་། རག་གི་སྦྱ་བཅོང་དང་གཞན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་དུ་དང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྟེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་ཕོ་ཉ་བ་ནི་མི་ཤིས་པའི་ལྟས་ཡིན་པས་ནད་པ་གསོ་བའི་ལས་མི་འགྲུབ་སྟེ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་

ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། ཡ་མཚན་ཅན་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་པའོ། །དགེ་སྤྱོད་ནི་རབ་དུ་
 བྱང་ཞིང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའོ། །རིགས་མཐུན་པ་ནི་རིགས་འདྲ་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕོ་ཉ་འོང་བར་གྱུར་ན་གསོ་བའི་
 ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་སྟེ་ཡ་མཚན་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕོ་ཉ་དེ་ལས་གོ་ལྡོག་
 ཅིང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་གསོ་བའི་ལས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རོན་མེད་པའི་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། །དམན་དང་
 འཇིགས་རིང་དངངས་པ་དང་། །རྩུབ་དང་བཀྲ་མི་ཤིས་སྤྱད་དང་། །མཚོན་ཆ་དབྱུག་ཏྱོ་མགོ་རེག་དང་། །མ་ནིང་སྤྱ་
 ར་རལ་པ་ཅན། །བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མིང་དང་ལྡན། །སྤྲིག་ལས་བྱད་མེད་ངི་མ་ཅན། །མང་པོ་ནད་པ་མི་སྤྲུག་
 དང་། །ཕྱོད་བ་བྱུག་པ་དམར་པོས་བརྒྱན། །ཏིལ་དམར་འདམ་བསྐྱས་གོས་རྩིང་དང་། །མདོག་ངན་ལྡན་ཅན་
 གོས་གཅིག་གྱོན། །བོང་བྱ་རྩ་མོ་མ་ཉེ་ཞོན། །ཤིང་དང་བོང་བ་ཉེད་པ་དང་། །རིང་ནས་འབོད་ཅིང་ཕོ་ཉ་
 འོངས། །སྤྲན་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཕོ་ཉ་རིགས་མཐུན་པ་ཡིན་དུ་བློན་ཀྱང་། འདི་ལྟར་
 དམན་པ་དང་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ན། སྤྲན་པས་འགོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་ནི་
 གསོ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལྟས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམན་པ་ནི་ཁུམ་ཞིང་། ཡི་མུག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ནོ། །འཇིགས་པ་ནི་སྤྲག་པའོ། །རིངས་པ་ནི་དག་དུ་འོངས་པའོ། །དངངས་པ་ནི་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པས་དངངས་
 ཤིང་བྱེད་པའོ། །རྩུབ་པ་ནི་སྤྱིང་རྩེ་མེད་པར་སྤྱད་པའོ། །བཀྲ་མི་ཤིས་པར་སྤྱད་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཆོག་མི་ཤིས་
 པར་སྤྱད་པའོ། །མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་ནི་དག་ཆ་ཐོགས་པའོ། །དབྱུག་ཏྱོ་ཐོགས་པ་ནི་དབྱུག་པ་འཆང་བའོ། །མགོ་
 རེག་ནི་སྤྱ་བྲེགས་པའོ། །མ་ནིང་ནི་བྱ་ཚ་མེད་པའོ། །སྤྱ་ར་དང་རལ་པ་ཅན་ནི་སྤྱ་ར་འཆང་བ་དང་རལ་པ་སྤྱ་
 བཅིངས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མིང་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྲིག་ཅིང་མི་ཤིས་པའི་མིང་དང་ལྡན་
 པའོ། །སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་ནི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་བྱེད་པའོ། །བྱད་མེད་ནི་མོ་རིགས་སོ། །ངི་མ་ཅན་ནི་གོས་
 ངི་མ་ཅན་གྱོན་པའོ། །མང་པོ་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་མ་འོངས་པའོ། །ནད་པ་ནི་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའོ། །མི་སྤྲུག་པ་ནི་
 ཡན་ལག་མི་མཛུས་པའོ། །ཕྱོད་བ་དང་བྱུག་པ་དམར་པོས་བརྒྱན་པ་ནི་མེ་ཏྲོག་དམར་པོའི་ཕྱོད་བ་དང་བྱུག་པ་
 དམར་པོས་ལུས་བརྒྱན་པའོ། །ཏིལ་མར་འདམ་བསྐྱས་ནི་ཏིལ་མར་གྱི་ལྡེ་གུ་འདམ་འདྲ་བས་ལུས་ལ་བྱུགས་
 པའོ། །གོས་རྩིང་པ་ནི་དེངས་པའོ། །མདོག་ངན་པ་ནི་ཁ་དོག་ངན་པའོ། །ལྡན་ཅན་ནི་ལྟུང་བངས་པའོ། །གོས་
 གཅིག་གྱོན་པ་ནི་སྤྱོད་གཡོགས་སམ་སྤྱད་གཡོགས་གཅིག་གྱོན་པའོ། །བོང་བྱ་དང་རྩ་མོ་མ་ཉེ་ཞོན་པ་ནི་དེ་ལ་
 ཞོན་ཏེ་འོངས་པའོ། །ཤིང་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེད་ཅིང་འཇིགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐག་རིང་བ་ནས་
 འབོད་ཅིང་ཀྱ་ཙམ་འབོད་པའི་ཕོ་ཉ་འོང་ན་སྤྲན་པས་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་སྤྱང་ཞིང་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་དང་།
 ཡ་མཚན་ཅན་ཞེས་པ་མུ་སྟེགས་པ་ལ་བཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་དུ་མི་གནས་པའི་རྒྱུད་ལས།

ཉག་པ་དང་ནི་ཆད་སྒྲ་བ། དཔྱོད་པ་དང་ནི་བྱེ་བྲག་པ། གཟེགས་ཟན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ། ཞི་བ་དང་ནི་ཡ་
མཚན་ཅན། རྩོས་པ་པ་དང་ལྷགས་བདག་པ། གོས་མེད་གཅེར་བྱ་བྱེད་པ། མཚན་འོས་བརྟལ་ཞུགས་
ཆེན་པོ་པ། རེངས་བྱེད་བྱ་ཡི་བརྟལ་ཞུགས་དང་། ཤེད་པ་བརྟལ་ཞུགས་རི་བོང་བདག མ་བྱེད་བརྟལ་ཞུགས་
དབྱུག་གསུམ། གང་གྱ་ཏ་ཡི་བྱ་ཀུན་རྒྱ། སྒྲ་འདོད་བྱ་མོ་རྒྱལ་བ་ཅན། མི་པམ་སྒྲ་ཡི་རལ་བ་དང་། ཀླུ་
དང་ནི་ནག་ལོག་ཅན། གཅེར་བྱ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བྱ་དང་། འདི་དག་ཕྱི་རོལ་འགོ་བར་བཟླ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

༡ སོ་ཉ་བྱང་བའི་དུས་ལ་བརྟག་པ།

སྒྲ་པ་སེམས་རྩལ་མི་ཤིས་སྒྲ་བ་དང་། གཙོད་བཤིག་མཚུན་གཏོར་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པའི་དུས། སོ་ཉ་འོངས་པ་
ནད་པ་འཆི་བའི་ལྟས། ཞེས་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་རྟགས་ནི་སྒྲ་པ་དེ་ཉིད་སེམས་རྩལ་ཅིང་ཁོང་གོ་སྒྲེས་པ་
དང་། རང་ག་ནས་མི་ཤིས་པའི་གཏམ་སྒྲ་བ་དང་། ཤིང་ལ་སོགས་པ་དུམ་བྱར་གཙོད་ཅིང་དོས་པོའི་གཟུགས་
འགའ་ཞིག་བཤིག་སྟེ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚུན་གཏོར་ཞེས་པ་སེམས་ཤི་བའི་དོན་དུ་གཏོར་མ་འབའ་
ཞིག་གཏོར་བ་དང་། དེའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནམས་སྒྲ་པས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་སོ་ཉ་ འོངས་པའང་
ནད་པ་འཆི་བའི་ལྟས་ཡིན་ལ།

༢ སྒྲ་པ་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ།

སྒྲ་པ་སེམས་རྩལ་མི་ཤིས་སྒྲ་བ་དང་། གཙོད་བཤིག་མཚུན་གཏོར་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པའི་དུས། སོ་ཉ་འོངས་པ་
ནད་པ་འཆི་བའི་ལྟས། ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཆོས་དྲུག་དང་བཞི་དང་དགྲ་དང་ཉི་ཟླ་གཟམ་ཟིན་དུས་སུ་དང་།
སྒྲ་གཅན་དང་མཇུག་རིང་ཞེས་གདོང་མཇུག་གནས་པའི་སྐར་མ་འཆར་བ་དང་། བཟྱེ་སྐག་ལ་སོགས་པ་གཟམ་
སྐར་ངན་པའི་ཉིན་ཞག་གི་དུས་དང་། མཚན་མོ་དང་དེ་མིན་ཀྱང་ནམ་ཉིན་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་ནད་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་
ལམ་དུ་འཇུག་པ་ངན་པ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། གཞན་ཡང་ཟླ་བཟེར་ལས། སྒྲ་པས་སོ་ཉ་འོང་བའི་ཆོ་བཀྲ་མི་
ཤིས་པའི་དོས་པོ་ཡིད་ལ་སེམས་སམ། ལ་ནས་སྒྲ་བའམ། གཅེར་བྱར་འདུག་ཅིང་གོས་མེད་པར་འདུག་པའམ།
རྩལ་སོགས་པ་གཙོད་པའི་སྐབས་སུའམ། བོང་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་སྐབས་སུའམ། མཚུན་གཏོར་མེ་ལ་
བསྟེག་ཅིང་གནས་པའམ། ཡང་ཤི་བ་ནམས་ལ་མཚུན་གཏོར་སྟེར་ཞིང་གཏོར་བའི་སྐབས་སམ། ས་ལ་ཉལ་ཞིང་
གནས་པ་དང་། སྒྲ་བཤིག་ཅིང་བཀོལ་བའམ། མར་གྱིས་ལུས་བསྐྱད་ཅིང་འཇུག་པའམ། དུ་ཞིང་མུ་ངན་བྱེད་
པའམ། མ་བསྐྱམས་ཤིང་མི་གཙང་བར་གནས་པའི་སྐབས་སུ་སོ་ཉ་འོངས་པར་གྱུར་ན་ནད་པ་དེ་འཆི་ཞིང་སྟོག་
འདོར་བར་སྟོན་པའི་ལྟས་ཡིན་ལོ། རྟན་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ་ཡི། །ཡུལ་ལམ་དུས་སུ་སྒྲ་པ་

གནས། བང་ཆེན་འབོད་དུ་འོངས་པ་ན། རན་པ་དེ་ནི་གསོ་མི་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནད་པ་རིམས་ལ་སོགས་པ་
 གང་དག་གིས་ན་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ནམ་མཚན་ཉིད་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པའི་ཡུལ་ཁམས་དུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་
 ལམ་དུས་དེའི་དུས་སུ་སྒྲན་པ་གནས་ཤིང་འདུག་པ་ན་བང་ཆེན་ནམ་པོ་ཉ་སྒྲན་པ་ལ་འབོད་ཅིང་སྒྲན་དུ་འོངས་པ་
 མཐོང་ན་ནད་པ་དེ་སྒྲན་པས་བཅོས་ཤིང་གསོ་བར་མི་བྱའོ། རན་དང་ཡུལ་དུས་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་
 བད་ཀན་ལས་བྱུང་བའི་རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་པོ་ཉ་སྒྲན་པ་ཚུ་མང་ཞིང་དྲན་ཅན་གྱི་ཡུལ་ན་
 གནས་པ་འམ། རང་པར་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་པོ་ཉ་འོངས་ན་མི་ཤིས་པ་ཡིན་ནོ། མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་མེ་ལ་སོགས་
 པ་ཆ་བའི་ཡུལ་དང་ཉི་མ་ཕྱེད་ཙམ་དུས་སུ་པོ་ཉ་འོངས་ན་མི་ཤིས་པ་ཡིན་ནོ། རླུང་གི་ནད་ལ་ནི་རྩལ་བ་དང་གང་
 བ་དང་དོ་དང་བྱེ་མ་དང་གསེག་མ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱགས་སུ་དགོང་ག་པོ་ཉ་འོངས་ན་མི་ཤིས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེ་བ་ལ་
 དང་སྒྲ་རེག་དང་། སྐྱ་དང་སྐྱ་དང་སེན་མོ་སོ། མཚན་རྒྱལ་ཁུ་མ་མགིན་པ་དང་། ཁྱོད་དང་སྤྱི་ལག་དག་དང་
 བྱི། རས་བལ་སྐབ་མ་ཞ་ཉེ་རྩ། རུས་པ་གཏུན་བརྒྱུགས་མ་དོ། ཞིབ་མ་གོས་ཀྱི་ཐ་མ་དང་། ཐལ་བ་སོལ་
 བ་ཁ་ཚར་སོབ། ཐག་པ་གཏུན་དང་ཞགས་པ་སྤང་། གཞན་ཡང་ཐོག་གི་ཆག་པ་ཐོགས། པོ་ཉ་དེ་འདྲ་མཛོན་
 དུ་མཐོང་། འཆི་བ་དག་ཏུ་སྒྲན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་པོ་ཉ་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་ཡང་
 མི་ཤིས་ཤིང་འཆི་བའི་མཚན་མ་ཡིན་པར་སྒྲན་ཏེ། དེས་ན་དེའི་ཆོ་པོ་ཉ་གང་དག་འོངས་པ་ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 རེག་པ་ནི་མི་ཤིས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤང་བར་བྱའོ། །

༣ སྒྲན་པ་ལམ་དུ་འཇུག་དུས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ།

ཆོས་དྲུག་བཞི་དགུ་ཉི་ལྔ་གཟུང་བྱེད་དང་། གཟུང་སྐར་རན་དང་མཚན་མོ་ལམ་འཇུག་ངན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
 བཞིན་མཚན་ཕྱེད་ཉི་མ་གྱང་། སྐར་མཚམས་དང་ནི་དུས་ཚིགས་དང་། ཆོས་དྲུག་ཆོས་བཞི་ཆོས་དགུ་
 དང་། སྐྱ་གཅན་མཇུག་རིངས་འཆར་དུས་སོགས། བྲ་ཉེ་སྤྱི་དྲུག་སྐག་ཆུ་སྟོད། བྲེ་དང་བྲུམས་སྟོད་སྐབས་
 དང་བྱི། གང་དུ་པོ་ཉ་ནད་པ་ཡི། མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པའི་ཆོག་མི་དགེ་སྐྱ་དང་མི་ཤིས་མཐོང་། ཏེར་ནི་
 སྒྲན་པ་འགོ་མི་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲན་པ་ནད་པའི་གམ་དུ་འགོ་བ་ན་མཚན་ཕྱེད་ལ་སོགས་པའི་
 དུས་དང་། ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གངས་གསུམ་དང་། སྐྱ་གཅན་མཇུག་རིང་འཆར་བའི་དུས་དང་།
 སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉི་མ་དང་ལྔ་བ་གཟུང་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་དུས་དང་། བྲ་ཉེ་ལ་སོགས་སྐར་མ་ལ་བབ་པའི་
 ཞག་ལ་སྒྲན་པས་འགོ་བར་མི་བྱའོ། ཡང་གནས་གང་དུ་པོ་ཉ་འོངས་པ་དེ་ནད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་
 ལ་བརྟེན་པའི་ཆོག་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤིས་པའི་ནམ་པར་སྐྱ་བ་དང་། མི་ཤིས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་སྒྲན་
 པས་ནད་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །

༤ ལམ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་བཟང་ངན་ལ་བརྟག་པ།

འགྲོ་ཆོ་ལམ་དུ་ཆད་ཆོག་ཆག་པ་དང་། །དུ་བསད་སྤྱོད་བཅོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །བྱི་ལ་སྤྱེ་ཏུ་སྤྱུང་སྤྱུལ་ལམ་
བཅད་ཅིང་། །བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གང་མཐོང་ངན་པའི་ལྟས། །དགེ་བ་འབྱུང་དང་ཞོ་སོགས་སྤྲོད་གང་དང་། །ཁྲིལ་བྱ་
མར་མེ་མེ་རྟོག་འབྲས་ཡོས་ཟན། །ལྟ་ཡི་སྤྱོད་དང་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་དཀར་པོ། །ཆོས་སྤྲོད་པ་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བ་
དང་། །མེ་འབར་རྟ་ལུག་བ་སོགས་སྤྱུག་གུར་བཅས། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱོད་འམ་བཟའ་བཏུང་རྒྱན། །དེ་དག་ལམ་
དུ་མཐོང་ངམ་ཁྱིམ་དུ་འཇུག། །དགེ་ལྟས་ནད་པ་སོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། །ནད་པ་འགའ་ཞིག་
གསོ་བའི་དོན་དུ་ཕོ་ཉ་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ལམ་དུ་ཐག་པ་སོགས་ཆད་པ་དང་། །དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་མེས་
ཆོག་པ་དང་། །རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆག་པ་དང་། །མི་འགའ་ཞིག་དུ་བ་དང་། །བསད་དོ་བཅོམ་མོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྤྱེ་སྤྱུགས་སྤྱོད་བཅོས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་། །བྱི་ལ་དང་སྤྱེ་ཏུ་དང་སྤྱུང་དང་སྤྱུལ་ལ་སོགས་པས་ལམ་བཅད་
ཅིང་། །གཞན་ཡང་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མཚན་མ་ཅན་གང་མཐོང་བར་གྱུར་ཀྱང་ངན་ཏེ་ནད་པ་མི་འཛོལ་བའི་ལྟས་ཡིན་
ཅོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མི་ཤིས་པ་འདི་དག་གསུམ། །གཞན་ཡང་
འདི་དང་ཆ་འདྲ་བ་དག་དང་། །ཀྱི་རྟུང་ཀྱི་རྟུང་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་འདི་དག་གསུམ།
མདོར་ན་ནད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོག་མི་ཤིས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མདུན་དུ་སྤྱོད་ཞིང་འོངས་པ་འཇུག། །ཡང་ན་ནད་པའི་
ཆོག་གྲེང་བའི་སྐབས་མི་ཤིས་པ་ཟེར་བའི་ཕོ་ཉ་འོངས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་བང་ཆེན་ལྟགས་ན་བང་ཆེན་དེའི་བདག་པོ་
ནད་པ་གསོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་འདིར་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཉམས་པ་སྟེ་ཞར་བ་དང་ཞ་བོ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་རོ་ནི་མི་ཤི་བའོ། །མི་རུས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ནི་མི་རུས་དང་དེའི་
ཁྲག་དང་གོས་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པའོ། །ཆད་པ་ནི་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོག་པ་ནི་གོས་ལ་སོགས་
པའོ། །ཉམས་ཤིང་ཆག་པ་ནི་སྤྲོད་སྤྱུད་ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་ཆོག་དུ་སྤྱོད་བ་ནི་ཆད་དོ་ཆོག་གོ་ཉམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའོ། །རྩ་ཆ་བ་ནི་ན་ལེ་ཤམ་ལ་སོགས་པའོ། །རུལ་པ་ནི་མི་རོ་ལ་སོགས་པའི་ངོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རེག་བྱ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་དང་། །མི་བཟད་ཅིང་བཟོད་པར་དཀའ་བ་དང་། །གཞན་ཡང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་
ཆོག་དག་སྤྱོད་ན་དེ་གསོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་སྤྲོད་པ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ལམ་དུ་ཀྱི་རྟུང་ཅེས་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་ཤིང་མཐོང་
ན་ཡང་མི་ཤིས་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་ཀྱི་རྟུང་ཀྱི་རྟུང་ཅེས་ཟེར་ཞིང་དུ་བ་ནི་ཀྱི་རྟུང་ཀྱི་རྟུང་ཀྱི་ང་རོ་འབོད་པའོ། །འོ་
དོད་འབོད་པ་ནི་མི་སྤྲོད་པར་ཟེར་བའམ། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པའོ། །དམོན་མོ་ནི་དམོན་མོས་འདེབས་པ་སྟེ་
དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཐོས་པ་དང་། །ཡང་འབྲེལ་ཞིང་ཆག་པ་དང་། །སྤྲོད་པའི་སྤྱོད་ཐོས་པ་དང་། །གོས་ལ་སོགས་པ་རལ་
ཞིང་འཇིག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུག་བསྤུལ་ཞིང་ཐོངས་པར་གནས་པ་མཐོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ཆེན་པོ་

དང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲས་བུས་གང་བའི་སྟོན་ཆུང་ནང་དུ་རྩལ་ཅིང་བྱིང་བ་མཐོང་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གསོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་བཟླ་མི་ཤིས་པ་སྒྲུབ་སྟེ། གསོད་དོ་བཅོམ་མོ་
 ལྟར་ངོ་ཞིག་གོ། ཆོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གསང་མཐོན་པོར་སྒྲུབ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲན་པ་ལམ་
 དུ་འགོ་བ་ན་ཐལ་བ་དང་ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་གཏོར་ཞིང་གོས་པ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབར་བའི་ཕྱགས་ཏེ་
 ཉི་མ་གང་ན་གནས་པའི་ཕྱགས་དེ་ནས་རི་དྲགས་དང་བྱ་དང་སྟག་དང་ཁ་ལ་སོགས་པ་གདུག་པའི་སྒྲ་སྒྲིག་པ་དང་།
 འབྲུ་ནག་པོ། བྱ་རམ་བསྐྱོར་བ་དང་རྩ་དང་འདམ་ལ་སོགས་འཁྲར་བ་དང་གཅིན་དང་བཤང་བ་གཏོར་བ་དང་།
 སོ་མོ་འཁྲིག་པ་སྟོད་པ་སོགས་མཐོང་བ་དང་། རས་བལ་ལ་སོགས་པ་ནི། རས་བལ་ཕུབ་མ་ཞུ་ཉེ་རྩ། ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པ་སོ་ཉེ་འོང་བའི་སྐབས་སུ་བསྟུས་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བ་དང་དག་པོ་མཐོང་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་རུང་བའི་
 དག་པོ་མཐོང་བ་དང་། ཡང་མལ་སྟན་ཁ་ཕུབ་པ་སྟོད་ཆག་པ་ལ་སོགས་ངན་པ་མཐོང་ཡང་མི་ཤིས་པ་ཡིན་པས་
 མཚན་མ་དེ་དག་མཐོང་ན་ཡང་གསོ་བའི་ལས་མི་བརྩམ་མོ། །དེ་ནམས་ལས་ལྗོག་པ་དགེ་བ་དང་ཤིས་པའི་ལྟས་
 འབྲུ་དང་ཞོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་ཆང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པས་སྟོད་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། འིལ་བྱ་དང་མར་
 མེ་དང་མེ་ཏྲིག་དང་འབྲས་ཡོས་དང་ཟན་དང་ལྟའི་སྒྲ་དང་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་དཀར་པོ་དང་། ཆོས་ལ་སྟོད་པ་དང་
 རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བ་དང་། མེ་འབར་བ་དང་། ཏྲ་ལུག་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་ནམས་ཕུ་
 བྱ་དང་བཅས་པར་གནས་སམ་འགོ་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བཟླ་མིས་པའི་སྒྲ་འམ་བཟའ་བ་
 དང་བཏུང་བ་དང་རྒྱན་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནམས་ལམ་དུ་འགོ་བའི་ཆེ་མཐོང་བའམ་ཐོས་པའམ།
 ཡང་ན་ནད་པའི་བྱིས་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་རུང་སྟེ་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་ཞིང་བཟླ་མིས་
 པའི་ལྟས་བཟང་པོ་ནད་པ་བདེ་བྱུག་དུ་སོས་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་མོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས་
 བྱ་སྒྲིམ་པའི་མིང་ཅན་ནི་ངང་པ་དང་། ཉི་ཉི་ར་ཞེས་ཉི་ཉིག་དང་། བ་ཏ་ག་དེང་སང་གུ་ཡིང་པ་སོགས་ཏེ། དེ་ནི་
 གཡོན་ཕྱགས་ན་གནས་ཤིང་སྐད་སྒྲིག་པ་བཟང་ལ། བྱུང་མེད་ཀྱི་མིང་ཅན་ཤུ་རི་མ་ཞེས་དེང་སང་བས་ཆེན་མ་
 དང་། འཛོལ་མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཡས་ན་འདུག་ཅིང་སྒྲ་འབྲིན་པ་བཟང་ངོ་། །བྱ་དང་རི་དྲགས་གཡས་སྐྱོར་
 བཟང་། བྱི་དང་མ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་དང་རི་དྲགས་ནམས་ནི་གཡོན་གཡས་སུ་བསྐྱོར་ནས་འགོ་
 བ་བཟང་སྟེ། བྱ་ནི་ཙ་ཤ་ཀ་ཞེས་གོ་བོ་དང་ཁུ་བྱུག་ལ་སོགས་པའོ། །རི་དྲགས་ནི་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། བྱི་དང་
 མ་ནི་དེ་ལྟར་འགོ་བར་སྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་འགོ་བར་བཟང་ངོ་། །རི་
 དྲགས་ནམས་ནི་བྱུང་དུ་མ་མཆིས་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ལྔ་དང་བདུན་ལ་སོགས་པར་འགོ་བར་བཟང་ངོ་། ཙ་ཤ་
 བྱ་ཆོད་ཁ་ཇ་རི། ཞེས་བྱང་བོན་དང་། བེའུ་ལེ་དང་མ་བྱ་ནམས། མཐོང་བ་ཏྲ་ལུ་ཤིས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་

ཅེ་ཤ་དང་བྱ་ཚོད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟག་ཏུ་ཤིས་ལ། གཞན་ཡང་ཞོ་ལ་སོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྩ་
 མཐོང་བ་དང་། རེག་པ་དང་མིང་ཐོས་པ་དག་ལམ་དུ་ཐོགས་ཤིང་རྒྱ་བ་དང་། བྱིས་དུ་འཇུག་ཅིང་ནང་དུ་འགོ་བ་
 ཡོད་ན་ནད་པ་དེ་ནད་ལས་སོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲུ་ཞེས་ནས་འབྲས་ཁྲེ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། རྒྱ་སྤྱོད་ཞེས་པ་སྤྲེ་ལ་སོགས་དང་། ཉ་དང་ཤ་ཚོན་པ་དང་ཁ་བས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་རྩེ་
 ལ་སོགས་པ་དང་། མིའི་གོ་འཕང་མཐོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་དཔལ་རྩལ་དང་རྒྱལ་པོས་
 བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་བྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་སྐྱུ་གཟུགས་
 མཐོང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་མཐོང་བ་དང་། གོས་དཀར་པོ་བྱོན་པ་དང་། སྤྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་མེ་རྟག་དཀར་པོ་
 མཐོང་བ་དང་། དམ་པ་ཞེས་དམ་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་བྱ་དང་། གཙུག་རྟོན་མགོ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། རྟ་
 བབས་ནི་ལྟ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་མདུན་དུ་ཤིང་རྒྱན་ཅན་བསྐྱེད་བ་དང་། གཡུང་རྒྱུང་བཀྲ་ཤིས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་
 མ། ཤིང་རྟ་ལེགས་པར་གང་བ་ནི་མི་བཀྲ་ཤིས་པ་གནས་པ། རྒྱགས་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ར་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱགས་གཅིག་བརྟོད་པ་དང་། གཏུ་བྱ་ཞེས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལྷ་མཚན་དང་། བ་ལང་རྣམས་རྩེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ཁྲོས་ཤིང་འབྲུགས་པའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་འབྱེད་པའོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་
 འོང་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། གཏུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཞེས་བྱེད་དུ་འདེགས་པ་དང་། བ་དན་ནི་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བའི་བ་དན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་བསྟོད་པ་ནི་གང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཁོར་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་
 བཀྲ་ཤིས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དང་། རྩ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བམ་ཟེ་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྤྱོད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་རྩལ་ཅིང་རྩལ་འཛུབ་མ་
 ཡིན་པ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྡང་ཞིང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་རྒྱ་ཞིང་ལྡང་བ་སྟེ་བཟང་ཞིང་སོས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཐུན་
 མོང་བ་ནི། འགོ་བའི་ཆོ་སྟོན་ཆགས་གོ་ད་ཞེས་དོམ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟོགས་པ་ཐོས་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་གྱི།
 མཐོང་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཐོས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་འོ། །འདྲེད་དང་སྤྱེའུ་ནི་གོང་མ་དེ་ལས་ལྟོག་པ་སྟེ་མཐོང་བ་དང་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་འོ། །འགོ་བའི་ཆོ་འཇམ་ཆོན་དཔལ་བའི་སྟོགས་ཀྱི་ཐད་དང་ན་མདུན་ན་གནས་པ་ནི་མི་
 ཤིས་པ་ཡིན་ལ། མདུན་དུ་སྟོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱབ་ཏུ་གནས་ཤིང་འཆར་བ་ནི་དགེ་ཞིང་ཤིས་པ་ཡིན་ལ།
 ལྟས་ངན་པ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་སྤྱོད་བྱུང་ན་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་རྣམས་བསལ་ཞིང་སྤངས་ནས་ནད་པ་སོས་པ་
 སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་སྟོན་པ་ཡིན་འོ། །

༥ ནད་པའི་ཁྱིམ་དུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ།

ཞོ་ཡུམ་ལ་སོགས་ཁྱིམ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་དང་། རྒྱུ་མེད་མེ་ཤི་སྟོད་ཆག་ངན་པའི་ལྟས། ཞེས་པ་སྟེ། སྤན་པ་དེ་
ཉིད་ནད་པའི་ནད་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཞོ་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་བཟུ་གིས་རྩལ་དང་ནས་དང་ཁྲམས་སོགས་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས་
དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁྱིམ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་། ཇི་ཞིམ་
པོ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུ་འཇམ་པོ་དལ་གྱིས་རྒྱ་བ་མེད་ཅིང་མེ་ཤི་བའི་ཤུལ་གྱི་ཐལ་བ་དང་། རྩལ་སོགས་པའི་སྟོད་
འགའ་ཞིག་ཆག་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ཡང་ངན་ཞིང་མི་དགོ་སྟེ། ནད་པ་དེ་ཉིད་མི་འཆོ་བའི་སྒྲ་ལྟས་ཡིན་པས་
སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནད་པའི་ཁྱིམ་ནས་ཞོ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པས་གང་བའི་
སྟོད་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བཟུ་གིས་ཀྱི་རྩལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མཐོང་ན་ཡང་མི་གིས་པ་ཡིན། མོ་ཉ་
ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་སྟོས་པ་ལྟ་བུ་བཟུ་མི་གིས་པ་མཐོང་ན་ནད་པ་སྤན་པས་སྤང་ཞིང་གསོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་དང་།
དེ་ཡང་མི་གང་ཞིག་ནད་པའི་སར་སྤན་པ་འགོ་བ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འང་བཟང་ངན་ཡིན་ལ་ཞིབ་པ་ནི་བེ་རྩུ་
དཀར་པོ་མ་བྱ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

མི་ལམ།

དེ་ནས་མི་ལམ་སྟེ་དེ་དག་འབྱུང་རྒྱ་ལྷ་ཟེར་ལས། རྒྱུ་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་གྱི་ནད་རྣམས་ཀྱི་རི་མ་སྟོབས་
དང་ལྷན་ཞིང་གིན་དུ་གས་ཆེ་བར་གྱུར་པས་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་སེམས་གང་དུ་འཇུག་ཅིང་རྒྱ་བའི་བྱ་གའི་རྒྱན་སྤང་
ནད་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་གང་བའི་ཕྱིར་མི་བཟད་ཅིང་གཞོད་པ་བསྐྱེད་ལ་བཟུ་མི་གིས་པར་འགྱུར་བའི་མི་ལམ་མཐོང་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དེས་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ནད་པ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། གང་
ཞིག་ནད་མེད་ཅིང་ཐ་མལ་པར་གནས་པས་མི་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ནད་ཀྱིས་
བཏབ་ནས་འཆི་བའོ། འཆོ་བ་གཏོལ་མེད་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་
གིས་ནི་མི་ལམ་ངན་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་ཞིང་འཆོ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་མི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བདུན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
མཐོང་བའི་མི་ལམ་ནི་གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བ་དེ་མི་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་མིས་ཤིང་མཐོང་བའོ། ཁོས་པ་ནི་ན་བའི་དབང་པོས་སྒྲ་ཙམ་དུ་ཐོས་
པའོ། ཉམས་སུ་ཁྱུང་བ་ནི་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོས་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའོ། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ནི་དོན་དུ་
གཉེར་ཞིང་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་དོན་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ། བརྟགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
བརྟགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཕྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། ནད་ལས་བྱུང་

བ་ནི་རྒྱུ་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །མི་ལམ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་དང་པོའི་མི་
 ལམ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་མི་བདེན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ནད་གཞི་ལས་
 རྒྱུ་བའི་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་རྒྱུ་གི་རང་
 བཞིན་ཅན་དང་མཐུན་པར་མིས་པའི་མི་ལམ་དང་། མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་མཁྲིས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་མི་ལམ་ནས། ཆ་འབྲས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་ཆ་འབྲས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མི་ལམ་
 མིས་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་མོ་མིས་པ་དང་། མིས་ནས་བཟླེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཡུན་སྡུང་
 བ་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་སྟོང་ཅེས་པ་ནས་ཕྱེད་ཡན་ཆད་དུ་མི་ལམ་མིས་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཐག་
 རིང་བ་ཡིན་ལ། མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཤས་རྒྱུ་ཞིང་མཐོང་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་པར་བ་ལང་བས་ལ་གཏོང་བའི་ཆོ་
 མི་ལམ་མཐོང་བ་དེ་ནི་དེའི་ཉིན་པར་ཉིད་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མི་ལམ་དེ་མཐོང་ནས་གཉིད་
 གྱིས་མ་ལོག་ཅིང་། མི་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་གིས་ཆོད་
 པར་མ་གྱུར་ན་དེ་ནི་ཉིན་པར་མཐོང་ཞིང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་ལམ་ངན་པ་ཞིག་མིས་ན་
 དེའི་རྗེས་ལ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་སྟེག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་མི་ལམ་ངན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་སྟོས་པས་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་གཙང་སྤྱད་དང་སེམས་ནང་དུ་སྤྱད་ཅིང་བསམ་གཏན་ལ་
 སྟོམས་པར་འཇོག་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇོན་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོག་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུ་བའོ། །གང་ཞིག་མི་
 ལམ་ངན་པ་མི་དགོ་བ་མཐོང་ཞིང་མིས་ནས་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་མི་ལམ་ངན་པའི་རྗེས་ལ་མི་ལམ་བཟང་
 ཞིང་དགོ་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་ན་སྤྱོད་བུ་དེས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། མི་ལམ་ངན་པའི་
 དབང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡིད་འཇུག་བྱ་ག་ནད་གྱིས་བཀག་ཕྱིར་མཐོང་། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་པལ་ཆེར་
 ནད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། གོང་དུ་སྤྱིད་ཅུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་ག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱུད་རྒྱ་བའི་རྩ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེའི་བྱ་ག་རྣམས་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བ་དེས་བཀག་
 པའི་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དང་འབྲ་བའི་ལྷས་རྣམས་ཀྱང་མི་ལམ་དུ་འཆར་བ་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ནད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་ལམ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། འདིར་ཐོག་མར་གཉིད་
 མཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀུན་གཞི་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གནས་
 ནི་སྤྱིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་ལ། རོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་དུག་གི་གསལ་བ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་
 གྱེ། འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྲུལ་པ་དག་ན་འོད་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། བག་ཆགས་ཉོན་མོངས་

ཅན་གྱི་ཡིད། ཁྲོག་རྒྱུ་འདུ་བྱེད་བཅས་ཏེ་ལངས། ལྷ་གནས་བརྒྱུད་དེ་གཟུང་དང་འཛིན། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། འདི་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྲེང་ནས་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་སློག་གི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱོད་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ལངས་པ་
 ཅི་མི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། ལྷ་གནས་རྣམས་ནས་བརྒྱུད་དེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲང་བ་སྤྲེ་བ་ནི་འོག་ནས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་དང་། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ཞེས་དང་།
 མི་ལམ་དེར་ཇི་ལྟར་མ་དག་པ་དང་འབྲུལ་པའི་སྤྲང་བ་འབྱུང་བར་གྱུར་ན། ཐོག་མར་སྤྲིང་གར་ཀུན་གཞིའི་སྤྲང་
 དུ་ཆོགས་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྲད་དོ། །དེ་ནས་སློག་གི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ལངས་ནས་ལུས་ཀྱི་སྤྲང་གི་ཕྱོགས་སྤྱི་
 བོར་སོང་ན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་དང་། ལྷ་མཁའ་ལ་ཕྱིན་པ་དང་། རི་བོ་མཐོན་པོ་སོགས་
 གྱེན་དུ་འཛིག་པ་དང་། མིག་གི་ཙུ་ལ་སོང་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 སྤྲ་དང་བྱི་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་པར་འཆར་རོ། །གང་གི་ཆོ་ཡིད་སློག་གི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲིང་གའི་འོག་
 གི་ཕྱོགས་གསང་བ་ལ་སོགས་པར་སོང་ན་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲང་བ་དང་།
 སྤྲ་དང་བྲག་རོང་དང་ནགས་མཐུག་པོ་ལ་སོགས་པར་འགོ་བ་དང་། སུན་ཁུང་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་
 གསལ་བའི་རྣམ་པ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་བར་གྱི་ཙུ་རྣམས་སུ་ཡིད་སློག་གི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགོ་
 བ་དེའི་ཆོ་གླིང་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་གི་སྤྲང་བ་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་མདུན་གྱི་ཙུ་རྣམས་ལ་སོང་བའི་ཆོ་ཤར་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་འབྱུང་རོ། །གཡས་ཀྱི་ཙུ་ལ་སོང་ན་སྟོ། རྒྱབ་ཀྱི་ཙུ་ལ་སོང་ན་ལུབ་བོ། གཡོན་གྱི་ཙུ་ལ་སོང་ན་
 བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་གནས་ཡངས་པ་ལ་ཡུལ་ཡངས་པ་དང་། ལྷ་གནས་དོག་པ་ལ་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་
 དོག་པའི་སྤྲང་བ་འཆར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སློག་རྒྱུ་གཡས་པར་རྒྱ་བའི་འཆི་ལྷས་འབྱུང་བའི་ཆོ་མི་ལམ་ན་ཡང་སྟོ་
 ཕྱོགས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཕྱིན་པར་མི་བས། ལྟོར་འགོ་བ་འཆི་ལྷས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་
 གོའོ། མི་ལམ་དེར་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་སྤྲང་བའི་རྒྱུ་ཡང་། སྤྲང་ལ་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་སྟེ། ལྷ་ཕྱེད་དུས་སུ་
 མཁྲིས་པར་བཅོད། ཐོ་རངས་རྒྱུ་གི་དུས་ཉིད་དེ། དེ་ཆོ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། མི་ལམ་ཡུལ་དུ་སྤྲང་
 བར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ནས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་གི་ཡུལ་དེར་
 ཡང་། ཞེས་འདིར་སློས་ནས་རྒྱུ་གི་མི་ལམ་གྱི་སྤྲེ་ཚན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ས་ཕྱོགས་ནེ་ལུ་གསིང་ལ་སོགས་པ་རྩལ་
 ཐམས་ཅད་སྤྲོན་པོ་དང་། གོས་སྤྲོན་པོ་དང་། ལྷག་པོ་དང་། བྲ་ནག་དང་། ལྷ་མཁའ་འཕྱར་བ་དང་། ཉ་ཞོན་
 པ་དང་། རོར་བྱ་སྤྲོན་པོ་དང་། རིག་པ་དྲངས་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་རྟག་ཅིང་འགྱུར་ཡང་ཡུད་
 དུ་སྤྲང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མཁྲིས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མི་ལམ་གྱི་སྤྲེ་ཚན་ནི་མེ་འབར་བ་དང་། གོས་

དམར་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། ས་གཞི་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། གསེར་དང་བཙུན་པ་ལ་སོགས་པ་གོས་
 སེར་པོ་ཅན་སྒྲིབ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དང་རྫས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། དལ་ཞིང་
 ཉེན་པ་དང་། རིག་པ་ཡང་སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པ་རྣམས་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་གྱི་ཁམས་གྱི་མི་
 ལམ་གྱི་སྤེལ་ཆོན་ནི། རྒྱ་དང་། ཁ་བ་དང་། རྩོགས་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་དང་། གོས་དཀར་པོ་དང་། བྱད་མེད་
 དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། དཔུལ་དང་། ལྷ་ཉིག་ལ་སོགས་པའི་འོར་བུ་དཀར་པོ་དང་། རིག་པ་དང་བདེ་བ་དང་
 ཉེན་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྒྲིབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཁམས་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་འབྱུང་
 བར་བཤད་དོ། །འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་བྱུན་གྱི་མི་ལམ་གང་། །བད་ཀན་ལས་བྱུང་ཤེས་པར་
 ལྟ། །གཉིས་པར་གང་བྱུང་མཁྲིས་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་ལ་ཡོད་སྟེད་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་རྒྱུང་འབྱུང་ཤེས་པར་
 ལྟ། །བཞི་པ་བདེན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་མངས་གྱིས་
 དོགས་པས་མ་བྱངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ནི་སོ་སོ་སྦྱོབ་རྣམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་ལས་མ་བྱུང་བའི་མི་ལམ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པ་
 ལ་གནས་པའི་བར་རྣམས་ལ་འབྱུང་བར་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

༡ མི་ལམ་ལ་བརྟག་པ།

མི་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟག་པ་ལའང་ངན་པའི་མི་ལམ་བཤད་པ་དང་། མི་ལམ་མི་བའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ།
 བཟང་བའི་མི་ལམ་བཤད་པའོ། །

༡ ངན་པའི་མི་ལམ་བཤད་པ།

མི་ལམ་གྱི་ལ་སྤྱེུ་སྟག་དང་ལ། །རོ་ལ་ཞོན་མིས་འཆི་བདག་ཟིན་པའི་རྟགས། །མ་རྟེ་རྟ་ཕག་བོང་བུ་ར་མོ་
 ལ། །གཅེར་བུར་ཞོན་ནས་རྩོ་ཕྱོགས་འགོ་མིས་འཆི། །སྤྱོ་བོར་ལྷག་མ་སྤྱོས་ཏེ་བྱ་ཆང་བཅས། །དྲུ་ལ་ཆེར་མ་
 ཅན་ཤིང་སྤིང་གར་སྤྱོས། །པརྫ་བྱུང་དང་གཡང་ལྷུང་དུར་ཁོད་ཉལ། །མགོ་ཆག་བྱ་རོག་ཡི་དྲགས་མེ་ཅན་
 བསྐོར། །རྐང་ལྷགས་ལྷུང་དང་མ་ཡི་མངལ་དུ་འཇུག། རྒྱས་ཁྱེར་འདམ་བྱིང་ཉ་ཡིས་མིད་པ་དང་། །ལྷགས་
 གསེར་རྟེད་དང་ཆོང་དང་འཐབ་མོ་ཡམ། །བློ་བའི་ཁལ་དེད་བག་མ་ལེན་པ་དང་། །གཅེར་བུར་འདུག་དང་སྒྲི་དང་
 ཁ་སྤྱོ་བེགས། །གཤིན་དང་ལྷན་ཅིག་ཆང་འཐུང་དེས་འབྱུང་དང་། །གོས་དང་ཕྱོང་བ་དམར་པོས་བརྟན་པ་
 ཡི། །གཤིན་པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གར་བྱེད་པ། །དེ་དག་འཆི་བདག་དབང་དུ་སོང་བའི་ལྷས། །ཞེས་པ་སྟེ།
 རྒྱབས་འདིར་མི་གང་ཞིག་ནད་གྱིས་མནར་བའི་མི་ལམ་དུ་བྱི་ལ་དང་སྤྱེུ་དང་སྟག་དང་ལ་དང་། །རོ་ལ་སོགས་པ་
 ལ་རང་ཉིད་གྱིས་ཞོན་པར་མིས་ན་འཆི་བདག་གི་ཞགས་པས་ཟིན་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་རྟེ་དང་རྟ་

དང་ཕག་དང་བོང་བྱ་དང་རྩ་མོང་རྣམས་ལ་གཅེར་བྱར་ཞོན་ནས་གཤིན་རྗེ་གནས་པའི་ས་ལྷོའི་ཕྱགས་སུ་འགོ་བར་
 མིས་ན་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་ཞིང་ནད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འོད་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མཐུ། སྤོང་པོའི་རིགས་
 སྤྱིས་ཏེ་བྱ་ཆར་བཅས་སམ། ཏཱ་ལའི་སྤོང་པོ་དང་ཆོར་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྤྱིང་གར་སྤྱིས་པའམ། སྤྱིང་ག་
 བས་པ་སྤྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་གཡང་དུ་ཕྱུང་བ་དང་། དུར་ཁོད་དུ་ཉ་ལ་བ་དང་། མགོ་བོ་ཆག་པ་
 དང་། བྱ་རོག་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། སྤྱི་ཤ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཀླང་ལག་གི་པགས་པ་
 ས་ལ་ཕྱུང་བ་དང་། སྤྱིར་ཡང་མའི་མངལ་དུ་ཡར་འཇུག་པ་དང་། རྒྱས་ཁྱེར་བ་དང་། འདམ་དུ་བྱིང་བ་དང་། ཉ་
 ཆེན་པོའི་ཁར་མིད་པ་དང་། ལྷགས་དང་གསེར་དཔལ་མང་པོ་ཆེད་པ་དང་། ཆོང་དང་འཐབ་མོ་གཉིས་ཀ་པམ་པ་
 དང་། བོ་བའི་ཁྲལ་འདེད་པ་དང་། བག་མ་ལེན་པ་དང་། གཅེར་བྱར་འདུག་པ་དང་། སྤྱི་དང་ཁ་སྤྱོད་བཅས་པ་
 དང་། རང་གི་གཉེན་བཤེས་སྤར་གྱི་བའི་གཤིན་པོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་ཆང་འཐུང་ཞིང་ཡང་ན་དེས་སྤར་ལ་
 འདུད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷས་ལ་གོས་དམར་པོ་དང་། སྤོང་བ་དམར་པོས་བརྒྱན་པ་ཡི། དེ་དང་འདྲ་བའི་གཤིན་
 པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མཚན་མ་མི་ལམ་དུ་བྱུང་བའི་ནད་པ་
 དེ་དག་ནི་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་སོང་བའི་ལྷས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། སྤོན་ཆད་གྱི་བའི་མི་རྣམས་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཆང་འཐུང་ཞིང་། ཁྱིས་བྲངས་པ་དང་བྲུད་པར་མིས་པའི་མི་དེ་ནི་རིང་པོར་མི་སྤོགས་པར་རིམ་གྱིས་
 གཟུགས་ཅན་འཆི་བདག་གིས་ཁྱེར་ཞིང་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །མི་གང་ཞིག་ལྷས་ཀྱི་མདོག་དམར་བ་དང་། གོས་
 དམར་བ་དང་། སྤོང་བ་དམར་ཞིང་བྱད་མེད་དགོད་པས་དབང་མེད་དུ་བྲངས་པར་མི་ན་མི་དེ་ནི་ཁྱག་དང་
 མཁྱིས་པའི་འཆི་བདག་གིས་ཁྱེར་བར་འགྱུར་རོ། །མི་གང་ཞིག་མ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞོན་ཏེ། ལྷ་
 ཕྱགས་གཤིན་རྗེའི་གནས་སུ་འགོ་ན་དེ་ནི་གཙང་ཆེན་པོའི་འཆི་བདག་གིས་ཁྱེར་ཞིང་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །མི་གང་
 ཞིག་ལྷག་མ་ཆོར་མ་ཅན་སྤྱིང་གར་སྤྱིས་པ་མིས་པའམ། འོད་མཐུང་ཏཱ་ལ་སྤྱིང་གར་སྤྱིས་པ་མི་ན་སྤྱིན་གྱི་
 གཟུགས་ཅན་གྱི་འཆི་བདག་གིས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །མི་གང་ཞིག་མེ་མི་འབར་བ་སྟེ་མེ་བྱེ་མེད་པ་ལ་སྤྱིན་སྟེག་
 བྱེད་པར་མིས་པ་དང་། མར་གྱིས་ལྷས་བསྐྱེད་ཤིང་གཅེར་བྱར་འདུག་པ་ལ་པ་སྤྱིང་ག་ནས་བྱུང་ཞིང་སྤྱིས་པ་མི་
 ན་དེ་མཛེན་དུ་གྱིས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་གང་ཞིག་རིགས་ངན་སྤྱི་ཤ་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་མར་
 དང་ཏིལ་མར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་མ་མང་པོ་འཐུང་བར་མི་ན་གཅི་ནད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་འཆི་བདག་གིས་ཁྱེར་
 ཞིང་དབང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། སྤོན་པོ་ལྷན་ཅིག་གར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་ལ་བྱིང་མིས་སྤྱོད་བྱེད་
 འཛིན། རར་རོ་གར་བྱེད་གྱི་བ་ཡི། མིས་ཁྱེར་མི་བ་བརྗེད་བྱེད་འཛིན། བོང་བྱ་རྩ་མོ་བྱི་ལ་སྤྱོད། ཁེང་གེ་སྟག་
 དང་ཁྲ་དག་དང་། ཤ་འམ་མི་རོ་ལ་ཞོན་མིས། དེ་ནི་འཆི་བདག་ཁར་སོང་ཡིན། སྤྱི་མ་ཁྲར་ཤ་ཁྲ་ལི་བོས་

མིས། ལང་ནས་དེ་འདྲ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ། ལང་ཡིན་དེ་ནི་འཆོ་མི་འགྱུར། ཉི་ཟླ་གནས་ཟིན་མིས་མིག་ན། ཉི་མ་
 ཟླ་བ་ལྷང་བ་ཡི། མི་ལམ་མཐོང་ན་ལོང་བར་འགྱུར། སྤྱི་བོར་འོད་མའི་ལྷག་སོགས་སྟེ། རྟེན་བཞིན་བྱ་རྟེན་
 ཆང་འཆའ་དང་། མགོ་བོ་བཅད་པར་མིས་པ་དང་། སྤྱི་དང་བྱ་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་བསྟོར། རྟེན་བཞིན་ཡི་དྲགས་
 ཤ་ཟེམ། བྱད་མ་སྟེ་ཤ་ཅན་གྱིས་བསྟོར། འོད་མའི་ཆལ་དང་ཆོར་མ་དང་། ལྗེ་ཡི་ཆང་ཆོར་ནང་དུ་
 རྒྱད། ལལ་ལང་སར་ལྷང་དང་དུར་ཁོད་ཉི་ལ། བྱག་དང་ཐལ་བའི་ནང་དུ་ལྷང་། རྒྱ་དང་འདམ་ལ་སོགས་པར་
 ལུབ། རྒྱ་རྒྱན་གྱིས་ནི་ལྷང་དུ་ཁྱེད། སྤྱི་གར་དང་ནི་རོལ་མོ་བྱེད། ལོས་དང་ཐེང་བ་དམར་པོ་འཆང་། ལུས་
 འཕེལ་ན་ཆོད་ཀས་པ་དང་། བག་མ་ལེན་ཞིང་ཁ་སྤྱོད་འབྲེག། ཟས་བཅོས་སྤྱོད་ཟ་ཆང་འབྱུང་དང་། སྤྱི་གར་
 འཁྱུ་བ་མི་བ་དང་། ལྷགས་དང་གསེར་དག་ཆེད་པ་དང་། ཆོང་དང་ཚྱོད་པ་ཕམ་པ་དང་། མཆིལ་ལྷམ་གཉིས་
 བྱི་དོར་བ་དང་། རྒྱ་ལྷགས་ལྷང་བ་མི་བ་དང་། ལྷན་དུ་དགའ་དང་རབ་ཁོས་པའི། ལྷན་བའི་གཉེན་གྱིས་སྤྱོད་
 པ་དང་། མར་མེ་གཟུང་དང་སྤྱོད་པ་དང་། སོ་མིག་ལྷ་ཡི་གཟུགས་རྣམས་ནི། ལྷང་དང་འཇིགས་པ་མི་བ་
 དང་། རི་བོར་ལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྷགས་ཆལ་དམར་བའི་ནང་དང་ནི། སྤྱི་གཆོན་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པ་
 དང་། རོ་བསྟེག་པ་དང་ལྷན་པར་ལྷགས། མ་ཡི་མངལ་དུ་ལྷགས་པ་དང་། བྱག་དང་ཁང་པ་ས་ལྷང་
 དང་། རྟེན་བཞིན་ཉི་ལམ་མིད་པ་དང་། ཆོས་གོས་བྱོན་པའི་མི་སྤྱོད་དང་། ལཱ་ཅེར་བུ་བ་དང་དབྱུག་སོགས་
 དང་། མིག་དམར་ཁ་དོག་གཞག་པ་དང་། མཐོང་བ་ནམ་ཡང་ཤིས་མ་ཡིན། བྱད་མེད་སྤྱི་གཆོན་ཅན་གཏོང་ནག་
 དང་། སྤྱི་དང་མེན་མོ་ལྷ་མ་རིང་། ལོས་དང་ཐེང་བ་དམར་པོ་སོགས། མིས་པ་དུས་མཆོན་ཡིན་པར་
 འདོད། ཅེས་པ་ལྷར་རོ། རྟེན་དག་རྣམས་ནི་ནད་མེད་ལ་མིས་ཀྱང་མི་ཤིས་པ་སྤྱད་ནས་འབྱུང་བས་ཤིས་པར་
 བྱའོ། །

༡ མི་ལམ་མི་བའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ།

དེ་ལ་སོགས་ཏེ་མི་ལམ་མི་བཟང་བ། ཡིད་འཇུག་བྱ་གནད་ཀྱིས་བཀག་ཕྱིར་མཐོང་། རྒྱན་དུ་མི་བའི་ནད་པ་
 འཆི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་མ་ངེས་རིམ་གྲོས་ཐར་བར་འགྱུར། མཐོང་ཐོས་ཐོང་དང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 དང་། ལྷག་པ་ནད་ལས་བྱུང་དང་རྣམ་པ་དུག མཆོན་སྟོད་མི་ལམ་བཟུང་དང་འབྲས་བུ་མེད། ཐོ་རངས་
 མཐོང་དང་གསལ་ན་འབྲས་བུ་འབྱེན། ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་མི་དགེ་བའི་མི་ལམ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནད་པ་
 དཔེར་མཆོན་དེ་ལ་སོགས་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་བཟང་པ་དེ་དྲག་པོ་འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་བཀྲ་མི་ཤིས་པར་
 མཐོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ལས་འབྱུང་སྟུང་ན་ཡིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤིས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་
 རྣམས་སྟིང་གར་འཇུག་ཅིང་གཞན་དུ་རྒྱ་བའི་བྱ་གཞིད་པ་དེ་རྣམས་རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་

མ་རུངས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་མི་ལམ་རྒྱུན་དུ་མི་བའི་ནད་པ་རྣམས་ནི་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་
 འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་འཇུག་པའི་བྱ་གནད་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་མི་ལམ་མི་བཟང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནད་
 པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ནད་མེད་པ་རྣམས་ལ་མིས་ཀྱང་མི་ཤིས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་ཐོག་དེ་མ་ཐག་
 པར་བཟང་པོ་འགའ་ཞིག་མིས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངན་པར་མ་ངེས་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིམ་གོ་དང་བསམ་
 ཀྱང་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མི་
 ལམ་ངན་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། འཆད་འགྱུར་གྱི་མི་ལམ་འདི་དག་ཀྱང་ཀྱང་རྣམ་པ་དྲུག་གི་སྟོན་མེས་པར་
 བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉིན་གྲང་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རིགས་མཐུན་དུ་མིས་པ་དང་། རྒྱ་བས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དང་
 མཚུངས་པར་མིས་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་དང་
 མཐུན་པར་མིས་པ་དང་། ལྟ་ལ་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མིས་པ་
 དང་། གང་མིས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནས་ངེས་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་འཇུག་པའི་བྱ་གནད་ཀྱིས་བཀག་པ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མཚན་སྟོད་དེ་སྟོད་ལ་མི་ལམ་
 མིས་ན་ནི་གཉིད་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་ཅིང་བརྟེན་ངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཟང་ངན་གང་གི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་
 བ་མེད་ཅིང་ནམ་ཕྱེད་ལ་འང་དེ་དང་ཆ་མཐུན་ལ། ཐོ་རངས་ཀྱི་མཇུག་དུ་མི་ལམ་གང་ཡང་རུང་བ་མཐོང་བ་དང་།
 དེ་ནས་སྤྱར་གཉིད་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་མ་གྱུར་པར་ཡིད་ལ་གསལ་བར་གནས་ན་གང་དམིགས་ཀྱི་
 འབྲས་བྱ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་འབྱེན་པའོ། །

༣ བཟང་བའི་མི་ལམ་བཤད་པ།

ལྟ་དང་བྱ་མཚན་སྟེས་བྱ་གསལ་པ་ལྟར། །མེ་འབར་མཚོ་དང་ལུས་ཁྲག་མི་གཙང་བྱགས། །གོས་དཀར་གྱོན་
 དང་འཕན་གདུགས་ཤིང་འབྲས་རྩྭ། །རི་བོ་ཁང་བཟང་འབྲས་བཙས་ཤིང་ལ་འཛེག། །སངས་ཀྱི་སྤྱང་ཆེན་རྟ་དང་
 བ་ལང་ཞོན། །རྒྱ་བོ་མཚོ་རྒྱལ་བྱང་ཤར་འགོ་བ་དང་། །ཉམ་ང་ལས་ཐར་དག་པོ་ཕམ་པ་དང་། །ལྟ་དང་ཕ་མས་
 མཚོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས། །གང་མིས་ཆོ་རིང་ནད་མེད་ལོར་རྩྭ་དང་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཟང་བའི་མི་ལམ་ནི། མི་
 གང་གི་མི་ལམ་དུ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དང་། མ་ཉེ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ལ་གནས་པའི་སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་གསལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་བྱུང་བ་དང་
 ལྟ་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། མེ་ཆེན་པོ་འབར་བཞིན་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པའི་མཚོ་དང་ལུས་ལ་
 ཁྲག་དང་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་བྱགས་པ་དང་། གོས་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་གྱོན་པ་དང་། འཕན་དང་
 གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤིང་གི་འབྲས་བྱ་ཁམས་སུ་སྤྱར་གསོགས་རྩྭ་པ་དང་། རི་བོ་མཐོན་པོ་

དང་ཁང་བཟང་གི་ཅེ་དང་། འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་ལ་འཛེགས་པ་དང་། སེང་གེ་དང་གྲང་ཆེན་དང་ཏྲ་
 དང་བ་ལང་སོགས་ལ་ཞོན་པ་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀྲལ་བ་དང་བྱང་དང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་
 བ་དང་། ཉམ་ང་བའི་ས་བཙུན་རའམ་སྤྱན་པའི་གནས་ལས་ཐར་བ་དང་། རང་གི་དགྲ་བོ་ཕམ་པར་བྱས་པ་དང་།
 ལྟ་དང་ཕ་མ་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་ཅིང་མཆོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་པའི་མི་ལམ་ནམས་ཀྱི་
 ནང་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་མིས་ཤིང་མཐོང་བའི་མི་དེ་ནི་ཆོ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་། འོར་དང་ཡོངས་སྟོད་མང་
 ཏུ་ཉིད་པར་འགྱུར་བའི་ལྷས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ལྷ་ཟེར་ལས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་མི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་ལྷ་བྱ་
 གང་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ལྷ་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་རྩ་
 ལྷ་ལ་སོགས་པའོ། མཛའ་བཤེས་ནི་མཛའ་བོ་སྟེ་དེ་ཡང་གསོན་པའོ། སྦྲིས་བྱ་དམ་པ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ངང་
 རྒྱལ་ཅན་ནོ། གྲགས་ལྡན་ནི་སྤྱན་པས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པའི་མེའོ། མེ་འབར་བ་ནི་ཤིང་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཤིང་
 འབར་བའོ། སྤངས་པའི་མཚོ་ནི་རྩྭ་པ་མེད་པའི་མཚོའོ། བྱ་མོ་དང་ཁྲུ་ནི་ན་ཆོད་དང་པོ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཁ་དོག་སེར་བ་དང་གོས་དཀར་པོ་གྲོན་པ་མདངས་དང་ལྡན་ཞིང་གཟུགས་བཟང་བའོ། སྦྲིས་བྱ་བ་ནི་མི་
 ཟས་བ་བའོ། ལྷས་འབར་བ་ནི་ལྷས་མེའི་ཕུང་པོ་ལྷར་འབར་བའོ། གྲག་གིས་ལྷས་ཀྱན་བཤོས་པ་ནི་གྲག་གིས་
 བཤོས་ཤིང་བྱགས་པ་སྟེ། དེ་ལྷ་བྱའི་ནམ་པ་གང་གི་མི་ལམ་ཏུ་མཐོང་བ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། སྦྲིས་བྱ་གང་ཞིག་
 མི་ལམ་གྱི་ནང་ཏུ་གཏུགས་དང་ཏུག་དང་སྒྲ་མའི་མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་ བྱ་སོགས་སྟེད་པར་མི་བ་དེས་ཀྱང་ཆོ་རིང་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཏུག་ཏུ་ལ་ཏུ་ལ་འམ། བཙན་ཏུག་ལ་སོགས་པའོ། སྒྲ་མའི་མེ་ཏྲོག་དཀར་
 པོ་ནི་བར་བར་ན་ཁ་དོག་ནམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའོ། མི་གཙང་བས་བྱགས་པ་ནི་བཤང་བས་ལྷས་ལ་བྱགས་
 པའོ། འབྲས་བུ་ནི་ཨ་ཕའི་འབྲས་བུའི་ཤིང་ཏྲོག་དང་སྦྱ་རུ་ར་དང་སྟར་གའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའོ། མི་ལམ་
 ན་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཛེགས་པར་མི་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། རི་བོ་ནི་བྲག་རིའོ། ཁང་བཟང་ནི་
 ཁང་པ་བརྟེགས་པ་སྟེ། འབྲས་བུར་བཅས་པའི་ཤིང་ནི་ཤིང་ཏྲོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་
 འཛེགས་པ་དང་། མི་ལམ་ཏུ་རྩ་བོ་བཀྲལ་ཞིང་ཐར་བར་མི་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། མི་གང་ཤར་
 རམ་བྱང་གི་ལམ་ཏུ་མི་ལམ་ན་འགོ་བ་མི་བ་དང་། བསྟོད་མིན་འགོ་བ་སྟེ། རང་རང་རིགས་མཐུན་པའི་གདོལ་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྟོད་པར་མིས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཤི་བར་མི་བ་དེ་ཡང་ཆོ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 རོ། མི་གང་ཞིག་ཉམ་ང་ཞིང་དོག་པའི་གནས་ལས་ཐར་ཞིང་བྱང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟ་དང་ཕ་མ་ལ་སོགས་
 པས་མི་ལམ་གྱི་ནང་ཏུ་བསྟོད་པ་དང་བཀྲར་བ་མི་བ་དང་། ཡང་གང་ཞིག་ཏུ་ཞིང་མཆི་མ་འབྱིན་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་ས་ལ་ལྷང་ཞིང་འགྲེལ་བ་ལས་ལྷང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤང་བར་སེམས་པའི་དགྲ་བོ་ཕམ་པར་བྱས་

པའི་མི་ལམ་སྒྲིམ་བྱ་གང་གིས་མི་བར་བྱས་པ་དེ་ཆོ་དང་སྟོག་གནས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་སྟེ་བདེ་བར་གནས་པ་
 དང་། རྗེར་དང་འབྱོར་པ་མང་པོ་རྟེན་ཅིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མི་ལམ་གྱི་འབྱུང་རྒྱ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
 གསོ་བ་རིག་པ་དང་མཐུན་པར་གང་ཟག་ཐ་མལ་པ་རྒྱན་གྱི་སྟོད་པ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བགྱིས་ཏེ་བཤད་པ་
 ཡིན་ལ། བཟང་ངན་སོགས་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་བསྐྱུང་བསྐྱོག་བསད་མནན་
 ཡི་དམ་དང་ལྟ་འདྲེ་བསྟེན་པ་སོགས་ལ་རུང་བཟང་ངན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༣ ཐ་མལ་རྣམས་འགྱུར་ལ་བརྟག་པ།

ཐ་མལ་རྣམས་འགྱུར་འཆི་བའི་ལྟས་བསྟན་པ། སྒྲན་པ་སྒྲན་དང་སྒྲ་མ་མཛའ་བཤེས་སྣང་། རྒྱ་མེད་ཡིད་གཞུངས་
 མཛེས་རྒྱས་དཔལ་ཐོབ་བམ། །དེ་ལས་གོ་ལྡོག་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ལྟས། །ཉག་ཏུ་མདངས་ངན་སྒྲོ་སེམས་མི་
 བདེ་ཞིང་། །གཏོར་མ་བྱ་རྟོག་བྱིན་ན་མི་བྱ་དང་། །ལྷས་བྱས་སྟིང་ག་ལྟར་སྐམ་རྒྱ་མི་ཆགས། །གང་གི་སོར་མོ་
 དངས་པས་སྒྲ་མི་འབྱུང་། །ཟས་བོས་སྟོབས་རྒྱུད་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་འགྱུར། །ཤིག་སྟོ་འདྲུ་འམ་ཡང་ན་སྟོང་འགྱུར་
 འཆི། །འདྲོད་མོངས་ཐོ་བ་སྤར་ལས་གོ་ལྡོག་ཅིང་། །སྤར་སྟོད་སྟོན་ཡོན་རྣམ་པ་གཞན་འགྱུར་ན། །མི་དེ་འཆི་
 བདག་དབང་དུ་སོང་ཞེས་བྲ། །ཉི་མ་མེ་ལོང་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའ་ལ། །གཟུགས་བརྟན་མགོ་བཙད་ཡན་ལག་མེད་
 ན་འཆི། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམས་འགྱུར་གྱི་ལྟས་མི་འགའ་ཞིག་ནད་མེད་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལུས་ངག་
 གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཇེས་སྤྱད་པལ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱ་ལྟས་གསལ་པོར་
 བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲན་པ་དང་སྒྲན་དང་སྒྲ་མ་མཛའ་བཤེས་རྣམས་ལ་སྤང་བར་བྱེད་པའམ། དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྐབས་སུ་ཡིད་གཞུངས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་དང་སྟོད་པ་བཟང་ཞིང་། ལུས་དང་བཞིན་
 རས་སྟོ་བྱུར་དུ་མཛེས་ཤིང་རྒྱས་པ་དང་། དཔལ་ཐུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་ཆོགས་མེད་དུ་ཐོབ་བམ། ཡང་ན་དེ་ལས་གོ་
 ལྡོག་པ་སྟེ་སྟོ་བྱུར་དུ་དཔལ་དང་མཛེས་པ་སྟོང་ཞིང་ཡིད་མ་རུངས་པར་འགྱུར་བའམ། སྤར་མཛའ་བཤེས་སོགས་
 ལ་སྤང་བར་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་མེད་དུ་མཛའ་གཟུགས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ལྟས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉག་ཏུ་ལུས་དང་བཞིན་རས་ཀྱི་མདངས་ནད་དྲག་པོས་བཏབ་པ་ལྟར་ངན་པ་སྒྲོ་སེམས་མི་
 བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་། རང་གི་གཏོར་མ་ལ་སོགས་བྱ་རྟོག་ལ་བྱིན་པ་ན་ཡང་དེས་མི་བྱ་བ་དང་། རྒྱར་
 འཇུག་པའམ་ལྷས་བྱས་པའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་པལ་ཆེར་གཤེར་བར་གནས་ཀྱང་སྟིང་ག་ལྟར་དུ་སྐམ་པའམ། རྒྱ་
 མི་ཆགས་པར་འདྲེད་པ་དང་། ལག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་དེའི་སོར་མོའི་ཆོགས་ལས་དངས་
 པས་ཏྱིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་བཟང་པོ་བོས་ཀྱང་སྟོབས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤར་ལས་
 གོ་ལྡོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཤིག་དང་སྟོ་མ་སྤར་ལས་མང་བར་འདྲུབའམ། ཡང་ན་སྟོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་

རིང་པོར་མ་ལོན་པར་འཆི་བའི་ལྷ་ས་ཡིན་ལ། མདོར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་སྤར་
 བས་འདོད་ཆགས་ལྷག་པར་ཆེར་སོང་བའམ། ཡང་ན་རྒྱུད་སྤོང་བས་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་སྤོངས་ཏེ་
 ཞེན་པ་འདོར་བ་དང་། ངང་རྒྱུད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་ཏེ་ཁོ་བ་དང་། ཡང་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་ཐུང་བ་ཡང་རྒྱ་
 མེད་པར་ངང་རིང་བར་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤར་གྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལས་གོ་ཤོག་ཅིང་། ཡང་ན་ནི་མི་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤར་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའམ། ཡོན་ཏན་ཅན་
 ཏུ་གནས་པ་སྤྱོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྒྱུ་མེད་སྤྱོད་ཐུང་བར་འགྱུར་ན་ཡང་མི་དེ་སྤྱོད་ཏུ་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་སོང་
 བའི་ལྷ་ས་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། ། གཞན་ཡང་ཉི་མ་ལ་བསྐད་པའི་ཆེ་གྱི་བ་མ་མེད་པ་དང་། མེ་ལོང་དང་རྒྱ་དངས་པའི་
 རང་དུ་གཟུགས་བརྟན་མི་འཆར་བ་དང་། ཉིན་པར་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་རང་གི་
 གྱིབ་མ་ལ་མ་ཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་རིང་ཞིག་བལྟས་ནས་སྤར་ནམ་མཁའ་ལ་ཡུད་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན་དུ་བའི་
 མདོག་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་མི་འཆར་བ་དང་། གྱིབ་མ་དང་མེ་ལོང་སོགས་ལ་
 གཟུགས་བརྟན་ཤར་དུ་བེན་ཀྱང་མགོ་བོ་ཆད་པ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་འགའ་ཞིག་མེད་པའམ། ལ་མིག་སོགས་
 ལ་སྤྱོན་ཡོད་པ་དང་། མདངས་མེད་ཤིན་ཏུ་རིད་པར་མཐོང་ཡང་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་སྤར་
 ལྷ་ས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་གོར་མ་ཆག་གོ། རྟེ་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། ཇི་ལྟར་འབྲས་བུའི་མེ་
 ཏོག་དང་། ཁེ་ཡི་དུ་བ་ཆར་གྱི་སྤྱོན། ཕྱིས་འབྱུང་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལྟར། རྟེ་བཞིན་འཆི་ལྷ་ས་ལས་ངེས་
 འཆི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་སྤོན་དུ་མེ་ཏོག་འབྱུང་བ་དང་། མེ་འབྱུང་བའི་སྤོན་དུ་བ་
 འབྱུང་བ་དང་། ཆར་འབབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤོན་དུ་སྤྱོན་འདུས་པ་དག་ནི་རྒྱ་སྤར་འབྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འབྱུང་
 བའི་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འཆི་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་
 ལྷ་ས་སམ་མཚན་མ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ཕྱིས་ངེས་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བར་སྤོན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་སྤར་འཆི་
 བར་འགྱུར་བའི་མཚན་མའམ་ལྷ་ས་མེད་ན་ལྷ་ས་ཀྱིས་མཚན་པའི་འཆི་བ་ཡང་མེད་པས་མི་འཆི་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 འཆི་ལྷ་ས་སྤར་བ་ལས་ཀྱང་འཆི་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འཆི་ལྷ་ས་འཆི་ལྷ་ས་མི་ཤེས་པས། ཁྱི་མཁའ་འཆི་
 ལྷ་ས་མེད་མིན་ཤེས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ན་གང་འཆི་ལྷ་ས་ཉིད་དུ་སྤོན་པར་འོས་པ་དེ་ལ་ཡང་འཆི་ལྷ་ས་
 མ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། འཆི་ལྷ་ས་མེད་པ་དག་ལའང་འཆི་ལྷ་ས་མེད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་མཁའ་ཤིང་
 འཆི་ལྷ་ས་དང་འཆི་ལྷ་ས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་བྱང་བར་འཆི་ལྷ་ས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྲན་པ་
 གཞན་དག་ནི་འཆི་ལྷ་ས་དེ་རྟེན་གྱི་ལུས་དང་བརྟེན་པ་པོའི་ནད་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 འདོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལས་འཆི་ལྷ་ས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲད་ཞིང་འབྱུང་བར་

འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ལས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ནད་ནི་བར་གྱུར་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་མ་ཡང་ནི་བར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ནི་ན་ཡང་བརྟེན་པར་གནས་ན་ནི་ངེས་པར་འཆི་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འཆི་ལྟས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །གཟུགས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལོ། །དབང་པོ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལོ། །སྐད་ནི་ང་
 རོལོ། །མདོག་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྗེ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་ལྗེལོ། །གཟུགས་ཅན་ནི་ཉི་མ་དང་ཆུ་དང་མེ་ལོང་ལ་
 སོགས་པ་གང་ཞིག་སྤྱང་བའི་གཟུགས་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བལོ། །བྱ་བ་ནི་ལྷས་དང་རྒྱ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་
 བྱ་བའི་རྣམ་པ་མང་པོལོ། །སོགས་པ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི་ལྷས་སུ་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་བསྟུ་
 བལོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྟོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདིར་སྟོས་པ་གཞན་དག་སྟེ། སྒོ་
 དང་བྲན་པ་རང་བཞིན་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་མཐའ་དག་ཐ་མལ་པ་སྟེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
 ལས་རྒྱ་མེད་པ་སྟེ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་སྒོ་བྱར་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྤྱང་བ་མདོར་བསྟུ་ན། དེ་ལྟ་བུ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་འཆི་ལྟས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འཆི་ལྟས་སུ་
 མི་བབྱུང་ངོ་། །རྣམ་འགྱུར་དང་རྒྱུ་ལྟས་སོགས་ཀྱི་འཆི་ལྟས་ནི་བ་པ་ནི་བེ་དཀར་བྱ་དཔེ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །
 གཉིས་པ། ཉེ་བའི་ལྷས་བཤད་པ།

ཉེ་བའི་ལྷས་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པལོ། །དང་པོ་ནི།
 དེ་ནས་ཉེ་བའི་ལྷས་ལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཉེ་བ་དང་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་འགྱུར་གྱི་འཆི་ལྟས་
 བཤད་ཟིན་པ་དེ་ནས་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉེ་བ་ཙམ་གྱི་འཆི་ལྟས་
 དང་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བསྟན་པལོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ ཉེ་བ་ཙམ་གྱི་ལྷས་བཤད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པལོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་
 བའི་ལྷས་ལ་དུག་མཚན་མ་སོག་པར། བྱ་ག་དགུ་ནས་ཁྲག་འཛྲག་སྟེས་འཕྲལ་བཟེད། །མཛེ་ལུ་བརྟེན་པ་འཕྱང་
 རམ་གོ་ལྟོག་དང་། ལྷ་དང་པ་སྦྱིད་པ་སྦྱོན་མེད་སྟེ་འབྱུང་དང་། །མར་མེ་ཤི་བའི་རི་མ་མི་ཚར་དང་། །སྒྲ་ཕྱིས་ཚར་
 མེད་སྦྱི་བོར་སྦྱུ་བ་ཙམ་སྟེ། །སྒྲ་སྦྱིན་གསར་དུ་མཚམས་བྱེ་རྩལ་འཁྱེད་དང་། །དཔལ་བ་རྩལ་སྦྱོར་སྦྱོར་ཚར་
 རིས་སྟེང་། །དབང་པོ་ལྷ་ལ་ལྷ་ཐ་མལ་རྒྱ་མེད་པར། །རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་མེད་གོ་ལྟོག་སྟེང་། །ལག་རར་
 སྦྱིན་དབྱག་གཏད་པ་མི་མཐོང་དང་། །མིག་བཙོང་འོད་མེད་རི་བོང་འབོས་ནོན་འབྲ། །ལྷ་དུ་བློས་སམ་རྒྱལ་
 མོའི་མདངས་ཉམས་འཆི། །ན་བ་མིད་འབྱར་ལྷ་རྩ་ཆད་པ་དང་། །མགོ་བོའི་རྒྱངས་པའི་གྲིབ་མ་མེད་ན་འཆི། །སྟེ་
 བྱག་གཏངས་ཤིང་བ་སྦྱ་ཆགས་པ་དང་། །སྟེ་གཞུང་ནག་ལ་སྒྲུ་བྱང་སྒྲུ་མི་ཤེས། །མ་མཆུ་འཕྱངས་དང་ཡ་མཆུ་
 བཟེས་པ་དང་། །གཞོན་ལ་རྩལ་ཆགས་དབྱགས་གང་སོ་དེག་ཆགས། །བྱེན་དུ་དབྱགས་བཙེག་རྟོད་ཡལ་འཆི་བ་

ཡིན། །ལུས་པོ་གང་ལ་ཚ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། །གང་བས་གདུངས་ནས་ཚ་བ་སྐྱོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཚ་བས་གདུངས་
 ནས་གང་བ་སྐྱོང་། །ཚོག་བཞིན་བྱས་ནད་ལ་སྐྱེད་མེད་ཅིང་། །ཚོག་ལོག་པས་བདེ་བར་གནས་སྐྱུ་མཉེད། །དེ་
 དག་འཆི་བའི་ལྟས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། །ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་སྟེ། །ཁོང་དུ་དུག་མ་
 སོང་ཞིང་རྟོ་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་མ་ཕོག་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་ག་དགུ་ནས་ཁྲག་འཛག་པ་དང་། དག་ནས་
 སྐྱས་པ་དེ་འཕྲལ་དུ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་དང་། མཛེ་ཕྱག་དུ་བྱལ་བམ་ཁྲིག་པ་རིང་དུ་འཕྱང་ངམ། ཡང་ན་དེ་ལས་
 གོ་ལྷོག་པ་མཛེ་རིང་དུ་འཕྱང་བའམ། ཁྲིག་པ་ཕྱག་དུ་བྲོས་པ་དང་། ལུད་པ་འགོག་པ་དང་། སྦྱིད་པ་འབྱིན་པའི་
 ཆེ་སྟོན་མེད་པའི་སྐྱ་འབྱུང་བ་དང་། མར་མེ་ཤི་མ་ཐག་པའི་བྲི་མ་མི་ཚོར་བ་དང་། སྐྱ་ཕྱི་བའི་ཆེ་ཆོར་བ་མེད་ཅིང་
 སྦྱི་བོར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྐྱས་ཀྱང་སྐྱ་མ་བཅས་སུ་སྦྱང་བ་དང་། སྐྱ་དང་སྦྱིན་མ་ལ་སྦྱར་མེད་གསར་དུ་
 མཚམས་བྱེ་ཞིང་། ཏྲ་བེལ་གྱི་རྩལ་གྱི་རྩལ་པ་འབྱེལ་བ་དང་། དཔལ་བ་དང་མཚུ་སོར་ཁྲོ་བ་ཆོས་པ་སྟེ་ཆོས་
 གཉིས་གསུམ་གྱི་ཁྲོ་བ་ལྟ་བུ་འཁྱོག་པའི་རི་མོ་རྩ་རིས་སུ་སྦྱང་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་
 གཟུགས་སོགས་ལུལ་ལྟ་པོ་རྩམས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་པ་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ལ་སྒྲགས་དང་རྒྱས་ལ་སོགས་
 པ་འབྱུལ་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ལོག་པའི་རྩམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་གོ་ལྷོག་པ་སྦྱར་ཡོད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་བྲི་རོ་
 རེག་བྱ་རྩམས་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་གཟུགས་སོགས་སྦྱར་མེད་པ་རྩམས་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་སྦྱང་བ་དང་། རང་གི་
 ལག་རར་སྦྱིན་མའི་དབྱག་དུ་བྱེན་ལ་བསྐྱང་ནས་ཆེད་དུ་གཏད་པ་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་སྟེ་ཆད་པ་ལྟར་སྦྱང་བ་
 དང་། རང་གི་མིག་བཙོར་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་མེད་ཅིང་མིག་འབྱེད་འཛུམ་ཆེར་མི་བྱེད་པ་རི་བོང་
 འཕོས་ལོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དུས་ཀྱི་མིག་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་མིག་སྦྱར་བས་ཁྱུང་དུ་བྲོས་པའམ།
 རྒྱལ་མོའི་མདངས་སྐྱོ་བྱར་དུ་ཉམས་པ་རྩམས་ནི་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
 ཡང་ན་བ་མིད་འབྱུར་བ་ཞེས་པ་རྩ་བ་ལྷག་པ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུར་བ་དང་། ལྷན་ཆད་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་བྱ་ག་བཀག་
 པའི་ཆེ་ཏུར་ཏུར་ཞེས་པའི་སྐྱ་མེད་པ་དང་། །ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མགོ་བོའི་རྒྱངས་པའི་གྲིབ་མ་མེད་པ་ན་ཡང་
 འཆི་བར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་བྱག་ཆེར་གདངས་ཤིང་སྐྱ་སྐྱོར་བ་སྐྱ་ཆགས་པ་དང་། ལྷེ་གཞུང་ནག་ལ་སྐྱམ་
 པ་དང་། ལྷེ་ཤིན་དུ་བྱུང་བྱུར་གྱུར་ཅིང་སྐྱ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་མཚུ་བྱར་དུ་འཕྱང་བ་དང་། ཡ་མཚུ་བྱེན་དུ་
 བརྟེན་པ་དང་། གཏོང་ལ་འཕྲལ་དུ་རྩལ་ཆགས་ཤིང་དབྱགས་ཀྱི་འགྱུ་བ་གང་ལ། སོ་བྲེག་ནག་པོ་ཡང་ཆགས་
 པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱེན་དུ་དབྱགས་བཙུག་ཅིང་ནད་དུ་སྦྱང་མི་བྱལ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྲོད་ཡལ་བར་འགྱུར་བ་
 དེ་རྩམས་ཀྱང་འཆི་བའི་ལྟས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ལུས་པོ་ཕྱི་རིམ་གྱི་གང་ལ་ནད་དུ་ཚ་བའི་ནད་སྐྱེ་བ་དང་།
 གང་བའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་ནས་གནས་པའི་རིགས་ལ་མེ་ཉི་སོགས་ཚ་བ་མི་འདོད་པར་སྐྱོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་

དུ་ཚ་བའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་ནས་གནས་པ་ལ་གང་བའི་རེག་བྱ་སོགས་སྤོང་བ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལུགས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་པའི་ཚོ་ག་སྤྲན་དཔུང་བས་སྤྱོད་སོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་ནད་
 ལ་དྲག་སྤྱོད་མེད་ཅིང་། ཚ་བའི་ནད་ལ་རྩོད་བཙོས་དང་གང་བའི་ནད་ལ་བསིལ་བཙོས་སོགས་ཚོ་ག་ལོག་པར་
 བྱས་པས་བདེ་བར་གནས་པ་སྤྲུལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནུས་ནི་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟས་སུ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས། དུག་དང་སྤྲད་པ་མེད་པར་ནི། །བྱ་ག་ནུས་ལས་ཁྲག་འབྱུང་དང་། །གང་
 ཞིག་པོ་མཚན་ལུབ་པ་དང་། །ཁྲིག་པ་རབ་དུ་འབྱུང་བ་འཇ། །དེ་ལས་གོ་ཕྱོག་གྱུར་པ་ནུས། །ཐམས་ཅད་འཆི་
 བདག་དབང་གྱུར་ཡིན། །གང་གི་རྩ་རིས་སྤོན་མེད་དང་། །ཁྲི་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུར་ནི། །དཔལ་བའམ་མཚུ་སོའི་
 སྤོང་ན་སྤྲང་། །དེ་ནི་ཁྲི་དུག་ལས་མི་འཛོ། །ལུས་ཅན་གང་གི་ལུས་ལ་ཁྲ། །པདྨའི་འདབ་མ་ལྟ་བུར་ནི། །རྒྱལ་ཆོ་
 རྒྱུ་ནི་མི་ཆགས་ན། །དེ་ནི་ཁྲི་བ་དུག་ལ་འཆི། །སྤྱི་བོར་དུ་བའམ་སྤྲུལ་བཅས་སྤྲང་། །དེ་ནི་ཁྲི་བ་གཅིག་ན་
 འཆི། །སྤྱི་བོའམ་སྤྲིན་མཚམས་གསར་དུ་ནི། །མཚམས་བྱེ་བ་འཇ་གཙུག་འབྱེལ་སྤྲང་། །ནད་མེད་ཞག་ནི་དུག་
 གིས་འཆི། །ནད་པ་ཞག་གསུམ་ནས་འཆི་འགྱུར། །ལྷེ་ནག་ཁ་ནི་མནམ་པ་དང་། །མིག་གཡས་ཕྱགས་སུ་བློས་
 པའཇ། །བྱ་ནི་མགོ་ལ་བབས་པ་དག །གང་ཡིན་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲང་། །གང་ཞིག་ཁྲུས་བྱས་བྱུགས་པ་
 དང་། །ལུས་ཀྱན་གཤེར་བར་གནས་བཞིན་དུ། །སྤྱིང་ག་ཤིན་དུ་སྤྲུར་བར་སླེམ། །དེ་ནི་ཁྲི་བྱེད་ལས་མི་
 འཛོ། །སྤྱོ་བུར་དུ་ནི་ལུས་ཀྱན་མདོག །ཅིག་ཅར་ཐ་མལ་པ་ལས་ཉམས། །དེ་བཞིན་ནད་ནི་སོགས་པ་
 དང་། །རྩུབ་དང་སྤྲུལ་འགྱུར་འཆི་བ་ཡིན། །གང་གིས་སོར་མོ་དངས་པ་དང་། །སྤྲུ་མི་འབྱུང་ན་དེ་མི་འཛོ། །དེ་
 བཞིན་ལུད་པ་སྤྱོད་སོགས་ལ། །གང་ཞིག་སྤོན་མེད་སྤྲུ་འབྱུང་བའཇ། །དཔུགས་འབྱེན་རིང་དང་བྱང་བ་
 འཇ། །དྲི་མ་མནམ་པའཇ་དྲི་ཞིམ་འགྱུར། །ལུས་ནི་ཁྲུས་བྱས་མ་བྱས་རུང་། །མི་མ་ཡིན་པའི་དྲི་འབྱུང་
 ངཇ། །གོས་སྤྲ་དྲི་མར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ལོ་གཅིག་ནད་དུ་འཆི། །གང་ཞིག་ཤིག་དང་སྤྲུང་མ་སོགས། །དྲི་
 ཞིམ་འདུ་བའཇ་དྲི་སངས་སྤྲངས། །དེ་ནི་ལོ་གཅིག་ལས་མི་འཛོ། །གང་ཞིག་རྟག་དུ་ལུས་ཚ་བ། །གང་བ་ཉིད་དུ་
 སྤྲང་བ་དང་། །བསིལ་བ་ཤིན་དུ་ཆ་བར་སྤྲང་། །རྒྱ་མེད་པར་ནི་རུལ་དང་རེངས། །གང་ཞིག་གང་བའི་རྩུ་བུར་
 འབྱུང་། །ལུས་གང་བ་ལས་ཆ་བ་སྤྱོད། །གང་གདུངས་ཐན་པ་ལ་མི་དགའ། །དེ་ནི་ག་ཤིན་རྗེའི་དབང་གྱུར་
 ཡིན། །གང་གི་སྤྱིང་ག་རྩོད་གྱུར་ལ། །སྤོ་བ་ཤིན་དུ་གང་གྱུར་ཅིང་། །བཤང་བ་འཁྲུ་ཞིང་སློམ་དད་ཆོ། །དེ་ནི་རོ་
 དང་འབྲ་བ་ཡིན། །བཤང་བ་གཅི་བ་མཆིལ་སྤབས་སཇ། །ཁྲ་རྩུ་རྩུ་ནད་འགྱུར་བ་འཇ། །མཆིལ་མ་ཁ་དོག་སྤ་
 ཚོགས་པ། །གང་ཡིན་དེ་ནི་ཁྲི་བ་གཅིག་འཆི། །ས་ནི་ནམ་མཁར་མཐོང་བ་དང་། །ནམ་མཁའ་སར་ནི་མཐོང་གྱུར་
 དང་། །གཞུགས་མེད་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། །གཞུགས་ཡོད་གཞུགས་མེད་ལྟར་གནས་མཐོང་། །དེ་བཞིན་

འོད་ཅན་འོད་མེད་དང་། དཀར་པོ་ནག་དང་ཡོད་པ་མེད། མིག་ནད་མེད་པར་ལྷ་བ་ནི། གཟུགས་མང་ར་རི་
 མེད་མཐོང་དང་། གཉིད་མ་ལོག་པར་ངི་བ་སྟེན། ཡི་དགས་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི། གཟུགས་མི་སྟུག་པ་
 མཐོང་གྱུར་པ། གང་ཡིན་དེ་ན་འཆི་བར་འགྱུར། སྟོན་བདུན་དང་ནི་ཉེར་གནས་པའི། སྐར་མ་སྟོབ་མེད་མ་
 མཐོང་དང་། དགུ་ཆོགས་གྲང་ཚྭ་གས་མ་མཐོང་བ། དེ་ནི་ལོ་གཅིག་ལས་མི་འཛོ། འབྲུག་སྐྱ་ཆུ་བོའི་སྐྱ་དང་
 ནི། སྒྲིང་བྱ་པི་མང་ར་ཡི་སྐྱ། སྐྱ་གཞན་མེད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་། ཡོད་པ་འང་ཐོས་པར་མ་གྱུར་དང་། རྒྱ་བའི་
 བྱ་ག་བཀག་པ་ན། ལུང་ལུང་པོ་ཡི་སྐྱ་མི་ཐོས། དེ་བཞིན་ངི་དང་རོ་དང་རེག། གང་ཞིག་ལོག་པར་ཤེས་པ་
 དང་། ཡང་ན་ཡོད་པ་མི་ཆོར་དང་། མར་མེ་ཤི་བའི་ངི་མི་ཆོར། ཆོ་ག་བཞིན་བྱས་ནད་བསྐྱེད་ལ། ཆོ་ག་ལོག་
 པས་བདེར་གནས་དང་། གང་གི་ལུས་ནི་རྩལ་གཡོགས་འདྲ། ལུས་ལ་བསྐྱད་པར་མི་ཆོར་དང་། དཀར་ཕུབ་
 ངག་དང་ཆོ་ག་ནི། སྟོན་འགྲོའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པ་རྒྱ། དབང་པོ་ལས་འདས་ཤེས་པ་སྐྱེ། དེ་རྣམས་འཆི་བར་
 ཤེས་པར་བྱ། སྐད་འགགས་དམན་ཞིང་མི་གསལ་དང་། གང་ཞིག་སྐད་ནི་འཛོར་གྱུར་དང་། སྐྱ་འདོད་པ་ན་
 འཕྲལ་དུ་ནི། བརྟེན་འགྱུར་དེ་ནི་མི་འཛོ་སྤང་། སྐད་གསང་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་འགྱུར། མདོག་དང་སྟོབས་ནི་
 ཉམས་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ནི་ནད་འཕེལ་བར། སྤང་བ་དག་ཀྱང་འཆི་བར་བཤད། སྐད་མདངས་ཉམས་
 པར་གྱུར་པ་དང་། བདག་ཉིད་འཆི་བར་སྐྱ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་སྐྱ་ནི་ཐོས་པ་དག། རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་
 བྱ། ལུས་དབྱིབས་དང་ནི་ཆད་དང་ནི། མདོག་གམ་གཟི་མདངས་གང་དག་གི། གཟུགས་བརྟན་འགྱུར་རམ་མི་
 ལམ་དུ། མཐོང་ནའང་དེ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། ཉི་མ་མེ་ལོང་ཆུ་སོགས་ལ། གང་ཞིག་དབྱིབས་དང་ཆད་དང་
 ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་གྱུར་པ། གཟུགས་བརྟན་ཞེས་ནི་དེ་ལ་བཤད། མདོག་དང་གཟི་མདངས་ལ་བརྟེན་
 གང་། ལུས་སྟོབས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཡིན། གང་ཞིག་གཟུགས་བརྟན་བཅད་པ་དང་། བྱེས་དང་ལྷག་དང་
 འབྲུགས་པ་དང་། མགོ་མེད་མགོ་གཉིས་ཡོན་པོ་དང་། མི་སྟུག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྤང་། མཚན་ཉིད་ལས་བྱུང་
 མ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཆོ་བདེ་ཡིན་ཞེས་བྱ། གང་གི་མིག་གི་རྒྱལ་མོར་ནི། གཟུགས་བརྟན་སྤང་བར་མ་གྱུར་
 དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡི། གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པ་སྤྲོའི་གས་ལ། རྣམ་མཁའ་དངས་ཤིང་སྟོབ་
 དང་། སྦྱུ་བཅས་མདོག་དང་བཅས་པ་ཡིན། རྒྱང་ལས་རྩལ་ཅན་དམར་དང་ནག། ཐལ་མདོག་རྩལ་ཅིང་
 མདོག་ཉམས་ཡིན། མེ་ནི་དམར་ཞིང་དངས་པར་སྤང་། མདངས་ལྷན་ལྷན་སྟུག་པ་ཡིན། རྒྱ་སྟེན་བེ་རྒྱུ་
 འདྲར་སྤང་། དག་ཅིང་རབ་སྦྱུ་བདེ་བ་ཡིན། ས་ཡི་བརྟན་སྦྱུ་དག་པ་ཡིན། མཐུག་ཅིང་དཀར་དང་སྟོ་
 བསངས་ཡིན། རྒྱང་གི་ནད་འཆི་སྟུག་བསྐྱེད་སྐྱེད། གཞན་དག་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན། མེ་ཡི་ཐམས་ཅད་མདོག་
 ཅན་ཡིན། དེ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཤད། དམར་དང་སེར་དང་དཀར་ནག་པོ། ལྷང་དང་སྐྱ་དང་གནག་པ་

འོ། །དེ་ན་མས་ལས་ནི་གང་གསལ་འགྱུར། །སྤྱུ་དང་རྩི་མ་མེད་དེ་དགོ། །རྩི་མ་ཅན་དང་རྩུབ་པ་དང་། །ཞུམ་པ་
 སྤྱག་བསྐལ་སྦྱེད་པ་ཡིན། །མདངས་ཀྱི་མདོག་ནི་བྱིས་གཞོན། །འོད་ནི་ཁ་དོག་གསལ་བྱེད་ཡིན། །མདངས་
 ནི་ཉེ་བས་སྤང་བ་དང་། །འོད་ནི་རིང་ནས་སྤང་བ་ཡིན། །གང་ཞིག་མདངས་དང་ཁ་དོག་ནི། །མཚན་མའི་བྱང་
 པར་མེད་མིན་ཏེ། །མི་ན་མས་མཚན་མ་བཟང་ངན་འབྱུང་། །དུས་སྤྱུ་མདངས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །གང་ཞིག་ཀར་པ་
 སྤྱག་པ་དང་། །ཕྱག་པ་པོ་བས་འགྲོ་བ་དང་། །གང་ཞིག་པན་བས་མང་བོས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་སྟོབས་ནི་ཉམས་
 འགྱུར་དང་། །གང་ཞིག་ཉུང་བོས་བཤང་གཅི་མང་། །མང་བོས་བཤང་གཅི་ཉུང་བ་དང་། །ཉུང་བོས་བད་ཀན་
 བྱིས་ཉེན་ཅིང་། །དབྱགས་རིང་འབྱིན་ཞིང་ས་ལ་འགྲེ། །གང་ཞིག་དབྱགས་ནི་བྱུང་ནས་ནི། །བྱུང་བ་དབྱགས་ཏེ་
 བྱགས་འབྱིན་དང་། །བྱུང་བ་དབྱགས་འབྱིན་སྤྱུ་པ་ལྟར། །ཤིན་ཏུ་འདར་བར་བྱེད་པ་ཡང་། །གང་ཞིག་ལག་
 ངར་བསྐྱམས་ནས་ནི། །མགོ་བོ་ལག་པས་འདེགས་པ་དང་། །གང་ཞིག་དཔལ་བ་ལ་རྩལ་འཛུགས་ །ཆོགས་
 མཚམས་སྟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཉམས་ཆེའམ་ཉམ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། །ལྷང་བའི་ཆོ་ན་མི་བྱན་འགྱུར། །གང་
 ཞིག་གན་རྒྱལ་ཉལ་ནས་ནི། །ཀར་པ་ན་པར་བསྟོད་པ་དང་། །ཅིག་པ་མལ་སྤྲན་ལ་སོགས་པར། །གང་ཞིག་
 ཏྲག་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་། །རྒྱ་མེད་པར་དགོད་ཕྱོས་རྒྱལ་བྱིས། །མཚུ་ལ་ལྷག་པར་བྱེད་པ་དང་། །སྤྱོ་བཅས་པར་
 ཡང་གང་བྱེད་དང་། །ལུས་མདོག་ནག་པོ་མེར་པོ་དང་། །དམར་པོའི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དང་། །སྤྲན་པ་སྤྲན་
 དང་ཁ་བས་དང་། །སྤྱོ་མ་མཛའ་བཤེས་ལ་སྤང་གང་། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་གཤིན་མེ་ཡི། །དབང་འགྱུར་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་བྱ། །གང་ཞིག་རྩོད་རྒྱུང་སེམས་གཡེང་དང་། །ཏྲག་ཏུ་མདངས་ངན་ཡིད་མི་བདེ། །གང་ཞིག་
 གཏོར་མ་བྱ་རོག་ལ། །བྱིན་ཀྱང་བར་མི་བྱེད་དང་། །གང་ཞིག་རྒྱ་མེད་ཡིད་གཞུངས་དང་། །མཛེས་ཤིང་ལུས་
 རྒྱས་དཔལ་ཐོབ་བམ། །དེ་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དག །དེ་ནི་གཤིན་མེའི་ཁྱིམ་ཏུ་འཇུག །ཐ་མལ་པ་འམ་ནད་
 པ་ཡིས། །གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་སྟོན་རང་བཞིན། །སྤར་ལས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བར་སྤང་། །དེ་ནི་ཁྱོ་དྲུག་ལས་མི་
 འཛོ། །དད་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བྱང་དང་སྦྱིན། །སྟོ་སྟོས་སྟོབས་ནི་རྒྱ་མེད་པར། །འདི་དྲུག་ལས་ནི་སྟོག་འགྱུར་
 བ། །སྤྱོ་བ་དྲུག་ན་འཆི་བར་འགྱུར། །འགོ་དང་ཆོག་ནི་སྟོན་པ་འདྲ། །འདར་ཆོངས་སྤྱོ་བ་གཅིག་ན་འཆི། །སྤྱོ་བྱི་
 བ་ན་ཆོར་བ་མེད། །ཞག་དྲུག་ནས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྟོག་ནད་མེད་པ་སྤྱ། །མིད་པར་ཁ་བས་མི་
 རྒྱུད་དང་། །བཅན་གཡོག་ལོག་པར་བྱེད་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་འཆི་བ་དང་འདར་བཤད། །གང་ཞིག་ཏྲག་ཏུ་གཉིད་པ་
 འམ། །གཉིད་མེད་དེ་ཡང་མི་འཛོ་འོ། །མཆི་མས་གདོང་ནི་ཁེབས་པ་དང་། །ཀར་པ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་བ་དང་། །མིག་
 ནི་མི་སྤྱག་པར་སྤང་བ། །གཤིན་མེའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །སྟོན་ཆད་དགའ་བའི་དངོས་པོ་གང་། །དགའ་
 མི་འགྱུར་བ་དེ་མི་འཛོ། །གང་ཞིག་འཕལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དང་། །འཕལ་ཏུ་སྟོག་

པར་གྱུར་པ་དག །དེ་ནི་མོད་ལ་འཆི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གྱུས་པར་བཤད་པ་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་རྣམས་
གྱང་རབ་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

༡ ཤིན་དུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པ།

ཤིན་དུ་ཉེ་བ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་ལ། །དབང་པོ་ལྷ་པོ་རིམ་པས་ཐིམ་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤིན་དུ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལ་
འབྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྷ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་པོ་རིམ་པས་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་འབྱུང་
བ་ལྷའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་ཉིད་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཆོས་ཚུ་མེ་སྤྱང་ནམ་མཁའ་རྣམས་
རིམ་པས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར་ཏེ།

༡ འབྱུང་བ་ཐིམ་ཚུལ་བཤད་པ།

ས་རུས་ཚུལ་ཐིམ་པས་གཟུགས་མི་མཐོང་། །རྒྱ་རུས་མེ་ལ་ཐིམ་པས་བྱ་ག་སྐྱམ། །མེ་རུས་སྤྱང་ལ་ཐིམ་པས་བྱོད་
རྣམས་སྤྱད། །སྤྱང་རུས་མཁའ་ལ་ཐིམ་པས་ཕྱི་དབུགས་ཆད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་རུས་པ་ཚུལ་ཐིམ་པའི་
རྟགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཕྱ་རགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་རུས་པ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་
བྱ་ག་སྐྱོད་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱམས་པར་འགྱུར་ལ། མེའི་རུས་པ་དེ་ཡང་སྤྱང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཐིམ་པའི་
རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་བྱོད་རྣམས་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱང་རུས་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱི་དབུགས་ཀྱི་
འགྲུ་བ་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༡ དབང་པོ་རྣམས་ཐིམ་ཚུལ།

མིག་གི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །གཟུགས་མི་གསལ་ཞིང་སྒྲ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །རྩ་བའི་དབང་པོ་
ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །སྒྲ་མི་གསལ་ཞིང་བྲི་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །སྒྲ་ཡི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་
ཡིས། །བྲི་མི་གསལ་ཞིང་རོ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །སྟེ་ཡི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །རོ་མི་གསལ་ཞིང་
རེག་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉ་མས་པས་རེག་མི་ཆོར། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་འབྱུང་བ་ལྷས་
བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ཡང་ཐིམ་པའི་ཚུལ་སྤྲུལ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཐོག་མར་
མིག་གི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་མི་གསལ་ཞིང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་གཟུགས་དེ་ཡང་སྤྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་
བའི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ནི་སྒྲ་མི་གསལ་ཞིང་། སྒྲ་དེ་ཡང་བྲི་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲ་འི་དབང་པོ་
ཉ་མས་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ནི་བྲི་མི་གསལ་ཞིང་བྲི་དེ་ཡང་རོ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟེ་ཡི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་
གྱུར་པ་ཡིས་ནི་རོ་མི་གསལ་ཞིང་རོ་དེ་ཡང་རེག་བྱ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉ་མས་པར་

གྱུར་བ་ཡིས་ནི་རེག་བྱ་མི་ཚོར་ཏེ། མཐར་ཐོག་གི་རྒྱུད་ཉིད་ལ་ཐིམ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ནུས་པར་ཤེས་པ་ལ་
 ཐིམ་པར་གྱུར་ནས་སྤྱིད་པ་གཞན་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ནུས་ལས་ཅ་རྒྱུད་
 ཐིག་ལེ་སྤྱད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆི་ལྟས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
 བཤད་ཡོད་ནའང་དེ་དག་པལ་ཆེར་ལོ་བརྒྱ་བྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་འཆི་ལྟས་
 གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཤས་ཆེར་ནད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱད་རིམ་ནུས་གོ་རིམ་བཞིན་
 མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་བའི་སྤྱོད་རྒྱ་ལྟས་སྟེ། བྱེ་ཡི་རོ་དོར་ཞག་ལྷ་ཡིན། མིག་དབུས་རི་མོ་ཞག་བཞི་འུ་ཆེ། སྤྱ་
 ཞོམ་རྩི་དོར་ཞག་གསུམ་མོ། རེག་བྱ་དོར་བ་ཞག་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཁམས་ཁྱབ་བ་ཉམས་པ་ནི། ཞག་གཅིག་ནས་
 བྱི་མ་རོལ་འགོ། སྤྱུང་ཆ་འོག་ཏུ་ལྷུང་བ་སྟེ། སྤམར་ཆ་བྱེན་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན། རྒྱུད་ནུས་སྤྱོད་ནས་འགོ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ། མ་ངེས་པའི་ལྟས་བཤད་པ།

མ་ངེས་འཆི་ལྟས་ནད་ཚུལ་མང་པོ་ལས། འཆི་བའི་ལྟས་ནུས་སྤྱང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། རྟན་ཞི་བས་ནི་འཆི་
 ལྟས་ཞི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཆི་བར་མ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་འབྱུང་བར་སྤྱིད་དེ། རྒྱུད་
 མཁྲིས་བད་ཀན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནུས་ལས་གང་ཡང་རྩད་བ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འཆི་བའི་ལྟས་གོང་དུ་བཤད་པ་ནུས་ལས་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱང་བར་གྱུར་པ་མཐོང་ན་ཡང་
 རྒྱུད་མི་ལྷག་པར་གསོ་བ་ལ་བསྐྱིམས་པས་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། རྟན་དེ་དག་ཞི་བས་ནི་འཆི་ལྟས་ཡང་
 ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། འཆི་ལྟས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདོར་བར་མི་བྱའོ། །

བཞེ་པ། ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་བཤད་པ།

ཞི་ཡང་ལྟས་བརྟན་གནས་ན་ངེས་པར་འཆི། བྱི་ནད་སྒོག་བྱུངས་ཤ་བས་ཅ་དང་གསུམ། ཤོར་བའི་ནད་པ་གང་
 ཡིན་འཆི་བར་ངེས། རྟན་ལ་ཚོགས་སྤྱོད་གསུམ་བསྐྱབས་བྱས་ཀྱང་། བཅོས་སྦྱོང་མེད་པ་འཆི་བར་ངེས་པ་
 ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་པལ་ཆེར་ལ་ནད་ཞི་བར་གྱུར་ན་འཆི་ལྟས་ཀྱང་ཞི་བར་འགྱུར་མོད་དུ་
 ཟིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ནད་ཞི་ན་ཡང་འཆི་བའི་ལྟས་ནུས་མི་ཞི་བར་བརྟན་པར་གནས་པར་བྱེད་ན་ངེས་པར་འཆི་
 བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དང་ནད་དང་གསང་བ་སྒོག་དང་གསུམ་གྱི་བྱུངས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤ་དང་
 ཟས་དང་ཅ་དང་གསུམ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཤོར་བ་སྟེ་ཉམས་པའི་ནད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
 བར་འགྱུར་བར་ངེས་ལ་གཞན་ཡང་འགོ་བ་ཉམས་ཐག་པའི་ནད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མན་
 ངག་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་དཔྱད་བས་སྦྱོང་གི་ཚོགས་པ་སྤྱོད་གསུམ་པ་འབད་པས་བསྐྱབས་ཤིང་གང་ལ་

གང་འཚམ་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་། བཅོས་སྐྱེད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་ནི་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་འགོ་བར་
 དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྲན་པས་ནད་པ་གང་ཞིག་ལ། །སྤྲན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་
 པ། །འབད་ཀྱང་སོས་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ཡི་སྟོག་ནི་རྟེན་པར་དཀའ། །མཁས་ཤིང་མང་དུ་བསྐྱབས་པ་
 དང་། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྤྲན་ཀྱང་ཀྱང་། །སྤྲན་གྱི་བྱ་བ་མ་གྲུབ་གང་། །དེ་ལ་གསོ་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །གང་ཞིག་
 སྤྲན་ནི་སྦྱར་བའི་ཆོ། །རྒྱ་མེད་པར་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །མདོག་དང་རོ་སོགས་སྦྱང་གྱུར་ན། །ནད་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་
 མི་འཆོ། །ཞེས་དང་། །ཉེ་དུ་མཛའ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི། །དྲིས་ཀྱང་མཉམ་པར་མི་བྱ་བ། །སྤྲན་པས་སྤྲ་བར་མི་བྱ་
 ཞིང་། །དེ་ཡི་གསོ་བ་ཁས་མི་སྤང་། །གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉ་ཤ་ལ་སོགས། །གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟེན་པ་གང་། །སྤྲན་
 གྱི་སྦྱོབས་ནི་འཛམས་པས་ན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲངས། །

ལྷ་པ་མཚུག་དོན་བསྟུ་བ།

མཚུག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ལ་འཆི་ལྷས་འབྱུང་བའི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་དང་། །འཆི་ལྷས་ལ་གཅེས་པར་གདམས་པ།
 འཆི་ལྷས་བསྐྱོག་ཐབས་བཅས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་འཇིག་པའི་འཆི་ལྷས་ནམས། །ནད་དང་
 ལུས་བྱངས་དྲི་མ་འཁྲུགས་གྱུར་ནས། །གཅིག་གཤེད་གཅིག་གིས་བྱས་ཏེ་སྟོག་འདོར་ཕྱིར། །འབྱུང་འགྱུར་དུས་
 གྱི་རི་རབ་འཇིག་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་འབྱུང་བ་ལྡེའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
 གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་དེས་པར་འཇིག་པའི་འཆི་ལྷས་ནམས་ཤར་བ་དེའི་ཆོ་ནད་དང་ལུས་བྱངས་དང་དྲི་མ་ནམས་
 རང་རང་གི་གནས་དང་ལྡང་ཆད་སོགས་ལས་འཆོལ་བར་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ནས་པན་ཚུན་གཅིག་གི་གཤེད་
 གཅིག་གིས་བྱས་ཏེ། །སྟོག་གི་དབང་པོ་ལུས་དང་བཅས་པ་འདོར་བའམ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འདི་ནི་
 དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ནམས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་གྱི་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
 གྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དོན་མདོན་པ་མཛོད་ལས། དེ་ཡི་སྦྱོན་དང་
 ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་
 འབྱུང་འཇིག་བྱེད། །བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །ཁེ་ཡིས་བདུན་མོ་རྩ་ཡི་གཅིག་ །དེ་ལྟར་རྩ་བདུན་
 ཐལ་ནས་ཀྱང་། །ཁེ་ཡིས་བདུན་མོ་དེ་ནས་ནི། །མཚུག་དུ་རྒྱུད་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་
 ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕུལ་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོན་རྟོག་དཔྱད་མེ་ལྟ་བུ་དང་། །དགའ་
 བདེ་རྩ་བུ་དང་། །ནམ་རྟོག་གཡོ་བ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །སྟོན་གྱི་
 འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཆོ་འབྱུང་བ་ལྷ་པོ་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་ཅིང་། །བར་དུ་གནས་

པའི་དུས་ཤེད་མཉམ་དུ་གནས་ལ། མཐར་འཛིག་པའི་ཆོ་གཅིག་གི་དག་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་འཛིག་པར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ལས་ཀྱི་རུས་པའམ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་མངོན་ནོ། །

༡ འཆི་ལྟས་ལ་གཅེས་པར་གདམས་པ།

འཆི་ལྟས་མི་ཤེས་གསོ་བ་སྒྲང་དོར་འགག་ །དེ་མ་ཤེས་པས་སྟོན་གསལ་ཐོབ་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་མཁས་འདོད་འཆི་
ལྟས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཉེ་རིང་ལ་སོགས་པའི་འཆི་བའི་ལྟས་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་
སྟོན་པར་ཁས་འཆི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནད་པ་སོས་པར་ཁས་སྒྲང་བ་དང་མི་སོས་པར་དོར་
བར་བྱ་བའི་ཚུལ་འགག་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁ་དམར་འདོགས་མི་ཤེས་ལ། གསོན་གཤེན་གང་དུ་འགྱུར་བའི་ལྟས་དེ་
ལས་སྒྲང་དོར་མ་ཤེས་པས་ནི་མཁས་པ་ཞེས་པའི་སྟོན་གསལ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་རྟེ། འཆོ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་
འཆི་བར་དུས་བཏབ་པའི་ཐོག་དུ་མ་བབས་ན་ས་སྟེང་གཏམ་ངན་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་ཞིང་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་མིང་
ལས་ཀྱང་ལོག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དོན་མཐུན་པར་འདོད་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་འཆི་ལྟས་རྣམས་དང་། ལྷན་པར་དུ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་ནི་ཞིབ་དུ་
རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བརྟེན་བས་གདམས་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར། ཆོ་ཡི་རིག་
བྱེད་འབྲས་བུ་ཀུན། །ཆོ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན། །དེ་བས་འཆི་ལྟས་རྣམས་པ་ཀུན། །སྟོན་པས་འབད་དེ་ཤེས་
པར་བྱ། །ཆོ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད། །དེ་གཉིས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །ཡ་ང་བ་ནི་མ་སྤངས་
པས། །སྟོག་ཆགས་རྣམས་ནི་འཆི་བར་བཤད། །ཅེས་བཤད་དོ། །

༢ འཆི་ལྟས་བསྐྱོག་ཐབས་བཤད་པ།

མི་ལམ་རྣམ་འགྱུར་རིང་དང་མ་ངེས་ལྟས། །ཆོགས་གསོག་གྲོག་སྒྲུབ་ཡི་དམ་སུམ་འགྱུར་བསྐྱོག་ །ཉེ་དང་ངེས་
པའི་ལྟས་ལ་འཆི་བསྒྲུབ། །ཤིན་དུ་ཉེ་བའི་ལྟས་ལ་སྐྱོག་ཐབས་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་
བཤད་པའི་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཆི་ལྟས་སྟོན་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་ལམ་དང་རྣམ་འགྱུར་དང་རིང་བ་
དང་མ་ངེས་པའི་ལྟས་རྣམས་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་འཆི་བ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པ། དེ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་སོགས་རང་གཞན་གྱིས་
བགྱིས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ངོ་མ་མེད་པ་གྲོག་ཅིང་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། གསང་སྤྲུལ་གསང་རྟེན་ལས་ཇི་
ལྟར་འབྱུང་བའི་ལྟག་པའི་ལྟ་སྒྲུབ་ཅིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། འཆི་ལྟས་དེ་ཉིད་པ་རོལ་པའི་བྱད་དམ་ལྟ་འདྲེ་
བྲག་པོའི་འཕྲུལ་ལས་བྱུང་གང་ཡིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བའི་སྤང་བསྐྱོག་སོགས་མདོས་གཏོར་གྱི་རིགས་དང་།
གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ལུགས་རང་རང་དང་མཐུན་པའི་རིམ་གྲོ་སོགས་སྤང་ཡི་དམ་དུ་བཅས་པ་རྣམས་

ལས་སུམ་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པར་བྱས་ན་འཆི་བ་ལས་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ལ། ཉེ་བ་དང་ངེས་པའི་འཆི་ལྷས་གོང་དུ་
 བཤད་པ་དེ་ནམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་བ་ནམས་ལ་ནི་འཆི་བར་ངེས་པའི་སློག་བསྐྱེད་ཆེ་
 ཆོག་ཆེ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་ཆེའི་ཆོག་མང་དུ་བྱ་དགོས། དེས་འཆི་བ་ལས་བསྐྱོག་ཅུས་པ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཡང་ཤིན་ཏུ་
 ཉེ་བའི་འཆི་ལྷས་འབྱུང་བ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ནམས་ལ་འཆི་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཐབས་
 ཅི་ཡང་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཆེ་བཟད་ན་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་མཐུ་རྩགས་ཞེས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
 པ་ལས་གཞན་དུ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུན་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་
 འཇིག་ལྷས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།